

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

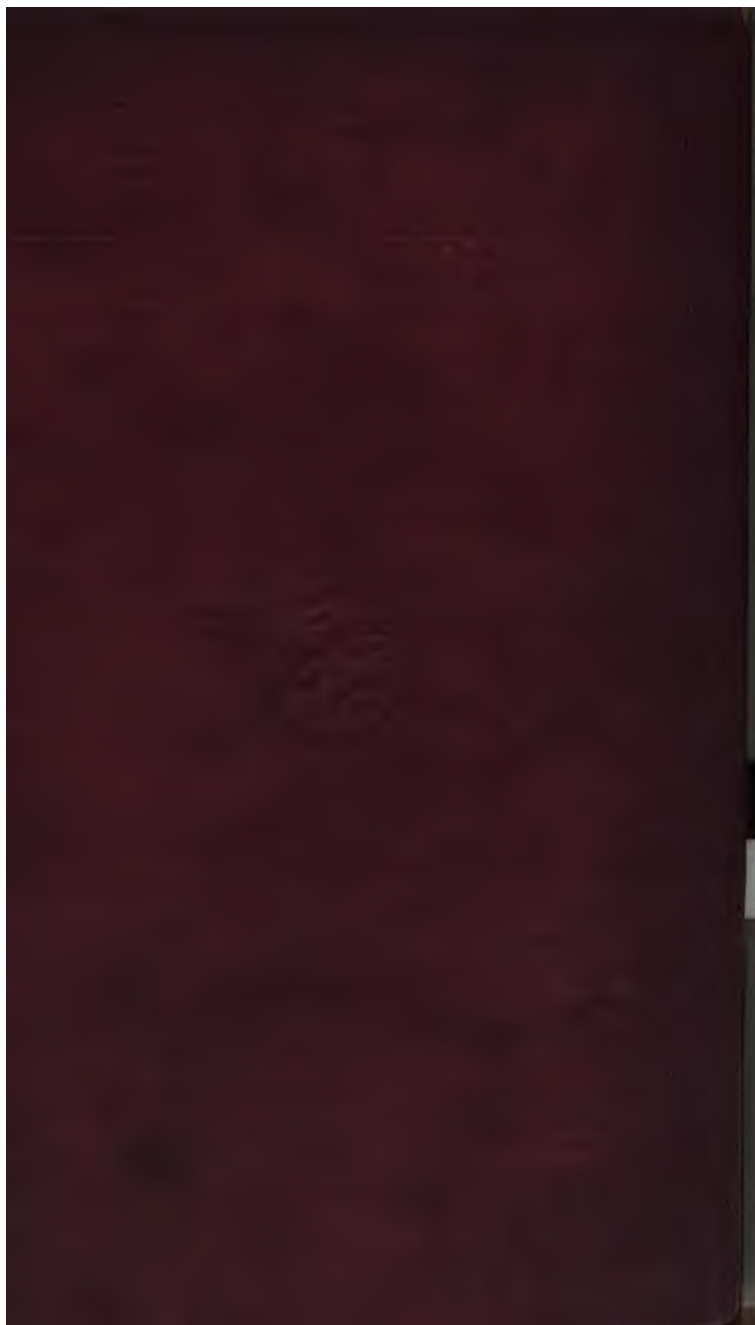
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

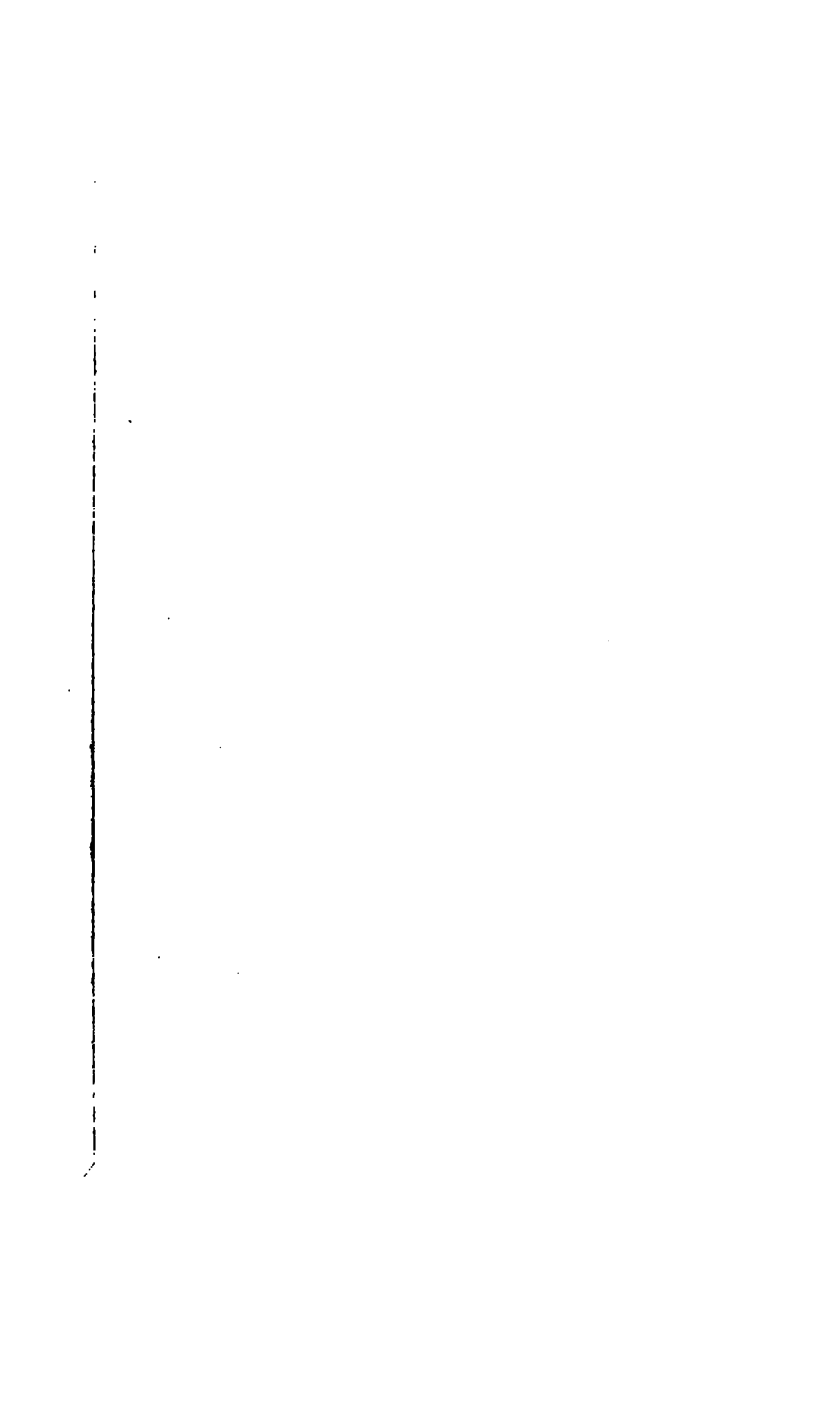

Bt. 6.4.1896 [replaced copy 297 g.16]

2986.f.2

SEX. PROPERTII ELEGIARUM

LIBRI IV.

RECENSUIT

A. PALMER,

COLLEGII SACROSANCTAE ET INDIVIDUAE TRINITATIS IUXTA
DUBLINUM SOCIUS.

LONDINII: G. BELL. DUBLINI: E. PONSONBY.

1880.

DUBLINI:
TYPIS ACADEMICIS
EXCUDERANT PONSONBY ET MURPHY.

R. ELLISIO, M. A.,

OXONIENSI,

PARVA MEI MONUMENTA LABORIS

QUALIACUMQUE DEDICO.

CORRIGENDA IN PRAEFATIONE.

Pagina	vii. linea 8,	pro <i>quotiens</i> , lege <i>totiens</i> .
„	xxii. „ 10,	„ 23. 40, lege 23. 39.
„	xxv. „ 15,	„ <i>in sequenti</i> , lege <i>insequens</i> .
„	xxix. „ 7,	„ 34. 62, lege 34. 61.
„	xxix. „ 16,	„ 1. 20, lege 1. 22.
„	xxx. „ 27,	„ <i>ad infernos</i> ed., lege fort. <i>ad infernos</i> .
„	xxxii. „ 26,	„ 4. 5. 30, lege 4. 5. 29.
„	xxxiii. „ 1,	„ <i>scriptoram</i> , lege <i>scripturam</i> .
„	xxxv. „ 22,	„ F. T. Lendrumii, lege Guil. T. Lendrumii.
„	xxxviii. „ 29,	„ <i>causa</i> , lege <i>causam</i> .
„	l. „ 2,	corrigere <i>Adiectivum enim istud</i> .
„	lii. „ 8,	pro <i>uingendum</i> , lege <i>iungendum</i> .
„	lxiv. „ 4,	insere <i>nos</i> , ante <i>poeniteat</i> .
„	lxiv. „ 12,	pro 3. 11. 16, lege 3. 11. 17.
„	lxv. „ 15,	„ <i>Baehrensio</i> , lege <i>Baehrensii</i> .
„	lxvi. „ 3,	„ 2. 15. 22, lege 2. 19. 22.
„	lxvi. „ 14,	„ <i>adiectivus</i> , lege <i>adiectivum</i> .

CORRIGENDA IN CARMINIBUS.

El.	II. 32. 21,	pro <i>iacturae</i> , lege <i>iactura</i> .
„	III. 9. 34,	„ <i>Macenatis</i> , lege <i>Maecenatis</i> .
„	III. 10. 32,	„ <i>pergamus</i> , lege <i>peragamus</i> .
„	III. 11. 63,	„ <i>excidit monimenta</i> , ante <i>lacunis</i> .
„	III. 13. 21,	„ <i>vitrices</i> , lege <i>victrices</i> .
„	IV. 3. 42,	pro <i>temporas</i> , lege <i>temporis</i> .
„	IV. 9. 10,	„ <i>Par</i> , lege <i>Per</i> .
„	IV. 9. 54,	„ <i>limine</i> , lege <i>limina</i> .
„	IV. 10. 13,	„ <i>Huuc</i> , lege <i>Hunc</i> .

1. 1. 3, *constanti*—*fastu* olim conieci, et nuperrime Paleius.
2. 29. 3, *minuti* scribendum, cf. ad 4. 11. 31.
4. 7. 74. *potuit* retinendum est. Parthenie potuit avara tibi esse, nec fuit.

PRAEFATIO.

IN hac editione elegiarum Propertii codicem NEAPOLITANUM ita secutus sum ut aliorum librorum subsidia in loco non spreverim. Nam licet omnes codices Propertianiani ad unum et eundem archetypum respiciant, per plura tamen apographa ab eo descripta libros qui hodie extant ad nos devenisse credendum est. Neapolitanum vero codicem, qui principatum obtinet inter libros Propertianos, ipse contuli cum editione Hertzbergii anno 1878, Guelpherbyti, ubi custoditur in bibliotheca ducali inter libros Gudianos N. 224. De aetate codicis ambigitur: Lachmannus saeculo xiii., Lucianus Muellerus saeculo xiv. vel xv. scriptum fuisse putabat. De indole et pretio codicis quo facilius iudicaret lector, litteris Italicis plerumque scripsi si quid in codice omissum esset, nisi per pravam orthographiam vel levi lapsu hoc accidisset. Quod ad orthographiam attinet Neapolitanum secutus sum ubicumque potui: exempli gratia in assimilandis praepositionibus cum codice mutabilis fui, scripto et *improbis* et *inprobis*, *collata* et *conlata*, et similibus. Per compendium praepositiones scriptas plerumque assimilavi. Cum codice servavi haec,

nequiquam, conexus, braca, rutundus, bucina, murra, temptare, obicere, inicere et similia: etiam *Grais, Bais*. Codex plerumque exhibet *querela, humerus, Iupiter, littus*: perraro *querella, umerus* (bis terve in quarto libro), *Iuppiter, litus*: has formas ubique edidi. *Ha-rena* et *arena* leguntur, illud saepius. Contra librum scripsi *umor, quidquid, solacia, iucundus*. Plura de orthographia huius libri a L. Muellero discas praef. p. 15.

Praeter Neapolitanum duos tantum codices ipse contuli. GRONINGANUM inspexi quia Lachmannus tantum ei tribuit, quod puto non fecisset, si codicem ipse vidisset. Inter pessimos enim habendus est Groninganus, neque eius auctoritatem huius facio in recensendo Propertio. Contuli librum Groningae mense Septembri, 1878: cuius facti me fortasse poeniteret nisi commorationem in antiquo Batavorum oppido, urbanitatem bibliothecae praefecti, et suavia colloquia cum Aemilio Baehrensio de rebus Propertianis et Catullianis habita meminisse dulce esset.

Tertius addendus est duobus his codicibus liber Cuiacianus Scaligeri, liber singularis quem diu perditum divina quadam fortuna usus ipse inveni inter libros amici mei Samuelis Alani anno 1874. Hunc codicem scriptum Perusiae anno 1467 a Pacifico Maximo monacho, poeta ipso illis temporibus non humili meo iure appellavi PERUSINUM. Collationem huius libri, qui me iudice suum locum tuebitur in domo Propertiana, in fine huius voluminis posui.

Divisionem carminum Propertii in quinque libros

a Lachmanno inceptam, nulla librorum auctoritate nec firmissimis argumentis nixam probare non possum. Immo si Neapolitanum hic sequeremur tres libri non quattuor nedum quinque statuendi erant. Nam primus liber non diremptus est a secundo in Neapolitano. Sed hoc, credo, casu accidit: nam ultimam lineam in pagina facit versus "Quaeritis unde mihi quotiens scribantur amores," nec licuit scribae spatium quo discerpit librum secundum a tertio, tertium a quarto, hic interponere.

Neapolitanum inter codices, HERTZBERGIUM vero inter editores ducem elegi, et satis existimavi illos locos solos commemorare, ubi mea editio sive a Neapolitano codice sive ab editione Hertzbergii discedit, nisi ubi, ut supra dixi, in orthographia hoc accidit. Hoc praemoneo; H pro Hertzbergio, N pro Neapolitano, P pro Perusino, G pro Groningano, me posuisse.

LIBER PRIMUS.

1. 13. *psilli* N, corr. Perreius, fortasse vere. Sed vellem aliquid propius ad libros accedens quam illud *Hylaei* exogitassent docti. Nam non alias tam longe a vera scriptura recedit codex in nominibus propriis, licet in his plerumque aliquid peccet. Mihi in mentem venit *Ille et Phyllei*, collato illo "Maenatio iacuit pulsus tria tempora ramo," 4. 9. 15. Phyllos Arcadiae regio fuit. Cf. Stat. Theb. 4. 45. Quaecumque hoc praeoccupavit Hertz.

1. 22. *mea* N.

1. 24. *cythalinis* N ma. pr., *cythainis* m. s. *Cy-*

taines H e sua coni. *Cytaeaeis* Guietus. *Cytaei tuis* Scaliger.

1. 25. *Et* N, *Aut* H. 2. 7. *tua est* N.

2. 9. *summittat* N, *summittit* H. Expectaveris *neglecta* pro *formosa*: *dumosa* coni. Baehrensium, Misc. Crit. p. 71. ? *muscosa* ed.

2. 13. *persuadent* N, quod retineo neque aptius sententiae verbum reperire poetam potuisse puto. *praelucent* H. *collucent* Groninganus, interpolationum prodigus.

3. 16. *et arma* codices; *rara* ed.

3. 27. *duxit* N, *duxti* H, moris Propertiani oblitus, cum libris plurimis. 3. 31. *praecurrens* N.

3. 36. Ita N, H. Perusinus habet *rettulit* unde Scaliger *reppulit* coniecit, quod fortasse verum est, *heu* pro *e*posito.

3. 39. *perducas* H cum codd. *producas* ed. Gryphiana.

4. 8. *sinat* N, *sinet* H codd. plurimi.

4. 14. *dicere* N, *ducere* Dousa pater. *nocte* pro *veste* reponendum videtur.

4. 26. *deus* codices. *dies* malim.

5. 8. *solet* N, H. *sciet* P. *volet* ed.

5. 9. *ruis* in *tuis* mutatum N: *nostris* N. *tuis* votis vulgo: recte. *fortunis vestris* Baehrensium Misc. Crit. p. 73.

6. 10. *irato* N, H. *ingrato* Broukhusius.

6. 19. *meritis* malim.

5. 20. *refer* sociis N, H. *referre* sonis codices aliquot. Hinc N. Heinsius coniecit *referre foris* quod receperunt Broukhusius et Burmannus. Vide

R. Atkinsonium nostrum in Hermathena, vol. i. p. 282 *seqq.* Ille confert 3. 9. 232. 24: Cum tibi Romano dominas in honore SECURES et liceat medio ponere iura FORO. *focis* fortasse paullo melius erit. *referre sociis*, Postgatus.

6. 34. *par eris imperio*, H. A. I. Munro.

7. 16. *Quod nollim nostros euiolasse deos* N. *Quod nolim nostros evoluisse deos* H, vulgo, L. Muellero repugnante, qui edidit *Quo nolim nostros te violasse deos*. Sed hoc Propertius non nollit. Scribit enim de Lynceo 2. 34. 26, Solum te nostros *laetor* adire deos. Scripsi *Quam nolles*. In libris nostris non raro confusa sunt *quam*, *quod*, cet. Tum si quis hoc volumen perlustrabit videbit *e* et *i* saepius locum inter se mutare: denique *s* finalem paene eandem formam atque *m* sumpsisse omnes norunt. Tum *heu violasse* pro *euiolasse* paene nulla mutatio est. Conieceram etiam: Quod nolim, nostros heu violasse deos (*flebis* scil. ex. 18 subaudito).

8. 7. *fulcire ruinas* N, H. *sulcare pruinas* edd. vett. fortasse *nunc ire pruinas*, Graecorum more, ut illud Xenophontis, *λέναι τὴν ὀρεινὴν*; vel *posita nunc ire pruina* cf. 2. 30. 19: Num iam, dure, paras Phrygias *nunc ire* per undas?

8. 13. ita N. H cum Heinsio *tali sub sidere* quod nullum sensum praebet.

8. 15. *patiatur* N, *patietur* H.

8. 19. *felici praevecta* codices, *praevectam felice* Guietus, H. A. I. Munro.

8. 22. *verba* codices. *vera* Passeratius, verissime. *Verba* pro *vera* saepe exhibent codices nostri, ut

1. 13. 17. Cf. 3. 6, 35: Quae tibi si *veris* animis est questa puella. Catullus, 66. 18: Non, ita me divi, *vera gemunt*, iuerint.

8. 25. *atraciis* N, *Autaricis* H, alii. Lectio hoc et sequenti versu incerta est. Scripsi *Artaciis*. Vide Apoll. Rhod. Arg. 1. 954 seqq. : καλὸς δὲ λιμὴν ὑπέδεκτο θεόυσαν . . . κρήνη ὑπ' Ἀρτακίῃ. Cf. Arg. Orph. 496.

8. 26. *hileis* N, *Hylleis* Muretus, alii. Cf. Apoll. Rhod. Arg. 4. 523.

8. 27. *erat* N, *erit* H, cett. Recte *erat*: "she was here *all the while* and here she remains."

8. 45. *subducit* N, H. *subducet* ed. alii.

- 9. 4. *quevis* N, *quaevis* H, vulgo. *quovis* P. Puto *quaevis* accusativum esse. "Puella quae modo meretrix venalis erat (cf. 4. 7. 39, quae modo per viles inspecta est puplica noctes) nunc tibi quidlibet imperat. Cf. Plaut. Asin. 3. 3. 81, "quidvis egestas imperat."

9. 13. *compone* N, H, *depone* P. *compone* irrepsit propter vicinam vocem *libellos*, quo in genere saepe peccant omnes libri Propertiani. 9. 14. *EN*.

9. 29. *cutis* Groninganus, prava interpolatione.

9. 30. *aufuge* codices. Corr. Boltius.

9. 31. *et possint* N, *possunt et* H cum aliis.

9. 34. *quo* codices: *qua* Dousa fil., L. Muellerus. *quo* venit ab *amore*. 10. 11. *concedere* N.

10. 15. *diversos* N, H. *divisos* ed. et Heinsius. Dividi amantes dicit Propertius, 1. 12. 10: 2. 7. 3, et alias.

10. 19. *quae cumque* codices et H. *quae cuique* L. Muellerus. bene. *Cum* et *cui* confundunt libri nostri.

10. 23. *rugata* Hauptius.

10. 28. *effecto* N, H. *effectu* multi codd. et edd. vett. cf. *effectus*, 3. 23. 10.

11. 5. *adducere* codices. Corr. Scaliger.

11. 11. *teutantis* N. Corr. Scaliger.

11. 15. *amota* N, *amoto* cett. H. *amota* cum Hauptio servavi: nam *custos* potest significare "chaperon," "duenna." Sed merus error scribae fortasse est *amota* ut *mea* pro *meo*, 1. 1. 22.

11. 21. *non* N, corr. H. *non* et *nunc* confundunt libri.

11. 28. *dabunt* N, *dabant* H, cum Burmanno. *discidium* N, *dissidium* H.

12. 2. *conscia Roma* codices. *conscio amore* H, pessime. Nemo vidit *conscia Roma* vocativum esse. Sententia est: "Quid, O Roma, quae conscia nostri amoris fuisti, non cessas desidia crimen mihi fingere, falso arguens eam (desidiam) causam esse cur parum felix in amore sim?" Tales apostrophas in deliciis habuit Propertius.

12. 19. *dissistere* N, *discedere* H cum aliis. *desciscere* Heinsius.

13. 8. *adire* N, H. *abire* vulgatum est.

13. 13. *ego* om. pr. N. *augere* N.

13. 16. *inlectis* N. *i* et *l* in archetypo confusa sunt saepissime.

13. 17. *verbis* N, *veris* ed. Optatis veris: hoc est, *sinceris precibus*. cf. 2. 28. 43: Pro quibus optatis sacro me crimine damno. *vera* et *verba* saepe confundunt libri. *obtentis labris* Hertz., prodigiosa coniectura. Leni medicina auxilium loco attuli.

13. 24. *in libri, ab Scaliger. aethaeis* N.

13. 28. *adduci* N.

13. 30. *Ledae partu* N. *Ledae e partu* Hertz., immemor ut videtur tres fuisse filias Ledae, Helenam, Clytaemestram, Phoeben. Verum docueram in Hermathena, vol. i., 1873, Hauptii opusculis nondum collectis. Phoeben tertiam esse adiungendam duabus clarioribus sororibus ante nos viderat N. Heinsius: vide eius Advers. p. 325.

13. 35. *Quae* codices et editores. *qui* ed., "qui error tibi sit felix quoniam novus incidit." Absurdam Lachmanni interpunctionem, "quae tibi sit, felix quoniam novus incidit error" penitus, ut spero, sustuli.

13. 36. *quocumque* N.

14. 24. *vel* N, *nec* H cum Dresdensi. *aut* L. Muellerus.

15. 7. *et chois* N.

15. 15, 16 = 21, 22 post 18 collocavit Marklandus: post 20 ed.

15. 17. *post illos* N, H. *postilla* G. Fabricius. *s* sequitur, *post illas* scribae exhibens, confestim correcturo.

15. 29. *Multa* N. *Nulla* H, Passeratium secutus. *Alta* coni. Burmannus. In *alta* ipse incideram. cf. Ov. Trist. 1. 8. 1: In caput *alta* suum labentur ab aequore retro: *labi* interdum sine praepositione cum ablativo ponitur; ita illud Vergilii: labatur pectore vultus. Contra ea *nulla* firmare videtur locus a Baehrensio Misc. Crit. p. 77, laudatus: "Et Rhodanus *nullas* in mare ducet aquas." Anth. Lat. 1. 440, 5. *Alta* tamen in praesens praetuli. Mutilus vel corrosus ad initium versus multis locis fuisse videtur

archetypus. Ita fere L. Muellerus, praef. p. 42–43: “Apparet enim primum versus vocabulum ut saepe in archetypo Propertii ex parte tantum potuisse legi.” Hic litteras *lta* solas legi potuisse existimo, et scribam inepte correxisse *multa*.

15. 33. *Quam tibi ne* N. *Quam mihi nae* H. *Tam tibi ne* ed. *Tam* est Madvigii a quo etiam *tibi*, quod optimus codex solus servat retinendum erat.

15. 41. *moriturus* pr. N.

15. 42. *nullis* N, H. *nullist* ed. *t* ante *t* excidit.

16. 8. *exclusis* N. *exclusi* H, quod Lipsii commentum expellendum esse monuit in Hermathena 2. 118, R. Y. Tyrrellus. Fortasse tamen *excussas* cum Perreiano legendum: nam 2. 16. 27, *proexcussis* N *exclussit* exhibet.

16. 13. *inter* N. *mihi ter* Hertz.

16. 14. *a* N. *ah* H. 16. 18. *iam* N.

16. 22. *Turpis* N, *Tristis* reliqui.

16. 23. *plena* N.

16. 38. *irato dicere tota loco* N. *irato dicere turba ioco* Hertz., qui tamen de vera lectione dubitabat aequae atque ego. *Dedi ingrato dicere vota loco*. Cf. 17. 4: *ingrato litore vota cadunt*.

16. 48. *deferor* N. 17. 3. *st* om. N, H.

17. 4. *Omniaque* N, H. *Omne, et* Paleius, haud male. Sidus puto *Cassiopen* esse non portum. Olim conieceram *a solio* pro *solito* in priore versu (et hoc etiam Heinsius), ut sella Cassiopes intelligeretur. Sed magis placet Paleii coniectura.

17. 5. *tibi* om. pr. N.

17. 11. *reponere* N. *opponere* H, codd. plurimi.

18. 9. *carmina* codices (*i. e.*, *magica*), *crimina* H, cum Lipsio; vere fortasse. Saepissime enim haec vocabula inter se confusa sunt.

18. 16. *delectis* N.

18. 17. *colore* N, *calore* H, Lachmannum secutus.

18. 18. *nulla* N.

18. 21, 22. Dedi secundum transpositionem Kopiersii (1771). 21. *teneras* N, H. 22. *vestris* N, H.

19. 1. *non tristos* pr. N. 19. 5. *noster* N.

19. 10. *Thessalus* N, H (casu ut videtur) *Thessalis* Itali.

19. 15. *Quarum* N, H. *Harum* Heinsius.

19. 17. *longae te* N. Ordinem verborum interdum temere mutat Neapolitanus. 19. 22. *é* N. (pro *heu*).

20. 6. *Therodomanteo* N.

20. 7. *Hunc* N, H. Corr. multi.

20. 11. *cupidas rapinas* N. *cupidis rapinis* H.

20. 12. *adriacis* N. *Adryasin* Struvius, Hertzbergius. *Ah! Dryasin* Scaliger. *Hydriasin* Lachmannus.

20. 13. *sint duri* N. *sit durum* multi libri, Lachmannus.

20. 14. *expertos* N, *experto* Livineius, H.

20. 17. *pegase* N. *Pagases* Hertz. *Argo* H. *Argon* dedi cum N, iubente R. Ellisio; *adplicuisse* enim in 20 docet de fabricatore puppis, qui erat Argus, poetam loqui. Cf. 2, 26, 39, ubi idem Ellisius docet codicum scripturam *ratis Argo* rectam esse. Confer accusativos Graecos *Patroclon*, *beryllon*, cet.

20. 18. *Egressam* N, H. *Egressum* ed. cum Ellisio.

20. 24. *frontis* N.

20. 31. *cesset* N.

20. 32. *A* N. *amadrias hinc* N. corr. Scaliger.

20. 33. *arganthiphege* N. *Pegae* Scaliger, fortasse recte. Cf. Apoll. Arg. 1. 1222. *Pege* Turnebus.

20. 35. *nullae* N, H. *nulli* ed. et ante me Aldus. Miror editores formam minimi pretii *nullae* pro *nulli* servavisse. At libri omnes *nullae* exhibent. Sic quoque erant retinenda *tendisti, restaverit*, similia. Librarius *pendebant* transitive accepit, et "*nullae curae* (nom. pl.) *pendebant debita*" poetam dicere voluit: homo versutus, quisquis fuit.

20. 52. Versus corruptus. P habet *tutus* sed in marg. *ruris* et *rursus*. Repono: Formosum nī vis perdere *rursus* Hylan.

21. 5. *servato ut* N, H. Librarius non intellexit structuram sane facilem intellectu, et *servato* pro imperativo accepit.

21. 6. *Ne* N, *Nec* H. *Haec* Itali. *N* et *H* in archetypo facile confusa sunt. *Nec* pro *Haec* dat N 2. 15, 47, fortasse alias. *acta* libri, *Acca* Scaliger, quod si legas *Ut* pro *Haec* reponendum videatur.

22. 6. *sit* N, H. *sed* ed. vel *set*.

LIBER SECUNDUS.

1. 2. *moris* N.

1. 5. vidi] *cogis* N, *coccis* Lachmannus, Hertz. vidi Itali. *cogis* tamen vel ipsum stare poterat.

1. 20. *Impositam* N. Lachmannus confert Ov. Am. 2. 1, 14. *Impositum* Hertz. 1. 21. *pergam* N.

1. 31. *Et* N. *Aut* H. *cyptum* N, *Cyprum* vel *Aegyptum* Itali. *Cyprum* H. *Coptum* Baehrensium. *attractus* N: *atratus* ed., quam emendationem ante

me Baehrensius publici iuris fecit, Misc. Crit. p. 83. De cultu lugentis Nili in triumpho ducti per vias loquitur poeta. Sic 3. 5. 34, *atratis* corruptum est in *attractis* in Groningano, in *actracticis* in Perusino. Hanc emendationem typis expresseram in editione Propertii quattuor abhinc annis a me incepta ad calcem tamen non perducta. Cf. Verg. Aen. 8. 711: magno maerentem corpore Nilum. Pers. 6. 47: ingentesque locat Caesonia Rhenos; ante omnes Ovidium, Art. 1. 223, de imaginibus fluviorum in triumpho ductis:

Atque aliqua ex illis cum regum nomina quaeret

Quae loca, qui montes, quaeve ferantur aquae;

Hic est Euphrates, praecinctus arundine frontem.

Cui coma dependet caerula Tigris erit.

tractus H, vulgo. *urbem* N, H. *urbe* ed.

1. 47. *uno* N. *uni* H.

1. 54. *colchiacis* libri. *Iolciacis* Scaliger.

1. 63. *Missus* N. *Haemonia* libri: *Haemonii* Heinsius, L. Muellerus. Cf. Ov. Am. 2. 9. 7.

1. 66. *Tantalea* N, H. *Tantaleae* Beroaldus.

1. 73. *spes* N, *pars* Groninganus, H. 2. 4. *fata* N.

2. 11. *Mercurio satis* N. *Ossaeis* Burmannus. Hoc ipse extudi, et *Pirithoo* pro *Mercurio*, in Hermathena, 1874. *Ossaeis* verum esse etiam nunc iudico: sed *Mercurio* nunc retineo. Poetae enim obversatam esse credo fabulam aliquam deperditam quae Ischomachen rem habuisse cum Mercurio prodiderit.

2. 12. *primo* libri, *Brimo* Turnebus; frustra opinor: vide tamen Ellisium Prof. Diss. Univer. Coll., Lond. 1871.

2. 13. *etiam* N.

3. 1. *nullum* N.

3. 22. *quae quivis* N. *lyrnes* G, e glossa *lyricae*
ortum ut me gnarum docuit Baehrensium, Misc. Crit.,
p. 84. *carminaque Erinnes*, Beroaldus, H, vulgo.
Quae quaevis ed., verba poetae ad superbiam Corinnae
referens.

3. 24. *Ardidus* N, H. *Candidus*, quod est vulgatum, servavit Macrobius.

3. 45. *aut* N, tacente Hertz., qui *ah* legit.

4. 8. *per medeae* N.

5. 4. *aquilo* N. *alio* Burmannus, verissime. Longe
peior est Lachmanni coniectura *aliquo* quod recepit
H. et editores omnes.

5. 21. *vestes* N, *vestem* vulgo. 6. 11. *ledet* N.

6. 12. *amica* N, H. *amicta* ed. Sensus est :
me etiam laedit soror, simul cum qua amicta dormit
Cynthia. Cf. 3. 21. 8. *Et pro etiam* saepe usurpat
Propertius. 6. 13. *ledent* N.

6. 13. *ledent* N.

6. 20. *duro* N, H. *durae* Scaliger ex Perusino.
Cf. *durus* aper, 2. 13. 54.

6. 32. *Iurgia* N, H, quod non intelligo. *Orgia*
Ruhnkenius ante ed. 6. 35. *Non* N. *nunc* H.

7. 2. *stemus* N.

7. 8. *more* N.

7. 11. *tybia* N. *Cynthia* H.

7. 15. *comitarent* N. *comitarem* vel *comitarer* Itali.

8. 8. *aut vincis* N, H. *at vinces* ed., et ad sensum et ad metrum accommodatius.

8. 10. *steterant* N. 8. 13. *iam* N, *tam* H.

8. 21. *Antigone* N, *Antigones* H.

8. 23. *miserae puellae* N, H. corr. R. Y. Tyrrellus
in *Hermathena*, vol. 2. 8. 26. *ferro eodem* N.

8. 31. *ille* libri, fortasse *ire. fugas* N, H. *Phrygas* multi codd., quod facile in *frigas, fugas* abibat. *tractos* N, H. *fractos* codd. nonnulli.

8. 38. *Illum* libri, *idem* L. Muellerus.

8. 39. *marte* N.

9. 2. *electo* N.

9. 12. *Propositum* N, quod verum est. Cf. Ov. Trist. 3. 9, 29, scopulo proponit in alto Pallentesque manus sanguineumque caput. *Appositum* Hertz. cum reliquis libris. *vadis* N. *vagis* ed. Cf. 3. 11. 51.

9. 44. *sic* N, *sis* H.

10. 11. *carmina* multi libri, *carmine* N. Non vidit librarius *ex humili* per se capiendum esse. Hoc vidit Hertz. qui tamen servat *carmine*, hoc modo: "iam carmine sumite vires, Pierides:" Male: tres vocativi sunt anima, carmina, Pierides.

10. 15. *quis* N.

11. 2. *Ludet* N.

12. 3. *Is* N, quod tacet Hertz. *Hic* H, vulgo.

12. 10. *uterque* N.

12. 15. *é* N.(pro *heu*).

12. 18. *puer* N. *puella tuo* N. pr. *loco* N. sec.

13. 1. *armatur* N, H. *etrusca* N. *armantur* *Susa* Volscus. *Itura* Pontanus, H. *Atusa* vel *Phraspa* Ellisius.

13. 39. Hertz. periphrasin sic constituit (*memento hoc iter.*) *memento corruptum videtur.*

13. 47. *Quis tam longaevae* N. *Cui si longaevae* H. *Cui si tam longae* Santenius.

13. 48. *Gallicus* N, H. *Bellicus* ed., et ante me Behotius. Corrosum hunc versum, ut 47, ad initium in archetypo fuisse puto, et *Ulicus* tantum incolume relictum esse, unde scriba temere reposuit *Gallicus*. Ne cui videatur *bellicus* vi carere, hoc moneo poetam

dicere velle, Nestorem felicius in bello perituum fuisse, quam longo et misero aevo in pace producto. *Bellicus* saepe numero apud Propertium occurrit.

13. 53. *qui* libri, recte : cf. Ov. Her. 20. 101 : Testis erit Calydonis aper. *cui* H, e coni. Hushkii.

13. 55. *iacuisse* N, H. *lavisae* Scaliger ex Perusino, quo nihil verius umquam fuit, ab omnibus licet neglectum sit.

13. 58. *qui* N verissime. *quid* H, vulgo. *qui* (quomodo) *possum* sollemnem usum habebat.

14. 16. *condito* N. *conditio* vulgo. Intactam reliqui vulgatam scripturam quamvis in Perusino mirabilis corruptio existat, *conditio emeriti*, unde olim conieci *emerito cineri* collato illo *emeritum rogum* 4. 11. 72. Notandum est, N *condito* non *conditio*, nedum *condicio* exhibere. Quod si in archetypo scriptum esset *emerito cineri* (sic) (*condito* pro glossemate ad *emerito* adscripto,) vides unde utraque lectio oriri potuerit. Quibus si quis adsentietur, videbit poetam optare non tam sero sibi notam fuisse Cynthiam.

14. 29. *veniet* N. *veniat* H. 14. 30. *honusta* N.

15. 7. *lassos* N. 15. 8. *lecte* N.

15. 16. *nudae* N, H. fortasse *nitidae*. Cf. Ov. F. 3. 44.

15. 17. *pertendens*—*cubaris* N, H. *cubares* N. *pertendes*—*cubare* ed. forma vitiosa *cubaris* fugata. Ita ante me Rivius ad Ter. Eun. 1. 1. 6, quod me docuit Burmannus.

15. 37. *tecum* N. 15. 47. *Nec* N.

15. 53. *Sic magnum nobis qui* N.

16. 12. *una* N. *illa* Hertz. cum aliis omnibus quod nequeo satis mirari. *Una* minime sapit emendatorem et firmatur ab El. 1. 5. 12: *illa* feros animis adligat *una* viros. 16. 18. *ipso* N.

16. 23. *Non quia* N, H. *Numquam* ed. Scriba cum deberet repetere *numquam* ab initio v. 21, *non quia* a v. 25 casu sumpsit. *cubaris* N, H. *cubares* ed. cum multis codd. 16. 27. *exclussit* N.

16. 25. *peccarim* libri. *peccaris* H, vulgo, ineptissime. 'Non ideo cubuisti cum foedo homine quod peccaris'! Ita Madvigius, Adv. Lat. p. 64.

16. 34. *mensa* N, quod mutare non audeo. *musa* Hertz. edd. omnes. Cf. 3. 10. 21, "sit mensae ratio." Catullus 50. 9, "ut nec me miserum cibus iuaret." Vide ne sibi contradicat Propertius si scribens versus neget se scribere versus iuvare. Non enim scriberet, nisi scribere iuaret: quis enim scribere cogeret?

17. 13, 14: post 15, 16 collocat H. 13. *iuvat* N. *licet* H. 15. *licet* N, *iuvat* H. 18. 3. *vidistis* N.

18. 5. Ita N. *Quid si iam canis aetas mea candeat annis* H. Imperfectum in talibus semper ponitur.

18. 6. *faceret* N, *faciat* H, multi libri.

18. 9. *undis* N, H, *ulnis* Itali.

18. 10. *adiunctos* N, H. *abiunctos* Scaliger, fortasse verius: *decedens*, nempe de curru labore diurno finito. 9, 10: 11, 12, transposuit H.

18. 20. *aut* N, *haud* H, *haut* ed.

19. 2. *colis* N, *coles* H. *Discedis* pro praeterito positum. 20. 12. *stasiliamque* N.

20. 23, 24. *non umquam*, N.

21. 10. *martitus* N.

21. 11. *quando*, in marg. *quondam*, N.

21. 12. Ita Hertz., cum Beroaldo. *tenuis* N. *domo* N.

21. 17. Ita N, H: recte. sensus est: "huic, nempe a Cynthia, alter amator iam pridem quaeritur, et ille restat mihi tolerandus." Fortasse malis *quod restat*.

22. 5. *deducit* N. Corr. Passeratius.

22. 30. *Non* N.

22. 31. *e lecto* H. *consurgeret* N.

22. 33. *poterant* N.

22. 48. *cur* N, *quae* N, *vetat* N.

22. 50. Omittit N. *quaerere* vulgo. *dicere* edd. vett. non quaerere puerum sed dicere quae videri iubet amans, et *quaerere* post *quaerendo*, *quem*, *quae*, auribus displicet. Credo in archetypo verbum defuisse quo offensum scribam qui Neapolitanum descripsit totum versum omisisse. *Plura* Hertz. et libri plurimi: *furtâ* ed. Nam codex Hamburgensis habet *fata*. Sic Neapolitanus ipse habet *pristina fata* tua, 2. 2, 4.

23. 1. *et* N: *haec* H. *et* verum est. *etiam* semitam qua utebatur vulgus Propertius dicit sibi fugiendam fuisse. *et* pro *etiam* saepe invenies apud Propertium.

23. 22. *iuuerint* N, *iuerint* H. *capiant* vulgo.

23. 25. *est* N. Nova elegia incipit N, apud Hertz. xxiv. Sed apertum est unam elegiam esse, et scribam quum verba *Tu loqueris* nesciret amico alicui tribuenda esse exprobranti Propertio dissimilia dicta nunc et olim cum Cynthiae laudes caneret, *initium novae*

elegiae hic fecisse, credentem *tu loqueris* esse verba Propertii.

23. 27. *sudor* N. *surdo* Hertz. cum Scaligero pessime, sequenti hunc versum adiungens.

23. 28. *ingenuus* N. *ingenuis* Paleius, optime.

23. 32. *Ureret* N. *nomine* N, H, *non mihi* ed. Ita Ovidius de stulto amante se decipiente: Am. 2. 2. 58. Viderit ipse licet credet tamen ille neganti, Damnabitque oculos et sibi verba dabit.

23. 40. *Ah* N, *At* H. *si* N, pro *sed*.

24. 1.=24. 17. H. Sedecim ultimis versibus elegiae superioris adhaeret, N. *erit* N.

24. 20, 21. *cheu* N.

24. 22. *navita* libri; corr. Beroaldus. *haud ita* Heinsius.

24. 35. *Hi* N. *Ii* H. *Id* Dresdensis. *Ni* coni. Lachmannus.

25. 2. *excludit* N. *venit* N, *t* erasa. Excludit quoniam sors mea, “saepe *veni*,” Hertz., editores plerique. Hanc absurdam lectionem nuper exposuit Madvigius, nescius Scaligeri coniecturam se repetere.

25. 9. *deducet* libri. *diducet* Heinsius.

25. 17. *nullo* libri. *nullus* ed. vel *nulli*. Olim *sufflamine* conieceram.

25. 35. Punctum post *forent* posui, quo sensus facilius intelligi posset. Sensum in editione secunda recte exposuit Paleius: “si saecula nunc *forent* qualia puellis temporibus priscis placebant.”

25. 37. *mutabant* N. Terminationes verborum *it*, *at*, *et*: *ant*, *unt*, *ent* in archetypo distinguere haud facile erat.

25. 40. *Si* N. *nostra* N.

25. 42. *fusco* N, *fuscam*, L. Muellerus.
25. 43. *quadam* N. 26. 8. *Atque* N. *Teque*
Hertz. perbene. 26. 18. *Quam* N.
26. 21. Novam elegiam hic inchoandam multi
docuerunt. 26. 36. *in* om. N.
26. 39. *duo littora* libri propter *litore* in 38, *montis*
duo ed. *montis* olim excidit post *mouistis*. Cf. Val.
Flacc. qui montes Symplegadas appellat 2. 381, 4.
707. *ratis Argo* N, quod verum esse docuit R. Ellis.
Argus enim fabricator puppis erat, cf. Apoll. Rhod.
Arg. 1. 18. etc.: et ei Argo fuit curae Val. Flacc. 1.
477. *rudis Argus* Hertz. e coniectura Volsci.
26. 47. *dum* N. H. *cum* reliqui. *arvis* N, *Argis*
H, vulgo, informi doctorum emendatione.
27. 5. *sequimur* N, *sequitur* H.
27. 7. *fletus* N, *tumultum* N. corr. L. Muellerus
optime. *fletis capiti* H, vulgo.
27. 15. *clamantis* N, *damnatum* H cum codice dam-
nato Groningano. 28. 8. *iurare* N.
28. 9. Dedi plane ut N, qui signum ipsum inter-
rogationis post *Venus* habet. Ita iam editores anti-
quiores, qui in permultis recentibus praestant. Sensus
est: "illa dea omnibus formosis puellis aequae invi-
diosa est." Cf. Cic. Att. 2. 19: "tam peraeque om-
nibus ordinibus offensa." *Venus ipsa paremque?* G, H.
28. 12. *Pallidis* N. 28. 16. *venit* N.
28. 33. Commata '*coniunx*' includentia a Lach-
manno posita sustuli. Nam certe *coniunx* nomina-
tivus est, non vocativus.
28. 43. *carmine* libri, *crimine* ed. Propertius voti-
vum donum dis promittit sub quo in pariete sacro

se scripturum dicit 'per magnum salva puella Iovem.' Operosum sane carmen! '*sacro crimine damnatus*' idem significat atque illud 'voti reus.' Cf. 4. 3. fin: Armaque cum tulero portae votiva Capenae, Subscribam 'salvo grata puella viro.' Arma votiva non carmen quo dedicantur promittit Arethusa.

28. 44. *est post magnum* add. N.

28. 53. *Troia* N, *Eoa* H. Legas *Phthia* si iterata mentio Troiae in 54 te offendat. Sed neminem qui bene noverit Propertium repetitiones per se offendere debent. *Phthia*, si memini, nescio cui ante me placuit.

28. 54. *phebi* N. *Phoebei et muri* Hertz. *Thebae* Scaliger; cf. Ov. Am. 3. 12. 15, cum Thebe cum Troia foret.

29. 1. *Hesterna* N, corr. Heinsius. Vide vs. 42.

29. 8. *iam* N, *nam* H, vulgo. *iam* (ἤδη) cum *novi*, *notus*, saepe iungitur. Cf. 2. 24. 29: 2. 23. 25.

29. 14. *fores* N, H. *foris* Dousa pater, L. Mullerus.

29. 21. *me in lecto duxerunt* N. *me iniecto duxerunt* H. Corr. Heinsius.

29. 24. *at* N, *et* G, H.

29. 31. *Quod* N.

29. 36. *voluntatis* N. *volutantis* Lipsius, alii. *voluptatis* vulgo.

29. 38. *notus*, N, H. *motus* Heinsius et alii, fortasse recte. *natus* Baehrensianus. 29. 39. *nostra* N.

29. 41. *custode reludor* N. *custos excludor* Broukhusius, quo nihil rectius habeo, nisi mavis *custode eludor*: hoc facile nasci potuit: altero *e* omissio librarius syllaba *re* metrum explevit. Cynthia est custos:

custodit enim lectum Propertio uni. Cf. 2. 18. 35. Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus. Olim conieceram : *sanctas casto deludor amore*.

29. 42. *non* N.

30. 15. *onerantur* N.

30. 19. *Non tamen immerito* N. *Nunc iam dura* codd. plurimi. *Num iam* Scaliger : *dure* multi codd. recte. Se ipsum adloquitur poeta.

30. 20. *nota* libri. *nauta* Hertzbergius facili emendatione. *rauca* Munro.

30. 26. *Rorida* N.

31. 3. *Tanta* N, quod servavi : 'through all its length.' *Tota* H, vulgo. *columbis* N.

31. 5-9. post 16 collocaverunt Hertz. alii.

31. 5. Olim conieceram *Hic Phoebus Phoebos* : Phoebus enim propter *Phoebos* in sequenti omitti poterat ; et *equidem* attribueram librario lacunam explenti. Huius coniecturae nondum me poenitet : laborat enim versus, cum propter *equidem* quod Propertii aequales cum prima persona plerumque iungebant, tum quia *marmoreus* substantivo caret. Sed malo peccare codicibus haerens, et non negabo Propertium potuisse dicere *equidem visus est mihi pro equidem putabam*, nec *Phoebus* ex sequenti *Phoebos*, quamvis aegre, suppleri tamen posse.

31. 11. *Et quo* N. *Et duo* Hertz. *In quo Itali. erat* N, *erant* H. Currus solis commemoratur Ov. Pont. 4. 6. 48.

32. 2. *crimina lumen* N, H. *lumina crimen* alii codices. Pro *facti* fortasse *furti* legendum erat. cf. 22, 50. *habent* N. *habet* cett.

32. 5. *Curva te* N. *Curve te in* H, editores pleri-

que, contra metrum ut pronuntiat Muellerus. *Cur vatem* Perusinus, libri plurimi, quod verum esseputo. Cynthia ad suam domum Tiburtinam (3. 16. 2.) *vatem* praesagum, anum fatidicam deportari essedis iubet ut futura exponant. Cf. 2. 4. 15: Nam cui non ego sum fallaci praemia *vati*? Quae mea non decies somnia versat *anus*?

32. 6. *te via* N, H. Dedi *devia* cum Hamburgensi codice. Nam *via* apud poetas plerumque omittitur. Propertius dicit Cynthiam anus fatidicas ex deviiis regionibus exquirere per quas *via* Appia ducit. *anum* N. *anus* H. Quod Baehrensio placet *te via Lanuvium* docti Angli commentum a Burmanno commemoratum a libris nimis recedit, et a vera loci interpretatione abhorreere credo.

32. 8. *time* N (pro *tibi me*). *vocat* N.

32. 12. *attais* N.

32. 13. Ita N. *creber platanis pariter* H, cett.

32. 22. *meretur* N.

32. 23. *nostra* N.

32. 26. *tuis* N.

32. 32. *decreto* sensu caret. *dedecore est* Santenius. *iactura* Baehrensus.

32. 33. *fertur* N, *quamvis* H cum reliquis libris. Cur ab optimo libro subito desciscam non video.

32. 34. *Nec* N, *non* H cum multis libris. *Num* alii.

32. 35. *Parim* libri. *palam* Hauptius, ad amores Anchisae et Veneris respiciens. Paris enim rem habuisse cum Venere nusquam narratur. Cf. Theoc. 1. 105: Οὐ λέγεται τὰν Κίπριν ὁ βωκόλος ἔρπε ποτ' Ἴδαν ἔρπε πότ' Ἀγχίσαν. Paene tamen intuleram meam coniecturam *Pegasida* pro *Quamvis* (*ida* ab *Ida*

absorpto) ut Oenone suum locum hic haberet. Cf. Ov. Her. V. 1. Pegasis Oenone. Valde amat patronymica feminina Propertius. Cf. quae ad 3. 11. 17 adnotavi.

32. 38. *senis* N.

32. 45. *iam* quod inter *illam* et *impune* facile ex-cidit ex Perusino revocavi.

32. 54. *Et* N, H, vulgo. *At* ed. [*At* in 53, et hic, Vulpus].

32. 54. *antiquas* libri, *antiqui* Marklandus.

22. 61. *tuque es imitata latinos* N. *aeques imi-tata Latina* ed. et Lachmannus in prima editione. *tuque es mirata Latinas* Schraderus, H.

33. 3. *pereant* N, *pereat* H. Pereant, sacra scil. Vide ne sit atrocior deae mortem imprecari.

33. 12. *Mansisti* N, H. *Mandisti et* ed. *abditā* N, H. *abbita* Perusinus unde restitui *arbuta* vel *arbita*. Cf. Ov. Met. 1. 632, (Io) "Frondebis arbutis et amara pascitur herba," siquidem *arbutis* illic legendum non *arboresis*, quod plurimi codices exhibent. *Pasta* passive capiendum ut in Ov. Am. 3. 5. 18, de vacca: Dum iacet et lente revocatas ruminat herbas, Atque iterum pasto pascitur ante cibo. Nihil vulgata frigidius.

33. 19. *Aut* N, H. *Et* ed.

33. 31. *Tuque o euricio* N. *Tu quoque o* H.

33. 37. *demissae—sertae* N: et ita Charisius laudat verum.

34. 1. *credat* N, *credit* H, qui provocat ad illud notum *et quisquam* quod semper praesentem postulat. at *our quisquam* non est idem atque *et quisquam*. *amori* libri: *amico* Beroaldus.

34. 19. *meas-umbras* N, H. *meae umbrae* H. A. I. Munro, optime.

34. 20. *stulto* N, H. *nullo* Heinsius.

34. 29. *erecti* N, *Erecthei* vulgo corr. *lecta* libri. fortasse *plectri*. *Erecthei* enim nomen aliquod flagitat. *lecti* (studying-couch), Postgatus.

34. 31. *memorem musis* N, *musis memorem* Hamburgensis, alii. *Musis meliorem* H, ex Scaligeri emendatione. Recte me iudice. melior Musis est *melior iudicio Musarum*, *Musis acceptior*. Musae, chorus qui non nescit amare, pluris aestimant lascivum poetam Philetam amores meditantem, quam tristem senem illum Erectheum solitum arma virosque canere. Burmannus qui locum recte exposuit optime contulit Ov. Rem. 761: Me certo Sappho *meliolem fecit amicae*. De vero sensu emendationis suae non video Scaligerum ipsum cogitasse. *Meropem* Bergkii splendide non vere.

34. 33. *rursus* N. 34. 34. *factus* N. 34. 37. *orion* N.

34. 39. *Non amphiarerae* N pr. *amphiaraeae* N sec. *Amphiaraeae haud prosunt* H, *prosint* N. Paleium secutus sum nisi quod *prosunt* ille legit.

34. 41. *et* libri, H, ex sequenti sumptum. *ea* vel iam ed. De eodem Aeschilo pergit poeta. *aechileo* N, *Achilleo* alii libri, Scaliger. Sed cf. Sophocleo cothurno, Ov. Am. 1. 15. 15.

34. 53. *aliquid restabit* N, *undas* om. N. *restaverit undas* P, multi libri. *aliquis sedet arbiter undas* H, Iacobum secutus. *aliquid restabimus undas* E. Wasenberghius certissima coniectura. Si quis dubitet,

conferat Ovidium Am. 3. 9. 59; Si tamen e nobis *aliquid* nisi nomen et umbra *Restat*, in Elysia valle Tibullus erit. Nemo in arte critica tiro adeo rudis erit quin videat scribam *aliquid* pro subiecto accipientem mutavisse *restabimus* in *restabit*: vel *restaverit* quod in editionem suam secundam Lachmannum recepisse dolendum est. 34. 54. *flumina* N. 34. 62. *virgilio* N.

34. 83. *animis* N, H. *audis* ed. Sensus est: Nec, tu Vergili, minorem famam ducis ex his, nugis amatoriiis scil. quam ego. *Haec* in 81, 85, 87, 89, nullum alium sensum habet. In hoc versu puto scribam de structura ἀπορῶντα, et desiderantem substantivum ad quod referret *his* mutavisse *audis* in *animis*. *sim* N, si H. *sic* ed. *minor ore canorus* om. N.

LIBER TERTIUS.

1. 11. *currum* N. 1. 19. *date vestro* N, *vestro date* H, cum aliis codd. 1. 20. *onus* N.

1. 23. *Famae-vetustae* N.

1. 27. *Idaeum Simoenta* N. *cunabula parvi* om. N, servant reliqui libri. *Idaeo sub monte* ed., vel *Idaeos montes Iovis incunabula*. *Simoenta* propter *flumina* in 26 intulerat librarius. Cf. Callim. Hym. Iov. 6: Ζεῦ σε μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὔρεσι φασὶ γένεσθαι. Solitam confusionem Idae Cretaeae et Troianae non vitat Propertius. Vergilius Prop. paene expressit: Aen. 3. 105: Mons Idaeus ubi et gentis cunabula nostrae. Cf. Cic. Att. 2. 41; ad montes patrios et ad incunabula nostra. *Iovis cum prole Scamandro* Hauptius: sed hoc est rescribere non emendare Propertium.

1. 36. *augur* . . N. *deae* N.
2. 1. Initium novae elegiae in libris. Apud Hertzbergium et editores hi duo versus superiori elegiae cohaerent. 2. 2. *insolito* N.
2. 3. *detinuisse* N. *delinisse* Ayrmannus.
2. 4. *innumeri* N. 2. 7. *fera* libri : *freto* ed.
2. 11. *pheacias* N. 2. 12. *ante* N.
2. 13. *comitis* N. 2. 16. *et om.* N.
2. 21. *subducit* N. *subducat* H, vulgo.
2. 22. *pondere* N. fortasse vere : hoc modo : An-
norum aut ictu, pondere victa, ruent : h : e : suo pon-
dere victa ruinas dabunt. Ita iam Burmannus.
3. 7. *cecinit* libri. Corr. Lachmannus.
3. 11. *lacies* N.
3. 21. *perscripto* N. *praescriptos evecta—gyros*
Lipsius, alii. *sevecta* N, H. *devecta* ed. cf. 4. 119 :
nunc ad tua devehar astra. 3. 26. *Quo* N. *Qua* H,
vulgo. 3. 32. *pumica* N. *nostra* N. 3. 33. *rura*
libri, *iura* Scaliger. 3. 36. *apta* N.
3. 42. *flere* N, *flare* Dousa fil. H. Vide ad 4. 1. 73.
3. 45. *scevo* N. 4. 6. *parta* N.
4. 11. *sacrae* N, H. *Latiæ* Heinsius. *lumina* N,
H. *numina* multi libri.
4. 13. *oneratos—axes* N, H. *onerato—axe* Scaliger,
alii. 4. 22. *Me* N. 5. 4. *gemina* N. 5. 6. *miser*
libri, *misera* ed. *aere* N. 5. 8. *caute* N, fortasse vere.
5. 14. *ad infernas—rates* libri, *at inferna rate* H. *ad*
infernus ed. Cf. apud infernos 2. 28. 49. conieceram
etiam : *in inferna—rate*. Nam *vehi in rate* etiam dici-
tur, et *in ante inferna* facile excidere potuit. Excidit in
ante incertum in N, 2, 26, 36, quod non notavit Hertz.

5. 15. Credo Propertium scripsisse *Victor cum victis pariter miscemur umbrae*: librorum tamen lectionem intactam reliqui. Lachmanni *Indis* quod laudat aliquis mihi ineptum videtur.

5. 24. *sparserit et integras* N.

5. 30. *perhennis* N. *perennet* malim.

5. 35. *seros* N. Perusinus habet *segnis* quod paene edideram recordatus illud Iuvenalis "*pigri sar-raca Bootae.*" *flamma boon* N.

5. 39. *nocentum* Hauptius. om. N. *Gigantum* reliqui libri. Priorem vocabuli partem in archetypo evanuisse crediderim. Fortasse *silentum*. Cf. Verg. Aen. 6. 432.

6. 3. *Non* N.

6. 6. *serus* N.

6. 7. *Non* N.

6. 9. *si* N. Corr. Aldus.

6. 13. *Ac vestam* N.

6. 22. *Aequalem nullo* N. *nulla* cett. H. *Et qualem nolo* ed. Rivalem Cynthiae in hoc versu describi sequentia declarant. Cynthia queritur Propertium se linquere posse, et puellam vilem cuius nomen vel quaestum nolit dicere domi habere. Cf. Iuv. 8. 275: aut pastor fuit aut illud *quod dicere nolo*. Cf. Catull. 67. 45. *amare pro habere* fort. repouendum. Cf. 2. 24. 24. 6. 26. *bombi* N.

6. 30. *vita* N. 6. 36. *viam* N. 6. 39. *consuli* N.

6. 41. *Quod nisi et* N. *Quod mihi si et* H. *Quod mi si e* ed.

El. 7. Pulcherima elegia multa passa est a librariis, quorum vulnera equidem sanare non possum. Ordinem versuum in libris manuscriptis traditum servavi, quamvis hoc saltem certum videatur vs. 21,

22, transportandos esse ut iussit Baehrensium Misc. Crit. p. 85, et ante eum Livineius, ita ut sequantur vs. 38. Vss. 23, 24 spurios cum Ellisio duco.

7. 1. *es*, post *vitae*, H, vulgo : om. N.

7. 18. *tibi in ore* N.

7. 22. *Qua* N. *quae* H, vulgo. *minantis aquae* N. *natantis aqua* vel *aquas* Itali. *Athamantiadae* H, e sua coni. *Mimantis* R. Ellisius in disputatione doctissima de h. l. Prof. Diss. Univ. Coll. 1872. In re incerta cum libris manuscriptis steti, nisi quod *quae* dedi pro *qua*. Fortasse enim fabula Propertio non nobis nota Argynnus propter minas ad aquas dictas mersus fuisse traditus erat: et certe *poena* vi omni caret nisi tale quid arbitremur. Cf. *caeloque minantem*, 3. 9. 47. Vide Baehrensium Misc. Crit. p. 85.

7. 23, 24 : Spurios cum Ellisio duco.

7. 25. *posita est* N, *positaque* H, cum reliquis libris.

7. 29. *Ire* N, *curvae* N. *curvate* G. T. Lendrumius, haud male. Sed *curvae* debetur librario *rates* pro vocativo accipienti post *ite*. *terite* N.

7. 31. *fuerať fatis* : H, prava interpunctione.

7. 37. *insidians* N, *insidias* H, multi libri.

7. 42. *solí* N, *soliti* Lipsius, H. *solum* alii.

7. 43. *patrio* libri. *patrios* Heinsius.

7. 46. *flere* N, *flare* Iacobus H, fortasse recte, Verte "where the blast has no power." Cf. 4. 5. 30. *potes* Dresdensis unde coniecerať *nil ubi*, *Caure*, *potes*.

7. 49. *chio* libri. *thyio* H.

7. 50. *Et fultum* libri plurimi. *effultum* H, vulgo. *Est fultum* malim.

7. 52. *miser* N, H, *miseri* ed.

7. 60. *longas—manus*, N, H. Librorum scriptor-
 ram intactam reliqui. Longas manus aetatis puerilis
 signum esse me docuit locus apud auctorem Anglicum
 quem olim a me laudatum non pudet hic repetere :

“ Here, as Lord Kendal sat on the hill-top, the
 whole scene came back to him, as it had not done
 for years. The hill-side, the raw, misty rain, the
 roar of the conflict, the boy’s bright curls, his curious
 national dress, his blue eyes, *his long white hands* as
 he had unfastened the cross from his cap.” [Véra,
A Novel, p. 226.] 7. 66. *tracta* N.

7. 68. *Thetis* N, H. *Theti* Puccius.

8. 11. *gravida* libri. Corr. Scaliger.

8. 13. *se* N. *seu* Lachmannus, quod recepit H,
 ut referret *euntem* ad virum, a suspiciosa puella cus-
 todibus saeptum. Mihi longe alia videtur sententia
 poetae, et *se* retineo. Femina amans in contraria
 ruit : modo non nisi custodum gregibus stipata pro-
 cedit, ut fastum simulet et incitet amantem : modo
 omni simulatione posita, Maenas ut icta vias medias
 sola sequitur, totaque furens bacchatur in urbe.

8. 19. *iniurgia* N.

8. 27. *quem* N, *quum* Itali. H. *cui* ed.

8. 29. *grata* libri, quod revocavi. *Graia* Palme-
 rius, H, vulgo. *Grata* ad *gaudia* non ad *arma* refe-
 rendum.

8. 37. *tendisti* libri. Nisi Diomedes et Priscianus
noxisti servavissent, *tendis tua* coniecissem. Nam
tendere retia Cynthiam dicit Propertius 2. 32. 20.

8. 40. *offensam* N.

9. 7. *Omnia* N. *omnia* cett. Illud *omnia rerum*

magis convenit aevo Taciti quam Propertii. Coniec-
ceram *nervis* quod firmatur ab 3. 3. 4 : Tantum operis
nervis hiscere posse meis. *Rerumque* in *nervusque* cor-
ruptum est in codice Puteaneo Heroidum 8. 111.

9. 8. *Flamma nec ex aequo ducitur ulla iugo* N :
Fama H, vulgo. Originem vitii quod hunc versum
insedit illud *ex aequo* praebuit, quod cum delirus
scriba non intelligeret per se capiendum esse vocem
in fine versus refinxit ut *aequo* substantivum haberet.
Quo in genere quam saepe peccaverint librarii
nostri, iam nil opus est lectorem monere. *Ex aequo*
saepe apud Ovidium adverbialiter legas (ἐξ ἴσου).
Quid pro *iugo* (eo Groninganus, *rogo* Itali) legen-
dum sit dubium est : *viris* quod in textum recepi
facilis emendatio est. Quod si paullo audacius locum
retractare mavis, fortasse non absonum videbitur

Plaustra nec ex aequo ducis, aselle, iugo. *Plaustra*
in *flamma* in N corruptum est 3. 5. 35 : et *ducere*
de iumentis recte usurpatur 2. 25. 6. Prover-
bium Graecum olim fuisse suspicor hanc vel similem
formam habens : Ἀμαξαν οὐχ ἔλκουσιν ἐξ ἴσου ζύγου
ὄνος τε καὶ βοῦς. Cf. Plaut. Aul. 2. 2. 52. Utraque
coniectura poetae sententiae convenit.

9. 10. *calamis* N. 11. *poscit* N, *ponit*, vulgo.

9. 13. *addita formae* N. *abdit* Fruterius ante ed.
fama ed. 'Ex argumentis exquisitoribus Mentoris
fama pendet.'

9. 14. *Ad muros* N.

9. 20. *sequitur* N (? *sequimur* ma. pr.) H. *sequimur*
Broukhusius. Recte : *quisque* enim N mutavit in
quaeque, quod puto non fecisset si *sequitur* legisset.

9. 21. *recepti* N, pr.

9. 27. *effectum* libri. *affectum* Beroaldus, Guietus, Heinsius. 9. 33. *victa* N.

9. 35. Om. N. et fortasse archetypus. Nam *findō*, trochaice, graves suspensiones movet.

9. 36. *Tota* libri. 9. 37. *phēbo* N.

9. 38. *semper* N. *septem* H vulgo. Retineo *semper*. "Non canam bellum Epigonorum contra Thebas, et praelia non semper clade pari ut in priore bello." Hoc *nec* Propertii proprium ut nihil aliud est.

9. 44. *dure* libri, propter 2. 34. 44. *Dore* Scriverius, H. *Coe* Beroaldus, recte opinor. *Coe* ante *poe* excidit (nisi mavis *Phileta*; cf. 3. 1. 1).

9. 45. *curant* (bis), libri.

9. 48. *flegreis* N. *oromodunta* N. *Eurymedonta*, H.

9. 55. *pelusii* N. 9. 56. *Antonique* N.

9. 57. *factor* N.

10. 1. *misissent* N, H. Sed *misissent* non praebet commodum sensum, et *misere* statim recurrit. *Vississent* Heinsius, quod mihi quoque illuxit.

10. 6. *Ponet* N. *minax* N. 10. 8. *Niobe* N, H.

10. 17, 18. om. N: quamobrem ipse vides. 10. 25. *que* om. N.

11. 5. *Venturam* libri. edidi *iactura* e coniectura discipuli amique mei F. T. Lendrumii. *Iactura* in *iacturam* corrupto (*m* enim sequitur) scriba illo *venturam* nos ditavit. *mortem* N: *noctem* Itali, Lachmannus, H.

11. 17. *Omphale* N, H. *Iardanis* ed. *Omphale* filia Iardani fuit. Cf. Her. 9: Se quoque nympha tuis oneravit Iardanis armis. *Omphale* fuit glossa. Quantum amet Propertius feminas antiquas παρρῶ-

θεῖν vocare, demonstrabunt Iasis (Atalanta), Tyn-
daris (Helene) ter: Icariotis (Penelope): Tantalus
(Niobe): Minois (Medea): Inachis (Io) bis: Leu-
cippis Phoebe: Nycteis Antiope: Athamantis
Helle. Nonne tibi probabilius iam videtur Pro-
pertium suo constanti more *Iardanis* hic scripsisse,
quam contra leges prosodiae peccavisse quod num-
quam facit? Et hoc quaeso attendas: in 2. 13. 49:

Non ille Antilochi vidisset corpus humari
omittit *N* (tacente Hertzbergio) cum aliis *ille*. Nim-
irum librarius *Antilōchi* pronuntiavit. 4. 3. 1:

Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae
omittit *N*, alii, *haec*. De *Ārēthusa* somniaverunt. In
2. 34. 40

Aut Capanei magno grata ruina Iovi
multi libri *magno* omittunt. Apparet *Cāpānēi* legisse.
Simili modo hoc loco glossema *Omphale* in versum ad-
vexerunt, non illi de hiatu cogitantes, sed *Omphāle*
producta syllaba media legentes.

11. 23. *dño* (*domino*) *N*. *missi* *N*, *H*. Elegantem
recepit R. Y. Tyrrelli coniecturam *mitti*, servato *nec*
quod exhibet *N* in sequenti.

11. 24. *Nec* *N*. *Ne* *H*, vulgo.

11. 29. *vexerit* *N*, *vexerat* *H*.

11. 31. *coniugis* *N*, *H*. Correxerunt multi.

11. 41. *anubim* *N*. 11. 45. *canopeia* *N*.

11. 46. *dare* *N* *dare et* *H*, *dares* ed., cum nota in-
terrogationis in fine versus.

11. 48. *quae* *N*. 11. 51. *vada* *N*. 11. 55. *fuit* *N*.

11. 57. *toto* *N*, *H*. *toti* hic, et *nulli* (1. 20. 35)
a Propertio esse credo: *toto* et *nullo* a librariis.

11. 58. Om. N. P. om. *Marte* quod reliqui libri exhibent: crediderim vocem inter *territa* et *minas* in archetypo defuisse: fortasse *turpe*. Cf. ad. 2. 22. 50.

11. 59. 60. Hoc distichon quod in codd. post 68 sequitur hic poni primus iussit Passeratius. Ordinem librorum servat H. *Monimenta* corruptum videtur; fort. *ornamenta*.

11. 60. Ita Paleius recte, ut puto, interpunxit.

11. 64. *At Decius misso* N, H. *Admisso Decius* Scaliger. Sic Ov. Her. 1. 36, pro vera lectione, Hic lacer admissos terruit Hector equos, libri antiquiores dant absurdum illud *alacer missos*.

11. 66. *Et* N. Corr. Broukhusius.

11. 67. *condiderant* libri. *dii* N et ita semper ni fallor.

12. 7. *intecta* N.

12. 14. *Si credunt* N.

12. 18. *Cum sit* libri, H. *suae* Itali. Et certe *tuas* in *suae* mutandum est, si *sit* legamus. Sed cum Propertius amet Romam ipsam adloqui equidem malo retinere *tuas*, *sit* in *sis*, *cum* in *cui* mutato.

12. 25. *mons* N, H. *enses* ed. *manus* Fonteinius. *calpe* N, H. *capta* Fonteinius. fortasse *rapta*. Prima syllaba in *rapta* ab ultima in *Iemara* fortasse absorpta fuerat. cf. Od. 9. 40. πόλιν ἐπραθον ὤλεσα δ' αὐτούς. Aen. 2. 374: rapiunt incensa feruntque Pergama.

12. 30. Genuinum versum periisse, et glossam ad vbcem *Lampeties* lacunam supplevisse suspicor. Nam nemo non videt hunc versum ineptum et prorsus indignum Propertio esse. Mirum mihi quidem videtur poetam errores Ulixis narrantem, et res ab eo gestas paene omnes celebrantem unam maxime notabilem

praeteriisse. Quid multa? Versum periisse credo quo ventos ab Aeolo Ulixi traditos et in tergore bovis vinctos narraverat Propertius; ad hunc modum:

Pelle bovis clausos ingemuisset Notos;
vel,

Carcere luctantes continuisse Notos,
et scribam casu eum versum omisisse, cum oculi aberrassent propter infinitivos similem fere exitum habentes, *mugisse, fugisse* cet. Cf. Ov. Met. 14. 223 seqq.:

Aeolon ille refert Tusco regnare profundo
Aeolon Hippotaden, cohibentem carcere ventos:
Quos bovis inclusos tergo, memorabile munus
Dulichium sumpsisse ducem.

12. 35. *lecto* N.

12. 38. *Vincit penelope* N. *lelia* N. Corr. Passeratius.

13. 2. *venerem exhausto* N.

13. 6. *Erycina* libri. *Erythraea* Beroaldus, alii.

13. 9. *clausas* N *nifeas* superscripto "litteris ob angustias spatii minoribus sed eadem manu eodemque atramento quo cetera exaratis." Haec L. Muellerus cuius emendationem *nymphas* recepi, post locum a me in codice inspectum. *clausas-puellas* Marklandus, quod malebat Hauptius.

13. 10. *Quaeque terunt* N. *Haecque* Puccius H, pessime. Vide quae notavi ad Ov. Her. 7. 152. *iterant* Heinsius, alii. *gerunt* Guietus.

13. 21. *Ardent* libri, inepte, nullam aliam ob causam quam quia *flammae* sequitur. *Gaudent* H. Stephanus, Passeratius.

13. 23. *Hoc* N. *Hic* H, vulgo.

13. 27. *discussa* N. 13. 30. *vimineos* Palmerius.

13. 32. *viricoloris* N. 13. 33. *perrara* N.

13. 35. *Atque hinuli* N. Corr. Scaliger.

13. 37. *lentas* N, H. *latas* P. *lentis* Baehrens.
Misc. Crit., p. 105.

13. 39. *Corniger atque dei* N, H, vulgo. *Deum pastorem* explicant de Apolline greges Admeti pascente. Sed *atque* semel tantum ante consonantem, 4. 2. 52, in secundo loco numquam usurpat Propertius, et *dei* post *deas* 38, sequente *dique deaeque* 41, iure suspectum habeas. *Idaei* Volsci aliquanto melius est. Sed non de certo aliquo pastore loquitur Propertius sed in universum de omnibus antiquis pastorebus. *atque sui* Heinsius et Baehrensius. *at quondam* vel *antiqui* ed. Cf. *antiquis puellis* 2. 25, 35. *vacuas* Baehrensius l. c.; fortasse *vacui*, si *at quondam* legas.

13. 53. *aurigero* N. 13. 55. *Et* N.

13. 59. *verus* N. *vanus* H vulgo.

14. 3. *infames—laudes* N, H. *ludos* Auratus, vulgo. *infami se—ludens* ed. N. dat *ludet* pro *laudet* 2. 11. 2.

14. 5. Ita N, H. *velocis iactus* est genitivus (cf. (constantis—fastus, 1. 1. 3), et *pila velocis iactus* est *pila* adeo velociter iacta, ut fallat, excidat inter manus lusoris frustra excipere conati: Structura est: *pila fallit* (*is missed*) per brachia (*scil.* lapsa.) Propertius saepe ante praepositiones participia omittit. Cf. 2. 32. 23: 3. 1. 28. *veloci iactu* Scaliger, alii.

14. 17. *habenis* N.—Castor enim precedit!

14. 28. *adoratae domi* N, H: *odoratae comae* Canterus, vulgo. 14. 29. *ingenii* N.

14. 31. *Nec quae sint facies nec quae sint verba rogandi* N, H, vulgo, quem versum me non intelligere fateor. *sint in sit, verba in vera, rogandi in rogando* mutavi, ita ut sensus esset: Nec rogando invenire potest amator quae sit facies, nec quae sint vera ex sua puella inter tam multa falsa. Cf. Ov. Rem. 343 seqq.:

Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur

Omnia: pars minima est ipsa puella sui.

Saepe ubi sit quod ames inter tam multa requiras.

Alia ratio meae lectionis existat, si *facies* pro facie falsa capiamus (*make-up*). cf. 1. 15. 6: Et longa faciem quarere desidia.

14. 33. *feres* N. *leonum* N.

15. 3. *praetexti* N. *amicus* N. *praetextas: amictu* H, vulgo. Scripsi ut N (nisi quod *amictus* pro *amicus*): *sublatus* pro *velatus* malim. Sensus est: 'Postquam pudor puerilis quem secum praetextus amictus ferebat toga virili velatus est.' Ita iam alii. Vulgata nullum sensum praebet. *ablatus* Heinsius. *elatus* alii.

15. 7. *aut* N, *haud* H, vulgo. Si *aut* servandum, *multo* in *paullo* mutare necesse erit. Punctum in fine versus sustuli. Structura mihi videtur hyperbaton esse satis durum: 'Tertius ducitur annus cum vix decem verba nobis coisse memini.'

15. 11, 12. In libris post 44 leguntur. Transpositio certissima ab editoribus antiquis facta a recentibus neglecta est. Cf. 3. 19. 9, seqq.

15. 13. *Nova elegia* N.

15. 12. *ire* N. 15. 16. *inmittens* N.
 15. 23. *est* N. 15. 24. *victa* N.
 15. 29. *vaga* N, *vago* H, vulgo. 15. 32. *tabulis* N.
 15. 34. *sub adverso*—*Notho* N. *ubi* Lachmannus.
in adversos Notos H cum plurimis libris.

15. 35. *sic* N, recte. *sic* diverso sensu in 35 et 36 positum est. h. l. significat 'cum haec fiunt' (*in such a case*) ut saepius apud Propertium. *si* H, multi libri.

15. 40. *Vixerunt* N, solito errore.
 15. 43. *Parta* N. *Zethi* N, H. *Zetho* Beroaldus, alii. 16. 2. Post *Tibure* interpungit H.
 16. 4. *nympha* N, et ita saepissime.
 16. 7. *distulero haec* N. *haec distulero* H vulgo.
 16. 9. *portus* N. 16. 12. *scilicet* N. 16. 14. *deo* N.
 16. 23. *huc* libri. *haec* Guietus. 16. 25. *Nec* N.
 16. 29. *humeri* N. *humer* multi libri. *cumulis* N. *humet*—*cumulus* H, multi libri. Dedi et *humer* et *cumulus*, pulcherrimo sensu.

17. 12. *animo* N. *animus* H vulgo, *utroque modo* N. *utrinque meum* Itali, H, debili sane sensu. *utroque toro* ed. Cf. 1. 14. 19-21: de Venere:

Illa neque Arabium metuit transcendere limen,

Nec timet ostrino Tulle subire toro:

Et miserum toto iuvenem versare cubili.

et 2. 17. 3, 4:

Horum ego sum vates quotiens desertus amaras

Explevi noctes fractus utroque toro.

17. 17. *numen* N.

17. 27. *Naxon*, N, H. *Diam* ed. *Naxon*, sequente *Nazia*, non credo Propertium scripturum fuisse

cum *Diam* scribere liceret. *Naxon* glossa ad *Diam* fuit. Olim *Diam*—*saxis* conieceram.

17. 30. *cingit* N.

17. 35. *Cibele* N. *Cybele* H. 17. 36. *Fundet* N.

18. 1. *Ludit* N. *alludit* Lambinus, alii.

18. 2. *Humida* libri. Corr. Scaliger.

18. 5. *dexter* N. 18. 19. *supra* N.

18. 21. *hoc* N (scil. *erunt* vel *manet*), *huc* H, vulgo.

18. 24. *troci* N.

18. 25. *conda* N. 18. 28. *aut* N, H. *haut* alii.

18. 31. *traicis* N, H. Secunda persona debetur scribae qui non vidit *tibi* et *nauta* ad diversos, hoc ad Charontem illud ad Marcellum pertinere.

18. 32. *Huc* N. *Hoc* Lachmannus. *Hac* Guietus. *portent* N, H. *portet* ed., alii. *tuas* N, H. *suas* ed., alii. 19. 16. *novem* N.

19. 19. *clitaemestras* N. *Clytaemnestram* Guietus.

19. 20. *sta* N. 19. 21. *Tuque* N. *Tegus* Guietus.

20. 4. *Tantisne in lacrimis* N. optime corr. Paldamus et Hertzbergius. *Tantine ut lacrimas* Heinsius.

20. 5. *verba* N, H. *vera* Lachmannus, sine iusta causa. 20. 7. *Ast* N.

20. 10. *toros* N, H, vulgo. *sinus* codd. nonnulli.

20. 11, 12 = 13, 14. Haec disticha ita mutato ordine scribi iussit Scaliger.

20. 11. *date* N, *data* H. *da* scripsi. Puto Proper-
tiam lunam adloqui, et *te* per *διτρογραφίαν* ante
tempora geminatum fuisse. *noctis* libri. *nocti* ed.

20. 12. *polo* coni. Heinsius. fortasse recte.

20. 17. *constringit* N.

20. 21. *vīncetur* N.

20. 22. *vigila* N. *vigilanda* vulgo. *violanda* H, cum Perreiano.

20. 23. *nox* N, H.

21. 3. *spectandi* N.

21. 7. *amittit* N. *negarit* N. *negavit* G, fortasse rectius, H.

21. 8. *amica* libri. *amicta* Scaliger.

21. 11. *aequore* N.

21. 21. *sufferre* N, quod retineo. *sufferte* H, vulgo. *properate* N (sic): *properare* ed. *pedes* pro nom. sing. habeo, *laborem* a *laborare* duco. *laboro* tamen fortasse verius.

21. 23. *me litora* N, H. *mea lintea* G fortasse recte.

21. 25. *studiis* libri. *stadiis* Broukhusius; *spatiis* idem.

21. 28. *Librorumque*, N, H vulgo. *Libaboque* L. Muellerus, quod multis placebit. *Gustabo* tamen credo Propertium dicturum fuisse. *docte* N, H, quod quum post *docte* in 26 offendat, nec Menandro conveniat, L. Muellerus non in scite in *scite* mutavit. Fortasse magis arridebit *munde* quod olim excidere potuit ante *Menandre*. *mundum* Propertius *Menandrum* appellat 4. 5. 43.

22. 3. *Dindymus* N. *inventā* N. Palmarem Hauptii emendationem recepi e *vite*, quae si non vera, vera esse debet. Cf. Apoll. Rhod. 1. 1117, seqq.

ἔσκε δέ τι στιβαρὸν στῆπος ἀμπέλων ἔντροφον ὕλην
 πρόχην γεράνδρον. τὸ μὲν ἔκταμον ὄφρα πέλοιτο
 δαίμονος οὐρείης ἱερὸν βρέτας· ἔξεσε δ' Ἄργος
 εὐκόσμως καὶ δὴ μιν ἐπ' ὀκρυόεντι κολωνῷ
 ἴδρυσαν * * *

Μητέρα Δινδυμίνην πολυπότνιαν ἀγκαλέοντες.

Add. Strab. 12. 8. 11, ab Hertzbergio laudatum. Quod si *Dindymus* servemus insigni coniecturae obsit asyndeton, ut taceam Hertzbergii cavillationem Latinos *Dindymum* vel *Dindyma*, non *Dindymus* dixisse. Reponamus ergo *Dindymis* vel *Dindymia*. Cyzicus olim *Dindymis* dicta est, teste Plinio N. H. 5. 40: hic, credo, Cybele ipsa Dindymis audit.

22. 6. *Et N Nec* vulgo.

22. 9. *Girionis* N, *Geryoni* H.

22. 15. Versus corruptus. *Et si qua origae* N. *Et si qua Ortygiae* H., cum Lachmanno, qui I. Vossii emendationem *Ortygii* in *Ortygiae* mutavit. Ephesus antiquo nomine Ortygia dicta est. Cf. Plin. 5. 31. *Et si quadrigae* Scaliger, per *quadrigam Caystri* intelligens quattuor urbes Ephesum, Smyrnam, Colophonem, Miletum. *Si quave olorigeri* marg. Ald., Ed. Ven. 1500. Olor enim Caystrius ales. Cf. Claudian. Ep. 2. 12: Cynus oloriferi vexit ab amne Padi. *Et qua Gygae* edd. vett. e coni. Volsci. *cygnaei* Lipsius. Fort. 'Etsi cui (quoi) *rigui*' cuius ultima syllaba *ui* cum ante *ui* in *uisenda* excidisset, reliquias vocis *rig* in *origae* exaedificavit librarius. *visenda* propriam vim iam sumit: 'digna quae visatur.'

22. 23. *tirburne* N, *flues* N.

22. 25. *Albanus locus et* N. *abunda* N. (*ab* ex 23 repetitum mihi videtur). *Albanusque lacus* P. *et unda* H. recte opinor.

22. 26. *nympha* N.

22. 27. *nunc* N.

22. 28. *fuit una* N. *fluit unda* Perreianus. *furit* Passeratius.

22. 36. *bovi* N.

22. 37. *Arboreasque libri*, *Arboreasve* ed. *senis* N *pr. cinis* N *sec.*

23. 11. *fuertint* N, *fuertant* H vulgo.

23. 14. *bona* N. corr. Heinsius, alii.

23. 15. *dixi* N. *dixti* cod. Reg. Heins. *cessavimus* N.

23. 17. *dolens* N. corr. Broukhusius.

23. 18. *ducitur* N, *dicitur* Lachmannus e Groningano. Sed *ducitur* bene se habet: de convivio haec dicta puta, ubi quae aperte loqui non possunt, Propertius et puella in tabellis scribunt quas inter se mutant ceteros convivas fallentes: hinc illud *dolis*, ab *Ital*is in *iocis* mutatum.

23. 20. *diras* N, *duras* H vulgo.

23. 22, *signa* N. corr. Beroaldus.

24. 2. *meis* N, H. *tuis* Burmannus.

24. 10. *Fluere* N.

24. 12. *verba* N, H. *vera* Passeratius et Livi-
neius.

24. 19. *si qua deo est* N.

24. 20. *Exciderant* N, H.

25. 5. *captus* N, H. *cautus* ed. (1873.) ('proof against.') Cf. Luc. Phars. 4. 409; *cautus* ab incursu belli. Ov. Rem. 689: Neve puellarum lacrimis moveare caveto.

25. 7. *vinê* N. *vincit* H. *vincet*, alii.

25. 13. *capias* N.

LIBER IV.

4. 11. *quam* N, *qua* H, vulgo. Sensus est: 'Roma quanta est' 'Rome in all its vast extent.'

1. 4. *concubuer*e N, H. *procubuer*e P.

1. 9. *quod* N.

1. 21. *Vestra* N.

1. 31. *feri* pro *viri* reponendum videtur. Cf. 2.

6. 24, ubi *feri* pro *viri* in N scriptum est. Soloni

N. Vide adnotationem Hertzbergii, et confer R. Ellisium in Acad. Feb. 1873; *Soloni* hic mavult.

1. 33. *violae* N. Sustuli interpunctionem Hertzbergii quae verae sententiae obest.

1. 36. *ubi* N, H. *tibi* codex Heinsianus, fortasse vere. *isse* N, *ire* H cum Groningano. *vias* libri omnes. *longa* pro *longe* edidit L. Muellerus fortasse recte.

1. 38 *putet* N.

1. 40. *Heu* N. fortasse *Huc*. O, H. *puppis* libri, quod vix sanum duco. Nam primum rectius dicitur *puppe vehi* quam *puppem vehi*: Propertius ratem vehi nusquam dixit. Cave tu ne in 3. 21. 19, *vectus* cum *phaselus* coniungas. Tum *illam* in 41, si ad *puppem* referamus omni elegantia caret. Credo aut *pubis* aut *Pallas* legendum esse. *Pubis*, formam raram, sed non inauditam, pro *pubes* grammatici agnoscunt. Cf. 'Dardana pubes' Verg. Aen. 7. 218. Hanc coniecturam iam ante me proposuerat Auct. Elect. Eton. Maior. improbaverat Burmannus. Quid si *Pallas* reponamus? Cf. 4. 4. 45. Ov. Trist. 3. 1. 29. Obscura de imagine Palladis Romam advecta tradita sunt. Cf. Comm. Ov. Fast. 6. 421, seqq.

1. 57. *coner* N, *conor* vulgo. 1. 61. *gingat* N.

1. 65. *quisquis cernit* N. *si quis cernit* H vulgo.

1. 71. *vage* N. *fata* N. vulgo edunt: *Quo ruis imprudens vage dicere facta Properti?* Sed *quo ruis* per se saepe usurpatum nihil eget infinitivo prolativo *dicere*, et ineptum foret magum rogare quod rueret Propertius, si sciret: tum duo vocativi *imprudens* et *vage* vix tolerandi. Scripsi quod ante me Livineium coniecisse reperio nisi quod *facta* ille

cum Groningano pro *fata*. Habes *Quo ruis* Ov. Her. 16. 121: Liv. 318. Cf. Pers. Sat. 5. 143. *quo* deinde insane *ruis*, quo? Ov. Her. 13. 130. *quo ruitis*?

1. 72. *a* N, *ah* H. Pro praepositione non exclamatione habeo.

1. 73. *Accersis lacrimas* N. *Aversis Charisin* H e coni. Heins. Sed vulgatam lectionem *Aversis lacrimis* sanam esse credo. *Lacrimas* apud Propertium interdum nihil aliud significare quam carmina triste quid vel grave habentia videbis si diligentius perpendes hosce locos: infra 120: incipe tu *lacrimis* aequus adesse novis. 1. 3. 46: illa fuit *lacrimis* ultima cura meis. 1. 6. 24 *lacrimis* omnia nota meis. Et sic amat Propertius verbo uti *flere* (canere versu lugubri): 1. 9. 10, Amphioniae moenia *flere* lyrae. 3. 3. 42. nil tibi sit rauco praeconia classica cornu *Flere* (non *flare*). Iamne igitur vides *aversis lacrimis* servandum esse, et idem significare atque 'aversis Musis quae tristi carmini praesunt'? olim conieci: *Accensis lacrimas chartis*.

1. 75. *aut* N, H. *haut* al.

1. 77. *Orops* N, *Horos* H, N ma. sec.

1. 78. *Horon* N, *Horos* H. nihil in optimo libro mutandum vidit Lachmannus. Quid enim dicit astrologus? 'Me, nempe Horon, procreavit Orops: avus fuit Archytas: proavus Conon.'

1. 79. *Dio* N.

1. 81. Ita interpungi iubet R. Y. Tyrrellus, in Hermathena, vol. ii. 'Signa obliquae rotae' sunt signa zodiaca iterata a sole.

1. 85. *moveant* N, H. *moneant* Hamburgensis.

1. 86. *qui* N.

1. 98. Pro *vera* malim *sera*. Cf. 'sero rata' 51 supra. *Sera*, sed quam saepe occurrit novimus.

1. 107. *verusque* N. *versusque* H.

1. 101. *facite votum* N. *votum facite* alii codd.

1. 106. *Umbrane quae* N. *Umbra neque a* H cum Perreiano.

1. 125. *asis* N. *Asis* H, qui demonstrare conatus est *Asim* fuisse montis iugum imminens oppidis Asisio et Hispello. *Asisi* Lachmannus ed. 1. Sed Hertzbergius primam syllabam *Asisii* longam fuisse confirmat. Aut *Asis* aut *arcis* verum esse credo. *Arcis*, Heinsii coniectura, videtur firmari ab 65 supra: *Asis* tamen cum Hertzbergio reliqui, ne contra libros in re incerta peccarem.

1. 133. *tibi* om. N.

1. 140. *Eludit* N.

1. 141. *confixum* N. *discusserit* N.

1. 142. *nostro te premat ausa tuo* N.

1. 144. *nunc* N.

1. 146. *prima* N.

1. 149. *cavo* N, H vulgo. *cavom* ed. *cavum* Perreianus.

2. 3. *et* om. N, H.

2. 4. *Volsanios* N. *Volsinios* H. *Volsunios* L. Muellerus.

2. 5. *mea* N.

2. 11. *vertentes* N.

2. 12. *credidit* N.

2. 21. *Oportuna* N.

2. 31. *achei* N.

2. 34. *Favor* N.

2. 35. *elus* N.

2. 37. *Supperat* N.

2. 39. *curare* N, H. *curvare* Passeratius e suo libro. Putidum est illud Ayrmanni *Pastor me. Pastorem curvare* optime dictum est et significat 'curvum pastorem agere,' plane ut 'saltare Cyclopa' est 'saltantem Cyclopa agere.' 2. 44. *vinco* N.

2. 58. *creta* N, quod retinendum erat. *meta* G, H. Sed cf. Plin. 8. 42. 65: 'peracto legitimo cursu ad cretam steterē.' Creta, qua meta signabatur, pro meta ipsa stat.

2. 59. *stipis* N.

3. 1. *Haec* om. N.

3. 7. *Bactra per ortus* om. N. iteratos: a sole scil. cf. 1. 81, supra. Ov. Fast. 6. 199: Phoebusque iteraverit ortus.

3. 5. *Et* N, *Aut* H vulgo.

3. 8. *munitus hericus* N. *Neuricus* Iacobus.

3. 10. *discolor* N. Olim temptabam:

Vastus et Eoae discolor Indus aquae ita ut Indus, omnium fluminum maximus, ut ait Cicero, intelligeretur rapido cursu in mare fluens et colorem diversum fluctibus secum inferens. Et ita interpretabar illud Catulli, 11. 7.

Sive qua septemgeminus colorat Aequora Nilus. Sed si *discolor* in *decolor* mutemus nihil ultra mutandum videtur. *Ustus* puto, idem est ac *perustus*: *Eoa aqua* significat ad aquam *Eoam*, et *Indus* gentile nomen est. Disputavit de hoc loco H. A. I. Munro (Journal of Philology, vol. vi., p. 63).

3. 11. *parce avia noctes* N, vitiose. *pactae mihi noctes* G. *pactae sunt mihi* codd. aliquot et H. Sed Perusinus omnes vincit iam servans, quod in libris post *ae* ante *m* excidit. Tum coni. R. Shilleto. *pactae et mihi gaudia noctis* L. Muellerus.

3. 19. *quae* N.

3. 23. *dum* N.

3. 34. *gladios* N.

3. 36. *Quod* N. *equus* N.

3. 37. *Cogor* N. *Conor* Broukhusius, H.

3. 48. *Africus* libri (*Affricus* N), *Aprico* H, e sua coniectura, falsa lectione *aprico* 4. 10. 18 *fretus*.

Apricum frigus vereor ne sit oxymoron sensu cassum. Iste enim adiectivus semper ni fallor solis clarorem cum calore significabat. *Africus* non mutavi: apud Ovidium enim Met. 1. 120, '*ventis* glacies adstricta' dicitur, et *Africus* pro vento quolibet posuisse Propertium non incredibile est. Quid quod Auster frigidus appellatur, 2. 26. 36? Quod si coniectura locum sanare vellem, scriberem *Adstrictam*. Cf. Ov. l. c.; Trist. 2. 196. *Adstrictas glacie*, Eldikius. *Pater* tum esset flumen vel Tanais vel Danubius; ita enim fluvios magnos appellabant cum Graeci, tum Latini.

3. 51. *te* N. Excidisse veram vocem credo. *nova* scripsi. cf. Ov. Fast. 1. 81: *nova purpura fulget. tibi* H vulgo. *et* recte se haberet: etiam *ter*.

3. 52. *meas* N, ab H. cum codd. plerisque pessime in *tuas* mutatum.

3. 54. *laros* N.

3. 55. *Grancidos* N. Corr. Scaliger.

3. 61. *ornis* N.

3. 62. *Succinctoque* N.

3. 64. *carbasa lina* libri. *carbasa picta* scripsit Propertius aut ego fallor. *lina* glossa fuit. Carbasa lina non magis dicebant Romani quam nos 'flaxen linen.' Et sententia vocem flagitat quae pretium vestis ducis barbari in maius extollat.

4. 1. *tarpelae* N.

4. 12. *foco* N.

4. 17. *una* libri, *urna* Lachmannus ed. 1, quam ineptissimam coniecturam Hertzbergium recepisse et palmarem vocavisse miror.

4. 32. *famosa* N.

4. 34. *esse* N., *conspicer* enim passive accipiebat

scriba. *arma* H, libri plurimi: sed *ora* quod aliquot libri exhibent excidere potuit post *-er*.

4. 37. *reponet* N, *reportet* H, libri nonnulli.

4. 42. *Cui* L. Muellerus, fortasse recte.

4. 47. *pugnabitur* N, H. Contra libros scripsi *cessabitur*, temere, ut credo, a scribis in *pugnabitur* mutatum. Nam primum *tota in urbe pugnari* per se absurdum est. Qui, quaeso, pugnaturi sunt? Sabini et Romani. At Sabini extra muros sunt, nondum *in urbe*. Tum *tota* ineptum est. Rumor ait pugnam fore *tota in urbe*, per omnes vicos! Quis unquam de tali pugna audivit? Tertium argumentum est quod cum advenerit crastinus dies de quo Tarpeia Tatium admonet, nihil de pugna iam audimus, 73 seqq., sed de festo die, cum Romulus excubias decrevit in otia solvi, tempore insidiatoribus opportunissimo. Necessarium videtur amovere illud *pugnabitur*. Si quis habeat verbum propius ad libros accedens quam *cessabitur*, nobis non invidet: aptius ad sententiam quam locus postulat non reperietur.

4. 51. *magine* N. *magnae* (vocativo) ed. *magicæ* vulgo.

4. 55. Ita N. Signum interrogandi quod posui ad fin. v. omnia plana facit. Sic est ἐπὶ τοῖσδε, ut saepe apud Propertium. *patriæve* H.

4. 59, 60. *solvere*: *nuptae*, *Vos* cet. Ita H vulgo, cum libris. Optime et facillime locum sanavit Madvigius. 'Ego, si Tatio nubam, commissas aciesolvere possum; vos (Romani et Sabini scil.), nostro coniugio foedus inite.'

4. 68. *nefariis* libri, *se furiis* Passeratius et Livi-

neius. *vae furiis* Iacobus, 'quem qui secuti sunt debebant prius quaerere num Prop. uteretur interiectione ista' (L. Muellerus). 4. 74. *caepi* N.

4. 78. *inmundas dapes* libri. Corr. omnes.

4. 88. Mutavi interpunctionem Hertzbergii, qui versum ita distinguit: Nubendique petit, quem velit ipsa, diem. Ego puto *ipsa* cum *petit* non cum velit uingendum esse. Tarpeia ultro, haud ut decet virginem verecundam, diem nubendi Tatio petit. fortasse malit aliquis *cui* velit. *ipsa* libri *ipse* edd. plurimi.

4. 93. *Tarpeio* N, H. Sed Tarpeius, pater Tarpeiae, nullas partes in hoc carmine agit. Nec mihi quidem verisimile videtur *Tarpeia*; nam si *Tarpeia* primo fuerit, cur in *Tarpeio* mutatum sit non video. Credo aut *Tarpeius* aut *Tarpeium* fuisse.

4. 94. Ita N (non *iniuste*). *virgo* coni. Guietus.

5. 13. *cantarae* N. (*t* et *r* in archetypo confusa erant). 5. 15. *et* N. *ut* codd. nonnulli.

5. 19. Locum corruptum ut N exhibet dedi. Pro *perure* fortasse *terebrat* scribendum. Cf. Plant. Bacch. 5. 2. 83. BA. Sine te *exorem*. NI. Ut *terebrat*. Pro *verbis*, *Veneris* malim. *perurat* multi codd., H; *pererrat* Iacobus.

5. 20. ita N, libri plurimi. *terat* H. fortasse *forat*. *culpa* libri. *lympa* Itali, H. fortasse *talpa*.

Exorabat opus Veneris ceu blanda terebrat

Saxosamque forat sedula talpa viam.

Talpam Apenninam fossiones locis magis saxosis quam nostratem fecisse credibile est. Quod si *talpa* fomidosior videatur, *gutta* omnino reponendum est.

5. 21. Ita N, H. Locus corruptissimus. Turnebus, Scaliger, Iacobus et Paleius nomen proprium amicae pro *Doroquantum* dederunt, *Doroquantum*, *Dorizantium*, vel *Doryzenium*. Plurimi genitivum pluralem gentis alicuius Eoae duxere, sed inter eorum coniecturas nulla ita excellit ut in textum recipiendam ducam. Ego credo nomen fluminis alicuius latere. Perusinus exhibet *Dorizantium* et Ptolemaeus fluminis Doriae (*Δορίου*) mentionem fecit, quod flumen prope regionem auream Indiae extra Gangem sitae in mare Eoum fluit. Prop. formam *Dorius* usurpasse non incredibile est. Quid pro *quantum* reponendum valde incertum. Paene adducor ut Graecum verbum semel Propertio donem, et versum ita rescribam :

Se te Eoa Dori, ΖΩΗ, iuvat aurea ripa.

Cf. Juv. Sat. 6. 195. Temptaveram, quod fortasse ridebis :

Si te Eoum ad horizontem iuvat aurea ripa.

5. 28. *Frangent* N.

5. 29. Qui hunc versum correxerunt aut non legerunt notam Hertzbergii, aut parum legendo profecere. *simulare* absolute positum est pro simulatione : et *virum pretium facit* dictum est ut illud *pretium fecere deos* supra 41. 81. 5. 34. *similes* N.

5. 35. *amicle* N. *Omicle* vel *Omichle* rescribere oportebat. (ὀμίχλη). *Amycle* vulgo.

5. 36. *malis* N. 5. 44. *getes* N. 5. 50. *acra* N.

5. 47. *dantis*—*pulsat* Pomp. Inscr.

5. 52. *Celati* N. *Cretati* Passeratius. *Caelati* H, quod ille interpretatur de barbaris corpus acu vel caelo punctis (*tattooed*) non ut alii de servis stigmaticis.

5. 58. *Ipsius* N. *aere* N, H. *arte* codd. nonnulli.

5. 61. *odorati-Paesti* libri. corr. Postgatus, *victura* a *vinco* non *vivo* recte, ut puto, derivans.

5. 63. *animus* N. *animum* al. *animos* al.

5. 64. *Per tennes ossa sunt numerata cutes* libri omnes. *Per tenues ossa has* H. *Per tenuem ossa suam sunt numerata cutem* ed. suā post *sa* ante *su* excidit. Cf. Ov. Trist. 4. 642: Vixque habeo tenuem quae tegat ossa cutem. Versum spurium duxerunt multi editores.

5. 70. *percula* N. *curva* N.

5. 72. *pallia* N. \

5. 74. *caltra* N.

5. 77. *caedito* N, H. *caedite* Livineius. Quam saepe librarii nos secum errare cogerent, ni causam erroris plerumque facile esset dispicere! *Caedito* h. l. a *quisquis* postulatum putabant.

5. 78. *addite* N. *adiice* Itali.

6. 3. *phillipeis* N.

6. 8. *modis* Itali.

6. 22. *feminea* N. *femineas* Marklandus. *feminea* —*acta* multi codd.

6. 25. *nervis* N.

6. 28. *unda* N. Corr. Volscus. *ante* Broukhusius, perbene.

6. 34. *Egissetque* N.

6. 36. *lyrae* H cum libris, a. v. 36 desumptum. *virī* ed. Excidit *uirī* post *uere*. Imbelles homines, modo creati et telorum usus adhuc expertes, monstrum horrendum Pythona quale numquam adhuc viderant timuere. Cf. Ov. Met. 1. 438 sqq:

Illa quidem nollet sed te quoque, maxime Python,
Tum genuit; *populisque novis, incognite serpens,*
Terror eras: tantum spatii de monte tenebas.
Hunc deus arcitenens, et numquam talibus armis
Ante, nisi in damis capreisque fugacibus usus
Perdidit.

Malit aliquis fortasse *ferae*. Ovidius capreas *imbelles* dicit Fast. 5. 372.

6. 45. *prope* libri. Corr. Scaliger.

6. 49. *centaurica* libri H. *Centauros* recte Guietus.

6. 59. *italio* N.

6. 60. *est* N, *et* multi libri. *en* Burmannus.

6. 63. *nacta* Paleius. Sed tum *mori* vel *morituram* postulabatur.

6. 72. *Blanditiaeque* N. *Blanditaeque* Scaliger. Fortasse *Albentesque*. Albae rosae candidatis convivis conveniunt.

6. 74. *Perque* N.

6. 75. *positis* N. 6. 81. *aliquis* N. *aliquid* Itali.

7. 5. *amoris* N, H vulgo. *amaris* P. *amarus* ed. Cf. 2. 19. 6: Nec tibi clamatae somnus amarus erit. 2. 17. 3: Horum ego sum vates quotiens desertus amaras Explevi noctes. Ov. Her. 12. 169; noctes vigilantur amarae.

7. 7. *Hosdem* N.

7. 9. *beryllos* N.

7. 10. Margo in N abrosa est.

7. 15. *exciderant* N.

7. 19. *commixta* N.

7. 36. *pallia* N.

7. 37. *Aut* N. *Et* H, vulgo. *salinas* N.

7. 48. *Ardent e* N. *Ardente e* H. vulgo. *Ardentem* vel *Candentem* ed. *Audax e* emend. Perreianus.

7. 57, 58. *vehit* libri *ratis* ed. Nam certe unde unde *ratis* quae Clytaemestram et Pasiphaen vehat

quaerenda est. Confer 2. 28. 39 : Una ratis fati nostros portabit amores Caerula ad infernos velificata lacus. Si malis reddere *ratis* pentametro, eiecto *bovis* ut glossa, servato *vehit* in 57 non repugnem.

7. 59. *parta* N, P. *vecta* H vulgo. fort. *rapta*. *parta* enim est *pta*, et *ra* praecedit.

7. 61. *qua quaerar ut unda Cybeles* N.

7. 65. *summa aeternis* N.

7. 72. *Chloridos* N, *Doridos* H cum libris aliis.

7. 44. *potuit* N.

7. 77. om. N. Ita H, nihil adnotaveram: et hic fatendum est me Hertzbergio nimium fidentem hunc codicem festinantius contulisse.

7. 78. *me sine* Baehrensii Misc. Crit. p. 106.

7. 80. *mollis* N.

7. 85. *Sed tiburna iacet hic* N. *Hic sita Tiburna* ed. *Tiburtina iacet hac* H. *Hic Tiburtina* Burmannus, edd. vet. Formam *Tiburnus* usurpat Prop. 3. 22. 23. Cf. Ov. Met. 2. 327 : Hic situs est Phaethon.

7. 95. *pergit* N.

8. 8. *una* N.

8. 15. *ab annis* N.

8. 23. *Siriganam tacto* N. *nepoti* N.

8. 24. *malosa* N.

8. 28. *multato voluit* N.

8. 33. *venire* N.

8. 37. *utrique* N. Corr. Scaliger.

8. 36. *concubitus* libri, non sine nequitia. *discubitus* ed.

8. 39. Ita N. *Nilotes* Scaliger. Num : *Teia*, tu *tibicina* eras.

8. 41. *Magnus* in N fuit : sed abrosa est marg.

8. 45. *secundo* N, *secundos* H vulgo ; *secundam* ed. fortasse alii.

8. 54. *Palluerant* N.

8. 58. *aquas* N, H. *anus* Perreianus. *aquas* a falsa lectione *ignes* pro *ungues* in 57 ortum fortasse erat.

8. 60. *nocte* libri H. *voce* Passeratius, alii. Vox insana *Cynthiae iratae* commemoratur 3. 8. 2.

8. 68. *fusca* N. 8. 6. 9.

8. 69. *protractus* N. *prostratus* Itali, nescio an recte.

8. 72. *Cui* codd. aliquot fortasse recte.

8. 78. *Sudet* N. Corr. Palmerius.

8. 81. *legem* N. *leges* H, vulgo.

8. 84. *Sufficat pura* N.

8. 85. *lucernas* N.

8. 88. *Respondi* N. *Despondi* H. cum Perreiano. *Et sponda* Heinsius. Crediderim aut *Ascendi* aut si ἀνὰξ εἰρημένον admittimus *Rescendi* legendum esse. Cf. 2. 4. 90 : scande cubile. Ov. Fast. 2. 346 : Adscendit, spondaque sibi propiore recumbit.

9. 3. *et ad victos* N. *ad vestros* ed. facili emendatione. *Palatia* vocativus est. *ad eductos* Lachmannus, H. *et adductos* G.

9. 5. *quoque* N. *quaque* H, vulgo.

9. 8. *Incolumnis* N.

9. *Insula* N.

9. 10. *sonos* N quod cur in *focos* cum codd. inter-

pelatis mutatum sit ab Hertzbergio aliisque equidem non video. *Dare sonos* saepe apud poetas invenias: *dare focos* sensu caret.

9. 21. *torquet* N. *torret* al. codd.

9. 22. *non nullas* N. *ministret* N.

9. 24. *ab* N, H. *ubi* Heinsius.

9. 31. *congesta* N, *congesto* H, vulgo. Sed cf. *horrida pulvis* 2. 13. 35.

9. 34. *vana* N.

9. 32. *minore* N.

9. 38. *suscepta* N.

9. 40. *aduat* N, *ad natas* H multi codd. *vastas* multi codd. *nocuas* Santenius.

9. 42. Lacunam unius versus Burmannus alique hic indicaverunt, verum versum periisse credentes, et librariorum supplevisse lacunam ex. v. 66. Mihi tamen versum non totum periisse sed alteram partem solam fidem facit Neapolitanus, qui non habet *Accipit haec* verum *Accipit et*. Credo Propertium scripsisse: *Accipite et fesso flumina grata date* vel simile quid, et simile initium versus 66 fraudi fuisse librario, postquam oculos a pagina casu removisset.

9. 43. *Quod* si N, H vulgo. *Quid* si Heinsius. Notissima est formula in tali re *quid si* cum imperfecto subiunctivi, saepe in *quod si* apud nostrum a librariis mutata ut scribit Burmannus.

9. 45. *aliquem* N, *aliquam* H.

9. 57. *Magnam* N, H libri plurimi. *Magno* Passeratius Lipsius Dousa pater et omnes credo editores et ante et post Hertzbergium.

9. 60. *fuit* libri omnes. *fuit* Fruterius.

9. 70. *Hercule exterminium nescit* N. Num : (*Haec lex aeternum*).

10. 1. *fateri* N.

10. 6. *exuvio* N. *exuvio* H, vulgo. *eximio* G alii. *exuviis* scripsi, nec formam *exuvium* ullam fuisse credo. *exuviis* Itali.

10. 8. *Victor nec versum* N.

10. 14. *rates* N.

10. 18. *aporco* N. *aprico* H, vulgo. *e parvo* L. Muellera: *a parco* ed. Ut omittam *aprico* de caelo frigido apud antiquos inauditum esse num *Lar* quaeso tentorio militis convenit? Immo Lares et Penates Romae reliquerat. Sensum bene illustrat Horatius Carm. 12. 41 :

Hunc et incompitis Curium capillis
Utilem bello tulit et Camillum
Saeva paupertas et avitus apto
Cum Lare fundus.

10. 20. *hirsuta—iuba* N. *hirsutis—iubis* H, alii.

10. 26. *capta* N. *terra* N.

10. 35. *forti* N. *fortis* Marklandus.

10. 36. *gradu* N.

10. 39. *A Rheno* libri H. *Eridanum* Guetius. *Eridano* ed. Cf. Liv. 21. 56. exercitus Pado traiectus.

10. 42. *erecti* N. *caesa* N.

10. 43. *iurgatis iaculantis ab agmina bracis* N. *ab agmine* H, alii. Corr. Schraderus.

10. 46. *Omine* libri H. *Neminis est Perreianus*. *Omnis* malim. Cf. 5. 8. 79.

10. 47. *haec* libri, *huc* Broukhusius.

11. 1. *Paule* N (ita passim).

11. 8. *herbosos* N, H. *umbrosos* codd. nonnulli. Locus corruptus est. *Rogos* credo a glossa *rogo* ad *subdita* in 3 ortum. *umbrosos lurida Parca locos* Marklandus: *umbrosas—domos* Hemsterhusius: mihi tamen illud *obserrat* consideranti verisimilius videtur poetam scripsisse:

Obserrat umbrosas lurida porta fores.

Cf. Liv. 1. 14: priusquam fores portarum obicerentur. Ib. 28. 6: qui fores portae obicerent.

11. 13. *Non* N.

14. *Et* N.

11. 14. *Et* N. *En* H, vulgo. *legatur* N, quod retinendum. *levatur* H, vulgo.

11. 17—76. Folium ex N periit.

11. 21 *Assideant fratres* libri. *Assideant, fratrem* ed. *Assideant*, Minos in sella iuxta fratrem Rhadamanthum posita, et Eumenides. *Fratrem* in *fratres* ut sunt *s* et *m* finales inter se mutabiles corruptum est. *et* in fine versus recte addunt Hamburgensis et Perusinus. *Minoia* Hb. P. recte. *Minoia* alii codd.

24. *corripiare* H libri. *corripere ore* Auratus et Heinsius. Hic confert 2. 17, 6: Vel tu *Tantalea* moveare ad flumina sorte Ut *liquor* arenti fallat ab *ore* sitim. Sic Claudianus a Burmanno laudatus, Rapt. Pros. 2, 336: Non aqua *Tantaleis* subducitur invida labris.

11. 30. *Aera* libri. *Afra* Scaliger. *regna* libri, *nostra* vel *una* ed: 'one set of brasses.'

11. 31. *maternos exaequat libri. materni exaequatur* ed. *turba* appositionem numeri pluralis amat.

11. 34. *acceptas* H, libri, recte. Cf. Plant. Most. 1. 3. 69. capiundos crines : ubi Festum laudat Weisius : senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus vetustissimus fuit.

11. 39, 40. Egregie de hoc loco disputavit H. A. I. Munro in *Journal of Philology*, vol. vi. pp. 53-62.

Ille putat duos versus in archetypo excidisse post 38, hanc vel similem formam habentes :

*Et qui contuderunt animos pugnacis Hiberi
Hannibalemque armis Antiochumque suis.*

Tum in 40 Herculem, paternum proavum Macedoniae regum, ut gloriari solebant, agnoscit, et versum ita rescribit :

Quique tuas proavus fregit, *Averne*, domos.

Paene adducor ut admittam *Averne*. Sed vir doctissimus non negabit versum stare posse quo modo libri nonnulli exhibent. Sententia duorum versuum est : Testor Persen, et eum qui Persen vicit. Duo Propertii propria in 40 insunt—primum, quod ad vocativum poeta subito transit : alterum, quod ablativo suo more utitur, ut *Argo columba* 3. 22. 13, *remis Latinis* 4. 6. 45 et passim. Hic verte : *in spite of thy descent from Achilles*.

11. 53. *cuius rasos* codd. melioris notae. *cui commissos* codd. recentiores.

11. 66. Interpunxi post *facto* cum edd. vett.

festo H. A. I. Munro, et ita Koppiersius. *fati* vel *fatist* etiam coni. idem Munro.

11. 70. *uncturis* aut *aucturis* libri. *malis* libri. *meis* Lachmannus.

11. 79. *quid* N. *erit* N.

11. 84. *tace* N.

11. 94. *valet ulla vias* N.

11. 97. *lubrigia* N. *sumptum* N.

11. 99. *me* libri, fort. *ne*.

11. 102. *aquis* N recte : cf. 3. 18. 31, 32. *equis*
H cum aliis codd. *avis* (ad avos) Heinsius.

r

POSTSCRIPTUM.

Hoc libello tantum non absoluto in manus meas venit editio Baehrensii, opus sane magnum et omnibus Propertium posthac edituris pro fundamento operis habendum, modo sint vera quae proposuit ille de archetypo ex quattuor codicibus antehac haud ita magni aestimatis redintegrando. Optime hercle meritus est de Propertio vir doctissimus, qui antiquos codices A (Vossianum) F (Laurentianum) V (Vaticanum) D (Daventrianum) suo tandem honori reddiderit. Mihi tamen, etsi vel post longam deliberationem a Baehrensi de quaestionibus criticis dissentire periculosum est, propositum consecutus ille non videtur, cum ex istis codicibus solis archetypum constituere conatus Neapolitanum in secundum ordinem ut interpolatorum optimum redegit. Multos locos enim cum considero, ubi N quamvis corruptus vestigia verae lectionis unice servat e. gr. 3. 6. 22 : 3, 15, 3 : 2, 27, 7 : 2, 23, 22 : 3. 5. 6 : quosdam ubi ipsa verba poetae non illa quidem faciliora intellectu neque e coniectura suppleta solus incorrupta tradidit : e. gr. 4. 4. 55, fortasse 2. 32. 22 : cum recorder quot locis scriba certe non per doctrinam ullam ut Baehrensi videtur antiquam orthographiam solus exhibeat : cum reputo quanta de aetate Neapolitani inter peritos sit dissensio : etiam atque etiam mirandum subit

huius codicis rationem imprimis non habendam fuisse a Baehrensi archetypum Propertianum redintegraturo. Sed etiam si placita sua probaverit non est cur Neapolitani ducis poeniteat, qui mirum in modum congruat cum codicibus a Baehrensi maximi habitis.

Sed de hac editione liberius disserendi occasionem fortasse nanciscar. Quod de me subcontumeliose in praefatione ed. suae locutus est vir doctus, et critico et Baehrensi facile ignosco, nec par pari referre studeo.

Quae contra meam coniecturam *Iardanis* 3. 11. 18. cavillatur, nihili mihi videntur esse. Nam auctorem qui synizesin sibi permiserit in *eosdem*, *eodem*, similem sed longe faciliorem (licet in vocabulo Graeco), sibi licentiam non esse permissurum, cuiusvis est asseverare, nondum adducor ut credam.

At hic Baehrensi gratias ago quod mihi locum praeberit lectiones quasdam, quas meo Marte recuperatas pro meis editurus eram, viris doctis restituendi qui ante me eadem proposuissent. Sexcenties enim hoc mihi accidit, ut emendationes meas praepoccupatas invenirem ab aliis, praesertim Germanis, quorum coniecturae nisi in editionibus Propertii laudatae difficillime ad nostram Thulen deveniunt.

Sed ut suum cuique reddam

1. 2. 9. *muscosa* coni. ante me KEILII.

2. 31. 5. *Hic Phoebus Bhoebo* quod in praef. Heroidum mense Septembri 1873 scripta proposueram, id coniecisse HOOEFTIUM Peric. Crit. p. 38. nunc video.

3. 7. 46. *Nil ubi Caure potes* ante me et SANDSTROEMIUS et POSTGATIUS.

3. 21. 28. *munde* ante me 'alii.'

3. 24. 25. *cautus* quod in Hermathena 1873 conieceram placuisse HEIMBRICHIO nunc video.

4. 5. 20. *forat* et *talpa* a me quinque abhinc annis reperta publici iuris ante me fecit ROSSBERGHUS.

4. 5. 61. *odoratum*—*Paestum* quod Postgatio attribueram, SCHIPPERSIUS sibi vindicat.

4. 7. 5. *amarus* LIVINEIUM coniecisse nunc primum video.

4. 10. 18. *a parco* IACOBUS Phil. 2. 454.

Quod si praeter haec aliquid mihi iniuste adroga-verim invitus id feci.

Baehrensio editione plecta tres quattuorve paginas novas imprimendas curavi, ne haec editio aliquot bonis lectionibus careret. Hae sunt:

1. 8. 19. *Utere*. Ita Baehrensium cum D. V.

1. 13. 24. *aethereis* C. Rossberghius.

2. 28. 29. *omnis Heroidas inter* Baehr. cum D. V.

2. 31. 5. Nunc admitto *Phoebus* cum Baehrensio id satisfecisse sciam.

3. 2. 16. *Nec* Baehrensium, quod paene ipse edideram.

Valde blandiuntur, et erant digna quae reciperentur:

2. 15. 26. Vellet uti (Baehrens.)

2. 16. 27. exclusis—nobis—Ayrmannus.)

3. 13. 9. clausas—maritas (Baehrens.)

ADDENDA.

Praef. p. 7. pro *discerpit* lege *discernit*.

1. 1. 12. Nunc dedi *cominus* expulso *videre* ut glossa. cf. 2. 15. 22.

1. 17. 26. *rati* pro *choro* reponendum. (*Noto* Baehrens. cum D. V.).

2. 4. 30. *limitis* reponendum videtur pro *litoris*. Cf. 4. 9. 60.

2. 7. 20. *nomine* pro *sanguine* Postgatus, fortasse vere.

2. 9. 12. *vadis* non mutavi. Nam nescio an et hic et 3. 11. 51 (*vada* flumina Nili, ubi vulgo corr. *vaga*) adiectivi loco isto vocabulo Propertius utatur. Nilus minores volvens vertices exiguus fluit. *Fluviis* 2. 9. 12. Postgato adiectivus videtur.

2. 15. 49. Fortasse: *Da modo dum licet et*: et in 48 *oscula*.

2. 18. 5. Fortasse: *Quid mea si canis aetas marceret et annis*. Certe *canis* per se capiendum est.

2. 18. 12. *Leg*: *abiunctos*.

2. 22. 43. Pro *venito* fortasse *videri* vel *negare* reponendum.

2. 25. 25. *Prior* pro *prius* omnino scribere oportuit: auriga, modo prior, inter extremos saepe redit.

2. 28. 40. Latet aliquid. Fort. 'Caerula in inferno velificata lacu.'

2. 32. 9. *video* malim.

2. 34. 29. Fort. *Dircaei—plectri* vel *Erythraei—plectri*. (*Erythraei* Ellisius.)

2. 34. 34. Fortasse : *tenuis factus* (magno ex 30 desumptum videtur).

2. 34. 38. *Tristis* libri, *Tristia* Broukhusius, Heinsius. N exhibet *equos* quod L. Muellerus pro nominativo edidit.

3. 1. 27. *cum prole Scamandro* G. WOLFFIO non Hauptio attribuendum.

3. 5. 39. Fortasse : *sint iura deum tormenta que sontum*.

3. 8. 29. *Leg* : grata.

3. 9. 25. Fortasse : *orbes*.

3. 17. 36. *Leg* : *Tundet*.

3. 17. 38. *Leg* : fundens.

3. 18. 34. Fortasse : Caesar *Romanis* cessit in astra *sua*.

3. 19. 17. Fort. *amarae* vel *amaram*.

4. 1. 150. *Leg* : time.'

4. 2. 52. Scribe *Ille* sibi constabit Propertius. Vid. ad 3. 13. 39.

4. 3. 53. Fort. *ad sacra*.

SEX. PROPERTII ELEGIARUM

LIBER PRIMUS.

I.

CYNTHIA prima suis miserum me cepit ocellis,
Contactum nullis ante cupidinibus.
Tum mihi constantis deiecit lumina fastus
Et caput impositis pressit Amor pedibus,
Donec me docuit castas odisse puellas 5
Improbis, et nullo vivere consilio.
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cum tamen adversos cogor habere deos.
Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
Saevitiam durae contudit Iasidos. 10
Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
Ibat et hirsutas *cominus* ille feras :
Ille etiam *Hylaei* percussus vulnere rami
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo velocem potuit domuisse puellam : 15
Tantum in amore preces et benefacta valent !
In me tardus Amor non ullas cogitat artes,

Nec meminit notas, ut prius, ire vias.
 At vos, deductae quibus est fallacia lunae
 Et labor in magicis sacra piare focis, 20
 En agedum dominae mentem convertite nostrae,
 Et facite illa meo palleat ore magis.
 Tunc ego crediderim vobis et sidera et amnes
 Posse Cytainēs ducere carminibus.
 Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici, 25
 Quaerite non sani pectoris auxilia.
 Fortiter et ferrum saevos patiemur et ignes,
 Sit modo libertas, quae velit ira, loqui.
 Ferte per extremas gentes, et ferte per undas,
 Qua non ulla meum femina norit iter. 30
 Vos remanete, quibus facili Deus annuit aure,
 Sitis et in tuto semper amore pares.
 In me nostra Venus noctes exercet amaras,
 Et nullo vacuus tempore deficit amor.
 Hoc, moneo, vitate malum : sua quemque moretur 35
 Cura, neque assueto mutet amore locum.
 Quod si quis monitis tardos adverterit aures,
 Heu referet quanto verba dolore mea !

II.

Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo
 Et tenues Coa veste movere sinus ?
 Aut quid Orontea crines perfundere murra
 Teque peregrinis vendere muneribus ?
 Naturaeque decus mercato perdere cultu, 5
 Nec sinere in propriis membra nitere bonis ?
 Crede mihi, non ulla tuaest medicina figurae :
 Nudus Amor formae non amat artificem.

Aspice, quos summittat humus formosa colores :
 Ut veniant hederæ sponte sua melius, 10
 Surgat et in solis formosius arbutus antris,
 Et sciat indociles currere lymphæ vias.
 Litora nativis persuadent picta lapillis,
 Et volucres nulla dulcius arte canunt.
 Non sic Leucippis succendit Castora Phoebe, 15
 Pollucem cultu non Hilaira soror,
 Non Idæ et cupido quondam discordia Phoebo
 Eveni patriis filia litoribus :
 Nec Phrygium falso traxit candore maritum
 Avectæ externis Hippodamia rotis : 20
 Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
 Qualis Apelleis est color in tabulis.
 Non illis studium vulgo conquirere amantes :
 Illis ampla satis forma pudicitia.
 Non ego nunc vereor ne sim tibi vilior istis : 25
 Uni si qua placet, culta puella sat est ;
 Cum tibi præsertim Phoebus sua carmina donet
 Aoniamque libens Calliopea lyram,
 Unica nec desit iucundis gratia verbis,
 Omnia quæque Venus, quæque Minerva probat. 30
 His tu semper eris nostræ gratissima vitæ,
 Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

III.

Qualis Thesea iacuit cedente carina
 Languida desertis Gnosia litoribus,
 Qualis et accubuit primo Cepheia somno
 Libera iam duris cotibus Andromede,
 Nec minus assiduis Edonis fessa choreis 5

Qualis in herboso concidit Apidano :
 Talis visa mihi mollem spirare quietem
 Cynthia non certis nixa caput manibus,
 Ebria cum multo traherem vestigia Baccho,
 Et quaterent sera nocte facem pueri. 10
 Hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnes,
 Molliter inpresso conor adire toro :
 Et quamvis duplici correptum ardore iuberent
 Hac Amor hac Liber, durus uterque deus,
 Subiecto leviter positam temptare lacerto, 15
 Osculaque admota sumere rara manu,
 Non tamen ausus eram dominae turbare quietem,
 Expertae metuens iurgia saevitiae,
 Sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
 Argus ut ignotis cornibus Inachidos. 20
 Et modo solvebam nostra de fronte corollas
 Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus,
 Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
 Nunc furtiva cavis poma dabam manibus,
 Omniaque ingrato largibar munera somno, 25
 Munera de prono saepe voluta sinu.
 Et quotiens raro duxit suspiria motu,
 Obstupui vano credulus auspicio,
 Ne qua tibi insolitos portarent visa timores,
 Neve quis invitam cogeret esse suam. 30
 Donec diversas percurrrens luna fenestras,
 Luna moraturis sedula luminibus,
 Compositos levibus radiis patefecit ocellos.
 Sic ait, in molli fixa toro cubitum,
 " Tandem te nostro referens iniuria lecto 35
 Alterius clausis expulit e foribus ?

Namque ubi longa meae consumpsti tempora noctis,
 Languidus exactis, ei mihi, sideribus?
 O utinam tales producas, inprobe, noctes,
 Me miseram quales semper habere iubes ! 40
 Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
 Rursus et Orpheae carmine, fessa, lyrae :
 Interdum leviter mecum deserta querebar
 Externo longas saepe in amore moras,
 Dum me iucundis lapsam sopor inpulit alis. 45
 Illa fuit lacrimis ultima cura meis."

IV.

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
 Mutatum domina cogis abire mea ?
 Quid me non pateris vitae quodcumque sequetur
 Hoc magis assueto ducere servitio ?
 Tu licet Antiopae formam Nycteidos et tu 5
 Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
 Et quascumque tulit formosi temporis aetas :
 Cynthia non illas nomen habere sinat :
 Nedum, si levibus fuerit collata figuris,
 Inferior duro iudice turpis eat. 10
 Haec sed forma mei pars est extrema furoris :
 Sunt maiora, quibus, Basse, perire iuvat,
 Ingenuus color et multis decus artibus et quae
 Gaudia sub tacita ducere veste libet :
 Quo magis et nostros contendis solvere amores, 15
 Hoc magis accepta fallit uterque fide.
 Non impune feres. sciet haec insana puella,
 Et tibi non tacitis vocibus hostis erit :
 Nee tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
 Quaeret : erit tanti criminis illa memor, 20

Et te circum omnes alias irata puellas
 Differet: heu nullo limine carus eris.
 Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 Et quicumque sacer, quālis, ubique, lapis.
 Non ullo gravius temptatur Cynthia damno, 25
 Quam sibi cum rpto cessat amore deus,
 Praecipue nostri. maneat sic semper, adoro,
 Nec quicquam ex illa quod querar inveniam.

v.

Invide, tu tandem voces compesce molestas,
 Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
 Quid tibi vis, insane? meos sentire furores?
 Infelix, properas ultima nosse mala,
 Et miser ignotos vestigia ferre per ignes, 5
 Et bibere e tota toxica Thessalia.
 Non est illa vagis similis conlata puellis:
 Molliter irasci non volet illa tibi.
 Quod si forte tuis non est contraria votis,
 At tibi curarum milia quanta dabit! 10
 Non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos:
 Illa feros animis alligat una viros.
 Ah mea contemptus quotiens ad limina cures,
 Cum tibi singultu fortia verba cadent,
 Et tremulus maestis orietur fletibus horror, 15
 Et timor informem ducet in ore notam,
 Et quaecumque voles fugient tibi verba querenti,
 Nec poteris, qui sis aut ubi, nosse miser.
 Tum grave servitium nostrae cogere puellae
 Discere, et exclusum quid sit abire domum: 20
 Nec iam pallorem totiens mirabere nostrum,

Aut cur sim toto corpore nullus ego.
 Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti :
 Nescit Amor priscis cedere imaginibus.
 Quod si parva tuae dederis vestigia culpae, 25
 Quam cito de tanto nomine rumor eris !
 Non ego tum potero solacia ferre roganti,
 Cum mihi nulla mei sit medicina mali :
 Sed pariter miseri socio cogemur amore
 Alter in alterius mutua flere sinu. 30
 Quare, quid possit mea Cynthia, desine, Galle,
 Quaerere : non inpune illa rogata venit.

VI.

Non ego nunc Hadriae vereor mare noscere tecum,
 Tulle, neque Aegaeo ducere vela salo,
 Cum quo Rhipaeos possim conscendere montes,
 Ulteriusque domos vadere Memnonias :
 Sed me complexae remorantur verba puellae, 5
 Mutatoque graves saepe colore preces.
 Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
 Et queritur nullos esse relictos deos :
 Illa meam mihi iam se denegat : illa minatur,
 Quae solet ingrato tristis amica viro. 10
 His ego non horam possum durare querellis :
 Ah pereat, si quis lentus amare potest !
 An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas
 Atque Asiae veteres cernere divitias,
 Ut mihi deducta faciat convicia puppi 15
 Cynthia et insanis ora notet manibus,
 Osculaque opposito dicat sibi debita vento,
 Et nihil infido durius esse viro ?
 Tu patruī meritis conare anteire secures,

Et vetera oblitis iura refer sociis : 20
 Nam tua non aetas umquam cessavit amori,
 Semper at armatae cura fuit patriae,
 Et tibi non umquam nostros puer iste labores
 Adferat et lacrimis omnia nota meis.
 Me sine, quem semper voluit fortuna iacere, 25
 Hanc animam extremae reddere nequitiae.
 Multi longinquo periere in amore libenter,
 In quorum numero me quoque terra tegat.
 Non ego sum laudi, non natus idoneus armis :
 Hanc me militiam fata subire volunt. 30
 At tu, seu mollis qua tendit Ionia, seu qua
 Lydia Pactoli tingit arata liquor,
 Seu pedibus terras seu pontum carpere remis
 Ibis, et accepti pars eris imperii,
 Tum tibi si qua mei veniet non inmemor hora, 35
 Vivere me duro sidere certus eris.

VII.

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae
 Armaque fraternae tristia militiae,
 Atque, ita sim felix, primo contendis Homero,
 Sint modo fata tuis mollia carminibus,
 Nos, ut consuemus, nostros agitamur amores, 5
 Atque aliquid duram quaerimus in dominam :
 Nec tantum ingenio, quantum servire dolori,
 Cogor et aetatis tempora dura queri.
 Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama est,
 Hinc cupio nomen carminis ire mei. 10
 Me laudent doctae solum placuisse puellae,
 Pontice, et iniustas saepe tulisse minas :

Me legat assidue post haec neglectus amator,
 Et prosint illi cognita nostra mala.
 Te quoque si certo puer hic concusserit arcu, 15
 Quam nolles nostros *heu* violasse deos !
 Longe castra tibi, longe miser agmina septem
 Flebis in aeterno surda iacere situ,
 Et frustra cupies mollem componere versum,
 Nec tibi subiciet carmina serus Amor. 20
 Tum me non humilem mirabere saepe poetam :
 Tunc ego Romanis praeferar ingeniis,
 Nec poterunt iuvenes nostro reticere sepulcro
 " Ardoris nostri magne poeta iaces."
 Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu : 25
 Saepe venit magno fenore tardus Amor.

VIII.

" Tune igitur demens, nec te mea cura moratur ?
 An tibi sum gelida vilior Illyria,
 Et tibi iam tanti, quicumque est, iste videtur,
 Ut sine me vento quolibet ire velis ?
 Tune audire potes vesani murmura ponti ? 5
 Fortis et in dura nave iacere potes ?
 Tu pedibus teneris positas *sulcare* pruinas,
 Tu potes insolitas, Cynthia, ferre nives ?
 O utinam hibernae duplicentur tempora brumae,
 Et sit iners tardis navita Vergiliis, 10
 Nec tibi Tyrrhena solvatur funis harena
 Neve inimica meas elevet aura preces,
 Atque ego non videam tales subsidere ventos,
 Cum tibi provectas auferet unda rates,
 Et me defixum vacua patietur in ora. 15

Crudelem infesta saepe vocare manu !
 Sed quocumque modo de me, periura mereris,
 Sit Galatea tuae non aliena viae,
 Utere felici praevecta Ceraunia remo,
 Accipiat placidis Oricos aequoribus. 20
 Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae,
 Quin ego, vita, tuo limine vera querar :
 Nec me deficiet nautas rogitare citatos
 “ Dicite, quo portu clausa puella mea est ? ”
 Et dicam : “ licet Artaciis considat in oris, 25
 Et licet Hyleis : illa futura mea est. ”

Hic erat ! hic iurata manet ! rumpantur iniqui !
 Vicinus ! assiduas non tulit illa preces !
 Falsa licet cupidus deponat gaudia livor :
 Destitit ire novas Cynthia nostra vias. 30
 Illi carus ego et per me carissima Roma
 Dicitur, et sine me dulcia regna negat.
 Illa vel angusto mecum requiescere lecto
 Et quocumque modo maluit esse mea,
 Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae, 35
 Et quas Elis opes ante pararat equis.
 Quamvis magna daret, quamvis maiora daturus,
 Non tamen illa meos fugit avara sinus.
 Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
 Sed potui blandi carminis obsequio. 40
 Sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo,
 Quis ego fretus amo : Cynthia rara mea est.
 Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis :
 Sive dies seu nox venerit, illa mea est,

Nec mihi rivalis certos subducet amores.

45

Ista meam norit gloria canitiem.

IX.

Dicebam tibi venturos, irrisor, amores,

Nec tibi perpetuo libera verba fore :

Ecce iaces supplexque venis ad iura puellae,

Et tibi nunc quaevis imperat empty modo.

Non me Chaoniae vincant in amore columbae

5

Dicere, quos iuvenes quaeque puella domet.

Me dolor et lacrimae merito fecere peritum :

Atque utinam posito dicar amore rudis !

Quid tibi nunc misero prodest grave dicere carmen

Aut Amphioniae moenia flere lyrae ?

10

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero :

Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.

I quaeso et tristis istos *de*pone libellos,

Et cane quod quaevis nosse puella velit.

Quid si non esset facilis tibi copia ? nunc tu

15

Insanus medio flumine quaeris aquam.

Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni :

Haec est venturi prima favilla mali.

Tum magis Armenias cupies accedere tigres

Et magis infernae vincula nosse rotae,

20

Quam pueri totiens arcum sentire medullis

Et nihil iratae posse negare tuae.

Nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,

Ut non alterna presserit ille manu.

Nec te decipiat, quod sit satis illa parata :

25

Acrius illa subit, Pontice, si qua tua est ;

Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos,

Nec vigilare alio nomine cedat Amor :
 Qui non ante patet, donec manus attigit ossa.
 Quisquis es, assiduas a~~h~~ fuge blanditias. 30
 Illis et silices et possint cedere quercus ;
 Nedum tu possis, spiritus iste levis.
 Quare, si pudor est, quam primum errata fatere :
 Dicere, quæ pereas, saepe in amore levat.

X.

O iucunda quies, primo cum testis amori
 Adueram vestris conscius in lacrimis !
 O noctem meminisse mihi iucunda voluptas,
 O quotiens votis illa vocanda meis, 5
 Cum te complexa morientem, Galle, puella
 Vidimus, et longa ducere verba mora !
 Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos
 Et mediis caelo Luna ruberet equis,
 Non tamen a vestro potui secedere lusu :
 Tantus in alternis vocibus ardor erat. 10
 Sed quoniam non es veritus concedere nobis,
 Accipe commissae munera laetitiae.
 Non solum vestros didici reticere dolores :
 Est quiddam in nobis maius, amice, fide.
 Possum ego divisos iterum coniungere amantes 15
 Et dominae tardas possum aperire fores,
 Et possum alterius curas sanare recentis,
 Nec levis in verbis est medicina meis.
 Cynthia me docuit semper quae cuique petenda
 Quaeque cavenda forent : non nihil egit Amor. 20
 Tu cave ne tristi cupias pugnare puellae,
 Neve superba loqui, neve tacere diu :

Neu, si quid petiit, ingrata fronte negaris,
 Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
 Irritata venit, quando contemnitur illa, 25
 Nec meminit iustas ponere laesa minas :
 At quo sis humilis magis et subiectus amori,
 Hoc magis effectū saepe fruarē bono.
 Is poterit felix una remanere puella,
 Qui numquam vacuo pectore liber erit. 30

XI.

Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Bais,
 Qua iacet Herculeis semita litoribus,
 Et modo Thesproti mirantem subdita regno
 Proxima Misenis aequora nobilibus
 Nostri cura subit memores a^h ducere noctes ? 5
 Ecquis in extremo restat amore locus ?
 An te nescio quis simulatis ignibus hostis
 Sustulit e nostris, Cynthia, carminibus ?
 Atque utinam mage te remis confisa minutis
 Parvula Lucrina cymba moretur aqua, 10
 Aut teneat clausam tenui Teuth^hrantis in unda
 Alternae facilis cedere lymp^ha manu,
 Quam vacet alterius blandos audire susurros
 Molliter in tacito litore compositam,
 Ut solet amota labi custode puella 15
 Perfida, communes nec meminisse deos ;
 Non quia perspecta non es mihi cognita fama,
 Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
 Ignoscēs igitur, si quid tibi triste libelli
 Attulerint nostri : culpa timoris erit. 20
 An mihi nūc maior carae custodia matris,

Aut sine te vitae cura sit ulla meae ?
 Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
 Omnia tu nostrae tempora laetitiae.
 Seu tristis veniam seu contra laetus amicis, 25
 Quidquid ero, dicam : " Cynthia causa fuit."
 Tu modo quam primum corruptas desere Baias.
 Multis ista dabunt litora discidium,
 Litora, quae fuerant castis inimica puellis.
 Ah pereant Baciae, crimen amoris, aquae ! 30

XII.

Quid mihi desidia non cessas fingere crimen,
 Quod faciat nobis, conscia Roma, moram ?
 Tam multa illa meo divisa est milia lecto,
 Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano,
 Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores 5
 Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
 Olim gratus eram : non illo tempore cuiquam
 Contigit, ut simili posset amare fide.
 Invidiae fuimus : num me deus obruit ? an quae
 Lecta Prometheis dividit herba iugis ? 10
 Non sum ego qui fueram : mutat via longa puellas :
 Quantus in exiguo tempore fugit amor !
 Nunc primum longas solus cognoscere noctes
 Cogor et ipse meis auribus esse gravis.
 Felix, qui potuit praesenti flere puellae : 15
 Non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis ;
 Aut si despectus potuit mutare calores :
 Sunt quoque translato gaudia servitio.
 Mi neque amare aliam neque ab hac desistere fas est :
 Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit. 20

XIII.

Tu, quod saepe soles, nostro laetabere casu,
 Galle, quod abrepto solus amore vacem.
 At non ipse tuas imitabor, perfide, voces :
 Fallere te numquam, Galle, puella velit.
 Dum tibi deceptis augetur fama puellis, 5
 Certus et in nullo quaeris amore moram,
 Perditus in quadam tardis pallescere curis
 Incipis, et primo lapsus abire gradu.
 Haec erit illarum contempti poena doloris,
 Multarum miseras exiget una vices. 10
 Haec tibi vulgares istos compescet amores,
 Nec nova quaerendo semper amicus eris.
 Haec ego non rumore malo, non augure doctus :
 Vidi ego : me quaeso teste negare potes ?
 Vidi ego te toto vinctum languescere collo 15
 Et flere iniectis, Galle, diu manibus,
 Et cupere optatis animam deponere veris,
 Et quae deinde meus celat, amice, pudor.
 Non ego complexus potui diducere vestros :
 Tantus erat demens inter utrosque furor. 20
 Non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
 Taenarius facili pressit amore deus,
 Nec sic caelestem flagrans amor Herculis Heben
 Sensit in aethereis gaudia prima iugis.
 Una dies omnis potuit praecurrere amantes : 25
 Nam tibi non tepidas subdidit illa faces,
 Nec tibi praeteritos passa est succedere fastus,
 Nec sinet abduci : te tuus ardor aget.
 Nec mirum, cum sit Iove digna et proxima Ledaë,

Et Ledae partu gratior, una tribus : 30
 Illa sit Inachiis et blandior heroinis,
 Illa suis verbis cogat amare Iovem.
 Tu vero, quoniam semel es periturus amore,
 Utere : non alio limine dignus eras.
 Quis tibi sit felix, quoniam novus incidit, error : 35
 Et quodcumque voles, una sit ista tibi.

XIV.

Tu licet abiectus Tiberina molliter unda
 Lesbia Mentoreo vina bibas opere,
 Et modo tam celeres mireris currere lintres
 Et modo tam tardas funibus ire rates,
 Et nemus omne satas intendat vertice silvas, 5
 Urgetur quantis Caucasus arboribus :
 Non tamen ista meo valeant contendere amor :
 Nescit Amor magnis cedere divitiis.
 Nam sive optatam mecum trahit illa quietem,
 Seu facili totum ducit amore diem, 10
 Tum mihi Pactoli veniunt sub tecta liquores,
 Et legitur rubris gemma sub aequoribus :
 Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges ;
 Quae maneant, dum me fata perire volent.
 Nam quis divitiis adverso gaudet Amore ? 15
 Nulla mihi tristi praemia sint Venere !
 Illa potest magnas heroum infringere vires,
 Illa etiam duris mentibus esse dolor :
 Illa neque Arabium metuit transcendere limen,
 Nec timet ostrino, Tulle, subire toro, 20
 Et miserum toto iuvenem versare cubili :
 Quid relevant variis serica textilibus ?

Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna vel Alcinoi munera despicere.

xv.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam,
Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia.
Aspice me quanto rapiat fortuna periclo :
Tu tamen in nostro lenta timore venis.
Et potes hesternos manibus componere crines 5
Et longa faciem quaerere desidia,
Nec minus Eois pectus variare lapillis,
Ut formosa novo quae parat ire viro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleverat aequoribus : 10
Multos illa dies incompitis maesta capillis
Sederat iniusto multa locuta salo,
Et quamvis numquam posthaec visura, dolebat
Illa tamen longae conscia laetitiae.
Nec sic Aesoniden rapientibus anxia ventis 15
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo :
Hypsipyle nullos postilla sensit amores,
Ut semel Haemonio tabuit hospitio.
Coniugis Evadne miseros elata per ignes
Occidit, Argivae fama pudicitiae. 20
(16) Alpheisiboea suos ulta est pro coniuge fratres,
(16) Sanguinis et cari vincula rupit amor.
Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia.
Desine iam revocare tuis periuria verbis, 25
Cynthia, et oblitos parce movere deos :
Audax, ah nimium nostro dolitura periclo,

Si quid forte tibi durius inciderit.
 Alta prius vasto labentur flumina ponto,
 Annus et inversas duxerit ante vices, 30
 Quam tua sub nostro mutetur pectore cura :
 Sis quodcumque voles, non aliena tamen.
 Tam tibi ne viles isti videantur ocelli,
 Per quos saepe mihi credita perfidia est.
 Hos tu iurabas, si quid mentita fuisses, 35
 Ut tibi suppositis exciderent manibus.
 Et contra magnum potes hos attollere solem,
 Nec tremis admissae conscia nequitiae?
 Quis te cogebat multos pallere colores
 Et fletum invitis ducere luminibus? 40
 Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes
 "O nullist tutum credere blanditiis!"

XVI.

Quae fueram magnis olim patefacta triumphis,
 Ianua Tarpeiae nota pudicitiae,
 Cuius inaurati celebrarunt limina currus
 Captorum lacrimis umida supplicibus,
 Nunc ego, nocturnis potorum saucia rixis, 5
 Pulsata indignis saepe queror manibus,
 Et mihi non desunt turpes pendere corollae
 Semper et exclusis signa iacere faces.
 Nec possum infamis dominae defendere noctes,
 Nobilis obscenis tradita carminibus. 10
 Nec tamen illa suae revocatur parcere famae,
 Turpior et saeculi vivere luxuria.
 Has inter gravibus cogor deflere querellis,
 Supplicis a longis tristior excubiis.

Ille meos numquam patitur requiescere postes,	15
Arguta referens carmina blanditia.	
"Ianua vel domina penitus crudelior ipsa,	
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?	
Cur numquam reserata meos admittis amores,	
Nescia furtivas reddere mota preces?	20
Nullane finis erit nostro concessa dolori,	
Tristis et in tepido limine somnus erit?	
Me mediae noctes, me sidera prona iacentem,	
Frigidaque eoo me dolet aura gelu:	
Tu sola humanos numquam miserata dolores	25
Respondes tacitis mutua cardinibus.	
O utinam traiecta cava mea vocula rima	
Percussas dominae vertat in auriculas!	
Sit licet et saxo patientior illa Sicano,	
Sit licet et ferro durior et chalybe:	30
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,	
Surget et invitis spiritus in lacrimis.	
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto:	
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.	
Sed tu sola mei, tu maxima causa doloris,	35
Victa meis numquam, ianua, muneribus.	
Te non ulla meae laesit petulantia linguae,	
Quae solet ingrato dicere vota loco,	
Ut me tam longa raucum patiare querella	
Sollicitas trivio pervigilare moras.	40
At tibi saepe novo deduxi carmina versu,	
Osculaque inpressis nixa dedi gradibus.	
Ante tuos quotiens verti me, perfida, postes,	
Debitaque occultis vota tuli manibus!"	
Haec ille et si quae miseri novistis amantes	45

Et matutinis obstrepit alitibus.
 Sic ego nunc dominae vitiis et semper amantis
 Fletibus aeterna differor invidia.

xvii.

Et merito, quoniam potui fugisse puellam !
 Nunc ego desertas alloquor alcyonas.
 Nec mihi Cassiope solito visura carinamst
 Omine, et ingrato litore vota cadunt.
 Quin etiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti : 5
 Aspice, quam saevas increpat aura minas !
 Nullane placatae veniet fortuna procellae ?
 Haecine parva meum funus harena teget ?
 Tu tamen in melius saevas converte querellas :
 Sat tibi sit poenae nox et iniqua vada. 10
 An poteris siccis mea fata reponere ocellis,
 Ossaque nulla tuo nostra tenere sinu ?
 Ah pereat, quicumque rates et vela paravit
 Primus et invito gurgite fecit iter.
 Nonne fuit levius dominae pervincere mores 15
 (Quamvis dura, tamen rara puella fuit),
 Quam sic ignotis circumdata litora silvis
 Cernere et optatos quaerere Tyndaridas ?
 Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
 Ultimus et posito staret amore lapis, 20
 Illa meo caros donasset funere crines,
 Molliter et tenera poneret ossa rosa :
 Illa meum extremo clamasset pulvere nomen,
 Ut mihi non ullo pondere terra foret.
 At vos aequoreae formosa Doride natae, 25
 Candida felici solvite vela choro :

Si quando vestras labens Amor attigit undas,
Mansuetis socio parcite litoribus.

XVIII.

Haec certe deserta loca et taciturna querenti,
Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre inpune dolores,
Si modo sola queant saxa tenere fidem.
Unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus? 5
Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
Qui modo felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quae te mihi carmina mutant?
An nova tristitiae causa puella tuae? 10
Sic mihi te referas, levis, ut non altera nostro
Limine formosos intulit ulla pedes.
Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeva tamen venerit ira mea,
Ut tibi sim merito semper furor et tua flendo 15
Lumina deiectis turpia sint lacrimis.
An quia parva damus mutato signa colore,
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, si quos habet arbor amores,
Fagus et Arcadio pinus amica deo. 20
Ah quotiens vestras resonant mea verba sub umbras,
Scribitur et teneris Cynthia corticibus!
An tua quod peperit nobis iniuria curas,
Quae solum tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consuevi timidus perferre superbae 25
Iussa, neque arguto fata dolore queri.
Pro quo, divini fontes, et frigida rupes

Et datur inculto tramite dura quies :
 Et quodcumque meae possunt narrare querellae,
 Cogor ad argutas dicere solus aves. 30
 Sed qualiscumque es, resonent mihi 'Cynthia' silvae,
 Nec deserta tuo nomine saxa vacent.

XIX.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia, Manes,
 Nec moror extremo debita fata rogo :
 Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
 Hic timor est ipsis durior exequiis.
 Non adeo leviter nostris puer haesit ocellis, 5
 Ut meus oblito pulvis amore vacet.
 Illic Phylacides iucundae coniugis heros
 Non potuit caecis inmemor esse locis,
 Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
 Thessalis antiquam venerat umbra domum. 10
 Illic quidquid ero, semper tua dicar imago :
 Traicit et fati litora magnus amor.
 Illic formosae veniant chorus heroinae,
 Quas dedit Argivis Dardana praeda viris ;
 Harum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma 15
 Gratior, et Tellus hoc ita iusta sinat.
 Quamvis te longae remorentur fata senectae,
 Cara tamen lacrimis ossa futura meis.
 Quae tu viva mea possis sentire favilla !
 Tum mihi non ullo mors sit amara loco. 20
 Quam vereor ne te contempto, Cynthia, busto,
 Abstrahat *heu* nostro pulvere iniquus Amor,
 Cogat et invitam lacrimas siccare cadentes !
 Flectitur assiduis certa puella minis.

Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes : 25
Non satis est ullo tempore longus amor.

XX.

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore,
Id tibi ne vacuo defluat ex animo :
“ Saepe imprudenti fortuna occurrit amanti.”
Crudelis Minyis dixerit Ascanius.

Est tibi non infra speciem, non nomine dispar,
Thiodamanteo proximus ardor Hylae :
Huic tu, sive leges umbrosae flumina silvae

Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes,
Sive Gigantea spatia bere litoris ora,
Sive ubicumque vago fluminis hospitio,
Nympharum semper cupidus defende rapinas,
Non minor Ausoniis est amor Adryasin.

Ne tibi sit, durum, montes et frigida saxa,
Galle, neque expertos semper adire lacus,
Quae miser ignotis error perpessus in oris 15
Herculis indomito fleverat Ascanio.

Namque ferunt olim Pagasae navalibus Argon
Egressum longe Phasidos isse viam,
Et iam praeteritis labentem Athamantidos undis
Mysorum scopulis adplicuisse ratem. 20

Hic manus heroum, placidis ut constitit oris,
Mollia composita litora fronde tegit.

At comes invicti iuvenis processerat ultra
Raram sepositi quaerere fontis aquam.
Hunc duo sectati fratres, Aquilonia proles, 25
Hunc super et Zetes, hunc super et Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,

Oscula et alterna ferre supina fuga.
 Ille sub extrema pendens secluditur ala,
 Et volucres ramo submovet insidias. 30
 Iam Pandioniae cessit genus Orithyiae :
 Ah dolor, ibat Hylas, ibat *Hamadryasin*.
 Hic erat Arganthi Pege sub vertice montis
 Grata domus Nymphis umida Thyniasin,
 Quam supra nulli pendebant debita curae 35
 Roscida desertis poma sub arboribus,
 Et circum irriguo surgebant lilia prato
 Candida purpureis mixta papaveribus,
 Quae modo decerpens tenero pueriliter ungui
 Proposito florem praetulit officio, 40
 Et modo formosis incumbens nescius undis
 Errorem blandis tardat imaginibus.
 Tandem haurire parat demissis flumina palmis
 Innixus dextro plena trahens umero.
 Cuius ut accensae Dryades candore puellae 45
 Miratae solitos destituere choros,
 Prolapsum leviter facili traxere liquore :
 Tum sonitum raptu corpore fecit Hylas.
 Cui procul Alcides iterat responsa : sed illi
 Nomen ab extremis fontibus aura refert. 50
 His, o Galle, tuos monitus servabis amores,
 Formosum Nymphis credere visus Hylan.

XXI.

Tu qui consortem properas evadere casum,
 Miles, ab Etruscis saucius aggeribus,
 Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
 Pars ego sum vestrae proxima militiae.

Sic te servato possint gaudere parentes, 5
Haec soror acta tuis sentiat e lacrimis :
 Gallum per medios ereptum Caesaris enses
 Effugere ignotas non potuisse manus,
 Et quaecumque super dispersa invenerit ossa
 Montibus Etruscis, haec sciat esse mea. 10

XXII.

Qualis et unde genus, qui sint mihi, Tulle, Penates,
 Quaeris pro nostra semper amicitia.
 Si Perusina tibi patriae sunt nota sepulcra,
 Italiae duris funera temporibus,
 Cum Romana suos egit discordia cives, 5
Sed mihi praecipue, pulvis Etrusca, dolor :
 Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui,
 Tu nullo miseri contegis ossa solo :
 Proxima subposito contingens Umbria campo
 Me genuit, terris fertilis uberibus. 10

LIBER SECUNDUS.

I.

QUAERITIS, unde mihi totiens scribantur amores,
Unde meus veniat mollis in ore liber.
Non haec Calliope, non haec mihi cantat Apollo :
Ingenium nobis ipsa puella facit.
Sive illam Cois fulgentem incedere *vidi*, 5
Hoc totum e Coa veste volumen erit :
Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis :
Sive lyrae carmen digitis percussit eburnis,
Miramur, facilis ut premat arte manus : 10
Seu cum poscentes somnum declinat ocellos,
Invenio causas mille poeta novas :
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tum vero longas condimus Iliadas :
Seu quidquid fecit sive est quodcumque locuta, 15
Maxima de nihilo nascitur historia.
Quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,
Ut possem heroas ducere in arma manus,
Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
Impositam, ut caeli Pelion esset iter, 20
Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis et imperio bina coisse vada,

Regnave prima Remi, aut animos Carthaginis altae,
Cimbrorumque minas et benefacta Mari :
Bellaque resque tui memorarem Caesaris, et tu 25
Caesare sub magno cura secunda fores.
Nam quotiens Mutinam aut civilia busta Philippos
Aut canerem Siculae classica bella fugae,
Eversosque focos antiquae gentis Etruscae,
Et Ptolomaei litora capta Phari, 30
Aut canerem *Aegyptum* et Nilum, cum atratus in urbe
Septem captivis debilis ibat aquis,
Aut regum auratis circumdata colla catenis,
Actiaque in Sacra currere rostra Via :
Te mea Musa illis semper contexeret armis, 35
Et sumpta et posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
Hic Ixioniden, ille Menoetiaden.
Sed neque Phlegraeos Iovis Enceladique tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus, 40
Nec mea conveniunt duro praecordia versu
Caesaris in Phrygios condere nomen avos.
Navita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera, pastor oves,
Nos contra angusto versantes praelia lecto : 45
Qua pote quisque, in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori : laus altera, si datur uni
Posse frui : fruar o solus amore meo !
Si memini, solet illa leves culpae puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada. 50
Seu mihi sunt tangenda novercae pocula Phaedrae,
Pocula privigno non nocitura suo,
Seu mihi Circaeο pereundum est gramine, sive

Colchis Iolciacis urat aena focis,
 Una meos quoniam praedata est femina sensus, 55
 Ex hac ducentur funera nostra domo.
 Omnes humanos sanat medicina dolores :
 Solus amor morbi non amat artificem.
 Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon,
 Phoenicis Chiron lumina Phyllyrides, 60
 Et deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
 Restituit patriis Androgeona focis,
 Mysus et Haemonii iuvenis qua cuspide vulnus
 Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
 Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus 65
 Tantaleae poterit tradere poma manu :
 Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
 Ne tenera assidua colla graventur aqua :
 Idem Caucasias solvet de rupe Promethei
 Brachia et a medio pectore pellet avem. 70
 Quandocumque igitur vitam mea fata reposcent,
 Et breve in exiguo marmore nomen ero,
 Maecenas, nostrae spes invidiosa iuventae,
 Et vitae et morti gloria iusta meae,
 Si te forte meo ducet via proxima busto, 75
 Esseda caelatis siste Britanna iugis,
 Taliaque illacrimans mutae iace verba favillae :
 "Huic misero fatum dura puella fuit."

II.

Liber eram et vacuo meditabar vivere lecto :
 At me composita pace fefellit Amor.
 Cur haec in terris facies humana moratur ?
 Iuppiter, ignoro pristina furta tua.

Fulva coma est longaeque manus, et maxima toto 5
 Corpore, et incedit vel Iove digna soror,
 Aut cum Dulichias Pallas spatiat ad aras,
 Gorgonis anguiferae pectus operta comis,
 Qualis et Ischomache, Lapithae genus, heroine,
 Centauris medio grata rapina mero, 10
 Mercurio *Ossaëis* fertur Boebeidos undis
 Virgineum primo composuisse latus.
 Cedite iam, divae, quas pastor viderat olim
 Idaeis tunicas ponere verticibus.
 Hanc utinam faciem nolit mutare senectus, 15
 Etsi Cumaeae saecula vatis aget.

III.

Qui nullam tibi dicebas iam posse nocere,
 Haesisti : cecidit spiritus ille tuus.
 Vix unum potes, infelix, requiescere mensem,
 Et turpis de te iam liber alter erit.
 Quaerebam, sicca si posset piscis harena 5
 Nec solitus ponto vivere torvus aper,
 Aut ego si possem studiis vigilare severis :
 Differtur, numquam tollitur ullus amor.
 Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit,
 — Lilia non domina sint magis alba mea : 10
 Ut Maeotica nix minio si certet Hiberno,
 Utque rosae puro lacte natant folia —,
 Nec de more comae per levia colla fluentes,
 Non oculi, geminae, sidera nostra, faces,
 Nec si qua Arabio lucet bombyce puella 15
 — Non sum de nihilo blandus amator ego —,
 Quantum quod posito formose saltat Iaccho,

Egit ut euantes dux Ariadna choros,
Et quantum, Aeolio cum temptat carmina plectro,
Par Aganippeae ludere docta lyrae, 20
Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,
Carmina quae quævis non putat aequa suis.
Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
Candidus argutum sternuit omen Amor?
Haec haec contulerunt caelestia munera divi, 25
Haec tibi ne matrem forte dedisse putes. ^
Non non humani partus sunt talia dona:
Ista decem menses non peperere bona.
Gloria Romanis una es tu nata puellis:
Romana accumbes prima puella Iovi. 30
Nec semper nobiscum humana cubilia vises:
Post Helenam haec terris forma secunda redit.
Hac ego nunc mirer si flagret nostra iuventus?
Pulchrius hac fuerat, Troia, perire tibi.
Olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli 35
Europae atque Asiae causa puella fuit:
Nunc, Pari, tu sapiens et tu, Menelae, fuisti,
Tu, quia poscebas, tu, quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles:
Vel Priamo belli causa probanda fuit. 40
Si quis vult fama tabulas anteire vetustas,
Hic dominam exemplo ponat in arte meam:
Sive illam Hesperiiis sive illam ostendet Eois,
Uret et Eoos, uret et Hesperios.
His saltem ut tenear iam finibus! aut mihi, si quis, 45
Acrius ut moriar, venerit alter amor!
Ac veluti primo taurus detrectat aratra,
Post venit assueto mollis ad arva iugo,

Sic primo iuvenes trepidant in amore feroces,
 Dehinc domiti post haec aequa et iniqua ferunt. 50
 Turpia perpessus vates est vincla Melampus,
 Cognitus Iphicli subripuisse boves;
 Quem non lucra, magis Pero formosa coegit,
 Mox Amythaonia nupta futura domo.

IV.

Multa prius dominae delicta queraris oportet,
 Saepe roges aliquid, saepe repulsus eas,
 Et saepe inmeritos corrumpas dentibus ungues,
 Et crepitum dubio suscitet ira pede.
 Nequiquam perfusa meis unguenta capillis, 5
 Ibat et expenso planta morata gradu.
 Non hic herba valet, non hic nocturna Cytaeis,
 Non Perimedeae gramina cocta manus.
 Quippe ubi nec causas nec apertos cernimus ictus,
 Unde tamen veniant tot mala caeca via est. 10
 Non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger,
 Huic nullum caeli tempus et aura nocet:
 Ambulat, et subito mirantur funus amici:
 Sic est incautum, quidquid habetur amor.
 Nam cui non ego sum fallaci praemia vati? 15
 Quae mea non decies somnia versat anus?
 Hostis si quis erit nobis, amet ille puellas:
 Gaudeat in puero, si quis amicus erit.
 Tranquillo tuta descendis flumine cymba:
 Quid tibi tam parvi litoris unda nocet? 20
 Alter saepe uno mutat praecordia verbo,
 Altera vix ipso sanguine mollis erit.

v.

Hoc verum est, tota te ferri, Cynthia, Roma,
Et non ignota vivere nequitia?
Haec merui sperare? dabis mi, perfida, poenas:
Et nobis alio, Cynthia, ventus erit.
Inveniam tamen e multis fallacibus unam, 5
Quae fieri nostro carmine nota velit,
Nec mihi tam duris insultet moribus, et te
Vellicet: heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus:
Si dolor abfuerit, crede, redibit amor. 10
Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto,
Quam facile irati verbo mutantur amantes:
Dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, sed prima nocte, dolebis: 15
Omne in amore malum, si patiare, leve est.
At tu, per dominae Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
Verum etiam instanti laesa repugnat ovis. 20
Nec tibi periuro scindam de corpore vestem,
Nec mea praeclusas fregerit ira fores,
Nec tibi conexos iratus carpere crines
Nec duris ausim laedere pollicibus.
Rusticus haec aliquis tam turpia praelia quaerat, 25
Cuius non hederæ circuire caput.
Scribam igitur, quod non umquam tua deleat aetas,
“Cynthia forma potens, Cynthia verba levis.”
Crede mihi, quamvis contemnas murmura famae,
Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit. 30

VI.

Non ita complebant Ephyreae Laidos aedes,
 Ad cuius iacuit Graecia tota fores,
 Turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim
 Tanta, in qua populus lusit Erichthonius,
 Nec, quae deletas potuit componere Thebas, 5
 Phryne tam multis facta beata viris.
 Quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos,
 Oscula nec desunt qui tibi iure ferant.
 Me iuvenum pictae facies, me nomina laedunt,
 Me tener in cunis et sine voce puer : 10
 Me laedit, si multa tibi dedit oscula mater,
 Me soror et cum qua dormit amicta simul :
 Omnia me laedunt :—timidus sum : ignosce timori :—
 Et miser in tunica suspicor esse virum.
 His olim, ut fama est, vitiis ad praelia ventum est : 15
 His Troiana vides funera principiis.
 Aspera Centauros eadem dementia iussit
 Frangere in adversum pocula Pirithoum.
 Cur exempla petam Graium ? tu criminis auctor,
 Nutritus duræ, Romule, lacte lupae. 20
 Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas :
 Per te nunc Romae quidlibet audet Amor.
 Felix Admeti coniunx et lectus Ulixis,
 Et quaecumque viri femina limen amat.
 Templa Pudicitiae quid opus statuuisse puellis, 25
 Si cuivis nuptae quidlibet esse licet ?
 Quae manus obscaenas depinxit prima tabellas
 Et posuit casta turpia visa domo,
 Illa puellarum ingenuos corrumpit ocellos,

Nequitiaeque suae noluit esse rudes. 30
 Ah gemat, in terris ista qui protulit arte
 Orgia sub tacita condita laetitia.
 Non istis olim variabant tecta figuris :
 Tum paries nullo crimine pictus erat.
 Sed non immerito velavit aranea fanum, 35
 Et mala desertos occupat herba deos.
 Quos igitur tibi custodes, quae limina ponam,
 Quae numquam supra pes inimicus eat ?
 Nam nihil invitae tristis custodia prodest :
 Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est. 40
 Nos uxor numquam, numquam me ducet amica :
 Semper amica mihi, semper et uxor eris.

VII.

Gavisa est certe sublatam Cynthia legem,
 Qua quondam edicta *flemus* uterque diu,
 Ni nos divideret. Quamvis diducere amantes
 Non queat invitos Iuppiter ipse duos.
 At magnus Caesar. Sed magnus Caesar in armis : 5
 Devictae gentes nil in amore valent.
 Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
 Quam possem nuptae perdere amore faces,
 Aut ego transirem tua limina clausa maritus,
 Respiens udis prodita luminibus. 10
 Ah mea tum qualis caneret tibi tibia, somnos,
 Tibia, funesta tristior illa tuba !
 Unde mihi patriis natos praebere triumphis ?
 Nullus de nostro sanguine miles erit.
 Quod si vera meae comitare *castra* puellae, 15
 Non mihi sat magnus Castoris iret equus.

Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
 Gloria ad hibernos lata Borysthenidas.
 Tu mihi sola places : placeam tibi, Cynthia, solus.
 Hic erit et patrio sanguine pluris amor. 20

VIII.

Eripitur nobis iam pridem cara puella,
 Et tu me lacrimas fundere, amice, vetas !
 Nullae sunt inimicitiae nisi amoris acerbae :
 Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
 Possum ego in alterius positam spectare lacerto ? 5
 Nec mea dicitur, quae modo dicta mea est ?
 Omnia vertuntur : certe vertuntur amores :
 Vinceris, at vinces : haec in amore rota est.
 Magni saepe duces, magni cecidere tyranni,
 Et Thebae steterunt, altaque Troia fuit. 10
 Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci !
 Illa tamen numquam ferrea dixit : Amo.
 Ergo iam multos nimium temerarius annos,
 Improba, qui tulerim teque tuamque domum,
 Ecquandone tibi liber sum visus ? an usque 15
 In nostrum iacies verba superba caput ?
 Sic igitur prima moriere aetate, Properti ?
 Sed morere, interitu gaudeat illa tuo,
 Exagitet nostros manes, sectetur et umbras,
 Insultetque rogis, calcet et ossa mea. 20
 Quid ? non Antigoniae tumulo Boeotius Haemon
 Corruit ipse suo saucius ense latus,
 Et sua cum misera permiscuit ossa puella,
 Qua sine Thebanam noluit ire domum ?
 Sed non effugies : mecum moriaris oportet. 25

Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.
 Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura :
 Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
 Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
 Cessare in tectis pertulit arma sua. 30
 Viderat ille *Phrygas*, fractos in litore Achivos,
 Fervere et Hectorea Dorica castra face,
 Viderat informem multa Patroclon harena
 Porrectum et sparsas caede iacere comas,
 Omnia formosam propter Briseida passus : 35
 Tantus in erepto saevit amore dolor.
 At postquam sera captiva est reddita poena,
 Fortem *idem* Haemoniis Hectora traxit equis.
 Inferior multo cum sim vel *matre* vel armis,
 Mirum, si de me iure triumphat Amor? 40

IX.

Iste quod est, ego saepe fui : sed fors et in hora
 Hoc ipso eiecto carior alter erit.
 Penelope poterat bis denos salva per annos
 Vivere, tam multis femina digna procis :
 Coniugium falsa poterat differre Minerva, 5
 Nocturno solvens texta diurna dolo :
 Visura et quamvis numquam speraret Ulixen,
 Illum expectando facta remansit anus.
 Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem
 Candida vesana verberat ora manu, 10
 Et dominum lavit maerens captiva cruentum,
 Propositum fluvii in Simoenta vadis,
 Foedavitque comas, et tanti corpus Achilli
 Maximaque in parva sustulit ossa manu,

- Cum tibi nec Peleus aderat nec caerulea mater, 15
 Scyria nec viduo Deidamia viro.
 Tunc igitur *veris* gaudebat Graecia natis :
 Tunc etiam felix inter et arma pudor.
 At tu non una potuisti nocte vacare,
 Impia, non unum sola manere diem. 20
 Quin etiam multo duxistis pocula risu :
 Forsitan et de me verba fuere mala.
 Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
 Di faciant, isto capta fruarè viro !
 Haec mihi vota tuam propter suscepta salutem, 25
 Cum capite hoc Stygiae iam poterentur aquae,
 Et lectum flentes circum staremus amici ?
 Hic ubi tum, proh di, perfida, quisve fuit ?
 Quid si longinquos retinerer miles ad Indos,
 Aut mea si staret navis in Oceano ? 30
 Sed vobis facile est, verba et componere fraudes :
 Hoc unum didicit femina semper opus.
 Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
 Nec folia hiberno tam tremefacta Noto,
 Quam cito feminea non constat foedus in ira, 35
 Sive ea causa gravis sive ea causa levis.
 Nunc, quoniam ista tibi placuit sententia, cedam :
 Tela, precor, pueri, promite acuta magis,
 Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam :
 Sanguis erit vobis maxima palma meus. 40
 Sidera sunt testes et matutina pruina
 Et furtim misero ianua aperta mihi :
 Te nihil in vita nobis acceptius umquam :
 Nunc quoque eris, quamvis sic inimica mihi.
 Nec domina ulla meo ponet vestigia lecto : 45

Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
 Atque utinam, si forte pios eduximus annos,
 Ille vir in medio fiat amore lapis !
 Non ob regna magis diris cecidere sub armis
 Thebani media non sine matre duces, 50
 Quam, mihi si media liceat pugnare puella,
 Mortem ego non fugiam morte subire tua.

x.

Sed tempus lustrare aliis Helicon choreis,
 Et campum Haemonio iam dare tempus equo.
 Iam libet et fortes memorare ad praelia turmas,
 Et Romana mei dicere castra ducis.
 Quod si deficient vires, audacia certe 5
 Laus erit: in magnis et voluisse sat est.
 Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus:
 Bella canam, quando scripta puella mea est.
 Nunc volo subducto gravior procedere vultu,
 Nunc aliam citharam me mea Musa docet. 10
 Surge, anima, ex humili: iam carmina sumite vires;
 Pierides, magni nunc erit oris opus.
 Iam negat Euphrates equitem post terga tueri
 Parthorum, et Crassos se tenuisse dolet:
 India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho, 15
 Et domus intactae te tremit Arabiae:
 Et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
 Sentiat illa tuas post modo capta manus.
 Haec ego castra sequar: vates tua castra canendo
 Magnus ero: servent hunc mihi fata diem! 20
 Ut caput in magnis ubi non est tangere signis,
 Ponitur hic imos ante corona pedes,

Sic nos nunc, inopes laudis conscendere carmen,
 Pauperibus sacris vilia tura damus.
 Nondum etiam Ascræos norunt mea carmina fontes, 25
 Sed modo Permessi flumine lavit Amor.

XI.

Scribant de te alii vel sis ignota licebit :
 Laudet, qui sterili semina ponit humo.
 Omnia, crede mihi, secum uno munera lecto
 Auferet extremi funeris atra dies :
 Et tua transibit contemnens ossa viator, 5
 Nec dicet : " Cinis hic docta puella fuit."

XII.

Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
 Nonne putes miras hunc habuisse manus ?
 Is primum vidit sine sensu vivere amantes,
 Et levibus curis magna perire bona.
 Idem non frustra ventosas addidit alas, 5
 Fecit et humano corde volare deum ;
 Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
 Nostraque non ullis permanet aura locis.
 Et merito hamatis manus est armata sagittis,
 Et pharetra ex humero Gnosia utroque iacet ; 10
 Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
 Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
 In me tela manent, manet et puerilis imago :
 Sed certe pennas perdidit ille suas,
 Evolat heu ! nostro quoniam de pectore nusquam, 15
 Assiduusque meo sanguine bella gerit.
 Quid tibi iucundum est siccis habitare medullis ?

Si pudor est, alio traice tela tua.
 Intactos isto satius temptare veneno :
 Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea. 20
 Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet
 (Haec mea Musa levis gloria magna tua est),
 Qui caput et digitos et lumina nigra puellae
 Et canat ut soleant molliter ire pedes ?

XIII.

Non tot Achaemeniis armantur Susa sagittis,
 Spicula quot nostro pectore fixit Amor.
 Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas,
 Iussit et Ascræum sic habitare nemus,
 Non ut Pieriae quercus mea verba sequantur, 5
 Aut possim Ismaria ducere valle feras,
 Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu :
 Tunc ego sim Inachio notior arte Lino.
 Non ego sum formae tantum mirator honestae,
 Nec si qua illustres femina iactat avos : 10
 Me iuvet in gremio doctae legisse puellae,
 Auribus et puris scripta probasse mea.
 Haec ubi contigerint, populi confusa valet
 Fabula : nam domina iudice tutus ero.
 Quae si forte bonas ad pacem verterit aures, 15
 Possum inimicitias tunc ego ferre Iovis.
 Quandocumque igitur nostros mors claudet ocellos,
 Accipe quae serves funeris acta mei.
 Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
 Nec tuba sit fati vana querella mei, 20
 Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
 Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.

Desit odoriferis ordo mihi lancibus : adsint
 Plebei parvae funeris exequiae.
 Sæt mea sæt magna est si tres sint pompa libelli, 25
 Quos ego Persephonae maxima dona feram.
 Tu vero nudum pectus lacerata sequeris,
 Nec fueris nomen lassa vocare meum,
 Osculaque in gelidis pones suprema labellis,
 Cum dabitur Syrio munere plenus onyx. 30
 Deinde, ubi subpositus cinerem me fecerit ardor,
 Accipiat manes parvula testa meos,
 Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
 Quae tegat extincti funeris umbra locum.
 Et duo sint versus: "Qui nunc iacet horridapulvis, 35
 Unius hic quondam servus Amoris erat."
 Nec minus haec nostri notescet fama sepulcri,
 Quam fuerant Phthii busta cruenta viri.
 Tu quoque si quando venies ad fata, memento,
 Hoc iter ad lapides cana veni memores. 40
 Interea cave sis nos aspernata sepultos :
 Non nihil ad verum conscia terra sapit.
 Atque utinam primis animam me ponere cunis
 Iussisset quaevis de tribus una soror !
 Nam quo tam dubiae servetur spiritus horae? 45
 Nestoris est visus post tria saecula cinis.
 Cui si tam longae minuisset fata senectae
 Bellicus Iliacis miles in aggeribus,
 Non ille Antilochi vidisset corpus humari,
 Diceret aut : "O mors, cur mihi sera venis?" 50
 Tu tamen amisso non numquam flebis amico :
 Fas est praeteritos semper amare viros.
 Testis, qui niveum quondam percussit Adonem

Venantem Idalio vertice durus aper.
 Illis formosum lavisse paludibus, illuc 55
 Diceris effusa tu Venus isse coma.
 Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, manes :
 Nam mea qui poterunt ossa minuta loqui ?

XIV.

Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho est,
 Cum caderent magnae Laomedontis opes,
 Nec sic errore exacto laetatus Ulixes,
 Cum tetigit carae litora Dulichiae,
 Nec sic Electre, salvum cum aspexit Oresten, 5
 Cuius falsa tenens fleverat ossa soror,
 Nec sic incolumem Minois Thesea vidit,
 Daedaliū lino cum duce rexit iter,
 Quanta ego praeterita collegi gaudia nocte :
 Immortalis ero, si altera talis erit. 10
 At dum demissis supplex cervicibus ibam,
 Dicebar sicco vilior esse lacu.
 Nec mihi iam fastus opponere quaerit iniquos,
 Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
 Atque utinam non tam sero mihi nota fuisset 15
 Conditio ! cineri nunc medicina datur.
 Ante pedes caecis lucebat semita nobis :
 Scilicet insano nemo in amore videt.
 Hoc sensi prodesse magis : contemnite, amantes :
 Sic hodie veniet, si qua negavit heri. 20
 Pulsabant alii frustra dominamque vocabant :
 Mecum habuit positum lenta puella caput.
 Haec mihi devictis potior victoria Parthis,
 Haec spolia, haec reges, haec mihi currus erunt.

Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna, 25
 Taleque sub nostro nomine carmen erit :
 “ Has pono ante tuas tibi, diva, Propertius aedes
 Exuvias, tota nocte receptus amans.”
 Nunc ad te, mea lux, veniet mea litore navis
 Servata. An mediis sidat honusta vadis? 30
 Quod si forte aliqua nobis mutabere culpa,
 Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

. xv.

O me felicem ! o nox mihi candida ! et o tu
 Lectule deliciis facte beate meis !
 Quam multa adposita narramus verba lucerna,
 Quantaque sublato lumine rixa fuit !
 Nam modo nudatis mecum est luctata papillis, *5
 Interdum tunica duxit operta moram.
 Illa meos somno lapsos patefecit ocellos
 Ore suo, et dixit : “ Siccine, lente, iaces ? ”
 Quam vario amplexu mutamus brachia ! quantum
 Oscula sunt labris nostra morata tuis ! 10
 Non iuvat in caeco Venerem corrumpere motu :
 Si nescis, oculi sunt in amore duces.
 Ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena,
 Cum Menelaeo surgeret e thalamo :
 Nudus et Endymion Phoebi cepisse sororem 15
 Dicitur et nuda concubuisse deae.
 Quod si pertendes animo vestita cubare,
 Scissa veste meas experiere manus :
 Quin etiam, si me ulterius provexerit ira,
 Ostendes matri brachia laesa tuae. 20
 Necdum inclinatae prohibent te ludere mammae :

Viderit haec, si quam iam peperisse pudet.
Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore :
 Nox tibi longa venit, nec reditura dies.
Atque utinam haerentes sic nos vincire catena 25
 Velles, ut numquam solveret ulla dies !
Exemplo iunctae tibi sint in amore columbae,
 Masculus et totum femina coniugium.
Errat, qui finem vesani quaerit amoris :
 Verus amor nullum novit habere modum. 30
Terra prius falso partu deludet arantes,
 Et citius nigros Sol agitabit equos,
Fluminaque ad caput incipient revocare liquores,
 Aridus et sicco gurgite piscis erit,
Quam possim nostros alio transferre dolores ; 35
 Huius ero vivus, mortuus huius ero.
Quod mihi si secum tales concedere noctes
 Illa velit, vitae longus et annus erit :
Si dabit haec multas, fiam immortalis in illis.
 Nocte una quivis vel deus esse potest. 40
Qualem si cuncti cuperent decurrere vitam
 Et pressi multo membra iacere mero,
Non ferrum crudele neque esset bellica navis,
 Nec nostra Actiacum verteret ossa mare,
Nec totiens propriis circum oppugnata triumphis 45
 Lassa foret crines solvere Roma suos.
Haec certe merito poterunt laudare minores :
 Laeserunt nullos pocula nostra deos.
Tu modo, dum lucet, fructum ne desere vitae :
 Omnia si dederis oscula, pauca dabis. 50
Ac veluti folia arentes liquere corollas,
 Quae passim calathis strata natare vides,

Sic nobis, qui nunc magnum speramus amantes,
Forsitan includet crastina fata dies.

XVI.

Praetor ab Illyricis venit modo, Cynthia terris,
Maxima praeda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit saxo vitam posuisse Cerauno ?
Ah, Neptune, tibi qualia dona darem !
Nunc sine me plena fiunt convivia mensa, 5
Nunc sine me tota ianua nocte patet. 4
Quare, si sapis, oblatas ne desere messes,
Et stolidum pleno vellere carpe pecus :
Deinde, ubi consumpto restabit munere pauper,
Dic alias iterum naviget Illyrias. 10
Cynthia non sequitur fascies, nec curat honores :
Semper amatorum ponderat una sinus.
At tu nunc nostro, Venus, o succurre dolori,
Rumpat ut assiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quivis mercatur amorem ? 15
Iuppiter, indigna mercede puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas,
Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atque utinam Romae nemo esset dives, et ipse
Straminea posset dux habitare casa ! 20
Numquam venales essent ad munus amicae,
Atque una fieret cana puella domo.
Numquam septenas noctes seiuncta cubares,
Candida tam foedo brachia fusa viro,
Non quia peccarim, testor te, sed quia vulgo 25
Formosis levitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,

Et subito felix nunc mea regna tenet.
Aspice, quid donis Eriphyla invenit amaris,
Arserit et quantis nupta Creusa malis. 30
Nullane sedabit nostros iniuria fletus ?
An dolor hic vitiis nescit abesse tuis ?
Tot iam abiire dies, cum me nec cura theatri
Nec tetigit Campi, nec mea mensa iuvat.
At pudeat certe, pudeat ; nisi forte, quod aiunt, 35
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modo qui fremitu complevit inani
Actia damnatis aequora militibus.
Hunc infamis amor versis dare terga carinis
Iussit et extremo quaerere in orbe fugam. 40
Caesaris haec virtus et gloria Caesaris haec est :
Illa, qua vicit, condidit arma manu.
Sed quascumque tibi vestes, quoscumque smaragdos
Quosve dedit flavo lumine chrysolithos,
Haec videam rapidas in vanum ferre procellas, 45
Quae tibi terra, velim, quae tibi fiat aqua.
Non semper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter et surda negligit aure preces.
Vidistis toto sonitus percurrere caelo,
Fulminaque aetheria desiluisse domo. 50
Non haec Pleiades faciunt neque aquosus Orion,
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit :
Periuras tunc ille solet punire puellas,
Deceptus quoniam flevit et ipse deus.
Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis, 55
Ut timeas, quotiens nubilus Auster erit.

XVII.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
 Hoc erit infectas sanguine habere manus.
 Horum ego sum vates, quotiens desertus amaras
 Explevi noctes, fractus utroque toro.
 Vel tu Tantalea moveare ad flumina sorte, 5
 Ut liquor arenti fallat ab ore sitim,
 Vel tu Sisypnios licet admirere labores,
 Difficile ut toto monte volutet onus :
 Durius in terris nihil est quod vivat amante,
 Nec, modo si sapias, quod minus esse velis. 10
 Quem modo felicem invidia admirante ferebant,
 Nunc decimo admittor vix ego quoque die.
 Nunc iacere e duro corpus iuvat, impia, saxo,
 Sumere et in nostras trita venena manus.
 Nec licet in triviis sicca requiescere luna, 15
 Aut per rimosas mittere verba fores.
 Quod quamvis ita sit, dominam mutare cavebo.
 Tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

XVIII.

Assiduae multis odium peperere querellae :
 Frangitur in tacito femina saepe viro.
 Si quid vidisti, semper vidisse negato :
 Aut si quid doluit forte, dolere nega.
 Quid mea si canis aetas canesceret annis, 5
 Et faceret scissas languida ruga genas ?
 At non Tithoni spernens Aurora senectam
 Desertum Eoa passa iacere domo est.
 Illum ad vicinos cum amplexa quiesceret Indos,
 Maturos iterum est quæsta redire dies. 10

Illum saepe suis decedens fovit in *ulnis*,
 Quam prius adiunctos sedula lavit equos.
 Illa deos currum conscendens dixit iniquos,
 Invitum et terris praestitit officium ;
 Cui maiora senis Tithoni gaudia vivi 15
 Quam gravis amisso Memnone luctus erat.
 Cum sene non puduit talem dormire puellam
 Et canae totiens oscula ferre comae :
 At tu etiam iuvenem odisti me, perfida, cum sis
 Ipsa anus haut longa curva futura die. 20
 Quin ego deminuo curam, quod saepe Cupido
 Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.

XVIII.^b

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
 Ludis et externo tincta nitore caput ?
 (25) Ut natura dedit, sic omnis recta figura est :
 Turpis Romano Belgicus ore color.
 Illi sub terris fiant mala multa puellae, 5
 Quae mentita suas vertit inepta comas !
 De me, mi certe poteris formosa videri :
 (30) Mi formosa satis, si modo saepe venis.
 An si caeruleo quaedam sua tempora fuco
 Tinxerit, idcirco caerulea forma bona est ? 10
 Cum tibi nec frater nec sit tibi filius ullus,
 Frater ego et tibi sim filius unus ego.
 (35) Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
 Nec nimis ornata fronte sedere velis.
 Credam ego narranti, noli committere, famae : 15
 Et terram rumor transilit et maria.

XIX.

Etsi me invito discedis, Cynthia, Roma,
 Laetor quod sine me devia rura colis.
 Nullus erit castis iuvenis corruptor in agris,
 Qui te blanditiis non sinat esse probam.
 Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras, 5
 Nec tibi clamatae somnus amarus erit.
 Sola eris et solos spectabis, Cynthia, montes
 Et pecus et fines pauperis agricolae.
 Illic te nulli poterunt corrumpere ludi
 Fanaque peccatis plurima causa tuis. 10
 Illic assidue tauros spectabis arantes
 Et vitem docta ponere falce comas,
 Atque ibi rara feres inculto tura sacello,
 Haedus ubi agrestis corrueat ante focos,
 Protinus et nuda choreas imitabere sura, 15
 Omnia ab externo sint modo tuta viro.
 Ipse ego venabor. iam nunc me sacra Dianae
 Suscipere et Veneri ponere vota iuvat.
 Incipiam captare feras et reddere pinu
 Cornua et audaces ipse monere canes ; 20
 Non tamen ut vastos ausim temptare leones
 Aut celer agrestes cominus ire sues :
 Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
 Excipere et stricto figere avem calamo,
 Qua formosa suo Clitumnus flumina luco 25
 Integit, et niveos abluit unda boves.
 Tu quotiens aliquid conabere, vita, memento
 Venturum paucis me tibi Luciferis.
 Sic me nec solae poterunt avertere silvae,
 Nec vaga muscosis flumina fusa iugis, 30

Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua :
 Absenti nemo non nocuisse velit.

xx.

Quid fles abducta gravius Briseide ? quid fles
 Anxia captiva tristius Andromacha ?
 Quidve mea de fraude deos, insana fatigas ?
 Quid quereris nostram sic cecidisse fidem ?
 Non tam nocturna volucris funesta querella 5
 Attica Cecropiis obstrepat in foliis,
 Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
 Sollicito lacrimas defluit a Sipylo.
 Me licet aeratis astringant brachia nodis,
 Sint mea vel Danaes condita membra domo : 10
 In te ego et aeratas rumpam, mea vita, catenas,
 Ferratam Danaes *transiliamque* domum.
 De te quodcumque ad surdas mihi dicitur aures :
 Tu modo ne dubita de gravitate mea.
 Ossa tibi iuro per matris et ossa parentis, 15
 Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis !
 Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras :
 Ambos una fides auferet, una dies.
 Quod si nec nomen nec me tua forma teneret,
 Posset servitium mite tenere tuum. 20
 Septima iam plenae deducitur orbita lunae,
 Cum de me et de te compita nulla tacent :
 Interea nobis non numquam ianua mollis,
 Non numquam lecti copia facta tui.
 Nec mihi muneribus nox ulla est emptas beatas : 25
 Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.
 Cum te tam multi peterent, tu me una petisti :

Possum ego naturae non meminisse tuae ?
 Tum me vel tragicae vexetis Erinyes, et me
 Inferno damnes, Aeace, iudicio, 30
 Atque inter Tityi volucres mea poena vagetur,
 Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.
 Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis :
 Ultima talis erit quae mea prima fides.
 Hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator 35
 Nec cito desisto, nec temere incipio.

XXI.

Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
 Tantum illi Pantho ne sit amica Venus !
 Sed tibi iam videor Dodona verior augur ?
 Uxorem ille tuus pulcher amator habet.
 Tot noctes periere. nihil pudet ? aspice, cantat 5
 Liber : tu nimium credula sola iaces.
 Et nunc inter eos tu sermo es : te ille superbus
 Dicit se invito saepe fuisse domi.
 Dispeream, si quicquam aliud quam gloria de te
 Quaeritur : has laudes ille maritus habet. 10
 Colchida sic hospes quondam decepit Iason :
 Eiecta est, tenuit namque Creusa domum.
 Sic a Dulichio iuvene est elusa Calypso :
 Vidit amatorem pandere vela suum.
 Ah nimium faciles aurem praebere puellae, 15
 Discite desertae non temere esse bonae.
 Huic quoque, qui restat, iam pridem quaeritur alter :
 Experta in primo, stulta, cavere potes.
 Nos quocumque loco, nos omni tempore tecum
 Sive aegra pariter sive valente sumus. 20

XXII.

Scis here mi multas pariter placuisse puellas :
 Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.
 Nulla meis frustra lustrantur compita plantis.
 O nimis exitio nata theatra meo !
 Sive aliquis molli diducit candida gestu 5
 Brachia, seu varios incinit ore modos :
 Interea nostri quaerunt sibi vulnus ocelli,
 Candida non tecto pectore si qua sedet,
 Sive vagi crines puris in frontibus errant,
 Indica quos medio vertice gemma tenet. 10
 Quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat,
 Frigida de tota fronte cadebat aqua.
 Quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes.
 Quod quaeris 'quare' non habet ullus amor.
 Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris 15
 Et Phrygis insanos caeditur ad numeros ?
 Unicuique dedit vitium natura creato :
 Mi fortuna aliquid semper amare dedit.
 Me licet et Thamyrae cantoris fata sequantur,
 Numquam ad formosas, invide, caecus ero. 20
 Sed tibi si exiles videor tenuatus in artus,
 Falleris : haut umquam est culta labore Venus.
 Percontare licet : saepe est experta puella
 Officium tota nocte valere meum.
 Iuppiter Alcmenae geminas requieverat Arctos, 25
 Et caelum noctu bis sine rege fuit :
 Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
 Nullus amor vires eripit ipse suas.
 Quid ? cum e complexu Briseidos iret Achilles,
 Num fugere minus Thessala tela Phryges ? 30

Quid? ferus Andromachae lecto cum surgeret Hector,
 Bella Mycenaeae non timuere rates?
 Ille vel hic classes poterat vel perdere muros.
 Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
 Aspice uti caelo modo sol modo luna ministret: 35
 Sic etiam nobis una puella parum est.
 Altera me cupidis teneat foveatque lacertis,
 Altera si quando non sinit esse locum,
 Aut si forte irata meo sit facta ministro,
 Ut sciat esse aliam, quae velit esse mea. 40
 Nam melius duo defendunt retinacula navim,
 Tutius et geminos anxia mater alit.

*

Aut, si es dura, nega: sin es non dura, venito.
 Quid iuvat et nullo ponere verba loco?
 Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti, 45
 Speranti subito si qua venire negat.
 Quanta illum toto versant suspiria lecto,
 Cum recipi, quem non noverit, ille putat.
 Et rursus puerum quaerendo audita fatigat,
 Quem, quae scire timet, dicere furta iubet. 50

XXIII.

Cui fuit indocti fugienda et semita vulgi,
 Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
 Ingenuus quisquam alterius dat munera servo,
 Ut promissa suae verba ferat dominae?
 Et quaerit totiens: "Quaenam nunc porticus illam 5
 Integit?" et "Campo quo movet illa pedes?"
 Deinde, ubi pertuleris, quos dicit fama, labores
 Herculis, ut scribat: "Muneris ecquid habes?"
 Cernere uti possis vultum custodis amari,

- Captus et immunda saepe latere casa? 10
 Quam care semel in toto nox vertitur anno!
 Ah pereant, si quos ianua clausa iuvat!
 Contra, reiecto quae libera vadit amictu,
 Custodum et nullo saepta timore, placet,
 Cui saepe immundo Sacra conteritur Via socco, 15
 Nec sinit esse moram, si quis adire velit.
 Differet haec numquam, nec poscet garrula, quod te
 Astrictus ploret saepe dedisse pater,
 Nec dicet: "Timeo: propera iam surgere, quaeso:
 Infelix, hodie vir mihi rure venit." 20
 Et quas Euphrates et quas mihi misit Orontes,
 Me iuerint: nolim furta pudica tori,
 Libertas quoniam nulli iam restat amanti,
 Nullus liber erit, si quis amare volet.
 [xxiv.] "Tu loqueris, cum sis iam noto fabula libro, 25
 Et tua sit toto Cynthia lecta foro?"
 Cui non his verbis aspergat tempora sudor?
 Aut pudor ingenuis, aut reticendus amor.
 (5) Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
 Non ego nequitiae dicerêr esse caput, 30
 Nec sic per totam infamis traducerer urbem,
 Urerer et quamvis, non mihi verba darem.
 Quare ne tibi sit mirum me quaerere viles:
 (10) Parcius infamant: num tibi causa levis?
 Et modo pavonis caudae flabella superbae 35
 Et manibus dura frigus habere pila,
 Et cupit iratum talos me poscere eburnos
 Quaeque nitent Sacra vilia dona Via.
 (15) Ah peream, si me ista movent dispendia: sed me
 Fallaci dominae iam pudet esse iocum. 40

XXIV.

- Hoc erat in primis quod me gaudere iuebas?
 Tam te formosam non pudet esse levem?
 Una aut altera nox nondum est in amore peracta,
 (20) Et dicor lecto iam gravis esse tuo.
 Me modo laudabas, et carmina nostra legebas: 5
 Ille tuus pennas tam cito vertit amor?
 Contendat mecum ingenio, contendat et arte,
 In primis una discat amare domo:
 (25) Si libitum tibi erit, Lernaëas pugnet ad hydras,
 Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat, 10
 Taetra venena libens et naufragus ebibat undas,
 Et numquam pro te denegat esse miser—
 Quos utinam in nobis, vita, experiare labores—:
 (30) Iam tibi de timidis iste protervus erit,
 Qui nunc se in tumidum iactando venit honorem: 15
 Discidium vobis proximus annus erit.
 At me non aetas mutabit tota Sibyllae,
 Non labor Alcidae, non niger ille dies.
 (35) Tu mea compones et dices: "Ossa Properti,
 "Haec tua sunt: heu heu tu mihi certus eras. 20
 Certus eras heu heu, quamvis nec sanguine avito
 Nobilis et quamvis *non* ita dives eras."
 Nil ego non patiar: numquam me iniuria mutat:
 (40) Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
 Credo ego non paucos ista periisse figura, 25
 Credo ego: sed multos non habuisse fidem.
 Parvo dilexit spatio Minoida Theseus,
 Phyllida Demophoon, hospes uterque malus.
 (45) Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,

Et modo servato sola relicta viro. 30
 Dura est, quae multis simulatum fingit amorem,
 Et se plus uni si qua parare potest.
 Noli nobilibus, noli conferre beatis :
 (80) Vix venit, extremo qui legat ossa die.
 Hi tibi nos erimus : sed tu potius precor ut me 35
 Demissis plangas pectora nuda comis.

XXV.

Unica nata meo pulcherrima cura dolori,
 Excludi quoniam sors mea saepe venit ;
 Ista meis fiet notissima forma libellis,
 Calve tua venia, pace Catulle tua.
 Miles depositis annosus secubat armis, 5
 Grandaevique negant ducere aratra boves,
 Putris et in vacua requiescit navis harena,
 Et vetus in templo bellica parma vacat :
 At me ab amore tuo diducet nulla senectus,
 Sive ego Tithonus sive ego Nestor ero. 10
 Nonne fuit satius duro servire tyranno
 Et gemere in tauro, saeve Perille, tuo ?
 Gorgonis et satius fuit obdurescere vultu,
 Caucasias etiam si pateremur aves.
 Sed tamen obsistam. teritur rubigine mucro 15
 Ferreus et parvo saepe liquore silex :
 At nullus dominae teritur sub limine amor, qui
 Restat et inmerita sustinet aure minas.
 Ultro contemptus rogat, et peccasse fatetur
 Laesus, et invitis ipse redit pedibus. 20
 Tu quoque, qui pleno fastus assumis amore,
 Credule, nulla diu femina pondus habet.

An quisquam in mediis persolvit vota procellis,
 Cum saepe in portu fracta carina natet?
 Aut prius infecto deposcit praemia cursu, 25
 Septima quam metam triverit ante rota?
 Mendaces ludunt flatu in amore secundi.
 Si qua venit sero, magna ruina venit.
 Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
 In tacito cohibe gaudia clausa sinu : 30
 Namque in amore suo semper sua maxima cuique
 Nescio quo pacto verba nocere solent.
 Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento :
 Invidiam quod habet non solet esse diu.
 At si saecula forent, antiquis grata puellis, 35
 Essem ego quod nunc tu : tempore vincor ego.
 Non tamen ista meos mutabunt saecula mores :
 Unusquisque sua noverit ire via.
 At vos, qui officia in multos revocatis amores,
 Quantum sic cruciat lumina vestra dolor ! 40
 Vidistis pleno teneram candore puellam,
 Vidistis fuscā : ducit uterque color.
 Vidistis quandam Argiva prodire figura,
 Vidistis nostras : utraque forma rapit.
 Illaque plebeio vel sit sandicis amictu : 45
 Haec atque illa mali vulneris una via est ;
 Cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
 Una sit et cuivis femina multa mala.

XXVI.

Vidi te in somnis fracta, mea vita, carina
 Ionio lassas ducere rore manus,
 Et quaecumque in me fueras mentita fateri,

Nec iam umore graves tollere posse comas,
 Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen, 5
 Aurea quam molli tergore vexit ovis.
 Quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
 Teque tua labens navita fleret aqua!
 Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,
 Quaeque tibi excepi, iam dea Leucothoe! 10
 At tu vix primas extollens gurgite palmas
 Saepe meum nomen iam peritura vocas.
 Quod si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
 Esses Ionii facta puella maris,
 Et tibi ob invidiam Nereides increpitarent, 15
 Candida Nesaeae, caerula Cymothoe.
 Sed tibi subsidio delphinum currere vidi,
 Qui, puto, Arioniam vexerat ante lyram.
 Iamque ego conabar summo me mittere saxo,
 Cum mihi discussit talia visa metus. 20

XXVI^b.

Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
 Serviat, et tota dicar in urbe potens.
 Non, si Cambysae redeant et flumina Croesi,
 Dicat: "De nostro surge, poeta, toro."
 (25) Nam mea cum recitat, dicit se odisse beatos: 5
 Carmina tam sancte nulla puella colit.
 Multum in amore fides, multum constantia prodest:
 Qui dare multa potest, multa et amare potest.
 Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
 (30) Hanc sequar, et fidos una aget aura duos. 10
 Unum litus erit sopitis unaque tecto
 Arbor, et ex una saepe bibemus aqua,

- Et tabula una duos poterit componere amantes,
 Prora cubile mihi seu mihi puppis erit.
 (36) Omnia perpetiar : saevus licet urgeat Euris, 15
 Velaque *in* incertum frigidus Auster agat,
 Quotcumque et venti miserum vexastis Ulixen
 Et Danaum Euboico litore mille rates,
 Et qui movistis *montis* duo, cum ratis Argo
 (40) Dux erat ignoto missa columba mari. 20
 Illa meis tantum non umquam desit ocellis,
 Incendat navem Iuppiter ipse licet.
 Certe isdem nudi pariter iactabimur oris :
 Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
 (45) Sed non Neptunus tanto crudelis amoris, 25
 Neptunus fratri par in amore Iovi.
 Testis Amydone, latices cum ferret, in arvis
 Compressa, et Lernae pulsa tridente palus.
 Iam deus amplexu votum persolvit : at illi
 (50) Aurea divinas urna profudit aquas. 30
 Crudelem et Boream rapta Orithyia negavit :
 Hic deus et terras et maria alta domat.
 Crede mihi, nobis mitescet Scylla, nec umquam
 Alternante vorans vasta Charybdis aqua.
 (55) Ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris, 35
 Purus et Orion, purus et Haedus erit.
 Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
 Exitus hic nobis non inhonestus erit.

XXVII.

At vos incertam, mortales, funeris horam
 Quaeritis, et qua sit mors aditura via :
 Quaeritis et caelo Phoenicum inventa sereno,

Quae sit stella homini commoda quaeque mala.
 Seu pedibus Parthos sequimur seu classe Britannos, 5
 Et maris et terrae caeca pericla viae :
 Rursus et obiectum fletis caput esse tumultu,
 Cum Mavors dubias miscet utrimque manus :
 Praeterea domibus flammam domibusque ruinas,
 Neu subeant labris pocula nigra tuis! 10
 Solus amans novit, quando periturus et a qua
 Morte, neque hic Boreae flabra neque arma timet.
 Iam licet et Stygia sedeat sub arundine remex,
 Cernat et infernae tristia vela ratis:
 Si modo clamantis revocaverit aura puellae, 15
 Concessum nulla lege redibit iter.

XXVIII.

Iuppiter, affectae tandem miserere puellae :
 Tam formosa tuum mortua crimen erit.
 Venit enim tempus, quo torridus aestuat aer,
 Incipit et sicco fervere terra Cane.
 Sed non tam ardoris culpa est neque crimina caeli, 5
 Quam totiens sanctos non habuisse deos.
 Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas :
 Quidquid iurarunt, ventus et unda rapit.
 Num sibi collatam doluit Venus? illa peraeque
 Prae se formosis invidiosa dea est. 10
 An contempta tibi Iunonis templa Pelasgae,
 Palladis aut oculos ausa negare bonos ?
 Semper, formosae, non nostis parcere verbis :
 Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
 Sed tibi vexatae per multa pericula vitae 15
 Extremo veniet mollior hora die.

Io versa caput primos mugiverat annos :
 Nunc dea, quae Nili flumina vacca bibit.
 Ino etiam prima terris aetate vagata est :
 Hanc miser inplorat navita Leucothoen. 20
 Andromede monstribus fuerat devota marinis :
 Haec eadem Persei nobilis uxor erat.
 Callisto Arcadios erraverat ursa per agros :
 Haec nocturna suo sidere vela regit.
 Quod si forte tibi properarint fata quietem, 25
 Illa sepulturae fata beata tuae.
 Narrabis Semelae, quo sit formosa periclo :
 Credet et illa, suo docta puella malo :
 Et tibi Maeonias omnis heroidas inter
 Primus erit nulla non tribuente locus. 30
 Nunc, utcumque potes, fato gere saucia morem :
 Et deus et durus vertitur ipse dies.
 Hoc tibi vel poterit coniunx ignoscere Iuno :
 Frangitur et Iuno, si qua puella perit.

XXVIII.^b

(35) Deficiunt magico torti sub carmine rhombi,
 Et iacet extincto laurus adusta foco,
 Et iam Luna negat totiens descendere caelo,
 Nigraque funestum concinit omen avis.
 Una ratis fati nostros portabit amores 5
 (40) Caerula ad infernos velificata lacus.
 Si non unius, quaeso, miserere duorum.
 Vivam, si vivet : si cadet illa, cadam.
 Pro quibus optatis sacro me crimine damno :
 Scribam ego : "per magnum salva puella 10
 Iovem,"

- (45) Ante tuosque pedes illa ipsa operata sedebit,
Narrabitque sedens longa pericla sua.

XXVIII.^c

- Haec tua, Persephone, maneat clementia, nec tu,
Persephonae coniunx, saevior esse velis.
Sunt apud infernos tot milia formosarum :
(50) Pulchra sit in superis, si licet, una locis.
Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro, 5
Vobiscum Europe, nec proba Pasiphae,
Et quot Troia tulit vetus et quot Achaia formas,
Et Thebe et Priami diruta regna senis :
(55) Et quaecumque erat in numero Romana puella,
Occidit : has omnis ignis avarus habet. 10
Nec forma aeternum aut cuiquam est fortuna per-
rennis :
Longius aut propius mors sua quemque manet.
Tu quoniam es, mea lux, magno dimissa periclo,
(60) Munera Dianae debita redde choro,
Redde etiam excubias divae nunc, ante iuvencae, 15
Votivas noctes et mihi solve decem.

XXIX.

- Extrema, mea lux, cum potus nocte vagarer,
Nec me servorum duceret ulla manus,
Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat :—hos vetuit me numerare timor —,
Quorum alii faculas, alii retinere sagittas, 5
Pars etiam visa est vincla parare mihi,
Sed nudi fuerant. quorum lascivior unus
“ Arripite hunc,” inquit, “ iam bene nostis eum.

Hic erat, hunc mulier nobis irata locavit."

Dixit, et in collo iam mihi nodus erat. 10

Hic alter iubet in medium propellere, at alter :

" Intereat, qui nos non putat esse deos !

Haec te non meritum totas expectat in horas :

At tu nescio quas quaeris, inepte, foris.

Quae cum Sidoniae nocturna ligamina mitrae 15

Solverit, atque oculos moverit illa graves,

Adflabunt tibi non Arabum de gramine odores,

Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.

Parcite iam, fratres : iam certos spondet amores,

Et iam ad mandatam venimus ecce domum." 20

Atque ita mi iniecto dixerunt rursus amictu

" I nunc, et noctes disce manere domi."

Mane erat, et volui, si sola quiesceret illa,

Visere : at in lecto Cynthia sola fuit.

Obstupui : non illa mihi formosior umquam

Visa, neque ostrina cum fuit in tunica,

Ibat et hinc castae narratum somnia Vestae,

Neu sibi neve mihi quae nocitura forent.

Talis visa mihi somno dimissa recenti :

Heu quantum per se candida forma valet ! 30

" Quo tu matutinus " ait " speculator amicae ?

Me similem vestris moribus esse putas ?

Non ego tam facilis : sat erit mihi cognitus unus,

Vel tu vel si quis verior esse potest.

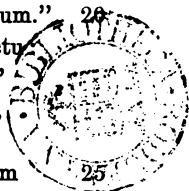
Apparent non ulla toro vestigia presso, 35

Signa voluptatis, nec iacuisse duos.

Aspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat

Spiritus, admisso notus adulterio."

Dixit, et opposita propellens savia *dextra*

Prosilit in laxa nixa pedem solea. 40
 Sic ego tam sancti custode eludor amoris.
 Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

xxx.

Quo fugis ah demens? nulla est fuga. tu licet usque
 Ad Tanain fugias: usque sequetur Amor.
 Non si Pegaseo vectaris in aere dorso,
 Nec tibi si Persei moverit ala pedes,
 Vel si te sectae rapiant talaribus aerae: 5
 Nil tibi Mercurii proderit alta via.
 Instat semper Amor supra caput: instat amanti,
 Et gravis ipse super libera colla sedet.
 Excubat ille acer custos et tollere numquam
 Te patietur humo lumina capta semel. 10
 Et iam si pecces, deus exorabilis ille est,
 Si modo praesentis viderit esse preces.
 Ista senes licet accusent convivium duri:
 Nos modo propositum, vita, teramus iter.
 Illorum antiquis onerentur legibus aures: 15
 Hic locus est, in quo, tibia docta, sones,
 Quae non iure vado Maeandri iacta natasti,
 Turpia cum faceret Palladis ora tumor.
Num iam, dure, paras Phrygias nunc ire per undas
 Et petere Hyrcani litora nauta maris, 20
 Spargere et alterna communes caede Penates
 Et ferre ad patrios praemia dira Lares!
 Una contentum pudeat me vivere amica?
 Hoc si crimen erit, crimen Amoris erit:
 Mi nemo obiciat. Libeat tibi, Cynthia, mecum 25
 Roscida muscosis antra tenere iugis.

Illic aspicias scopulis haerere sorores,
 Et canere antiqui dulcia furta Iovis,
 Ut Semela est combustus, ut est deperditus Io,
 Denique ut ad Troiae tecta volarit avis. 30
 Quod si nemo extat, qui vicerit Alitis arma,
 Communis culpa cur reus unus agor ?
 Nec tu Virginibus reverentia moveris ora :
 Hic quoque non nescit quid sit amare chorus,
 Si tamen Oeagri quaedam compressa figura 35
 Bistonii olim rupibus accubuit.
 Hic ubi me prima statuent in parte choreae,
 Et medius docta cuspide Bacchus erit,
 Tum capiti sacros patiar pendere corymbos :
 Nam sine te nostrum non valet ingenium. 40

XXXI.

Quaeris, cur veniam tibi tardior. aurea Phoebi
 Porticus a magno Caesare aperta fuit.
 Tanta erat in speciem Poenis digesta columnis,
 Inter quas Danai femina turba senis.
 Hic *Phoebus* Phoebo visus mihi pulchrior ipso 5
 Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
 Atque aram circum steterant armenta Myronis
 Quattuor artificis, vivida signa, boves.
 Tum medium claro surgebat marmore templum,
 Et patria Phoebo carius Ortygia, 10
 In quo Solis erat supra fastigia currus,
 Et valvae, Libyci nobile dentis opus,
 Altera deiectos Parnasi vertice Gallos,
 Altera maerebat funera Tantalidos.
 Deinde inter matrem deus ipse interque sororem 15
 Pythius in longa carmina veste sonat.

xxxii.

Qui videt, is peccat : qui te non viderit ergo
 Non cupiet : facti lumina crimen habent.
 Nam quid Praenesti dubias, o Cynthia, sortes,
 Quid petis Aeaei moenia Telegoni ?
 Cur vatem Herculeum deportant esseda Tibur ? 5
 Appia cur totiens *devia ducit* anum ?
 Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis,
 Cynthia ! sed *tibi* me credere turba *vetat*,
 Cum videt accensis devotam currere taedis
 In nemus et Triviae lumina ferre deae. 10
 Scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
 Porticus aulaeis nobilis Attalicis,
 Et platanis creber pariter surgentibus ordo,
 Flumina sopito quaeque Marone cadunt,
 Et leviter lymphis tota crepitantibus urbe 15
 Cum subito Triton ore recondit aquam.
 Falleris, ista tui furtum via monstrat amoris :
 Non urbem, demens, lumina nostra fugis :
 Nil agis, insidias in me componis inanes,
 Tendis iners docto retia nota mihi. 20
 Sed de me minus est : famae iacturae pudicae
 Tanta tibi miserae, quanta meretur, erit.
 Nuper enim de te nostras me laedit ad aures
 Rumor, et in tota non bonus urbe fuit.
 Sed tu non debes inimicae credere linguae : 25
 Semper formosis fabula poena fuit.
 Non tua deprenso damnato est fama veneno :
 Testis eras puras, Phoebe, videre manus :
 Sin autem longo nox una aut altera lusu
 Consumpta est, non me crimina parva movent. 30
 Tyndaris externo patriam mutavit amore,

Et sine decreto viva reducta domum est.
 Ipsa Venus fertur corrupta libidine Martis,
 Nec minus in caelo semper honesta fuit :
 Quamvis Ida *palam* pastorem dicat amasse 35
 Atque inter pecudes accubuisse deam.
 Hoc et Hamadryadum spectavit turba sororum,
 Silenique senes, et pater ipse chori,
 Cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,
 Supposita excipiens Naica dona manu. 40
 An quisquam in tanto stuprorum examine quaerit :
 Cur haec tam dives ? quis dedit ? unde dedit ?
 O nimium nostro felicem tempore Romam,
 Si contra mores una puella facit !
 Haec eadem ante illam *iam* inpune et Lesbia fecit : 45
 Quae sequitur, certe est invidiosa minus.
 Qui quaerit Tatios veteres duosque Sabinos,
 Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
 Tu prius et fluctus poteris siccare marinos,
 Altaque mortali deligere astra manu, 50
 Quam facere ut nostrae nolint peccare puellae.
 Hic mos Saturno regna tenente fuit,
 Et cum Deucalionis aquae fluxere per orbem.
 At post antiquas Deucalionis aquas,
 Dic mihi, quis potuit lectum servare pudicum, 55
 Quae dea cum solo vivere sola deo ?
 Uxorem quondam magni Minois, ut aiunt,
 Corruptit torvi candida forma bovis.
 Nec minus aerato Danae circumdata muro
 Non potuit magno casta negare Iovi. 60
 Quod si tu Graias *aeques* imitata Latina,
 Semper vive meo libera iudicio.

XXXIII.

Tristia iam redeunt iterum sollemnia nobis :
 Cynthia iam noctes est operata decem.
 Atque utinam pereant, Nilo quae sacra tepente
 Misit matronis Inachis Ausoniis !
 Quae dea tam cupidos totiens divisit amantes, 5
 Quaecumque illa fuit, semper amara fuit.
 Tu certe Iovis occultis in amoribus, Io,
 Sensisti, multas quid sit inire vias,
 Cum te iussit habere puellam cornua Iuno
 Et pecoris duro perdere verba sono. 10
 Ah quotiens quernis laesisti frontibus ora !
 Mandisti *et* stabulis *arbuta* pasta tuis !
 An, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
 Iuppiter, idcirco facta superba dea es ?
 An tibi non satis est fuscis Aegyptus alumnis ? 15
 Cur tibi tam longa Roma petita vias ?
 Quidve tibi prodest viduas dormire puellas ?
 Sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt,
 Et nos e nostra te, saeva, fugabimus urbe :
 Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit. 20
 At tu, quae nostro nimium placata dolore es,
 Noctibus his vacui ter faciamus iter.
 Non audis, et verba sinis mea ludere, cum iam
 Flectant Icarii sidera tarda boves.
 Lenta bibis : mediae nequeunt te frangere noctes. 25
 An nondum est talos mittere lassa manus ?
 Ah pereat, quicumque meracas repperit uvas,
 Corruptique bonas nectare primus aquas !
 Icare Cecropiis merito iugulate colonis,
 Pampineus nosti quam sit amarus odor. 30

Tuque o Eurytion vino Centaure peristi,
 Nec non Ismario tu, Polypheme, mero.
 Vino forma perit, vino corrumpitur aetas,
 Vino saepe suum nescit amica virum.
 Me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo ! 35
 Iam bibe : formosa es : nil tibi vina nocent,
 Cum tua praependent demissae in pocula sertae,
 Et mea deducta carmina voce legis.
 Largius effuso madeat tibi mensa Falerno,
 Spumet et aurato mollius in calice. 40
 Nulla tamen lecto recipit se sola libenter :
 Est quiddam quod vos quaerere cogat Amor.
 Semper in absentes felicior aestus amantes :
 Elevat assiduos copia longa viros.

XXXIV.

Cur quisquam faciem dominae iam credat amico ?
 Sic erepta mihi paene puella mea est.
 Expertus dico, nemo est in amore fidelis :
 Formosam raro non sibi quisque petit.
 Polluit ille deus cognatos, solvit amicos, 5
 Et bene concordēs tristia ad arma vocat.
 Hospes in hospitium, Menelao venit adulter :
 Colchis et ignotum nonne secuta virum est ?
 Lynceū, tunc meam potuisti, perfide, curam
 Tangere ? nonne tuae tum cecidere manus ? 10
 Quid si non constans illa et tam certa fuisset ?
 Posses in tanto vivere flagitio ?
 Tu mihi vel ferro pectus vel perde veneno :
 A domina tantum te modo tolle mea.
 Te socium vitae, te corporis esse licebit : 15

Te dominum admitto rebus, amice, meis :
 Lecto te solum, lecto te deprecor uno.
 Rivalem possum non ego ferre Iovem.
 Ipse ~~meae~~ solus, quod nil est, aemulor umbrae,
 Stultus, quod ~~nullo~~ saepe timore tremo. 20
 Una tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
 Errabant multo quod tua verba mero.
 Sed numquam vitae fallet me ruga severae :
 Omnes iam norunt, quam sit amare bonum.
 Lynceus ipse meus seros insanit amores. 25
 Solum te nostros laetor adire deos.
 Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
 Proderit aut rerum dicere posse vias ?
 Aut quid Erechthei tibi prosunt carmina lecta ?
 Nil iuvat in magno vester amore senex. 30
 Tu satius Musis meliorem imitere Philetam,
 Et non inflati somnia Callimachi.
 Nam cursus licet Aetoli referas Acheloi,
 Fluxerit ut magno fractus amore liquor,
 Atque etiam ut Phrygio fallax Maeandria campo 35
 Errat et ipsa suas decipit unda vias,
 Qualis et Adrasti fuerit vocalis Arion
 Tristia ad Archemori funera victor equus :
 Amphiaraeae non prosint fata quadrigae,
 Aut Capanei magno grata ruina Iovi. 40
 Desine ~~ea~~ Aeschyleo componere verba cothurno,
 Desine, et ad molles membra resolve choros !
 Incipe iam angusto versus includere torno,
 Inque tuos ignes, dure poeta, veni.
 Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero : 45
 Despicit et magnos recta puella deos.

Sed non ante gravi taurus succumbit aratro,
 Cornua quam validis haeserit in laqueis,
 Nec tu tam duros per te patieris amores :
 Trux tamen a nobis ante domandus eris. 50
 Harum nulla solet rationem quaerere mundi,
 Nec cur fraternis Luna laboret equis,
 Nec si post Stygias aliquid restabimus undas,
 Nec si consulto fulmina missa tonent.
 Aspice me, cui parva domi fortuna relicta est, 55
 Nullus et antiquo Marte triumphus avi,
 Ut regnem mixtas inter conviva puellas
 Hoc ego, quo tibi nunc elevar, ingenio.
 Me iuвет hesternis positum languere corollis,
 Quem tetigit iactu certus ad ossa deus, 60
 Actia Virgilium custodis litora Phoebi,
 Caesaris et fortes dicere posse rates,
 Qui nunc Aeneae Troiani suscitât arma
 Iactaque Lavinis moenia litoribus.
 Cedite Romani scriptores, cedite Grai : 65
 Nescio quid maius nascitur Iliade.
 Tu canis umbrosi subter pineta Galaesi
 Thyrsin et adtritis Daphnin arundinibus,
 Utque decem possint corrumpere mala puellas,
 Missus et inpressis haedus ab uberibus. 70
 Felix, qui viles pomis mercaris amores !
 Huic licet ingratae Tityrus ipse canat.
 Felix intactum Corydon qui temptat Alexin
 Agricolae domini carpere delicias !
 Quamvis ille sua lassus requiescat avena, 75
 Laudatur facilis inter Hamadryadas.
 Tu canis Ascraei veteris praecepta poetae,

Quo seges in campo, quo viret uva iugo.
Tale facis carmen, docta testudine quale
Cynthius inpositis temperat articulis. 80
Non tamen haec ulli venient ingrata legenti,
Sive in amore rudis sive peritus erit.
Nec minor his audis, aut sic *minor ore canorus*
Anseris indocto carmine cessit olor.
Haec quoque perfecto ludebat Iasone Varro, 85
Varro Leucadiae maxima flamma suae.
Haec quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quis ipsa notior est Helena.
Haec etiam docti confessa est pagina Calvi,
Cum caneret miserae funera Quintiliae. 90
Et modo formosa quam multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua !
Cynthia quin etiam versu laudata Properti,
Hos inter si me ponere Fama volet.

LIBER TERTIUS.

I.

CALLIMACHI Manes et Coi sacra Philetæ,
 In vestrum, quaeso, me sinite ire nemus.
 Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
 Italæ per Graios orgia ferre choros.
 Dicite, quo pariter carmen tenuastis in antro ? 5
 Quo ve pede ingressi ? quamve bibistis aquam ?
 Ah valeat, Phoebum quicumque moratur in armis
 Exactus tenui pumice versus eat,
 Quo me Fama levat terra sublimis, et a me
 Nata coronatis Musa triumphat equis, 10
 Et mecum in curru parvi vectantur Amores,
 Scriptorumque meas turba secuta rotas.
 Quid frustra *admissis* in me certatis habenis ?
 Non datur ad Musas currere lata via.
 Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent, 15
 Qui finem imperii Bactra futura canent :
 Sed, quod pace legas, opus hoc de monte sororum
 Detulit intacta pagina nostra via.
 Mollia, Pegasides, date vestroserta poetæ :
 Non faciet capiti dura corona meo. 20
 At mihi quod vivo detraxerit invida turba,
 Post obitum duplici fenore reddet *Honos*.

Omnia post obitum fingit maiora vetustas :

Maius ab exequiis nomen in ora venit.

Nam quis equo pulsas abiegnō nosceret arces, 25

Fluminaque Haemonio cominus isse viro,
Idaeos montes Iovis *incunabula parvi*,

Hectora per campos ter maculasse rotas ?

Deiphobumque Helenumque et Pulydamantas in
armis ?

Qualemcumque Parin vix sua nosset humus. 30

Exiguo sermone fores nunc Ilion, et tu

Troia bis Oetaei numine capta dei.

Nec non ille tui casus memorator Homerus

Posteritate suum crescere sensit opus.

Meque inter seros laudabit Roma nepotes : 35

Illum post cineres auguror ipse diem.

Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulcro

Provisum est Lycio vota probante deo.

II.

Carminis interea nostri redeamus in orbem,

Gaudeat *ut* solito tacta puella sono.

Orpheus *de*linisse feras et concita dicunt

Flumina Threicia sustinuisse lyra :

Saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem 5

Sponte sua in muri membra coisse ferunt :

Quin etiam, Polypheme, *freto* Galatea sub Aetna

Ad tua rorantes carmina flexit equos :

Miremur, nobis et Baccho et Apolline dextro,

Turba puellarum si mea verba colit ? 10

Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis,

Nec camera auratas inter eburna trabes,

Nec mea Phaeacas aequant pomaria silvas,
 Non operosa rigat Marcius antra liquor :
 At musae comites, et carmina cara legenti, 15
Nec defessa choris Calliopea meis.
 Fortunata, meo si qua est celebrata libello !
 Carmina erunt formae tot monimenta tuae.
 Nam neque pyramidum sumptus ad sidera ducti,
 Nec Iovis Elei caelum imitata domus, 20
 Nec Mausolei dives fortuna sepulcri
 Mortis ab extrema condicione vacant.
 Aut illis flamma aut imber suducet honores,
 Annorum aut ictu, pondere victa, ruent.
 At non ingenio quaesitum nomen ab aevo 25
 Excidet : ingenio stat sine morte decus.

III.

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
 Bellerophontei qua fluit umor equi,
 Reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,
 Tantum operis, nervis hiscere posse meis,
 Parvaque tam magnis admoram fontibus ora, 5
 Unde pater sitiens Ennius ante bibit,
 Et cecini Curios fratres et Horatia pila,
 Regiaque Aemilia vecta tropaea rate,
 Victricesque moras Fabii pugnamque sinistram
 Cannensem et versos ad pia vota deos, 10
 Hannibalemque Lares Romana sede fugantes,
 Anseris et tutum voce fuisse Iovem :
 Cum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
 Sic ait, aurata nixus ad antra lyra.
 “ Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te 15

Carminis heroi tangere iussit opus ?
 Non hic ulla tibi speranda est fama, Properti :
 Mollia sunt parvis prata terenda rotis,
 Ut tuus in scamno iactetur saepe libellus,
 Quem legat expectans sola puella virum. 20
 Cur tua praescripto devecta est pagina gyro ?
 Non est ingenii cymba gravanda tui.
 Alter remus aquas, alter tibi radat harenas :
 Tutus eris : medio maxima turba mari est."
 Dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno, 25
 Quo nova muscoso semita facta solo est.
 Hic erat adfixis viridis spelunca lapillis,
 Pendebantque cavis tympana pumicibus.
 Ergo Musarum et Sileni patris imago
 Fictilis, et calami, Pan Tegeaeae, tui, 30
 Et Veneris dominae volucres, mea turba, columbae
 Tingunt Gorgoneo punica rostra lacu,
 Diverseque novem sortitae iura puellae
 Exercent teneras in sua dona manus.
 Haec hederas legit in thyrsos, haec carmina nervis 35
 Aptat, at illa manu texit utraque rosam.
 E quarum numero me contigit una dearum :
 Ut reor a facie, Calliopea fuit :
 "Contentus niveis semper vectabere cymis,
 Nec te fortis equi ducet ad arma sonus. 40
 Nil tibi sit rauco praeconia classica cornu
 Flere, nec Aonium tingere Marte nemus,
 Aut quibus in campis Mariano praelia signo
 Stent et Teutonicas Roma refringat opes,
 Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus 45
 Saucia maerenti corpora vectet aqua.

Quippe coronatos alienum ad limen amantes
 Nocturnaeque canes ebria signa fugae,
 Ut per te clausas sciat excantare puellas,
 Qui volet austeros arte ferire viros." 50
 Talia Calliope, lymphisque a fonte petitis
 Ora Philetaea nostra rigavit aqua.

IV.

Arma Deus Caesar dites meditatur ad Indos,
 Et freta gemmiferi findere classe maris.
 Magna, viri, merces. parat ultima terra triumphos :
 Tigris et Euphrates sub tua iura fluent :
 Sera, sed Ausoniis veniet provincia virgis : 5
 Adsuescent Latio Parthæa tropaea Iovi.
 Ite agite, expertae bello date lintea prorae,
 Et solitum armigeri ducite munus equi.
 Omina fausta cano. Crassos clademque piate :
 Ite et Romanae consulite historiae. 10
 Mars pater et sacrae fatalia lumina Vestae,
 Ante meos obitus sit, precor, illa dies,
 Qua videam, spoliis onerato Caesaris axe,
 Ad vulgi plausus saepe resistere equos,
 Inque sinu carae nixus spectare puellae 15
 Incipiam, et titulis oppida capta legam,
 Tela fugacis equi et braccati militis arcus
 Et subter captos arma sedere duces.
 Ipsa tuam serva prolem, Venus : hoc sit in aevum,
 Cernis ab Aenea quod superesse caput. 20
 Praeda sit haec illis, quorum meruere labores :
 Mi sat erit Sacra plaudere posse Via.

V.

Pacis Amor deus est, pacem veneramur amantes :
 Stant mihi cum domina praelia dura mea.
 Nec tamen invisio pectus mihi carpitur auro,
 Nec bibit e gemma divite nostra sitis,
 Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur, 5
 Nec, misera, aera paro clade, Corinthe, tua.
 O prima infelix fingenti terra Prometheo !
 Ille parum caute pectoris egit opus :
 Corpora disponens mentem non vidit in arte.
 Recta animi primum debuit esse via. 10
 Nunc maris in tantum vento iactamur, et hostem
 Quaerimus, atque armis nectimus arma nova.
 Haut ullas portabis opes Acherontis ad undas,
 Nudus at inferna, stulte, vehere rate.
 Victor cum victis pariter miscebitur umbris : 15
 Consule cum Mario, capte Iugurtha, sedes.
 Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro.
 Optima mors, parca quae venit acta die.
 Me iuvat in prima coluisse Heliconia iuventa,
 Musarumque choris implicuisse manus : 20
 Me iuvat et multo mentem vincere Lyaeo,
 Et caput in verna semper habere rosa.
 Atque ubi iam Venerem gravis interceperit aetas,
 Sparserit et nigras alba senecta comas,
 Tum mihi naturae libeat perdiscere mores, 25
 Quis deus hanc mundi temperet arte domum,
 Qua venit exoriens, qua deficit, unde coactis
 Cornibus in plenum menstrua luna redit,
 Unde salo superant venti, quid flamine captet
 Euris, et in nubes unde perennet aqua, 30

Sit ventura dies, mundi quae subruat arces,
 Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas,
 Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi,
 Solis et atratis luxerit orbis equis,
 Cur serus versare boves et *plaustra* Bootes, 35
 Pleiadum spisso cur coit igne chorus,
 Curve suos fines altum non exeat aequor,
 Plenus et in partes quattuor annus eat,
 Sub terris sint iura deum et tormenta *nocentum*,
 Tisiphones atro si furit angue caput, 40
 Aut Alcmaeoniae furiae aut ieiunia Phinei,
 Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas,
 Num tribus infernum custodit faucibus antrum
 Cerberus, et Tityo iugera pauca novem,
 An ficta in miseras descendit fabula gentis, 45
 Et timor haut ultra quam rogos esse potest.
 Exitus hic vitae superet mihi : vos, quibus arma
 Grata magis, Crassi signa referte domum.

VI.

Dic mihi de nostra, quae sentis, vera puella :
 Sic tibi sint dominae, Lygdame, dempta iuga.
 Num me laetitia tumefactum fallis inani,
 Haec referens, quae me credere velle putas ?
 Omnis enim debet sine vano nuntius esse, 5
 Maioremque timens servus habere fidem.
 Nunc mihi, si qua tenes, ab origine dicere prima
 Incipe : suspensis auribus ista bibam.
 Siccine eam incompertis vidisti flere capillis ?
 Illius ex oculis multa cadebat aqua ? 10
 Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto ?

Ornabat niveas nullane gemma manus?
At maestam teneris vestem pendere lacertis,
Scriniaque ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus, et tristes sua pensa ministrae 15
Carpebant, medio nebat et ipsa loco,
Umidaque impressa siccabat lumina lana,
Rettulit et querulo iurgia nostra sono?
“Haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
Est poenae servo rumpere teste fidem. 20
Ille potest nullo miseram me linquere facto,
Et qualem nolo dicere habere domo.
Gaudet me vacuo solam tabescere lecto.
Si placet, insultet, Lygdame, morte mea.
Non me moribus illa, sed herbis improba vicit: 25
Staminea rhombi ducitur ille rota:
Illum turgentis ranae portenta rubetae
Et lecta exectis anguibus ossa trahunt,
Et strigis inventae per busta iacentia plumae,
Cinctaque funesto lanea vitta viro. 30
Si non vana canunt mea somnia, Lygdame, testor,
Poenam erit ante meos sera, sed ampla, pedes,
Putris et in vacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.”
Quae tibi si veris animis est questa puella, 35
Hac eadem rursus, Lygdame, curre via,
Et mea cum multis lacrimis mandata reporta,
Iram, non fraudes esse in amore meo:
Me quoque consimili impositum torquerier igni:
Iurabo bis sex integer esse dies. 40
Quod mi si e tanto felix concordia bello
Extiterit, per me, Lygdame, liber eris.

VII.

Ergo sollicitae tu causa, pecunia, vitae!
 Per te immaturum mortis adimus iter.
 Tu vitiis hominum crudelia pabula praebes:
 Semina curarum de capite orta tuo.
 Tu Paetum ad Pharios tendentem lintea portus 5
 Obruīs insano terque quaterque mari.
 Nam dum te sequitur, primo miser excidit aëvo,
 Et nova longinquis piscibus esca natat:
 Et mater non iusta piaē dare debita terrae,
 Nec pote cognatos inter humare rogos, 10
 Sed tua nunc volucres astant super ossa marinae,
 Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare est.
 Infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae,
 Quae spolia ex illo tanta fuere tibi?
 Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina? 15
 Portabat sanctos alveus ille viros.
 Paete, quid aetatem numeras? quid cara natanti
 Mater in ore tibi est? non habet unda deos.
 Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
 Omnia detrito vinculo fune cadunt. 20
 Sunt Agamemnonias testantia litora curas,
 Quae notat Argynni poena minantis aquae.
 Hoc iuvene amisso classem non solvit Atrides,
 Pro qua mactata est Iphigenia mora.
 Reddite corpus humo, posita est in gurgite vita: 25
 Paetum sponte tua, vilis harena, tegas:
 Et quotiens Paeti transibit nauta sepulcrum,
 Dicat: "Et audaci tu timor esse potes."
 Ite, rates curvas et leti texite causas:

Ista per humanas mors venit acta manus. 30
 Terra parum fuerat : fatis adiecimus undas,
 Fortunae miseras auximus arte vias.
 Ancora te teneat, quem non tenuere Penates ?
 Quid meritum dicas, cui sua terra parum est ?
 Ventorum est, quodcumque paras : haut ulla carina 35
 Consenuit, fallit portus et ipse fidem.
 Natura insidians pontum substravit avaris :
 Ut tibi succedat, vix semel esse potest.
 Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
 Naufraga cum vasto Graecia tracta salo est : 40
 Paullatim socium iacturam flevit Ulixes,
 In mare cui *solum* non valueret doli.
 Quod si contentus patrios bove verteret agros,
 Verbaque duxisset pondus habere mea,
 Viveret ante suos dulcis conviva Penates, 45
 Pauper, at in terra, nil ubi flere potest.
 Non tulit hic Paetus stridorem audire procellae
 Et duro teneras laedere fune manus,
 Sed *Thyio* thalamo aut *Oricia* terebintho
 Est fultum pluma versicolore caput. 50
 Huic fluctus vivo radicitus abstulit unguis,
 Et miseri *invisam* traxit hiatus aquam :
 Hunc parvo ferri vidit nox improba ligno.
 Paetus ut occideret, tot coiere mala.
 Flens tamen extremis dedit haec mandata que- 55
 rellis,
 Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
 “ Di maris Aegaei quos sunt penes aequora, venti,
 Et quaecumque meum degravat unda caput,
 Quo rapitis miseros primae lanuginis annos ?

Attulimus longas in freta vestra manus. 60
 Ah miser alcyonum scopulis adfligar acutis :
 In me caeruleo fuscina sumpta deo est.
 At saltem Italiae regionibus evehat aestus :
 Hoc de me sat erit si modo matris erit."
 Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus ; 65
 Ultima quae Paeto voxque diesque fuit.
 O centum aequoreae Nereo genitore puellae,
 Et tu materno tacta dolore Thetis,
 Vos decuit lasso subponere brachia mento :
 Non poterat vestras ille gravare manus. 70
 At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis :
 Ante fores dominae condar oportet iners.

VIII.

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
 Vocis et insane tot maledicta tuae.
 Cur furibunda mero mensam propellis, et in me
 Proicis insana cymbia plena manu ?
 Tu vero nostros audax invade capillos, 5
 Et mea formosis unguibus ora nota,
 Tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
 Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
 Nimirum veri dantur mihi signa caloris :
 Nam sine amore gravi femina nulla dolet. 10
 Quae mulier rabida iactat convicia lingua,
 Et Veneris magnae volvitur ante pedes,
 Custodum gregibus circa se stipat euntem,
 Seu sequitur medias, Maenas ut icta, vias,
 Seu timidam crebro dementia somnia terrent, 15
 Seu miseram in tabula picta puella movet :

His ego tormentis animi sum verus aruspex,
 Has didici certo saepe in amore notas.
 Non est certa fides, quam non iniuria versat.
 Hostibus eveniat lenta puella meis! 20
 In morso aequales videant mea vulnera collo:
 Me doceat livor mecum habuisse meam.
 Aut in amore dolere volo aut audire dolentem,
 Sive meas lacrimas sive videre tuas,
 Tecta superciliis si quando verba remittis, 25
 Aut tua cum digitis scripta silenda notas.
 Odi ego, cui numquam pungunt suspiria somnos:
 Semper in irata pallidus esse velim.
 Dulcior ignis erat Paridi, cum grata per arma
 Tyndaridi poterat gaudia ferre suae. 30
 Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector,
 Ille Helenae in gremio maxima bella gerit.
 Aut tecum aut pro te mihi cum rivalibus arma
 Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
 Gaude, quod nulla est aequae formosa: doleres, 35
 Si qua foret: nunc sis iure superba licet.
 At tibi, qui nostro *nox*isti retia lecto,
 Sit socer aeternum, nec sine matre domus!
 Cui nunc si qua data est furandae copia noctis,
 Offensa illa mihi, non tibi amica, dedit. 40

IX.

Maecenas eques Etrusco de sanguine regum,
 Intra fortunam qui cupis esse tuam,
 Quid me scribendi tam vastum mittis in aequor?
 Non sunt apta meae grandia vela rati.
 Turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus, 5

Et pressum inflexo mox dare terga genu.
 Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
 Fama nec ex aequo ducitur ulla *viris*.
 Gloria Lysippo est animosa effingere signa,
 Exactis Calamis se mihi iactat equis, 10
 In Veneris tabula summam sibi poscit Apelles,
 Parrhasius parva vindicat arte locum,
 Argumenta magis sunt Mentoris *abdit*a fama,
 At *Myos* exiguum flectit acanthus iter,
 Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno, 15
 Praxitelen propria vindicat urbe lapis.
 Est quibus Eleae concurrit palma quadrigae,
 Est quibus in celeres gloria nata pedes.
 Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.
 Naturae sequimur semina quisque suae. 20
 At tua, Maecenas, vitae praecepta recepi,
 Cogor et exemplis te superare tuis.
 Cum tibi Romano dominas in honore secures
 Et liceat medio ponere iura foro,
 Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes, 25
 Atque onerare tuam fixa per arma domum,
 Et tibi ad *æffectum* vires det Caesar, et omni
 Tempore tam faciles insinuentur opes,
 Parcis, et in tenues humilem te colligis umbras,
 Velorum plenos subtrahis ipse sinus. 30
 Crede mihi, magnos aequabunt ista Camillos
 Iudicia, et venies tu quoque in ora virum,
 Caesaris et famae vestigia iuncta tenebis:
 Macenatis erunt vera tropaea fides.
 Non ego *velifera tumidum mare findo* carina : 35
 Tuta sub exiguo flumine nostra mora est.

Non *flebo* in cineres arcem sedisse paternos
 Cadmi, nec semper praelia clade pari,
 Nec referam Scaeas et Pergama Apollinis arces,
 Et Danaum decimo vere redisse rates, 40
 Moenia cum Graio Neptunia pressit aratro
 Victor Palladiae ligneus artis equus.
 Inter Callimachi sat erit placuisse libellos
 Et cecinisse modis, *Coe* poeta, tuis.
 Haec urant pueros, haec urant scripta puellas, 45
 Meque deum clament, et mihi sacra ferant.
 Te duce vel Iovis arma canam caeloque minantem .
 Coeum et Phlegraeis Oromedonta iugis,
 Celsaque Romanis decerpta Palatia tauris
 Ordinar et caeso moenia firma Remo, 50
 Eductosque pares silvestri ex ubere reges,
 Crescet et ingenium sub tua iussa meum.
 Prosequar et currus utroque ab litore ovantes,
 Parthorum astutae tela remissa fugae,
 Castraque Pelusi Romano subruta ferro, 55
 Antonique graves in sua fata manus.
 Mollis tu coeptae fautor cape lora iuventae,
 Dexteraque inmissis da mihi signa rotis.
 Hoc mihi, Maecenas, laudis concedis, et a te est,
 Quod ferar in partes ipse fuisse tuas. 60

X.

Mirabar, quidnam visissent mane Camenae,
 Ante meum stantes sole rubente torum.
 Natalis nostrae signum misere puellae,
 Et manibus faustos ter crepuere sonos.
 Transeat hic sine nube dies, stent aere venti, 5

Ponat et in sicco molliter unda minas.
 Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
 Et Niobae lacrimas supprimat ipse lapis.
 Alcyonum positis requiescant ora querellis,
 Increpet absumptum nec sua mater Itym. 10
 Tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis,
 Surge et poscentes iusta precare deos.
 Ac primum pura somnum tibi discute lympha,
 Et nitidas presso pollice finge comas :
 Dein, qua primum oculos cepisti veste Properti, 15
 Indue, nec vacuum flore relinque caput :
Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
Inque meum semper stent tua regna caput.
 Inde coronatas ubi ture piaveris aras,
 Luxerit et tota flamma secunda domo, 20
 Sit mensae ratio, noxque inter pocula currat,
 Et crocino naris murreus ungat onyx.
 Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
 Et sint nequitiae libera verba tuae,
 Dulciaque ingratos adimant convivium somnos, 25
 Publica vicinae perstrepat aura viae.
 Sit sors et nobis talorum interprete iactu,
 Quem gravibus pennis verberet ille puer.
 Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
 Noctis et instituet sacra ministra Venus, 30
 Annua solvamus thalamo sollemnia nostro,
 Natalisque tui sic pergamus iter.

XI.

Quid mirare, meam si versat femina vitam
 Et trahit addictum sub sua iura virum,

Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
 Quod nequeam fracto rumpere vincla iugo?
Iactura melius praesagit navita mortem, 5
 Vulneribus didicit miles habere metum.
 Ista ego praeterita iactavi verba iuventa :
 Tu nunc exemplo disce timere meo.
 Colchis flagrantis adamantina sub iuga tauros
 Egit et armigera praelia sevit humo, 10
 Custodisque feros clausit serpentis hiatus,
 Iret ut Aesonias aurea lana domos.
 Ansa ferox ab equo quondam obpugnare sagittis
 Maeotis Danaum Penthesilea rates ;
 Aurea cui postquam nudavit cassida frontem, 15
 Vicit victorem candida forma virum.
Iardanis in tantum formae processit honorem,
 Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
 Ut, qui pacato statuisset in orbe columnas,
 Tam dura traheret mollia pensa manu. 20
 Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
 Ut solidum cocto tolleret aggere opus,
 Et duo in adversum mitti per moenia currus
 Nec possent tacto stringere ab axe latus,
 Duxit et Euphratem medium, qua condidit arces, 25
 Iussit et imperio surgere Bactra caput.
 Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine divos?
 Iuppiter infamat seque suamque domum.
 Quid, modo quae nostris opprobria vexerit armis,
 Et famulos inter femina trita suos? 30
 Coniugii obscaeni pretium Romana poposcit
 Moenia et addictos in sua regna patres.
 Noxia Alexandria, dolis aptissima tellus,

- Et totiens nostro Memphi cruenta malo,
 Tres ubi Pompeio detraxit harena triumphos! 35
 Tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.
 Iassent Phlegraeo melius tibi funera campo,
 Vel tua si socero colla daturus eras.
 Scilicet incesti meretrix regina Canopi,
 Una Philippeo sanguine adusta nota, 40
 Ausa Iovi nostro latrantem opponere Anubin,
 Et Tiberim Nili cogere ferre minas,
 Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
 Baridos et contis rostra Liburna sequi,
 Foedaque Tarpeio conopia tendere saxo, 45
 Iura dares statuas inter et arma Mari?
 Quid nunc Tarquinii fractas iuvat esse secures,
 Nomine quem simili vita superba notat,
 Si mulier patienda fuit? cape, Roma, triumphum,
 Et longum Augusto salva precare diem. 50
 Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili:
 Accepere tuae Romula vincla manus.
 Brachia spectavi sacris admorsa colubris,
 Et trahere occultum membra soporis iter.
 "Non hoc, Roma, fui tanto tibi cive verenda," 55
 Dixit, "et assiduo lingua sepulta mero."
 Septem urbs alta iugis, toti quae praesidet orbi,
Femineas timuit territa Marte minas.
 (67) Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?
 Aut modo Pompeia Bosphore, capta manu? 60
 (68) Hannibalis spolia et victi monumenta Syphacis,
 Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes?
 Curtius expletis statuit monumenta lacunis,
 Admisso Decius praelia rupit equo,

Coclitis abscissos testatur semita pontes, 65
 Est cui cognomen corvus habere dedit.
 Haec di condiderunt, haec di quoque moenia ser-
 vant :
 Vix timeat salvo Caesare Roma Iovem.
 Leucadius versas acies memorabit Apollo.
 Tantum operis belli sustulit una dies. 70
 At tu, sive petes portus seu, navita, linques,
 Caesaris in toto sis memor Ionio.

XII.

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam,
 Miles et Augusti fortia signa sequi ?
 Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
 Ne faceres, Galla multa rogante tua ?
 Si fas est, omnes pariter pereatis avari, 5
 Et quisquis fido praetulit arma toro !
 Tu tamen iniecta tectus, vesane, lacerna
 Potabis galea fessus Araxis aquam.
 Illa quidem interea fama tabescet inani,
 Haec tua ne virtus fiat amara tibi, 10
 Neve tua Medae laetentur caede sagittae,
 Ferreus aurato neu cataphractus equo,
 Neve aliquid de te flendum referatur in urna.
 Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
 Ter quater in casta felix o Postume Galla, 15
 Moribus his alia coniuge dignus eras !
 Quid faciet nullo munita puella timore,
 Cui sis luxuriae, Roma, magistra tuae ?
 Sed securus eas : Gallam non munera vincent,
 Duritiaeque tuae non erit illa memor.

Nam quocumque die salvum te fata remittent,
 Pendebit collo Galla pudica tuo.
 Postumus alter erit miranda coniuge Ulixes.
 Non illi longae tot nocuere morae,
 Castra decem annorum, et Ciconum *enses*, Ismara 25
 capta,
 Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae,
 Et Circae fraudes, lotosque herbaeque tenaces,
 Scyllaque et alternas scissa Charybdis aquas,
 Lampetis Ithacis veribus mugisse iuvenco
 PAVERAT HOS PHOEBO FILIA LAMPETIE 30
 Et thalamum Aeaeae ventis fugisse puellae,
 Totque hiemis noctes totque natasse dies,
 Nigrantisque domos animarum intrasse silentum,
 Sirenum surdo remige adisse lacus,
 Et veteres arcus leto renovasse procorum, 35
 Errorisque sui sic statuisset modum.
 Nec frustra, quia casta domi persederat uxor.
 Vincet Penelopes *Aelia* Galla fidem.

XIII.

Quaeritis, unde avidis nox sit pretiosa puellis,
 Et Venere exhaustae damna querantur opes.
 Certa quidem tantis causa et manifesta ruinis :
 Luxuriae nimium libera facta via est.
 Inda cavis aurum mittit formica metallis, 5
 Et venit e rubro concha Erycina salo,
 Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
 Cinnamon et multi pastor odoris Arabs.
 Haec etiam *nymphas* expugnant arma pudicas,
 Quaeque iterant fastus, Icarioti, tuos. . 10

Matrona incedit census induta nepotum,
Et spolia obprobrii nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi :
Aut si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
Felix Eois lex funeris una maritis, 15
Quos Aurora suis rubra colorat equis.
Namque ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
Uxorum fuis stat pia turba comis,
Et certamen habent leti, quae viva sequatur
Coniugium : pudor est non licuisse mori. 20
Gaudent vitrices, et flammae pectora praebent,
Inponuntque suis ora perusta viris.
Hoc genus infidum nuptarum, hic nulla puella
Nec fida Euadne nec pia Penelope.
Felix agrestum quondam pacata iuventus, 25
Divitiae quorum messis et arbor erant.
Illis munus erant decussa Cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis,
Nunc violas tondere manu, nunc mixta referre
Lilia virgineos lucida per calathos, 30
Et portare suis vestitas frondibus uvas
Aut variam plumae versicoloris avem.
His tum blanditiis furtiva per antra puellae
Oscula silvicolis empta dedere viris.
Hinnulæ pellis totos operibat amantes, 35
Altaque nativo creverat herba toro,
Pinus et incumbens lentis circumdabat umbras,
Nec fuerat nudas poena videre deas.
Corniger at quondam vacui pastoris in aulam
Dux aries saturas ipse reduxit oves, 40
Dique deaeque omnes, quibus est tutela per agros,

Praebant vestris verba benigna focus :
 " Et leporem, quicumque venis, venaberis, hospes,
 Et si forte meo tramite quaeris avem :
 Et me Pana tibi comitem de rupe vocato, 45
 Sive petes calamo praemia sive cane."
 At nunc desertis cessant sacraria lucis :
 Aurum omnes victa iam pietate colunt.
 Auro pulsa fides, auro venalia iura :
 Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor. 50
 Torrida sacrilegum testantur limina Brennum,
 Dum petit intonsi Pythia regna dei :
 At mons laurigero concussus vertice diras
 Gallica Parnasus sparsit in arma nives.
 Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro 55
 Nutrit in hospitio non, Polydore, pio.
 Tu quoque ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
 Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
 Proloquar, atque utinam patriae sim verus aruspex !
 Frangitur ipsa suis Roma superba bonis. 60
 Certa loquor, sed nulla fides : neque enim Ilia
 quondam
 Verax Pergameis Maenas habenda malis.
 Sola Parim Phrygiae fatum componere, sola
 Fallacem patriae serpere dixit equum.
 Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti : 65
 Experta est veros irrita lingua deos.

XIV.

Multa tuae, Sparte, miramur iura palaestrae,
 Sed mage virginei tot bona gymnasii,
 Quod non infami se exercet corpore ludens

Inter luctantes nuda puella viros,
 Cum pila velocis fallit per brachia iactus, 5
 Increpat et versi clavis adunca trochi,
 Pulverulentaque ad extremas stat femina metas,
 Et patitur duro vulnera pancratio,
 Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris,
 Missile nunc disci pondus in orbe rotat, 10
 Gyrum pulsat equis, niveum latus ense revincit,
 Virgineumque cavo protegit aere caput,
 Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
 Thermodontiacis turba lavatur aquis,
 Et modo Taygeti, crines aspersa pruina, 15
 Sectatur patrios per iuga longa canes ;
 Qualis et Eurotae Pollux et Castor harenis,
 Hic victor pugnis, ille futurus equis,
 Inter quos Helene nudis capere arma papillis
 Fertur nec fratres erubuisse deos. 20
 Lex igitur Spartana vetat secedere amantes,
 Et licet in triviis ad latus esse suae,
 Nec timor aut ulla est clausae tutela puellae,
 Nec gravis austeri poena cavenda viri.
 Nullo praemisso de rebus tute loquaris 25
 Ipse tuis : longae nulla repulsa morae.
 Nec Tyriae vestes errantia lumina fallunt,
 Est neque odoratae cura molesta comae.
 At nostra ingenti vadit circumdata turba,
 Nec digitum angusta est inseruisse via. 30
 Nec quae sit facies nec quae sint vera, rogando
 Invenias : caecum versat amator iter.
 Quod si iura fores pugnasque imitata Laconum,
 Carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

xv.

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,

Nec veniat sine te nox vigilanda mihi :

Ut mihi praetexti pudor est velatus amictus,

Et data libertas noscere amoris iter,

Ille rudes animos per noctes conscia primas 5

Inbuit heu nullis capta Lycinna datis.

Tertius, haut multo minus est, cum ducitur annus

Vix memini nobis verba coisse decem.

Cuncta tuus sepelivit amor, nec femina post te

Ulla dedit collo dulcia vincla meo. 10

(43) At tu non meritam parcas vexare Lycinnam :

(44) Nescit vestra ruens ira referre pedem.

Testis erit Dirce tam vero crimine saeva,

Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.

Ah quotiens pulchros ussit regina capillos,

Molliaque inmites fixit in ora manus !

Ah quotiens famulam pensis oneravit iniquis,

Et caput in dura ponere iussit humo !

Saepe illam immundis passa est habitare tenebris,

Vilem ieiunae saepe negavit aquam ! 20

Iuppiter, Antiopae nusquam succurris habenti

Tot mala ? corrumpit dura catena manus.

Si deus es, tibi turpe tuam servire puellam.

Invocet Antiope quem nisi vineta Iovem ?

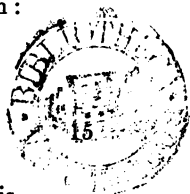
Sola tamen quaecumque aderant in corpore vires, 25

Regales manicas rupit utraque manu.

Inde Cithaeronis timido pede currit in arces.

Nox erat, et sparso triste cubile gelu.

Saepe vaga Asopi sonitu permota fluentis

Inter
Cum pi:
Inere:
Pulveru
Et pa:
Nunc li:
Missil:
Gyrum 1
Virgin:
Qualis A
Therm:
Et modo
Sectat:
Qualis et
Hic vi:
Inter qu
Fertur
Lex igitu
Et licet
Nec timor
Nec gra:
Nullo pra:
Ipse tui
Nec Tyria:
Est neq
At nostra
Nec dig:
Nec quac
Inveni:
Quod si i
Carior

Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris :

Nemo adeo, ut noceat, barbarus esse volet.

Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras, 15

Ipsè Amor accensas percutit ante faces,

Sæva canum rabies morsus avertit hiantis :

Huic generi quovis tempore tuta via est.

Sanguine tam parvo quis enim spargatur amanti

Improbis ? exclusis fit comes ipsa Venus. 20

Quod si certa meos sequerentur funera casus,

Talis mors pretio vel sit emenda mihi.

Afferet hæc unguenta mihi sertisque sepulcrum

Ornabit custos ad mea busta sedens.

Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti, 25

Qua facit assiduo tramite vulgus iter.

Post mortem tumuli sic infamantur amanti.

Me tegat arborea devia terra coma,

Aut humer ignotæ cumulæ vallatus harenæ.

Non iuvat in media nomen habere via. 30

XVII.

Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris :

Da mihi pacato vela secunda, pater.

Tu potes insanæ Veneris compescere fastus,

Curarumque tuo fit medicina mero.

Per te iunguntur, per te solvuntur amantes : 5

Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.

Te quoque enim non esse rudem testatur in astris

Lyncibus ad cælum vecta Ariadna tuis.

Hoc mihi, quod veteres custodit in ossibus ignes,

Funera sanabunt aut tua vina malum. 10

Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes,

Spesque timorque *animum* versat utroque *toro*.
 Quod si, Bacche, tuis per fervida tempora donis
 Accersitus erit somnus in ossa mea,
 Ipse seram vites pangamque ex ordine colles, 15
 Quos carpant nullae me vigilante ferae.
 Dum modo purpureo *spument* mihi dolia musto,
 Et nova pressantis inquinet uva pedes,
 Quod superest vitae per te et tua cornua vivam,
 Virtutisque tuae, Bacche, poeta ferar. 20
 Dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus,
 Indica Nysaeis arma fugata choris,
 Vesantumque nova nequiquam in vite Lycurgum,
 Pentheos in triplices funera grata greges,
 Curvaeque Tyrrhenos delphinum corpora nautas 25
 In vada pampinea desiluisse rate,
 Et tibi per mediam bene olentia flumina *Diam*,
 Unde tuum potant Naxia turba merum.
 Candida laxatis onerato colla corymbis
 Cinget Bassaricas Lydia mitra comas, 30
 Levis odorato cervix manabit olivo,
 Et feries nudos veste fluente pedes.
 Mollia Dircaeae pulsabunt tympana Thebae,
 Capripedes calamo Panes hiantes canent,
 Vertice turrigero iuxta dea magna Cybebe 35
 Tundet ad Idaeos cymbala rauca choros.
 Ante fores templi crater antistitis auro
 Libatum fundens in tua sacra merum.
 Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
 Qualis Pindarico spiritus ore tonat. 40
 Tu modo servitio vacuum me siste superbo,
 Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

XVIII.

Clausus ab umbroso qua *alludit* pontus Averno
 Fumida Baiarum stagna tepentis aquae,
 Qua iacet et Troiae tubicen Misenus harena,
 Et sonat Herculeo structa labore via,
 Hic, ubi, mortales *dextra* cum quaereret urbes, 5
 Cymbala Thebano concrepuere deo :
 At nunc, invisae magno cum crimine Baiae,
 Quis deus in vestra constitit hostis aqua ?
 His pressus Stygias vultum demisit in undas,
 Errat et in vestro spiritus ille lacu. 10
 Quid genus aut virtus aut optima profuit illi
 Mater, et amplexum Caesaris esse focos ?
 Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,
 Et per maternas omnia gesta manus ?
 Occidit, et misero steterat vigesimus annus : 15
 Tot bona tam parvo clausit in orbe dies.
 I nunc, tolle animos et tecum finge triumphos,
 Stantiaque in plausum tota theatra iuvent.
 Attalicas sup̄era vestes, atque omnia magnis
 Gemmea sint ludis : ignibus ista dabis. 20
 Sed tamen hoc omnes, huc primus et ultimus ordo :
 Est mala, sed cunctis ista terenda via est.
 Exoranda canis tria sunt latrantia colla,
 Scandenda est torvi publica cymba senis.
 Ille licet ferro cautus se condat et aere : 25
 Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
 Nireia non facies, non vis exemit Achillem,
 Croesum aut Pactoli quas parit umor opes.
 Hic olim ignaros luctus populavit Achivos,

Atridae magno cum stetit alter amor. 30
 At tibi, nauta pias hominum qui traicit umbras,
 Hæc animae portet corpus inane suae,
 Qua Siculae victor telluris Claudius et qua
 Caesar ab humana cessit in astra via.

XIX.

Obicitur totiens a te mihi nostra libido :
 Crede mihi, vobis imperat ista magis.
 Vos, ubi contempti rupistis frena pudoris,
 Nescitis captae mentis habere modum.
 Flamma per incensas citius sedetur aristas, 5
 Fluminaque ad fontis sint reditura caput,
 Et placidum Syrtes portum et bona litora nautis
 Praebeat hospitio saeva Malea suo,
 Quam possit vestros quisquam reprehendere cursus
 Et rapidæ stimulos frangere nequitiae. 10
 Testis, Cretæi fastus quæ passa iuvenci
 Induit abięgnæ cornua falsa bovis :
 Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
 Quæ voluit liquido tota subire deo.
 Crimen et illa fuit patria succensa senecta 15
 Arboris in frondes condita Myrrha novæ.
 Nam quid Medæe referam quo tempore matris
 Iram natorum caede piavit amor ?
 Quidve Clytæmestram, propter quam tota Mycenis
 Infamis stupro stat Pelopea domus ? 20
 Teque o Minoa venundata, Scylla, figura,
 Tondens purpurea regna paterna coma ?
 Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti !
 Nise, tuas portas fraude reclusit Amor.

At vos, innuptae, felicius urite taedas : 25
 Pendet Cretaea tracta puella rate.
 Non tamen inmerito Minos sedet arbiter Orci :
 Victor erat quamvis, aequus in hoste fuit.

XX.

Credis eum iam posse tuae meminisse figurae,
 Vidisti a lecto quem dare vela tuo ?
 Durus, qui lucro potuit mutare puellam !
 Tantine, *his* lacrimis, Africa tota fuit ?
 At tu, stulta, deos, tu fingis inania verba. 5
 Forsitan ille alio pectus amore terat.
 Est tibi forma potens, sunt castae Palladis artes,
 Splendidaque a docto fama refulget avo.
 Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus.
 Fidus ero : in nostros curre, puella, *sinus*. 10
 Nox mihi prima venit : primae da tempora nocti :
 Longius in primo, Luna, morare toro.
 (11) Tu quoque, qui aestivos spatiosius exigis ignes,
 (12) Phoebe, moraturae contrahe lucis iter.
 Foedera sunt ponenda prius signandaque iura 15
 Et scribenda mihi lex in amore novo.
 Haec Amor ipse suo constringet pignera signo :
 Testis sidereae torta corona deae.
 Quam multae ante meis cedent sermonibus horae,
 Dulcia quam nobis concitet arma Venus ! 20
 Namque, ubi non certo vincitur foedere lectus,
 Non habet ultores nox vigilanda deos,
 Et quibus imposuit, solvit mox vincla libido :
 Contineant nobis omina prima fidem.
 Ergo, qui pactas in foedera ruperit aras, 25

Pollueritque novo sacra marita toro,
 Illi sint quicumque solent in amore dolores,
 Et caput argutae praebeat historiae,
 Nec flenti dominae patefiant nocte fenestrae,
 Semper amet, fructu semper amoris egens. 30

XXI.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
 Ut me longa gravi solvat amore via.
 Crescit enim assidue spectando cura puellae :
 Ipse alimenta sibi maxima praebet Amor.
 Omnia sunt temptata mihi, quacumque fugari 5
 Possit : at ex omni me premit ipse deus.
 Vix tamen aut semel admittit, cum saepe negarit :
 Seu venit, extremo dormit amicta toro.
 Unum erit auxilium : mutatis Cynthia terris
 Quantum oculis, animo tam procul ibit amor. 10
 Nunc agite, o socii, propellite in aequora navem,
 Remorumque pares ducite sorte vices,
 Iungiteque extremo felicia lintea malo :
 Iam liquidum nautis aura secundat iter.
 Romanae turres et vos valeatis amici, 15
 Qualiscumque mihi tuque puella vale.
 Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar aequoris hospes,
 Cogar et undisonos nunc prece adire deos.
 Deinde per Ionium vectus, cum fessa Lechaeo
 Sedarit placida vela phaselus aqua, 20
 Quod superest sufferre, pedes properare laborem,
 Isthmos qua terris arcet utrumque mare.
 Inde ubi Piraei capient me litora portus,
 Scandam ego Theseae brachia longa viae.

Illic aut studiis animum emendare Platonis 25
 Incipiam aut hortis, docte Epicure, tuis.
 Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
 Librorumque tuos, *munde* Menandre, sales.
 Aut certe tabulae capient mea lumina pictae,
 Sive ebore exactae seu magis aere manus. 30
 Aut spatia annorum aut longa intervalla profundi
 Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.
 Seu moriar, fato, non turpi fractus amore :
 Atque erit illa mihi mortis honesta dies.

XXII.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
 Tulle, Propontiaca qua fluit Isthmos aqua,
 Dindymis et sacra fabricata e vite Cybebe,
 Raptorisque tulit qua via Ditis equos ?
 Si te forte iuvant Helles Athamantidos urbes, 5
 Nec-desiderio, Tulle, movere meo,
 Tu licet aspicias caelum omne Atlanta gerentem,
 Sectaque Persea Phorcidos ora manu,
 Geryonis stabula, et luctantum in pulvere signa
 Herculis Antaeique, Hesperidumque choros : 10
 Tuque tuo Colchum propellas remige Phasim,
 Peliacaeque trabis totum iter ipse legas,
 Qua rudis Argoa natat inter saxa columba
 In faciem prorae pinus adacta novae :
 Et si quoi rigui visenda est ora Caystri, 15
 Et quae septenas temperat unda vias,
 Omnia Romanae cedent miracula terrae :
 Natura hic posuit, quidquid ubique fuit.
 Armis apta magis tellus quam commoda noxae;

Famam, Roma, tuae non pudet historiae : 20
 Nam quantum ferro tantum pietate potentes
 Stamus : victrices temperat ira manus.
 Hic Anio Tiburne fluís, Clitumnus ab Umbro
 Tramite, et aeternum Marcius umor opus,
 Albanusque lacus socii Nemorensis *et* unda, 25
 Potaque Pollucis Lympha salubris equo.
 At *non* squamoso labuntur ventre cerastae,
 Itala portentis nec fluit unda novis,
 Non hic Andromedae resonant pro matre catenae,
 Nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, dapes, 30
 Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes
 Exitium nato matre movente suo,
 Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae,
 Nec solvit Danaas subdita cerva rates,
 Cornua nec valuit curvare in pelice Iuno 35
 Aut faciem turpi dedecorare bove,
 Arboreasve cruces Sinis, et non hospita Grais
 Saxa, et curvatas in sua fata trabes.
 Haec tibi, Tulle, parens, haec est pulcherrima sedes,
 Hic tibi pro digna gente petendus honos, 40
 Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum
 Spes et venturae coniugis aptus amor.

XXIII.

Ergo tam doctae nobis periire tabellae,
 Scripta quibus pariter tot periire bona.
 Has quondam nostris manibus detriverat usus,
 Qui non signatas iussit habere fidem.
 Illae iam sine me norant placare puellas, 5
 Et quaedam sine me verba diserta loqui.

Non illas fixum caras effecerat aurum :
 Vulgari buxo sordida cera fuit.
 Qualescumque mihi semper mansere fideles,
 Semper et effectus promeruerunt bonos. 10
 Forsitan haec illis fuerint mandata tabellis :
 " Irascor, quoniam es, lente, moratus heri.
 An tibi nescio quae visa est formosior ? an tu
 Non bene de nobis crimina ficta iacis ?"
 Aut dixit : " Venies hodie, cessabimus una : 15
 Hospitium tota nocte paravit Amor."
 Et quaecumque volens reperit non stulta puella,
 Garrula cum blandis ducitur hora dolis.
 Me miserum, his aliquis rationem scribit avarus,
 Et ponit diras inter ephemeridas. 20
 Has si quis mihi rettulerit, donabitur auro.
 Quis pro divitiis ligna petenda velit ?
 I puer, et citus haec aliqua propone columna,
 Et dominum Esquilis scribe habitare tuum.

XXIV.

Falsa est ista tuae, mulier, fiducia formae,
 Olim oculis nimium facta superba meis.
 Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes :
 Versibus insignem te pudet esse meis.
 Mixtam te varia laudavi saepe figura, 5
 Ut, quod non esses, esse putaret amor :
 Et color est totiens roseo collatus Eo,
 Cum tibi quaesitus candor in ore foret.
 Quod mihi non patrii poterant avertere amici,
 Eluere aut vasto Thessala saga mari : 10
 Haec ego, non ferro non igne coactus, et ipsa

Naufragus Aegaea vera fatebor aqua.
 Corruptus saevo Veneris torrebam aheni,
 Vincit eram versas in mea terga manus.
 Ecce coronatae portum tetigere carinae, 15
 Traiectae Syrtes, ancora iacta mihi est.
 Nunc demum vasto fessi resipiscimus aestu,
 Vulneraque ad sanum nunc coiere mea.
 Mens bona, si qua dea es, tua me in sacraria dono.
 Exciderunt surdo tot mea vota Iovi. 20

XXV.

Risus eram positus inter convivia mensis,
 Et de me poterat quilibet esse loquax.
 Quinque tibi potui servire fideliter annos :
 Ungue meam morso saepe querere fidem.
 Nil moveor lacrimis : ista sum cautus ab arte. 5
 Semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.
 Flebo ego discedens, sed fletum iniuria vincet :
 Tu bene conveniens non sinis ire iugum.
 Limina iam nostris valeant lacrimantia verbis,
 Nec tamen irata ianua fracta manu. 10
 At te celatis aetas gravis urgeat annis,
 Et veniat formae ruga sinistra tuae.
 Vellere tum cupias albos a stirpe capillos
 A, speculo rugas increpitante tibi,
 Exclusa inque vicem fastus patiari superbos, 15
 Et quae fecisti facta queraris anus.
 Has tibi fatalis cecinit mea pagina diras.
 Eventum formae disce timere tuae.

LIBER QUARTUS.

I.

Hoc, quodcumque vides, hospes, quam maxima Roma
est,

Ante Phrygem Aenean collis et herba fuit :
Atque ubi Navali stant sacra Palatia Phoebō,
Euandri profugae *procubuere* boves.
Fictilibus crevere deis haec aurea templa, 5
Nec fuit obprobrio facta sine arte casa,
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,
Et Tiberis nostris advena bubus erat.
Qua gradibus domus ista Remi se sustulit, olim
Unus erat fratrum maxima regna focus. 10
Curia, praetexto quae nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Bucina cogebat priscos ad verba Quirites :
Centum illi in prato saepe senatus erat.
Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro, 15
Pulpita sollemnis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quaerere divos,
Cum tremere patrio pendula turba sacro,
Annuaque accenso celebrare Parilia faeno,
Qualia nunc curto lustra novantur equo. 20
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,

Ducebant macrae vilia sacra boves.
 Parva saginati lustrabant compita porci,
 Pastor et ad calamos exta litabat ovis.
 Verbera pellitus saetosa movebat arator, 25
 Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.
 Nec rudis infestis miles radiabat in armis :
 Miscebant usta praelia nuda sude.
 Prima galeritus posuit praetoria Lygmon,
 Magnaque pars Tatio rerum erat inter oves. 30
 Hinc Titians Ramnesque feri Luceresque coloni,
 Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
 Quippe suburbanae parva minus urbe Bovillae,
 Et, qui nunc nulli, maxima turba, Gabi,
 Et stetit Alba potens, albae suis omine nata, 35
 Hac ubi Fidenas longa erat isse via.
 Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus :
 Sanguinis altricem non pudet esse lupam.
 Huc melius profugos misisti, Troia, Penates.
 Heu quali vecta est Dardana puppis ave ! 40
 Iam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
 Laeserat abiegni venter apertus equi,
 Cum pater in nati trepidus cervice pependit,
 Et verita est umeros urere flamma pios.
 Tunc animi venere Deci, Brutique secures, 45
 Vexit et ipsa sui Caesaris arma Venus.
 Arma resurgentis portans victricia Troiae
 Felix terra tuos cepit, Iule, deos !
 Si modo Avernalis tremulae cortina Sibyllae
 Dixit Aventino rura pianda Remo, 50
 Aut si Pergameae sero rata carmina vatis
 Longaevum ad Priami vera fuere caput :

"Vertite equum, Danai ! male vincitis : Ilia tellus
 Vivet, et huic cineri Iuppiter arma dabit."
 Optima nutricum nostris lupa Martia rebus, 55
 Qualia creverunt moenia lacte tuo !
 Moenia namque pio conor disponere versu :
 Ei mihi, quod nostro est parvus in ore sonus !
 Sed tamen exiguo quodcumque e pectore rivi
 Fluxerit, hoc patriae serviet omne meae. 60
 Ennius hirsuta cingat sua dicta corona :
 Mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua,
 Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
 Umbria Romani patria Callimachi.
 Scandentes quisquis cernit de vallibus arces, 65
 Ingenio muros aestimet ille meo.
 Roma, fave, tibi surgit opus : date candida cives
 Omina, et inceptis dextera cantet avis.
 Sacra diesque canam et cognomina prisca locorum :
 Has meus ad metas sudet oportet equus. 70
 "Quo ruis imprudens ? fuge dicere fata Properti :
 Non sunt a dextro condita fila colo. .
 Aversis lacrimis cantas : aversus Apollo :
 Poscis ab invita verba pigenda lyra.
 Certa feram certis auctoribus : haut ego vates 75
 Nescius aerata signa movere pila.
 Me creat Archytæ soboles Babylonius Orops
 Horon : et a proavo ducta Conone domus.
 Di mihi sunt testes non degenerasse propinquos,
 Inque meis libris nil prius esse fide. 80
 Nunc pretium fecere deos et (fallitur auro
 Iuppiter) obliquae signa iterata rotae,
 Felicesque Iovis stellas Martisque rapacis,

Et grave Saturni sidus in omne caput :
 Quid moneant Pisces animosaque signa Leonis, 85
 Lotus et Hesperia quid Capricornus aqua.
 Dicam, "Troia cades, et Troica Roma resurges,"
 Et maris et terrae longa sepulchra canam.
 Dixi ego, cum geminos produceret Arria natos,
 —Illa dabat natis arma vetante deo— 90
 Non posse ad patrios sua pila referre Penates :
 Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
 Quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora,
 Heu sibi prolapso non bene cavit equo :
 Gallus at, in castris dum credita signa tuetur, 95
 Concidit ante aquilae rostra cruenta suae.
 Fatales pueri, duo funera matris avarae,
 Vera, sed invito contigit ista fides.
 Idem ego, cum Cinarae traheret Lucina dolores,
 Et facerent uteri pondera lenta moram, 100
 "Iunoni votum facite impetrabile," dixi :
 Illa parit, libris est data palma meis.
 Hoc neque harenosum Libyae Iovis explicat antrum,
 Aut sibi commissos fibra locuta deos,
 Aut si quis motas cornicis senserit alas, 105
 Umbræ quae magicis mortua prodit aquis :
 Aspicienda via est caeli verusque per astra
 Trames, et ab zonis quinque petenda fides.
 Exemplum grave erit Calchas : namque Aulide solvit
 Ille bene haerentes ad pia saxa rates : 110
 Idem Agamemnoniae ferrum cervice puellae
 Tinxit, et Atrides vela cruenta dedit :
 Nec rediere tamen Danaï : tu diruta fletum
 Supprime et Euboicos respice, Troia, sinus.

- Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes, 115
 Et natat exuviis Graecia pressa suis.
 Victor Oiliade, rape nunc et dilige vatem,
 Quam vetat avelli veste Minerva sua.
 Hactenus historiae : nunc ad tua devehar astra :
 Incipe tu lacrimis aequus adesse novis. 120
 Umbria te notis antiqua Penatibus edit.
 Mentior ? an patriae tangitur ora tuae,
 Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo,
 Et lacus aestivis intepet Umber aquis,
 Scandentisque Asis consurgit vertice murus, 125
 Murus ab ingenio notior ille tuo ?
 Ossaue legisti non illa aetate legenda
 Patris, et in tenues cogeris ipse Lares :
 Nam tua cum multi versarent rura iuvenci,
 Abstulit excultas pertica tristis opes. 130
 Mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,
 Matris et ante deos libera sumpta toga,
 Tum *tibi* pauca suo de carmine dictat Apollo,
 Et vetat insano verba tonare foro.
 At tu finge elegos, fallax opus, haec tua castra, 135
 Scribat ut exemplo cetera turba tuo.
 Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
 Et Veneris pueris utilis hostis eris.
 Nam tibi victrices quascumque labore parasti
 Eludet palmas una puella tuas : 140
 Et bene *cum* fixum mento discusseris uncum,
 Nil erit hoc : rostro te premet ansa suo.
 Illius arbitrio noctem lucemque videbis,
 Gutta quoque ex oculis *non* nisi iussa cadet.
 Nec mille excubiae nec te signata iuvabunt 145

Lîmina : persuasae fallere rima sat est.
 Nunc tua vel mediis puppis luctetur in undis,
 Vel licet armatis hostis inermis eas,
 Vel tremefacta cavom tellus diducat hiatum :
 Octipedis Cancrî terga sinistra time. 150

II.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas ?
 Accipe Vertumni signa paterna dei.
 Tuscus ego, *et* Tuscis orior, nec paenitet inter
 Praelia Volsunios deseruisse focos.
 Haec me turba iuvat, nec templo laetor eburno : 5
 Romanum satis est posse videre forum.
 Hac quondam Tiberinus iter faciebat, et aiunt
 Remorum auditos per vada pulsa sonos :
 At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
 Vertumnus verso dicor ab amne deus. 10
 Seu, quia vertentis fructum praecepimus anni,
 Vertumni rursus creditur esse sacrum.
 Prima mihi variat viventibus uva racemis,
 Et coma lactenti spicea fruge tumet.
 Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna 15
 Cernis et aestivo mora rubere die.
 Insitor hic solvit pomosa vota corona,
 Cum pirus invito stipite mala tulit.
 Mendax fama nocet : alius mihi nominis index :
 De se narranti tu modo crede deo. 20
 Opportuna mea est cunctis natura figuris :
 In quaecumque voles verte, decorus ero.
 Indue me Cois, fiam non dura puella :
 Meque virum sumpta quis neget esse toga ?

Da falcem et torto frontem mihi comprime faeno : 25

Iurabis nostra gramina secta manu.

Arma tuli quondam et, memini, laudabar in illis :

Corbis in imposito pondere messor eram.

Sobrius ad lites : at cum est inposta corona,

Clamabis capiti vina subisse meo. 30

Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi :

Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.

Cassibus impositis venor : sed arundine sumpta

Faunus plumoso sum deus aucupio.

Est etiam aurigae species Vertumnus, et eius, 35

Traicit alterno qui leve pondus equo.

Suppetat hoc, pisces calamo praedabor, et ibo

Mundus demissis institor in tunicis.

Pastorem ad baculum possum curvare, vel idem

Sirpiculis medio pulvere ferre rosam. 40

Nam quid ego adiciam, de quo mihi maxima fama est,

Hortorum in manibus dona probata meis ?

Caeruleus cucumis tumidoque cucurbita ventre

Me notat et iunco brassica vincta levi :

Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter 45

Inpositus fronti langueat ante meae.

At mihi, quod formas unus vertebar in omnes,

Nomen ab eventu patria lingua dedit.

Et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis,

Unde hodie vicus nomina Tuscus habet, 50

Tempore quo sociis venit Lycomedius armis

Atque Sabina feri contudit arma Tati.

Vidi ego labentes acies et tela caduca,

Atque hostes turpi terga dedisse fugae.

Sed facias, divum sator, ut Romana per aevum 55

Transeat ante meos turba togata pedes.
 Sex superant versus (te, qui ad vadimonia curris,
 Non moror): haec spatiis ultima creta meis.
 Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
 Ante Numam grata pauper in urbe deus. 60
 At tibi, Mamurri, formae caelator ahenae,
 Tellus artifices ne terat Osca manus,
 Qui me tam docilis potuisti fundere in usus.
 Unum opus est, operi non datur unus honos.

III.

Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,
 Cum totiens absis si potes esse meus.
 Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
 Haec erit e lacrimis facta litura meis :
 Et si qua incerto fallit te littera tractu, 5
 Signa meae dextrae iam morientis erunt.
 Te modo viderunt iteratos *Bactra per ortus*,
 Te modo munito *Neuricus* hostis equo,
 Hibernique Getae, pictoque Britannia curru,
 Ustus et Eoa decolor Indus aqua. 10
 Haecne marita fides et *pactae iam mihi* noctes,
 Cum rudis urgenti brachia victa dedi ?
 Quae mihi deductae fax omen praetulit, illa
 Traxit ab everso lumina nigra rogo,
 Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis 15
 Vitta data est, nupsi non comitante deo.
 Omnibus heu portis pendent mea noxia vota :
 Textitur haec castris quarta lacerna tuis.
 Occidat, inmerita qui carpsit ab arbore vallum
 Et struxit querulas rauca per ossa tubas, 20

Dignior obliquo funem qui torqueat Æno
 Aeternusque tuam pascit, aselle, famem.
 Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?
 Num gravis imbelles atterit hasta manus?
 Haec noceant potius, quam dentibus ulla puella 25
 Det mihi plorandas per tua colla notas.
 Diceris et macie vultum tenuasse: sed opto,
 E desiderio sit color iste meo.
 At mihi cum noctes induxit Vesper amaras,
 Si qua relictæ iacent, osculor arma tua. 30
 Tum queror in toto non sidere pallia lecto,
 Lucis et auctores non dare carmen aves.
 Noctibus hibernis castrensia pensa laboro
 Et Tyria in radios vellera secta suos.
 Et disco, qua parte fluat vincendus Araxes, 35
 Quot sine aqua Parthus milia currat equs.
 Cogor et e tabula pictos ediscere mundos,
 Qualis et hæc docti sit positura dei,
 Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab aestu,
 Ventus in Italiam qui bene vela ferat. 40
 Assidet una soror, curis et pallida nutrix
 Peierat hiberni temporas esse moras.
 Felix Hippolyte! nuda tulit arma papilla,
 Et texit galea barbara molle caput.
 Romanis utinam patuissent castra puellis! 45
 Essem militiae sarcina fida tuæ,
 Nec me tardarent Scythiæ iuga, cum Pater altæ
 Africus in glaciem frigore nectit aquas.
 Omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior:
 Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem. 50
 Nam mihi quo Poenis *nova* purpura fulgeat ostris

Crystallusque meas ornet aquosa manus ?
 Omnia surda tacent, rarisque adsueta kalendis
 Vix aperit clausos una puella Larēs.
 Glaucidos et catulae vox est mihi grata querentis : 55
 Illa tui partem vindicat una toro.
 Flore sacella tego, verbenis compita velo,
 Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
 Sive in finitimo gemuit stans noctua tigno,
 Seu voluit tangi parca lucerna mero, 60
 Illa dies hœrnis caedem denuntiat agnis,
 Succinctique calent ad nova lucra popae.
 Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris,
 Raptave odorato carbasa lina duci,
 Plumbea cum tortae sparguntur pondera fundae, 65
 Subdolus et versis increpat arcus equis.
 Sed, tua sic domitis Parthae telluris alumnis
 Pura triumphantis hasta sequatur equos,
 Incorrupta mei conserva foedera lecti.
 Hac ego te sola lege redisse velim. 70
 Armaque cum tulero portae votiva Capenae,
 Subscribam : “ Salvo grata puella viro.”

IV.

Tarpeium nemus et Tarpeiae turpe sepulcrum
 Fabor et antiqui limina capta Iovis.
 Lucus erat felix hederoso consitus antro,
 Multaque nativis obstrepit arbor aquis :
 Silvani ramosa domus, quo dulcis ab aestu 5
 Fistula poturas ire iubebat oves.
 Hunc Tatius fontem vallo praecingit acerno,
 Fidaque suggesta castra coronat humo.

Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
 Cum quateret lento murmure saxa Iovis? 10
 Atque ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
 Stabant Romano pila Sabina foro.
 Murus erant montes : ubi nunc est curia saepta,
 Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
 Hinc Tarpeia deae fontem libavit : at illi 15
 Urgebat medium fictilis urna caput.
 Et satis una malae potuit mors esse puellae,
 Quae voluit flammis fallere, Vesta, tuas?
 Vidit harenosis Tatium proludere campis,
 Pictaque per flavas arma levare iubas. 20
 Obstupuit regis facie et regalibus armis,
 Interque oblitus excidit urna manus.
 Saepe illa immeritae causata est omina lunae,
 Et sibi tingendas dixit in amne comas :
 Saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis, 25
 Romula ne faciem laederet hasta Tati.
 Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 Rettulit hirsutis brachia secta rubis,
 Et sua Tarpeia residens ita flevit ab arce
 Vulnera, vicino non patienda Iovi. 30
 " Ignes castrorum et Tatiae praetoria turmae
 Et formosa oculis arma Sabina meis,
 O utinam ad vestros sedeam captiva Penates,
 Dum captiva mei conspicer ora Tati.
 Romani montes et montibus addita Roma 35
 Et valeat probro Vesta pudenda meo.
 Ille equus, ille meos in castra reponet amores,
 Cui Tatius dextras collocat ipse iubas.
 Quid mirum in patrios Scyllam saevisse capillos,

Candidaque in saevos inguina versa canes? 40
 Proditā quid mirum fraterni cornua monstri,
 Cum patuit lecto stamine torta via?
 Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
 Improba virgineo lecta ministra foco!
 Pallados extinctos si quis mirabitur ignes, 45
 Ignoscat: lacrimis spargitur ara meis.
 Cras, ut rumor ait, tota cessabitur urbe:
 Tu cape spinosi rorida terga iugi.
 Lubrica tota via est et perfida: quippe tacentes
 Fallaci celat limite semper aquas. 50
 O utinam magnae nossem cantamina Musae!
 Haec quoque formoso lingua tulisset opem.
 Te toga picta decet, non quem sine matris honore
 Nutrit inhumanae dura papilla lupae.
 Sic, hospes, pariamne tua regina sub aula? 55
 Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
 Si minus, at raptae ne sint impune Sabinae:
 Me rape, et alterna lege repende vices.
 Commissas acies ego possum solvere nupta;
 Vos medium palla foedus inite mea. 60
 Adde Hymenaeae modos, tubicen fera murmura conde:
 Credite, vestra meus molliet arma torus.
 Et iam quarta canit venturam bucina lucem,
 Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
 Experiar somnum, de te mihi somnia quaeram: 65
 Fac venias oculis umbra benigna meis.
 Dixit, et incerto permisit brachia somno,
 Nescia se furis accubuisse novis.
 Nam Vesta, Iliacae felix tutela favillae,
 Culpam alit et plures condit in ossa faces. 70

Illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
 Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
 Urbi festus erat—dixere Parilia patres—
 Hic primus coepit moenibus esse dies,
 Annua pastorum convivium, lusus in urbe, 75
 Cum pagana madent fercula divitiis,
 Cumque super raros faeni flammantis acervos
 Traicit immundos ebria turba pedes.
 Romulus excubias decrevit in otia solvi
 Atque intermissa castra silere tuba. 80
 Hoc Tarpeia suum tempus rata convenit hostem :
 Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
 Mons erat ascensu dubius, festoque remissus :
 Nec mora, vocales occupat ense canes.
 Omnia praebebant somnos : sed Iuppiter unus 85
 Decrevit poenis invigilare tuis.
 Prodiderat portaeque fidem patriamque iacentem,
 Nubendique petit, quem velit, ipsa diem.
 At Tatius—neque enim sceleris dedit hosti honorem—
 “ Nube,” ait, “ et regni scande cubile mei.” 90
 Dixit, et ingestis comitum superobruit armis.
 Haec, virgo, officiis dos erat apta tuis.
 A duce Tarpeium mons est cognomen adeptus :
 O vigil, iniustae praemia sortis habes.

V.

Terra tuum spinis obducat, lena, sepulcrum,
 Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim,
 Nec sedeant cineri Manes, et Cerberus ultor
 Turpia ieiuno terreat ossa sono.
 Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem, 5

Concordique toro pessima semper avis,
 Penelopen quoque neglecto rumore mariti
 Nubere lascivo cogeret Antinoo.
 Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,
 Et volucris nidis esse noverca suis. 10
 Quippe et, Collinas ad fossam moverit herbas,
 Stantia currenti diluerentur aqua.
 Audax cantatae leges inponere lunae
 Et sua nocturno fallere terga lupo
 Posset ut intentos astu caecare maritos, 15
 Cornicum immeritas eruit ungue genas,
 Consuluitque striges nostro de sanguine, et in me
 Hippomanes fetae semina legit equae.
 Exorabat opus verbis ceu blanda PERVRE
 Saxosamque FERAT sedula CVLPA viam : 20
 " Si te Eoa DOROZANTUM iuvat aurea ripa
 Et quae sub Tyria concha superbit aqua,
 Eurypylique placet Coae textura Minervae,
 Sectaque ab Attalicis putria signa toris,
 Seu quae palmiferae mittunt venalia Thebae, 25
 Murreaque in Parthis pocula cocta focis :
 Sperne fidem, provolve deos, mendacia vincant,
 Frange et damnosae iura pudicitiae.
 Et simulare virum pretium facit : utere causis :
 Maior dilata nocte recurret amor. 30
 Si tibi forte comas vexaverit, utilis ira :
 Post modo mercata pace premendus erit.
 Denique ubi amplexu Venerem promiseris empto,
 Fac similes puros Isidis esse dies.
 Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle 35
 Natalem Mais idibus esse tuum.

Supplex ille sedet : posita tu scribe cathedra
 Quidlibet. has artes si pavet ille, tenes.
 Semper habe morsus circa tua colla recentes,
 Litibus alternis quos putet esse datos. 40
 Nec te Medeae delectent probra sequacis :
 Nempe tulit fastus, ausa rogare prior :
 Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
 Cum ferit astutos comica moecha Getas.
 In mores te verte viri : si cantica iactat, 45
 I comes et voces ebria iunge tuas.
 Ianitor ad dantes vigilet : si pulset inanis,
 Surdus in obductam somniet usque seram.
 Nec tibi displiceat miles non factus amor,
 Nauta nec attrita si ferat aera manu, 50
 Aut quorum titulus per barbara colla pendit,
 Cretati medio cum saluere foro.
 Aurum spectato, non quae manus adferat aurum.
 Versibus auditis quid nisi verba feres ?
 " Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo 55
 Et tennes Coa veste movere sinus ?"
 Qui versus Coae dederit nec munera vestis,
 Istius tibi sit surda sine arte lyra.
 Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
 Utere, ne quid cras libet ab ore dies. 60
 Vidi ego odoratum victura rosaria Paestum
 Sub matutino cocta iacere Noto.
 His animum nostrae dum versat Acanthis amicae,
 Per tenuem ossa suam sunt numerata cutem.
 Sed cape torquatae, Venus o regina, columbae 65
 Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
 Vidi ego rugoso tussim concreescere collo,

Sputaque per dentes ire cruenta cavos,
Atque animam in tegetes putrem expirare paternas.
Horruit argenti pergula curta foco. 70
Exequiae fuerant rari furtiva capilli
Vincula et immundo pallida mitra situ,
Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
Cum fallenda meo pollice clatra forent.
Sit tumulus lenae curto vetus amphora collo : 75
Urgeat hunc supra vis, caprifice, tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum caeditæ saxis,
Mixtaque cum saxis addite verba mala.

VI.

Sacra facit vates : sint ora faventia sacris,
Et cadat ante meos icta iuvenca focos.
Cera Philætaeis certet Romana corymbis,
Et Cyrenaeas urna ministret aquas.
Costum molle date et blandi mihi turis honores, 5
Terque focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxae :
Pura novum vati laurea mollit iter. 10
Musa, Palatini referemus Apollinis aedem :
Res est, Calliope, digna favore tuo.
Caesaris in nomen ducuntur carmina : Caesar
Dum canitur, quaeso, Iuppiter ipse vaces.
Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus, 15
Qua sinus Ioniae murmura condit aquae,
Actia Iuleae pelagus monimenta carinae,

Nautarum votis non operosa via.
 Huc mundi coiere manus : stetit aequore moles
 Pinea : nec remis aequa favebat avis. 20
 Altera classis erat Teucro damnata Quirino,
 Pilaque femineae turpiter apta manu :
 Hinc Augusta ratis plenis Iovis omine velis,
 Signaque iam patriae vincere docta suae.
 Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus, 25
 Armorum et radiis picta tremebat aqua,
 Cum Phoebus linquens stantem se vindice Delon
 —Nam tulit iratos mobilis una Notos—
 Astitit Augusti puppim super, et nova flamma
 Luxit in obliquam ter sinuata facem. 30
 Non ille attulerat crines in colla solutos
 Aut testudineae carmen inerme lyrae,
 Sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona vultu,
 Egessitque avidis Dorica castra rogis,
 Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes 35
 Serpentem, inbelles quem timuere ferae.
 Mox ait : “ O longa mundi servator ab Alba,
 Auguste, Hectoreis cognite maior avis,
 Vince mari : iam terra tua est. tibi militat arcus,
 Et favet ex umeris hoc onus omne meis. 40
 Solve metu patriam, quae nunc te vindice freta
 Inposuit prorae publica vota tuae.
 Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene vidit aves.
 Et nimium remis audent, pro! turpe ! Latinis, 45
 Principe te fluctus regia vela pati.
 Nec te, quod classis centenis remiget alis,
 Terreat : invito labitur illa mari.

Quodque vehunt prorae Centauros saxa minantis,
Tigna cava et pictos experire metus. 50
Frangit et attollit vires in milite causa ;
Quae nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates : ego temporis auctor
Ducam laurigera Iulia rostra manu.”
Dixerat, et pharetrae pondus consumit in arcus : 55
Proxima post arcus Caesaris hasta fuit.
Vincit Roma fide Phoebi : dat femina poenas :
Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
At pater Idalio miratur Caesar ab astro :
“ Sum deus : et nostri sanguinis ista fides.” 60
Prosequitur cantu Triton, omnesque marinae
Plausuerunt circa libera signa deae.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc unum, iusso non moritura die.
Di melius ! quantus mulier foret una triumphus, 65
Ductus erat per quas ante Iugurtha vias !
Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod eius
Una decem vicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini : citharam iam poscit Apollo
Victor et ad placidos exuit arma choros. 70
Candida nunc molli subeant convivium luco,
Blanditiaeque fluant per mea colla rosae,
Vinaque fundantur praelis elisa Falernis,
Terque lavet nostras spica Cilissa comas.
Ingenium potis irritet Musa poetis : 75
Bacche, soles Phoebro fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret servire Sicambros,
Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat,
Hic referat sero confessum foedere Parthum :

Reddat signa Remi : mox dabit ipse sua. 80
 Sive aliquid pharetris Augustus parcet Eois,
 Differat in pueros ista tropaea suos.
 Gaude, Crasse, nigras si quid sapis inter harenas :
 Ire per Euphraten ad tua busta licet.
 Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec 85
 Iniciat radios in mea vina dies.

VII.

Sunt aliquid Manes : letum non omnia finit,
 Luridaque evictos effugit umbra rogos.
 Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro,
 Murmur ad extremæ nuper humata viae,
 Cum mihi somnus ab exequiis penderet *amarus*, 5
 Et quereretur lecti frigida regna mei.
Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
 Eosdem oculos : lateri vestis adusta fuit,
 Et solitum digito beryllon adederat ignis,
 Summaque Lethæus triverat ora liquor. 10
 Spirantisque animos et vocem misit : at illi
 Pollicibus fragiles increpuere manus.
 “ Perfide, nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te iam vires somnus habere potest ?
 Iamne tibi exciderunt vigilacis furta Suburæ 15
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis ?
 Per quam demisso quotiens tibi fune pependi,
 Alterna veniens in tua colla manu !
 Sæpe Venus trivio commissa est, pectore mixto
 Fecerunt tepidas pallia nostra vias. 20
 Foederis heu taciti ! cuius fallacia verba
 Non audituri diripuerunt Noti.

At mihi non oculos quisquam inclamavit euntis :
 Unum impetrassem te revocante diem.
 Nec crepuit fissa me propter arundine custos, 25
 Laesit et obiectum tegula curta caput.
 Denique quis nostro curvum te funere vidit,
 Atram quis lacrimis incaluisse togam ?
 Si piguit portas ultra procedere, at illuc
 Iussisses lectum lentius ire meum. 30
 Cur ventos non ipse rogis, ingrate, petisti ?
 Cur nardo flammae non oluere meae ?
 Hoc etiam grave erat, nulla mercede hyacinthos
 Inicere et fracto busta piare cado.
 Lygdamus uratur, candescat lamina vernae : 35
 Sensi ego, cum insidiis pallida vina bibi :
 Aut Nomas arcanas tollat versuta salivas :
 Dicet damnatas ignea testa manus.
 Quae modo per viles inspecta est puplica noctes,
 Haec nunc aurata cyclade signat humum, 40
 Et graviora rependit iniquis pensa quasillis,
 Garrula de facie si qua locuta mea est :
 Nostraque quod Petale tulit ad monimenta coronas,
 Codicis immundi vincula sentit anus :
 Caeditur et Lalage tortis suspensa capillis, 45
 Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
 Te patiente meae conflavit imaginis aurum,
 Ardentem e nostro dotem habitura rogo.
 Non tamen insector, quamvis mereare, Properti :
 Longa mea in libris regna fuere tuis. 50
 Iuro ego Fatorum nulli revolubile carmen,
 Tergeminusque canis sic mihi molle sonet,
 Me servasse fidem. Si fallo, vipera nostris

Sibilet in tumultis et super ossa cubet.
 Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem, 55
 Turbaque diversa remigat omnis aqua.
 Una Clytaemestrae stuprum *ratis* altera Cressam
 Portat mentitam lignea monstra bovis :
 Ecce coronato pars altera *vecta* phaselo,
 Mulcet ubi Elysias aura beata rosas, 60
 Qua numerosa fides, quaque aera rutunda Cybebes
 Mitratisque sonant Lydia plectra choris,
 Andromedaeque et Hypermestre sine fraude maritae
 Narrant—historiae pectora nota suae—
 Haec sua maternis queritur vivere catenis 65
 Brachia nec meritas frigida saxa manus :
 Narrat Hypermestre magnum ausas esse sorores,
 In scelus hoc animum non valuisse suum.
 Sic mortis lacrimis vitae sanamus amores :
 Celo ego perfidiae crimina multa tuae. 70
 Sed tibi nunc mandata damus, si forte moveris,
 Si te non totum Chloridos herba tenet :
 Nutrix in tremulis ne quid desideret annis
 Parthenie : patuit, nec tibi avara fuit.
 Deliciae meae Latris, cui nomen ab usu est, 75
 Ne speculum dominae porrigat illa novae.
 Et quoscumque meo fecisti nomine versus,
 Ure mihi : laudes desine habere meas.
 Pelle hederam tumulo, mihi quae pugnante corymbo
 Mollia contortis alligat ossa comis. 80
 Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis
 Et numquam Herculeo numine pallet ebur,
 Hic carmen media dignum me scribe columna,
 Sed breve, quod currens vector ab urbe legat :

- “ *Hic sita Tiburna iacet aurea Cynthia terra.* 85
Accessit ripae laus, Aniene, tuae.”
 Nec tu sperne piis venientia somnia portis :
 Cum pia venerunt somnia, pondus habent.
 Nocte vagae ferimur : nox clausas liberat umbras,
 Errat et abiecta Cerberus ipse sera. 90
 Luce iubent leges Lethaea ad stagna reverti :
 Nos vehimur, vectum nauta recenset onus.
 Nunc te possideant aliae : mox sola tenebo :
 Mecum eris, et mixtis ossibus ossa teram.”
 Haec postquam querula mecum sub lite peregit, 95
 Inter complexus excidit umbra meos.

VIII.

- Disce, quid Esquilias hac nocte fugarit aquosas,
 Cum vicina novis turba cucurrit agris.
 Lanuvium annosi vetus est tutela draconis,
 Hic ubi tam rarae non perit hora morae,
 Qua sacer abripitur caeco descensus hiatu, 5
 Qua penetrat—virgo, tale iter omne cave !—
 Ieiuni serpentis honos, cum pabula poscit
 Annua et ex ima sibila torquet humo.
 Talia demissae pallent ad sacra puellae,
 Cum temere anguino creditur ore manus. 10
 Ille sibi admotas a virgine corripit escas :
 Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
 Si fuerint castae, redeunt in colla parentum,
 Clamantque agricolae : “ *Fertilis annus erit.*”
 Huc mea detonsis avecta est Cynthia *mannis* : 15
 Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
 Appia, dic quaeso, quantum te teste triumphum

Egerit effusis per tua saxa rotis,
 Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna ;
 Si sine me, famae non sine labe meae. 20
 Spectaculum ipsa sedens primo temone pependit,
 Ausa per impuros frena movere locos.
 Serica nam taceo volsi carpenta nepotis,
 Atque armillatos colla Molossæ canes,
 Qui dabit immundæ venalia fata saginae, 25
 Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
 Cum fieret nostro totiens iniuria lecto,
 Mutato volui castra movere toro.
 Phyllis Aventinae quaedam est vicina Dianae ;
 Sobria grata parum : cum bibit, omne decet. 30
 Altera Tarpeios *est* inter Teia lucos ;
 Candida, sed potae non satis unus erit.
 His ego constitui noctem lenire vocatis,
 Et Venere ignota furta novare mea.
 Unus erat tribus in secreta lectulus herba. 35
 Quaeris *discubitus*? inter utramque fui.
 Lygdamus ad cyathos, *vîtrique* aestiva supellex,
 Et Methymnaei Graeca saliva meri.
 Nile tuus tibicen erat, crotalistria Phyllis,
 Et facilis spargi munda sine arte rosa. 40
 Nanus et ipse suos breviter concretus in artus
 Iactabat truncas ad cava buxa manus.
 Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
 Recidit inque suos mensa supina pedes.
 Me quoque per talos Venerem quaerente *secundam* 45
 Semper damnosi subsiluisse canes.
 Cantabant surdo, nudabant pectora caeco :
 Lanuvii ad portas ei mihi, solus eram !

Cum subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et levia ad primos murmura facta Lares. 50
Nec mora, cum totas resupinat Cynthia valvas,
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Pallueruntque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis et quantum femina saevit : 55
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in vultum conicit unguēs :
Territa vicinas Teia clamat anus.
Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis et insana semita voce sonat. 60
Illas direptisque comis tunicisque solutis
Excipit obscurae prima taberna viae.
Cynthia gaudet in exuviis victrixque recurrit
Et mea perversa sauciat ora manu,
Inponitque notam collo morsuque cruentat, 65
Praecipueque oculos, qui meruere, ferit.
Atque ubi iam nostris lassavit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra latens
Eruitur, geniumque meum prostratus adorat.
Lygdame, nil potui : tecum ego captus eram. 70
Supplicibus palmis tum demum ad foedera veni,
Cum vix tangendos praebuit illa pedes,
Atque ait : “ Admissae si vis me ignoscere culpae,
Accipe, quae nostrae formula legis erit.
Tu neque Pompeia spatiabere cultus in umbra, 75
Nec cum lascivum sternet harena forum.
Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum
Aut lectica tuae sidat aperta morae.
Lygdamus inprimis, omnis mihi causa querellae,

Veneat et pedibus vincula bina trahat." 80
 Indixit legem. Respondi ego : " Legibus utar."
 Riserat imperio facta superba dato.
 Dein quemcumque locum externae tetigere puellae,
 Sufficit, at pura limina tergit aqua,
 Imperat et totas iterum mutare lacernas, 85
 Terque meum tetigit sulfuris igne caput.
 Atque ita mutato per singula pallia lecto,
 Respondi, et toto solvimus arma toro.

IX.

Amphitryoniades qua tempestate iuencos
 Egerat a stabulis, o Erythea, tuis,
 Venit et ad vestros, pecorosa Palatia, montes
 Et statuit fessos, fessus et ipse, boves,
 Qua Velabra suo stagnabant flumine, quoque 5
 Nauta per urbanas velificabat aquas.
 Sed non infido manserunt hospite Caco
 Incolumes : furto polluit ille Iovem.
 Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
 Par tria partitos qui dabat ora sonos. 10
 Hic, ne certa forent manifestae signa rapinae,
 Aversos cauda traxit in antra boves,
 Nec sine teste deo : furem sonuere iuenci,
 Furis et implacidas diruit ira fores.
 Maenalio iacuit pulsus tria tempora ramo 15
 Cacus : et Alcides sic ait : " Ite boves,
 Herculis ite boves, nostrae labor ultime clavae,
 Bis mihi quaesitae, bis mea praeda, boves,
 Arvaeque mugitu sancite boaria longo :
 Nobile erit Romae pascua vestra forum." 20

Dixerat, et sicco torret sitis ora palato,
 Terraque non ullas feta ministrat aquas.
 Sed procul inclusas audit ridere puellas
 Lucus *ubi* umbroso fecerat orbe nemus,
 Femineae loca clausa deae fontesque piandos, 25
 Impune et nullis sacra resecta viris.
 Devia puniceae velabant limina vittae,
 Putris odorato luxerat igne casa,
 Populus et longis ornabat frondibus aedem,
 Multaque cantantes umbra tegebat aves. 30
 Huc ruit in siccam congesta pulvere barbam,
 Et iacit ante fores verba minora deo.
 "Vos precor, o luci sacro quae luditis antro,
 Pandite defessis hospita fana viris.
 Fontis egens erro, circaque sonantia lymphis, 35
 Et cava suscepto flumine palma sat est.
 Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
 Ille ego sum : Alciden terra recepta vocat.
 Quis facta Herculeae non audit fortia clavae
 Et numquam ad vastas irrita tela feras, 40
 Atque uni Stygias homini luxisse tenebras?
 Accipite : et fesso VIX MIHI TERRA PATET.
 Quid si Iunoni sacrum faceretis amarae?
 Non clausisset aquas ipsa noverca suas.
 Sin aliquem vultusque meus saetaeque leonis 45
 Terrent et Libyco sole perusta coma :
 Idem ego Sidonia feci servilia palla
 Officia et Lydo pensa diurna colo,
 Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus,
 Et manibus duris apta puella fui." 50
 Talibus Alcides : at talibus alma sacerdos,

Puniceo canas stamine vincta comas :
 "Parce oculis, hospes, lucoque abscede verendo :
 Cede agedum, et tuta limine linque fuga.
 Interdicta viris metuenda lege piatur, 55
 Quae se summota vindicat ara casa.
 Magno Tiresias aspexit Pallada vates,
 Fortia dum posita Gorgone membra lavat.
 Di tibi dent alios fontes : haec lympa puellis
 Avia secreti limitis una fuit." 60
 Sic anus : ille umeris postes concussit opacos,
 Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
 At postquam exhausto iam flumine vicerat aestum,
 Ponit vix siccis tristia iura labris.
 "Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem 65
 Accipit : haec fesso vix mihi terra patet.
 Maxima quae gregibus devota est ara repertis,
 Ara per has," inquit, "Maxima facta manus,
 Haec nullis umquam pateat veneranda puellis,
 Herculis eximii ne sit inulta sitis." 70
 Sancte pater, salve, cui iam favet aspera Iuno :
 Sancte, velis libro dexter inesse meo.
 Hunc, quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
 Sic Sanctum Tatiae composuere Cures.

X.

Nunc Iovis incipiam causas aperire Feretri,
 Armaque de ducibus trina recepta tribus.
 Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires :
 Non iuvat e facili lecta corona iugo.
 Imbuis exemplum primae tu, Romule, palmae 5
 Huius, et exuviis plenus ab hoste rediis,

Tempore quo portas Caeninum Acronta petentem
 Victor *in* eversum cuspide fundis equum.
 Acron Hercules Caenina ductor ab arce,
 Roma, tuis quondam finibus horror erat. 10
 Hic spolia ex umeris ausus sperare Quirini
 Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
 Hunc videt ante cavas librantem spicula turres
 Romulus et votis occupat ante ratīs.
 "Iuppiter, haec hodie tibi victima corrueat Acron." 15
 Voverat : et spoliū corruit ille Iovi.
 Urbis virtutisque parens sic vincere suevit,
 Qui tulit a p̄rco frigida castra Lare.
 Idem eques et frenis, idem fuit aptus aratris,
 Et galea hirsuta compta lupina iuba. 20
 Picta neque inducto fulgebat parma pyropo :
 Praebant caesi baltea lenta boves.
 Cossus at insequitur Veientis caede Tolumni,
 Vincere cum Veios posse laboris erat,
 Necdum ultra Tiberim belli sonus, ultima praeda 25
 Nomentum et captae iugera terna Corae.
 Heu Veii veteres, et vos tum regna fuistis,
 Et vestro posita est aurea sella foro :
 Nunc intra muros pastoris bucina lenti
 Cantat, et in vestris ossibus arva metunt. 30
 Forte super portae dux Veius astitit arcem,
 Colloquiumque sua fretus ab urbe dedit.
 Dumque aries murum cornu pulsabat aheno,
 Vineā qua ductum longa tegebat opus,
 Cossus ait : "Fortis melius concurrere campo." 35
 Nec mora fit, plano sistit uterque gradum.
 Di Latias iuvare manus, desecta Tolumni

Cervix Romanos sanguine lavit equos.
 Claudius *Eridano* traiectos arcuit hostes,
 Belgica cum vasti parma relata ducis 40
 Virdomari. Genus hic Rheno iactabat ab ipso,
 Nobilis e rectis fundere gaesa rotis.
 Illi *virgatas maculanti sanguine bracas*
 Torquis ab incisa decidit unca gula.
 Nunc spolia in templo tria condita: causa Feretri, 45
 Omine quod certo dux ferit ense ducem ;
 Seu, quia victa suis umeris *huc* arma ferebant,
 Hinc Feretri dicta est ara superba Iovis.

XI.

Desine, Paulte, meum lacrimis urgere sepulcrum :
 Panditur ad nullas ianua nigra preces.
 Cum semel infernas intrarunt funera leges,
 Non exorato stant adamante viae.
 Te licet orantem fuscae deus audiat aulae; 5
 Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.
 Vota movent superos : ubi portitor aera recepit,
 Obserat *umbrosos* lurida porta rogos.
 Sic maestae cecinere tubae, cum subdita nostrum
 Detraheret lecto fax inimica caput. 10
 Quid mihi coniugium Paulli, quid currus avorum
 Profuit aut famae pignora tanta meae?
 Num minus immites habuit Cornelia Parcas :
 En sum, quod digitis quinque legatur, onus.
 Damnae noctes, et vos vada lenta paludes, 15
 Et quaecumque meos implicat unda pedes,
 Immatura licet, tamen huc non noxia veni :
 Det Pater hic umbrae mollia iura meae.

Aut, si quis posita iudex sedet Aeacus urna,
In mea sortita vindicet ossa pila : 20
Assideant, fratrem iuxta Minoia sella, et
Eumenidum intento turba severa foro.
Sisyphæ, mole vaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax Tantaleo corripere ore liquor,
Cerberus et nullas hodie petat improbus umbras, 25
Et iaceat tacita lapsa catena sera.
Ipsa loquar pro me : si fallo, poena sororum
Infelix umeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per avita tropaea decori,
Aera Numantinos una loquuntur avos. 30
Altera maternæ exaequatur turba Libones,
Et domus est titulis utraque fulta suis.
Mox, ubi iam facibus cessit praetexta maritis,
Vinxit et acceptas altera vitta comas,
Iungor, Paulle, tuo sic discessura cubili : 35
In lapide huius uni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi, Roma, verendos,
Sub quorum titulis, Africa, tonsa iaces,
Et Persen proavi simulantem pectus Achillis,
Quique tuas proavo fregit Achille domos, 40
Me neque censurae legem moluisse, nec ulla
Labe mea vestros erubuisse focos.
Non fuit exuviis tantis Cornelia damnum,
Quin erat et magnæ pars imitanda domus.
Nec mea mutata est aetas, sine crimine tota est : 45
Viximus insignes inter utramque facem.
Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
Ne possem melior iudicis esse metu.
Quaelibet austeras de me ferat urna tabellas :

Turpior assensu non erit ulla meo, 50
 Vel tu, quae tardam movisti fune Cybeben,
 Claudia, turritae rara ministra deae,
 Vel cui, commissos cum Vesta reposceret ignes,
 Exhibuit vivos carbasus alba focos.
 Nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi : 55
 In me mutatum quid nisi fata velis?
 Maternis laudor lacrimis urbisque querellis,
 Defensa et gemitu Caesaris ossa mea.
 Ille sua nata dignam vixisse sororem
 Increpat, et lacrimas vidimus ire Deo. 60
 Et tamen emerui generosos vestis honores,
 Nec mea de sterili facta rapina domo.
 Tu, Lepide, et tu, Paulle, meum post fata levamen,
 Condita sunt vestro lumina nostra sinu.
 Vidimus et fratrem sellam geminasse curulem, 65
 Consule quo facto, tempore rapta soror.
 Filia, tu specimen censurae nata paternae,
 Fac teneas unum nos imitata virum,
 Et serie fulcite genus : mihi cymba volenti
 Solvitur aucturis tot mea fata meis. 70
 Haec est feminei merces extrema triumphii,
 Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
 Nunc tibi commendo communia pignora natos :
 Haec cura et cineri spirat inusta meo.
 Fungere maternis vicibus, pater : illa meorum 75
 Omnis erit collo turba ferenda tuo.
 Oscula cum dederis tua flentibus, adice matris :
 Tota domus coepit nunc onus esse tuum.
 Et si quid doliturus eris, sine testibus illis :
 Cum venient, siccis oscula falle genis.

Sat tibi sint noctes, quas de me, Paulle, fatiges,
Somniaque in faciem credita saepe meam.
Atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
Ut responsurae singula verba iace.
Seu tamen adversum mutarit ianua lectum, 85
Sederit et nostro cauta noverca toro,
Coniugium, pueri, laudate et ferte paternum :
Capta dabit vestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis : conlata priori
Vertet in offensas libera verba suas. 90
Seu memor ille mea contentus manserit umbra
Et tanti cineres duxerit esse meos,
Discite venturam iam nunc sentire senectam,
Caelibis ad curas nec vacet ulla via.
Quod mihi detractum est, vestros accedat ad annos : 95
Prole mea Paullum sic iuvet esse senem.
Et bene habet : numquam mater lugubria sumpsit :
Venit in exequias tota caterva meas.
Causa perorata est. flentes me surgite testes,
Dum pretium vitae grata rependit humus. 100
Moribus et caelum patuit : sim digna merendo,
Cuius honoratis ossa vehantur aquis.

APPENDIX.

CODICIS PERUSINI VARIETAS. (*m* = variae lectiones in margine adpositae, partim prima manu, partim recentiore scriptae. Compendia plerumque non indicavi. *e* caudatum per *ae* plerumque extuli).

LIBER I.

SEXTI Aurelii propertii nautae monobilos Ad Cinthiam liber primus incipit feliciter.

i. 1. Cinthia *et ita passim*. cepit. 2. cupidinibus *m* libidinibus *ma. rec.* 7. deficit *m* defit in *ma. rec.* 9. Minalion in Mimalion *mutatum*. 10. hyasidos. 13. psilli : robore *m* uulnere. 14. archadiis. 17. tardus -dus *post. ras.* [*m falsus*] : ullas u *post. ras.* 23. sydera *y passim* : amnes *m* ignes. 24. citha -inis *ras. in med. voc.* 25. Et *m* at *ma. rec.* 30. nouit *m* norit. 31. aure *m* ore. 33. amaras *m* inanes. 34. pectore.

ii. Ad Cinthiam. 1. uita *m* uincta. 2. coha. 3. horonthea. myrrha. 9. summittat. 10 et. 11. formosius *m* or. 13. persuadent *m* perfundent *ma. rec.* 16. telayra. 19. Nec *m* non : frigium. 25. sim *m* sis *ma. rec.* 26. sat est *m* satis. 27. Quom.

iii. Ad Cinthiam. 1. ruina *m* carina. 2. enoccia.

5. aedonis. 6. appidano. 8. lacrimis, manibus *superscr. ma. rec.* 9. Æbria. 10. saeua *m sera.* 15. tentare, *et ita passim.* 16. sumere et arma. 18. uerbera. 20. ignotis *m inotis.* percurrrens. 29. Nequa *m que.* 30. *m insuetam.* 34. fixa thoro (thorus *semper*). 35. conuiuia *m iniuria ma. rec.* 36. rettulit *m expulit.* 38. hei. 39. perducas *m duras.* 43. interea *m interdum.* 45. alis *m horis.*

iv. Ad bassum. 5. Tu *m et et ut :* nictideos. 6. Spanae *m rta.* 13. multis decus *m nullis decor ma. rec.* 14. dicere *m ducere ma. rec.* 15. quos *pr.* nostros, *os post ras.* contendasⁱ. 16. Hec *m hoc :* fides. 17. hoc. 22. differet *m deferet.* 26. si *m sibi ma. rec.*

v. Ad gallum. 6. tossica x *superscr.* 8. sciet *m sinet uel solet.* 9. Aut : ausis : nostris. 13. at *m hah et ad.* 20. discere *m dicere.* 21. mirabere *m miserabere ma. rec.* 24. credere *m cedere.* 30. ferre.

vi. Ad tullum. 1. adriae. 3. Quom chorripeos *m corcyrheos ma. rec. et ripheos ma. rec.* 4. *m meonias.* 8. dies. 10. irato *m ingrato ma. rec.* 11. querelis (querela *semper*) *m puellis.* 12. hah (*ita saepius*). 15. cernere *m noscere.* 15. convitia. 17. dicat, *m ducat et discat,* contraria uento. 20. refer sociis. 32. aratra licor.

vii. Ad ponticum. 1. ducuntur. 5. agitemus. 7. tñ. 9. Hic uita^ae conteritur mihi modus^d. 16. Quod nolim : euiolasse. 20. subiiciet (*et ita in similibus passim*). 24. uale *m iaces.*

viii. Ad cinthiam. 7. fulcire ruinas. 11. funis *m* navis. 15. in hora *m* harena. 19. felici praeuecta. 21. de te. 22. lumine uerba. 25. atraciis. 26. ileis. 27. mea est. 31. et *om.* *pro* ego *m* ero *ma. rec.* 36. paravit. 42. cinthya.

ix. Ad aemulum ponticum irrisorem. 4. quouis. 7. lachrymae (*ita plerumque*). 11. ualent *n post* *erasum*. 13. depone. 19. tygres. 29. Quod. 30. aufuge. 31. et possunt. 34. quo.

x. Ad Gallum. 11. concredere *m* concedere *ma. rec.* 15. diuersos. 17. poenas. 19. quaecumque. 20. querenda : ege'. 23. Heu. 24. Heu : cadent 28. effectu.

xi. Ad Cinthiam. 1. mediis *om. in marg. additum.* baiis. 2. littoribus (*littus passim*). 3. thesproti *m* tesponti *et* transponti. 4. Et modo *m* proxima. 5. adducere. 8. substulit (*ita saepissime*). 10. cimba. 11. teutantis. 12. Alternae. 15. abmota *m* hamato *ma. rec.* 20. timentis. 21. non *pro* nunc. 26. Quicquid (*sic semper*).

xii. (*superiori elegiae cohaeret.*) 1. *m* dissidia. 7. illo *m* ullo *ma. rec.* 10. Laeta *m* lecta. 17. At : potui. 19. Me : desistere *m* discedere.

xiii. Ad Gallum. 1. facis. 3. mirabor *m* imitabor. 8. adire. 10. eriget *m* exiget *ma. rec.* 16. illectis *m* insertis. 17. uerbis. 21. enipheo. 24. in aetheis. 30. laedae partu, *e superscr. ma. rec.* 34. lumine. 35. Quae. 36. quocunque.

xiv. Ad tullum divitem. 1. tyberina. 10. totam *m* um. 11. pactholi. 16. sunt. 17. mentes *m* uires. 20. foro *m* thoro *ma. rec.* 24. uel.

xv. Ad Cinthiam. 1. iura *m* dura. 5. externos. 6. longam facie: desidia *m* *habet* longa faciem quaerere desidia. 9. itaci: calipso. 12. *m* solo. 13. posthac *m* *haec*. 21, 22 = 15, 16. 16, 17. Hysiphyle. 17. post illos. 21. Alphasiboea (*sic*). 24. hystoria. 26. mouere. 27. ha. 29. Multa. 33. Quam mihi. 39. colores *post. ras.* calores *fuisse videtur*. 42. nullis.

xvi. Verba ianuae conquerentis. 4. humida (*ita passim*). suplicibus. 22. intepido. 24. *m* uidet, *et* dolat *ma. rec.* 30. calibe. 38. iratus dicere tuta loco *m* to. 46, 47. *om. in marg. additi ma. rec.* 48. deferor *m* differor *ma. rec.*

xvii. Ad Cinthiam. 2. alcionas. 3. solito: *st om.* 4. Omniaque. 8. harena *semper*. 16. nulla *m* dura: rara *m* cara *ma. rec.* 18. tindaridas -os *fuit*.

xviii. Ad Cinthiam. 1. Haec loca deserta certe. *m* tacitura. 2. Zephiri. 9. carmina. 11. *m* Sic referas nobis mihi te. 20. archadio. 23. An tua quod: curam: *m* as. 26. queror. 31. resonant. 32. uacant.

xix. Ad Cinthiam. 10. Thessalus. 13. ueniat. 15. Quarum. 16. haec. 20. solo. 22. e.

xx. Ad gallum. 6. therodomanteo. 7. Nunc: umbrosae: siluae. 8. amerina *m* aniena *ma. rec.* 9. gigantei *m* gigantea *ma. rec.* 11. cupidus: rapinas. 12. adriacis. 18. Egressam. 20. Misorum. 25. proles aquilonia fratres. 26. zetis: calays. 28. Obscure. 29. *m* subcluditur. 31. hah Jam (*sic*). orithiae. 32. hah. ibat amadrias hinc. 33. arganti

phege. 34. timasin *m* thyniasin *ma. rec.* 35. nullae : millae, *ut videtur, fuit.* pendebant *m* reddebant. 36. Rosida. 37. riguo. 43. aurire *h superscr.* 44. humero (*sic passim*). 45. Quoius. 49. Quoi. 52. tutus *m* ruris *et* visus.

xxi. (*superiori cohaeret.*) 2. ageribus. 5. servato ut. 6. Ne soror. 10. sciet.

xxii. Ad tullum. 1. Valis (*rubricatoris culpa*). 6. sit.

LIBER II.

Liber secundus Propertii incipit.

i. 3. hoc *bis*. 5. chois : cogis. 6. choa. 9. lirae. 19. olimpo. 20. Impositum. 27. bella phylippos. 28. sicularis. 30. ptholomei. 31. cyprum *m* egyptum : tractus in urbem. 35. contexerit *m* et *et* is. 38. isioniden : meneacidê. 39. flegreos : encheladi. 40. chalimachus. 46. mea. 47. uno. 54. colchiacis : harena. 59. philotetae. 60. chyron : uulnera *m* lumina *ma. rec.* phyllirides. 61. epydaurius. 62. androegena. 63. Misus : haemonia. 65. primus *pro* solus. 66. Tantalea. 67. ille *om.* 69. caucasea. 73. spes. 77. illachrymans.

ii. Ad Cinthiam. 3. Quor. 4. ignoro *m* ignosco. 6. ut ante et *ma pr.* 8. pectine *m* pectus *ma. rec.* 9. ischomenae *m* hystomace *et* hyppomene : laphitae. heroinae. 10. Centaurus. 11. satis *m* sanctis *ma. rec.* 13. uiderit.

iii. Ad irrisorem. 1. nullum. 3. requiescere *m*

cognoscere. 10. sunt. 11. hybero. 15. bombice. 17. hyaco. 18. adriana. 21. carinae. 22. quae quiuis: esse *m* aequa. 24. Arridus: stertuit. 25. contulerint. 27. Non non *m* nunc. 29. rara *pro* nata. 30. accumbens: ioui *m* loco. 31. mecum romana *m* nobiscum humana. 33. non. 34. pulchrius *m* pulueris haec. 39. achylles: *ita passim*. 40. priamus: foret *m* fuit. 42. in arte *m* in ante. 45. tenere *m* t: aut. 47. aratro *m* a. 52. hyphicli. 53. phero. 54. amicheonia.

iv. Ad amantem. 7. citeis. 8. permedeae. 9. cernimus *m* criminis. 15. fallaci *m* felici.

v. Ad Cinthiam. 4. aquilo. 6. uolit *m* uelit. 8. Vellicet *m* uendicet. 11. ita *om.* carpatiae. 12. antra notho. 19. orbem hostem. 21. uestes. 22. perclusas *m* perduras. 26. circumiere. 28. forma potens.

vi. Ad Cinthiam. 1. ephineae *m* ephyreae. 2. fores *m* pedes. 3. menandreo. 4. erithonius. 5. delectas. 6. Phirne. 8. iure *m* rara. 12. amica. 13. ledent. 17. cepit *m* iussit *ma. rec.* 18. perithoum. 20. *ita* durae. 22. quodlibet. 23. amoeti: laetus ulyxes *m* lectus ulyxis *ma. rec.* 32. Iurgia. 41. me ducit.

vii. De Cinthia. 2. condam. 3. Ni. 11. At. cum talis: tibia. *m* tum qualis: cinthia. 13. *Incipit nova elegia* Ad Cinthiam. 13. gnatos. 15. comitarent. 18. hybernos.

viii. Ad amicum de erepta amica. 2. at: lachrymis. 4. leuior. 8. aut uincis. 10. steterant. 21. boetius hymon. 23. commiserat. puellae. 25. efficies.

31. phrygas *m* fuga. 37. saeua : redita. 38. illum.
39. marte *m* amore *ma. rec.*

ix. Ad amicam. 3. bisdenos *m* bissenos *ma. rec.*
12. Appositum. simeonta. 16. Schiria : uiro *m* thoro.
17. ueris *m* castis. 21. duxisti. 26. peterentur. 32.
foemina. 36. ego (*sic*). 39. curam *m* uitam. 49.
duris. 50. *m* morte. 52. *m* ma.

x. Hortatur se ad maiora. 2. aemonio. 11. carmine.
13. equites. 15. quis : colla *m* tela. 19. castra *m* sacra (?). 22. hic *m* hac. 26. parnasi *m* permessi.

xi. De amica. 3. tecum. 6. Cuius.

xii. De amore. 3. lumine *m* sensu. 9. sagyttis.
15. numquam *m* nusquam. 18. Si puer est alio
traijce puella loco.

xiii. De amore suo. 1. achimeniis armantur
etrusca. 7. nostro *om.* 8. sum : notior *m* tutior.
12. pueri *m* is. 22. actalico : nissa x *superscr.* 25.
est *om.* 26. persophone. 27. sequare. 29. secura
m suprema. 30. onix. 38. pitii. 40. ueni memores.
46. Mnestoris. 47. Quis tam longaeuae : meruisset
m monuisset. 48. Gallicus. 55. *ita*, lauisset. illic *m*
illinc. 56. esse *m* isse. 58. quid.

xiv. De receptione sinosa. 5. suum saluum :
horestê. 7. theseida. 11. tum. 16. Conditio emeriti.
19. contendite. 23. Nec *m* haec. 26. munere *m*
nomine. 30. honusta.

xv. Intimatio animi. 2. delitiis. 7. lassos. 11.
committere. 15. endimion. 17. pertendens : cu-
bares. 22. quis : putet. 25. nos *om.* 27. sic *pro*
tibi. 34. arridus : puluere. 49. liceat.

xvi. Ad Cinthiam. 1. illiricis. 4. uerba. 10. illirias. 12. illa. 13. labori. 18. ipso. 20. graminea. 23. Non quia: cubares. 27. exclusis. 29. heriphile. 32. suis. 39. Nunc. 43. quascumque *bis*. 44. Quosque: chrisolitos. 49. Vidisti. 51. pleyades. 56. hauster.

xvii. De Exclusionē. 2. erat. 5. mouearis: ad *om.* 12. NVnecdecimo (*sic*). 15. Nunc iuuat.

xviii. Ad Cinthiam. 5. Quid si iam canis aetas mea caneret annis. 7. tythoni *et in v.* 15. 11. *ita* ulnis. 19. quom. 20. haud. 21. diminuo.

xix. Ad Cinthiam. 4. sinit. 12. comam. 13. thura. 17. mea. 31. Quando *m* quin.

xx. Ad Cinthiam. 1. briseida. 3. uesana. 7. superbae. 8. asipydo *m* asisipho: lachrymas *m* ans. 10. daphnes: modo, *m* Danaes—domo. 11. Ante *m* in. uita *m* iura. cathenas. 12. transileamque. 29. erinides. 32. sisypheo. 33. suplicibus. 35. Haec: uis.

xxi. Ad Cinthiam. 12. Euecta est tenuis namque creusa domo. 13. calipso. 17. qui perstat *m* restat.

xxii. Ad herenium demophoontem. 1. hereni. 4. Ominis *m* omniaque. 3, 4. *inverso ordine*. 5. deducit. 6. iniicit. 13. omnis. 14. Quod *m* quid. 15. Quor. 16. *m* queritur. 23. Percunctere. 25. alcumene: arcthos. 27. sine fulmine. 29. a, e *superscr. ma. rec.* 31. andromaches. 32. miceneae num. 34. pellides. 35. *alterum modo om. in marg. additum.* 41. nauem. 43. si *pro* sin. 47. uexant *m* uersant. 48. Cur recipi quae: uetat. 50. quia *pro* quae *m* que: querere plura.

xxiii. De seruitute amoris. 1. Quae *m* quoi: est *m* et. 15. Cum. 21. eufrates. 22. capiant. 24. volit *post. ras.* velit *fuit.* *Nova elegia incipit* Ad Cinthiam. 27. Quoi. 28. ingenuus. 29. spiraret *m* res. 32. nomine. 35. flabella *in* flagella *mutatum ma. rec.* 37. cupis. 38. iulia *m* ui. 39. si *pro* sed *m* ni. 40. Fallacis.

xxiv. (*superiori elegiae cohaeret*). 2. Jam. 6. Ve Ille (*sic*). 9. leneas *m* lerneas: aras *m* hydras. 18. *post* 16 *positus est.* 22. nauita. 28. phillida. 31. ducit. 35. Ni.

xxv. Ad amicam iratam. 2. Excludit: ueni. 5. sepositis. 9. deducit *in* diducit *mutatum ma. rec.* 10. titonus. 12. saepe. 14. Caucaseas. 15. obscura. 17. nullo de me: sublumine. 26. rotam. 27. flatus *m* saltus. 31. suo *om. superscr. ma. rec.* 34. Inuidia. 40. si. 42. fusco. 48. cuius.

xxvi. Somnium de amica. 8. Atque. 15. *m* pro invidia. increparent. 16. nisaeae *m* nesaeae. ncaerula. 22. orbe. 23. cambisae. 25. puellas beatos. 27. et *ante* constantia. 31. sopitis, os *fuit.* 35. scaeuus. 38. daneum. 39. Si qui *m* et: duo littora. ratis *ras. in i, ratus fuit.* 40. Duxerat. 47. amimone. 51. orithia. 53. sylla. 54. caribdis.

xxvii. De incerta hora mortis. 5. sequimur. 7. flemus *m* tus. capiti. tumultum. 10. heu.

xxviii. Ad Iouem pro amica aegrotante. 8. iuratur. 9. illa peraeagre *m* peraeque. 17. Yo. 18. iuli. 19. terras. 20. Ham: leucathoen. 29. maeonidas inter nereidas. 35. cardine rombi. 38. condidit.

40. garrula. 43. carmine. 48. persophone. 50. scilicet. 51. hyope. 52. pasiphe, a *supplet. ma. rec.* 53. hioa *m* hiona. 54. phebi. 59. demissa. 62. redde.

xxix. Ad Amicam. 1. Hesterna mea sunt lux (*sic*). 8. nam. 14. fores. 21. ita illecto *m* iniecto: duxerunt. 27. Illat. 28. Heu sibi neuque (*m* non *ad* heu *adscr.*). 29. demissa. 31. quid *m* quo *ma. rec.* 39. apposita propellens somnia nostra *m* suaui. 40. lassa. 41. custos recludor *m* custode.

xxx. Ad Cinthiam. 1. *m* nusquam locus est. 2. thanaf. 15. onerantur *m* e. 16. sonet. 17. menandri docta. 18. tumor *fuit* timor. 19. Nunc tu dira. 20. nota. 22. digna. 23. contentum. 25. obiiceat. 26. Roscida *m* rorida. 29. semele *m* ia. 38. bachus (*ita passim*).

xxxi. Ad cinthiam. 1. quor. 3. Tota. 4. aquas *m* quos: nurus *m* senis. 5. Hic equidem. 6. hyare. 7. mironis. 10. patria, *fuit* o: orthygia. 11. Aurea solis erant.

xxxii. (*superiori elegiae cohaeret*). 2. crimina lumen habent. 3. praenestis. 4. aonii: thelogani *m* eei lethogoni. 5. Cur uatem. 6. te uia 13. pariter planis urgentibus *m* sur. 21. minor. 29. luxu *m* s *ma. rec.* 31. Tindaris. 33. quamuis *pro* fertur. 34. Nec. 35. Quamuis ida. 37. et *om.* amadriadum *p*. 38. Sillenique. 40. referens *m* excipiens. 44. una *bis*. 45. Haec inpune (*m* eadem) ante illam *iâ iâ* inpune et Lesbia fecit. 47. quaeris. 49. in *pro* et. 54. Et 58. Corripuit. 61. tuque es imitata latinas.

xxxiii. Ad Cinthiam. 3. pereat. tepenti *m* repente.
7. yo. 8. quid *m* quod. 11. hAh. 12. Mansisti.
abbita. 16. Quor: uroma. 17. Quid tibi quid pro-
dest. 19. Aut. 26. lenta *m* lassa *ma. rec.* 31.
eurition. 32. polipheme. 35. es. 37. demissa. sarta.

xxxiv. Ad linceum. 1. amori *m* amico *ma. rec.* (?)
9. Linceu. 10. tunc. 19. meas. umbras. 20. stulto.
21. quod *m* qua: crimina *om post. scr. ma. pri.*
29. cretei. 31. sacius musis memorem imitare
philitâ. 33. aetholi. 34. factus. 35. phrigio. 38.
Tristis. 39. Non amphiariae. 40. magno *om.* 41.
Desine achylleo: coturno. 43. componere. 47.
grauis. 49. patiere labores. 53. restaverit. 57.
mistas. 60. deus *m* puer. 61. uirgilio. 66. yliade.
68. damnim. 72. tytirus. 73. coridon: alexim.
74. delitias. 75. lapsus: harena. 76. amadriadas.
83. âis (*i.e.* animis) *m* ans (*i.e.* animus) nec sim. 85.
laudabat *m* ludebat. 91. licoride.

LIBER III.

Incipit liber tertius propertii.

i. 1. choi: philitae. 6. ve *om. add. ma. rec.* 13.
missis. 19. uestro date. 22. reddat onus. 25.
abieno. 27. Ideum simeonta. cunabula. 29. Deiphe-
bumque. polidamantas. 36. esse. 38. licio.

ii. Ad librum suum. 3, 4. detenuisse. 4. traicia. 7.
fera. 13. Pheacias. 15. grata. 16. et meis: choris. 18.
19. pyramidum. 24. pondere. 26. decidet *m* ex. suae.

iii. Somnium propertii. 1. eliconis. 2. Belloro-
phonteï. 7. cecinit: oratia. 8. trophea. 9. Victo-

risque moram. 11. alacres romana sede, *m* acres caede. 15. fulmine. 19. scando. 21. seuecta. 26. qua. 28. punibus. 29. silleni. origo *m* imago. 33. rura. 38. callipea. 39. contentus: cycnis. 42. Flere. tingere. 52. philitea.

iv. De triumpho Cesaris. 6. parta trophea. 13. Cum. oneratos—axes. 14. uolgi. 22. me.

v. Ad amicam iratam. 1. veneremur. 2. Stant. 6. miser ire paro. classe. 8. caute. 9. inertem *m* in arte. 14. ab inferna. 17. hirro. 21. mentem multo. 24. integras, et *om*. 30. peremnis. 33. perhebi. 34. attractis. 35. segnis: boetes. 37. Quorue. 38. partis. 39. sunt. gigantum. 40. Thesiphones. 41. almeoniae. 44. et titio.

vi. Ad ligdamum (*i semper*). 3. dum. 9. Sic eam. 12. nullaue. 21. illa—miserum: pacto. 22. Aequallem nulla *m superscr*. 23. solum. 26. illa. 28. *m* exactis exta. 29. stygis. 30. uicta. 31. vana, *m* vada: cadunt. 40. et *om*. 41. mihi si tanto foelix.

vii. De morte peti. 10. *omissus*. 13. orithiae. 21. agamenonias. 22. quae—natantis aquae. 23. atridas. 24. ephigenia. 25. positaque. 29. curuae leti contexite. 31. fatis *m* terris. 34. quoi. 40. solo. 42. soli. 43. contectus-patrio. 46. et. flere. *m* interea nil tibi. 47. hunc. 49. chio calamo. 49. orithia. 50. Et fultum. 52. miser inuitam. 57. *m* ponti. 63. aduehat. 64. modo *pro* me, *m* corr. 65. flantem. uotigine. 66. noxque. 67. uco *pro* Nereo. 68. tracta. Thetis. 71. scaeue.

viii. Ad amicam. 3. Quor. cimbria. 11. grauida.

conuitia. 17. haruspex. 18. certas. 27. que. 28. iratam. 37. tendisti rætia. 39. quoi. 40. Offensam.

ix. 2. Intra. 8. Flamma: iugo. 9. singna. 10. calamus. 11. tabula^m (m *ma. rec.*) suma^m. ponit. 12. Partasius. 13. addita famae. 14. At mirum exiguus. 16. proprius: arte. *m* propria urbe. 17. concurrat. 20. sequitur: quisque. 23. Quom. 27. effectum. 34. trophea. 36. Tota. 44. dure. 45. curant *bis*. 48. caelum. onomedonta. 49. decerta. 50. ceso (1 *in s mutatum*). *m* celso. 57. fautor. iuuencae.

x. De natali puellae. 2. misissent. 8. niobes. 9. Alcionum. arua. 10. ithim. 11. foelicibus. 13. pura *in plura mutatum*. 15. cepisti. 17. forma *m* fama. 22. onix. 26. perstrepet. 30. instituat.

xi. De imperiis faeminarum. 1. limen *m* vitam. 2. tua. 5. Venturam. noctem. 9. flagrantes. 13. oppugnare. 14. Iniectis. pantesilea. 15. quoi. 16. candida candida. 17. Omphale. 21. *Incipit nova elegia*: In cleopatram aegypti reginam. 21. babilona. 23. missi. 24. Ne. 25. eufratem. 29. ob opprobria. 21. Coniugis. 33. alexandrina. 37. flegraeo. 41. anubim. 45. canopia. 46. dare. 47. tarquini. 48. quae. uocat. 49. triumphos. 53. spectavit. 55. fuit. 57. toto. 58. Marte *om*. 59. 60 = 67, 68. 60. pompeii bossora. 61. siphacis. 63. Curius. 64. Ac detius misso. 66. Et. 67. coniderant. 71. Aut.

xii. Ad postumum. 4. facias. 7. interea. 8.

fexus. aquas *pr.* 12. catafractus. 18. Cum sit. 23. ulyxes. 25. mons hysmara calpe. 27. lothosque. 28. caribdis. 29. Lamphathiae scithicis uerubus. 30. lamphathiae. 32. hyemis. 35. lecto. 38. Vincit penelopae lelia.

xiii. De auaritia et luxu matronarum. 2. uenere^em. 3. est. 4. est *om.* 5. Inda^e. 5. formosa *m* ica. 6. conca eritrea *m* ericina. 9. clausas. 10. Qui^eque q^runt fastos icariote. 12. opprobrii. tulit *m* trahit. 17. Nanque. 21. Ardent. 22. Imponunt. 23. Hic (*bis*). 24. penolope. 26. quarum. 27. ciconia. 33. cum. 34. Obscula. uiris *m* comis. 35. Atque humili pellesⁱ. 37. latas. 39. atque dei uacuam. 42. secunda *m* benigna : focis^r. 43. Ut *m* et. 51. lumina. 52. pithia. 53. diras^u. 54. parnasi. 55. Et. traxis polinestoris. 56. nunc. 57. eriphilla. 58. nunquam : est *om.* 59. uanus.

xiv. Ad spartum. 3. infamesi exercent corpora laudes. 5. ueloces. 6. aduca. 10. dischi. 11. Girum. 14. Termodontiacis. 17. habenis. 28. adhortatae cura modesta domi, *m* adoratae *in* odoratae *mutatum* et molesta. 29. ingeneti (*e* ante *t* erasum). 31. sint : uerba rogandi. 32. amator^r. 33. feres^o : que *om.* *m* que inimica.

xv. Ad Cinthiam de licinna. 2. uiniat *corr. rec.* 3. praetextae-amictu. 7. et multo. 11, 12 = 43, 44. 11. lianam. 14. Nictes : Ioui *m* Lyco. 15. Hah. 19. illa. 21. antippe : amanti. 23. est. 29. uago.

^casopi. 31. zetum *m* caelum. 32. tabulis. 34. in adversos: nothos. 43. Parta: zeti. 44. aracinte.

xvi. De imperio amicae. 4. nympha amena. 9. passus. 12. Schironis: si licet. 14. deo. 17.

Scaeva: hyantis. 23. Atfert^f huc. 24. ornabatⁱ. 25.

Dii. 29. humet. cumulus.

xvii. Ad bachum supplicatio. 1. 6. 13. 20. bache. 7. testantur. 8. Lincibus. adriana *corr. rec.* tuus. 10. et. 12. modo. 22. niseis. 23. nequicquam. ligurgum. 25. delphinum. 27. naxon. 28. naxia in noxia *mutatum*. 29. lassatis. 30. Cingit: lidia. 31. manabat. 34. hyante. 36. Fundet. 39. coturno.

xviii. Quod mors sit ineuitabilis. 1. Plausus. ludit. 2. Humida. 5. dexter. 9. Bis. stigias. 12. amplexos cineris. 17. et tolle. 18. plausu. 20. Saemina *m* gemmea. 21. hoc omnes hic primus. 27. Nyrea. 28. haud. 31. traicis. 32. Huc. portent. tuae. 33. sicalae. 34. cessit] caesar *primo fuit*.

xix. De incontinentia feminarum. 8. scaeua. 9. reprehendere. 12. abienae. boui *m* ioui. 13. enipheo. 15. illea. 19. clitemestrae. micenis. 20. strupo. 21. Tuque (u *corr.*) sylla.

xx. Ad amicam. 4. tantisne in. affrica. 7. et *pr.* 10. thoros. 11, 12 = 13, 14. 11. date: noctis. 17. constringit: pignora. 18. sydereae torta. 21. Nanque. 25. fractas. 28. isstoriae is *post ras*. 30. fructus.

xxi. Ad Cinthiam. 5. quacumque^c. 6. arte. 7.

negarit. 8. amica. 11. aequore. nauim. 13. te lin-
tea. 19. liceo. 21. properate: laboro *ut videtur in*
laborem *mutatum*. 23. me littora. 26. ortis. 28.
Librorumque. docte. 31. et longa.

xxii. Ad tullum. 1. cizichus. 2. propontiacha.
3. Dindymus. invencta cybele. 4. parte *pro via*. 5.
iuuat. 6. Et desyderio. 9. Gerionis. 12. Pellia-
caequae. 15. Et si qua origae. *m ma. rec.* olorigeri
et gygei. 25. Albanusque lacus socii nemorensis
abundat. 26. nympha. 28. furit. 29. cathenae. 32.
parante. 33. scaevae venerantur. Bachae *pr*. 36.
boui. 37. grais. 41. alta. 42. altus.

xxiii. De tabellis ideis. 4. signatis *pr*. adire. 7.
curas *pr*. 12. here. 14. bona. 15. dixi *pr. m*
dixti. cessavimus *pr*. 17. dolens coepit. 18. duci-
tur. 20. diras. epymeridas. 22. signa. 24. exquiliis.

xxiv. Ad amicam cinthiam. 1. Fama *post ras*. 3.
talis. 5. laudari *pr*. 10. Eruere *pr*. 13. amore *in*
aeno *mutatum*. 19. deo est. 24. Exciderant.

xxv. Ad cinthiam. 1. Visus *rubricatoris culpa*.
5. captus. 7. vincit. 8. esse *m ire*. 9. lumina *m*
limina. 13. cupies. 15. vices. 16 ut. 17. fatales.

LIBER IV.

i. Incipit liber quartus finito tertio. 1. quam. 2.
frigem. 4. procubuere. 5. dei *pr*. 6. opprobrio.
8. bobus *arat*. 9. Qua. substulit. 13. Buccina. 16.
sollennis. 19. palilia. 20. curuo. 29. statuit. lig-

mon. 31. tatiês rhamnesque uiri. coloni e *post ras*.
 32. oues equos. 36. longe. ipse *in isse mutatum*. vias.
 37. patriae. 40. Heu. 42. abieni. 43. Tum. 45.
 deti. 49. cortyne^a. 53. illia. 54. Vincet. 57.
 coner. 62. bache. 65. si quis. 66. extimet. 71.
 rugis *pr*. 72. dextra. 73. Accersis lacrimis carites.
 74. lira. 75. autoribus: haud. 77. architae. babi-
 loniis heros, e *post ras*. 78. Herops *pr. m* oron. 85.
 moueant. 93. saucius dum. 96. busta. 99. cinanae.
 100. uteri *m* pueri. 101. Iunoni. 103. libyci. 105.
 notas. 106. Umbra neque haec. 109. calcas. 111.
 agamenoniae ceruite. 119. deuehor. 123. moeuania.
 124. imber *pr*. 125. axis. 126. meo. 131. demissa.
 133. cantat. 136. et. suo. 137. spatiare. 140.
 Eludit. 141. confixum. discuxerit. 142. nostro *pr*.
 premit ausa. 144. Gucta. 146. prima *pr*. 149.
 cauo-hyatu. 150. caue.

ii. Fabula uertuni. 3. et *om*. 4. uolsinos. 5.
 Nec. 11. fructus. 12. credidit. 14. fronde *m*.
 fruge. 20. narrantis *pr*. 30. sub esse. 31. achei.
 36. Traiicit. 39. curare. 40. Serpiculus. 41. adii-
 ciam. fama *m* cura. 42. Ortorum. 44. uinco. 46.
 languet. 49. At. 51. licomedius. 57. qui te *pr*.
 58. creta *m* meta *ma. rec*. 61. maumurii. 61. aenae.
 63. dociles.

iii. Epistola aretusae ad licorem. 1. aretusa.
 licorae. 2. tociens. 5. At. 8. munitus beticus. 9.
 Hybernique: picto (que *om. pr.*) britania. 10. dis-
 color. 15. stigio. 16. Victa. 17. pendebant. mea
om. 21. torquet aeno. 22. famam *pr*. 25. Hac.

27. macre. 28. Et desyderio. 31. sydere. 32. auctores. 33. hybernis. 34. gladios. 36. equus. 39. laeta *m* pura. 42. hyberni. 43. hipollite. 47. scithie. 48. Affricus. 51. tibi *pro* nova. 52. Cris-
tallusque tuas. 53. que *om.* ^kcalendis. 55. Grancidos. 56. uendicat. thoro. ⁱ58. uentres *pr.* 60. ⁱtangi. 61. ornis. denuntiet. 62. Succinctaeque. 63. Nec. abscensis. 67. sit. partae *pr.* alumnus *pr.*

iv. Fabula tarpeiae. 3. ederoso conditus. 7. Nunc *pr.* 8. subgesta. 18. ueste *pr.* 23. lumina lunae. 24. tingendas. 28. Rectulit hyrsutis. 30. compatienda. 32. formosa. 34. esse *m* arma *ma.* *pr.* 38. comas. 39. sillam scaeuisse. 40. que *om.* *pr.* 41. prodita, *iterum, pro* cornua. 45. Palladis. 47. pugnabitur. 48. rosida. 50. caelat. 51. magicae. 59. nuptae. 62. Crede *pr.* 63. buccina. 64. oceanum sydera. 66. Fas. 68. nefariis. 69. uecta *pr.* 70. pluris. 71. termodoonta. 72. Strimonis. 73. palilia. 76. delitiis. 78. immundas: dapes. 79. ocia. 84. uocalis. 86. suis. 93. tarpeio.

v. In lenam. 2. tua *om.* 4. torreat *pr.* ossa *m* ora. 5. hippolitum. uagantem *m* negantem. 6. pexima: anus *m* auis. 7. Penolopen. 8. antigono. 9. magnos. 11. ad *pro* et *pr.* 15. et. 18. Hippomenes. 19. Exorabit. peruret. 21. dorizantum. 23. Euripilique. 24. actalicis. 24. quae *post* ras. quas, *ut puto, fuit.* thebae *post* ras. tempe, *ut puto, fuit.* 26. Muricaque. 34. syderis *m* isidis. 35. apriles. amicle. 36. maiis. 37. silet *m* sedet. 38. pauet.

41. dellectent. 42. negare *m* rogare. 43. spetiosa.
 52. caelati. saliere. 56. Ipsius. arte. 58. nec quis
 eras. 59. adornati *m* odorati. paesti. 61. achantis *m*
 chantus. 62. Per tenues ossa sunt numerata cutes.
 68. percula curua *m* peccula *pr*. 72. Quom. culta.
 75. saxis: cedito scabris. 76. Mistaque. adiice.

vi. Ad lenam. 2. pedes *m* focos. 3. philippeis.
 4. cyrrheneas. 5. blandos *m* blandi. 8. migdoniis.
 9. sunt. *Incipit nova elegia*: De bello actiaco et
 templo apollinis. 13. dicuntur. 22. feminea: acta.
 25. geminos acies. 27. Stantem linquens. 28. unda.
 33. agamenona. 34. Egissetque. 35. phitona. 36.
 lyrae. 45. prope. 47. remigat. 49. centaurica.
 53. autor. 60. et. 64. iussa *in* iusso mutatum.
 66. iugurta. 69. cecinit. 72. Blanditiaequae. 75.
 positis. 78. Cephean. 78. canet. 79. confexum.
 82. trophea. 83. Grande. sapit. 84. eufraten. 86.
 Iniiciet.

vii. De somnio cinthiae per propertium. 2. rogos
m lares. 4. Murmur^a (a et o *superscr. ma. rec.*) 5.
 amaris. 7, 8. Hosdem. 9. berillon. 11. animas.^o
 13. cuiquam *m* quicquam. sperare. 15. exciderant.
 tecta *m* furta. 19. comixta: misto. 23. inclamavitⁱ
m indamnauit. 25. fixa. 31. Quor. rogos.ⁱ 33.
 yacinthus.^o 35. Ligdamus. 37. At *m* aut uerna.
 39. publica. 40. ciclade. 42. Garula. 48. Ardent
 e *pr*. 51. nullum reuocabile. 57. clitemestrae
 strupum uehit: craesae. 59. parta *m* uecta *ma. rec.*
 61. qua quaerar ut unda cybelles. 64. corpora. 65.

Nec (*m* haec) summa aeternis. 71. sic. 72. Sic. doridos. 73. desyderet. 74. potuit *pr*. 75. Delitiaeque. latrrix *m* is. 76. ille *pr*. 79. tremulo. 85. Hic Tiburtina iacet. 86. anine *m* amene. 95. uoce. *Primus versus carminis sequentis hic scriptus est.*

viii. De serpente ad quem puellae mittebant an essent uirgines. 1. exquiliis. 3. Lanuuium *m* lauuium. 3. obripitur. hyatu. 8. una. 10. tenera anguineo. 11. Illa. 15. deuecta. ab annis. 19. archana. 23. Siriganam rapto *m* tacto. nepoti *pr*. 24. molosa. 25. farta. 26. Multato uoluit. *Incipit nova elegia*: De phillide auentina. 36. concubitus. 37. Ligdamus. cyatos utrique. 38. graeca *m* grata *ma. rec.* 39. tubicen *pr*. corolistria. 41. Magnus. curuatus in arctus. 44. Decidit. 45. secundos. 48. hei. 54. Polluerantque. 55. scaeuit. 56. Spectandum. 57. coniicit. 58. aquas. 60. nocte. 63. in exuuiis gaudet. 68. fusca. 69. Exuitur. 72. cui. 76. sternit. 77. sumum. 78. sudet operta. 81. leges. 84. suffocat et. lumina *pr*. 85. lucernas. 86. sulphuris. 88. Respondi.

ix. Fabula cacchi. 1. Amphitrioniades. 2. erithee^a. 3. in adiunctos *vel* aduinctos. 5. quoque, *ut puto, in* quaque *mutatum*. 7. cacho: *ita passim*. 10. sonos. 19. bouaria *pr*. 21. et *bis*. torquet. 24. ab. 27. lumina *pr*. uictae. 30. cantantis. 31. congesto. 34. uana uiis. 40. adnatas. 42. haec. 43. Quod. 47. sidonia. 48. coma colo. 49. hyrsutum. meⁱ. 52. uicta. 57. Magnam. thyresias. 60. fuit. 61. hu-

meris. 64. uira *m* uina. 65. nec *m* nunc. 73. Nunc.

x. De ioue feretro. 2. trina *m* terna. 6. exuuiis *m* eximio. 8. in euersum *m* uictor nec. 10. hector. 11. quirinis. 13. librantem *m* ui. 14. rates *pr*. 18. aprico. 20. hyrsuta. 23. uehientis. 24. uehios. laboris *bis*. 25. bellis *pr*. 26. parua. choraе. 27. Et uehii. 29. buccina. 30. fossibus *corr. pr*. 31. uehius. 33. aeno. 35. forti. 36. gradu. 37. discerpta: a r^heno. 40. Belligera uasti. relictā. 41. Virtomani. 42. ereptis. gessa *m* gesa. 43. iurgatis iaculantis ab agmine braccis, *m* in (*inguine*?) braesis. 44. incussa. 45. spolia *pro* condita. pheretri *pr*. 47. haec.

xi. Ad paulum de morte. 1. paule (*ita passim*). 8. herbosos *m* umbrosos *ma. sec*. 9. nostrum *m* mestum. 14. Et. legatur. 18. huic. 20. indicet. 21. fratres. 22. in tenero. 23. Sisiphe mole uaces *m* molle iaces. yisionis. 24. corripere. 26. lassa. 27. fallet. 29. decora trophea *m* per amena trophea decori. 30. Atrā *m* aera. regna. 31. maternos exaequat. libones *b post ras. ma. sec*. 34. uicta. 36. hoc. 37. colendos. 38. affrica tanta. 39. stimulantem. achyllis. 40. tuas *in* tuos *mutatum*. proauus. achylle. 41. molisse. 43. erat. 44. et erat. 48. possim. 50. a sensu. 51. cibellem. 53. commissos—reposcerit. 54. Exhibuit. 55. strabonia *m* scre. 58. meo. 63. Te *bis*. 67. nata *pr. corr. nacta*. 69. serie *m* seriem fulcire. *pr*. genus *m* domus. 70. unturis *post ras. malis*. 77. adijce *m*. 81. sunt. 84. tace. 89. collata. 96. iuuat. 97. Si

(*in ras.*) bene habet bene numquam mater lubrica
sumptum. 99. me. 100. grande. 102. ^aequis.

FINIS PROPERTII.

Sexti aurelii propertii nautae monobilos ad Cin-
thiam foeliciter explicit per me Pacificum Maximum
de Asculo in sapientia veteri Perusiae anno 1467
6 die februarii. Deo gratias et mariae. K. nō gaudeo
K.

March 1892.

A CLASSIFIED LIST
OF
EDUCATIONAL WORKS
PUBLISHED BY
GEORGE BELL & SONS.

Cambridge Calendar. Published Annually (*August*). 6s. 6d.
Student's Guide to the University of Cambridge.
The School Calendar. Published Annually (*December*). 1s.

BIBLIOTHECA CLASSICA.

*A Series of Greek and Latin Authors, with English Notes, edited by
eminent Scholars. 8vo.*

* * The Works with an asterisk (*) prefixed can only be had in the Sets of 23 Vols.

Aeschylus. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 8s.

Cicero's Orations. By G. Long, M.A. 4 vols. 32s.

Demosthenes. By R. Whiston, M.A. 2 vols. 10s.

Euripides. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 3 vols. 24s. (*Vol. I.)

Homer. By F. A. Paley, M.A., LL.D. The *Iliad*, 2 vols. 14s.

Herodotus. By Rev. J. W. Blakesley, B.D. 2 vols. 12s.

Hesiod. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 5s.

Horace. By Rev. A. J. Maclean, M.A. 8s.

Juvenal and Persius. By Rev. A. J. Maclean, M.A. 6s.

Plato. By W. H. Thompson, D.D. 2 vols. 5s. each.

—— Vol. I. *Phaedrus*.

—— *Vol. II. *Gorgias*.

Sophocles. Vol. I. By Rev. F. H. Blaydes, M.A. 8s.

—— Vol. II. F. A. Paley, M.A., LL.D. 6s.

***Tacitus: The Annals.** By the Rev. P. Frost. 8s.

***Terence.** By E. St. J. Parry, M.A. 8s.

Virgil. By J. Conington, M.A. Revised by Professor H. Nettleship.
3 vols. 10s. 6d. each.

**An Atlas of Classical Geography; 24 Maps with coloured Out-
lines. Imp. 8vo. 6s.**

GRAMMAR-SCHOOL CLASSICS.

A Series of Greek and Latin Authors, with English Notes.
Fcap. 8vo.

Cæsar: De Bello Gallico. By George Long, M.A. 4s.

—— Books I.–III. For Junior Classes. By G. Long, M.A. 1s. 6d.

—— Books IV. and V. 1s. 6d. Books VI. and VII., 1s. 6d.

—— Books I., II., and III., with Vocabulary, 1s. 6d. each.

Catullus, Tibullus, and Propertius. Selected Poems. With Life.
By Rev. A. H. Wratlaw. 2s. 6d.

Cicero: De Senectute, De Amicitia, and Select Epistles. By
George Long, M.A. 3s.

Cornelius Nepos. By Rev. J. F. Macmichael. 2s.

Homer: Iliad. Books I.–XII. By F. A. Paley, M.A., LL.D.
4s. 6d. Also in 2 parts, 2s. 6d. each.

Horace: With Life. By A. J. Maclean, M.A. 3s. 6d. In
2 parts, 2s. each. Odes, Book I., with Vocabulary, 1s. 6d.

Juvenal: Sixteen Satires. By H. Prior, M.A. 3s. 6d.

Martial: Select Epigrams. With Life. By F. A. Paley, M.A., LL.D.
4s. 6d.

Ovid: the Fasti. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 3s. 6d. Books I
and II., 1s. 6d. Books III. and IV., 1s. 6d.

Sallust: Catilina and Jugurtha. With Life. By G. Long, M.A.
and J. G. Frazer. 3s. 6d., or separately, 2s. each.

Tacitus: Germania and Agricola. By Rev. P. Frost. 2s. 6d.

Virgil: Bucolics, Georgics, and Æneid, Books I.–IV. Abridged
from Professor Conington's Edition. 4s. 6d.—Æneid, Books V.–XII., 4s. 6d.
Also in 9 separate Volumes, as follows, 1s. 6d. each:—Bucolics—Georgics,
I. and II.—Georgics, III. and IV.—Æneid, I. and II.—Æneid, III. and
IV.—Æneid, V. and VI.—Æneid, VII. and VIII.—Æneid, IX. and X.—
Æneid, XI. and XII. Æneid, Book I., with Vocabulary, 1s. 6d.

Xenophon: The Anabasis. With Life. By Rev. J. F. Macmichael.
3s. 6d. Also in 4 separate volumes, 1s. 6d. each:—Book I. (with Life,
Introduction, Itinerary, and Three Maps)—Books II. and III.—IV. and V.
—VI. and VII.

—— The Cyropædia. By G. M. Gorham, M.A. 3s. 6d. Books
I. and II., 1s. 6d.—Books V. and VI., 1s. 6d.

—— Memorabilia. By Percival Frost, M.A. 3s.

A Grammar-School Atlas of Classical Geography, containing
Ten selected Maps. Imperial 8vo. 3s.

Uniform with the Series.

The New Testament, in Greek. With English Notes, &c. By
Rev. J. F. Macmichael. 4s. 6d. The Four Gospels and the Acts, separately.
Sewed, 6d. each.

CAMBRIDGE GREEK AND LATIN TEXTS.

- Aeschylus.** By F. A. Paley, M.A., LL.D. 2s.
Cæsar: De Bello Gallico. By G. Long, M.A. 1s. 6d.
Cicero: De Senectute et De Amicitia, et Epistolæ Selectæ.
 By G. Long, M.A. 1s. 6d.
Cicero's Orations. In Verrem. By G. Long, M.A. 2s. 6d.
Euripides. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 3 vols. 2s. each.
Herodotus. By J. G. Blakesley, B.D. 2 vols. 5s.
Homeri Illas. I.-XII. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 1s. 6d.
Horatius. By A. J. Maclean, M.A. 1s. 6d.
Juvenal et Persius. By A. J. Maclean, M.A. 1s. 6d.
Lucretius. By H. A. J. Munro, M.A. 2s.
Sallustii Crispi Catilina et Jugurtha. By G. Long, M.A. 1s. 6d.
Sophocles. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 2s. 6d.
Terenti Comædiæ. By W. Wagner, Ph.D. 2s.
Thucydides. By J. G. Donaldson, D.D. 2 vols. 4s.
Virgilius. By J. Conington, M.A. 2s.
Xenophontis Expositio Cyri. By J. F. Macmichael, B.A. 1s. 6d.
Novum Testamentum Græce. By F. H. Scrivener, M.A., D.C.L.
 4s. 6d. An edition with wide margin for notes, half bound, 12s. **EDITIO**
MAJOR, with additional Readings and References. 7s. 6d. (See page 15.)

CAMBRIDGE TEXTS WITH NOTES.

A Selection of the most usually read of the Greek and Latin Authors, Annotated for Schools. Edited by well-known Classical Scholars. Fcap. 8vo. 1s. 6d. each, with exceptions.

'Dr. Paley's vast learning and keen appreciation of the difficulties of beginners make his school editions as valuable as they are popular. In many respects he sets a brilliant example to younger scholars.'—*Athenæum*.

'We hold in high value these handy Cambridge texts with Notes.'—*Saturday Review*.

- Aeschylus.** *Prometheus Vincit.*—*Septem contra Thebas.*—*Agamemnon.*—*Persæ.*—*Eumenides.*—*Choephoreæ.* By F. A. Paley, M.A., LL.D.
Euripides. *Alcestis.*—*Medea.*—*Hippolytus.*—*Hecuba.*—*Bacchæ.*
 —*Ion.* 2s.—*Orestes.*—*Phœnissæ.*—*Troades.*—*Hercules Furens.*—*Andromache.*—*Iphigenia in Tauris.*—*Supplices.* By F. A. Paley, M.A., LL.D.
Homer. *Iliad.* Book I. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 1s.
Sophocles. *Oedipus Tyrannus.*—*Oedipus Coloneus.*—*Antigone.*
 —*Electra.*—*Ajax.* By F. A. Paley, M.A., LL.D.
Xenophon. *Anabasis.* In 6 vols. By J. E. Melhuish, M.A.,
 Assistant Classical Master at St. Paul's School.
 — *Hellenics*, Book I. By L. D. Dowdall, M.A., B.D. 2s.
 — *Hellenics*, Book II. By L. D. Dowdall, M.A., B.D. 2s.
Cicero. *De Senectute, De Amicitia, and Epistolæ Selectæ.* By
 G. Long, M.A.
Ovid. *Fasti.* By F. A. Paley, M.A., LL.D. In 3 vols., 2 books
 in each. 2s. each vol.

Ovid. Selections. Amores, Tristia, Heroides, Metamorphoses
By A. J. Maclean, M.A.

Terence. Andria.—Hauton Timorumenos.—Phormio.—Adelphi
By Professor Wagner, Ph.D.

Virgil. Professor Conington's edition, abridged in 12 vols.

'The handiest as well as the soundest of modern editions.'

Saturday Review

PUBLIC SCHOOL SERIES.

A Series of Classical Texts, annotated by well-known Scholars. Cr. Edn.

Aristophanes. The Peace. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 4s. 6d.

—— The Acharnians. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 4s. 6d.

—— The Frogs. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 4s. 6d.

Cicero. The Letters to Atticus. Bk. I. By A. Pretor, M.A. 3rd Edition. 4s. 6d.

Demosthenes de Falsa Legatione. By R. Shilleto, M.A. 7th Edition. 6s.

—— The Law of Leptines. By B. W. Beatson, M.A. 3rd Edition. 3s. 6d.

Livy. Book XXI. Edited, with Introduction, Notes, and Maps, by the Rev. L. D. Dowdall, M.A., B.D. 3s. 6d.

—— Book XXII. Edited, &c., by Rev. L. D. Dowdall, M.A., B.D. 3s. 6d.

Plato. The Apology of Socrates and Crito. By W. Wagner, Ph.D. 11th Edition. 3s. 6d. Cheap Edition, limp cloth, 2s. 6d.

—— The Phædo. 12th Edition. By W. Wagner, Ph.D. 5s. 6d.

—— The Protagoras. 7th Edition. By W. Wayte, M.A. 4s. 6d.

—— The Euthyphro. 3rd Edition. By G. H. Wells, M.A. 3s.

—— The Euthydemus. By G. H. Wells, M.A. 4s.

—— The Republic. Books I. & II. By G. H. Wells, M.A. 3rd Edition. 5s. 6d.

Plautus. The Aulularia. By W. Wagner, Ph.D. 4th Edition. 4s. 6d.

—— The Trinummus. By W. Wagner, Ph.D. 5th Edition. 4s. 6d.

—— The Menæchmei. By W. Wagner, Ph.D. 2nd Edit. 4s. 6d.

—— The Mostellaria. By Prof. E. A. Sonnenschein. 5s.

Sophocles. The Trachiniae. By A. Pretor, M.A. 4s. 6d.

—— The Oedipus Tyrannus. By B. H. Kennedy, D.D. 5s.

Terence. By W. Wagner, Ph.D. 3rd Edition. 7s. 6d.

Theocritus. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 2nd Edition. 4s. 6d.

Thucydides. Book VI. By T. W. Dougan, M.A., Fellow of St. John's College, Cambridge. 3s. 6d.

CRITICAL AND ANNOTATED EDITIONS.

Aristophanis Comœdiæ. By H. A. Holden, LL.D. 8vo. 2 vols.
Notes, Illustrations, and Maps. 23s. 6d. Plays sold separately.

Cæsar's Seventh Campaign in Gaul, B.C. 52. By Rev. W. C. Compton, M.A., Assistant Master, Uppingham School. Crown 8vo. 4s.

Galpurnius Siccus. By C. H. Keene, M.A. Crown 8vo. 6s.

- Catullus.** A New Text, with Critical Notes and Introduction by Dr. J. P. Postgate. Foolscap 8vo. 3s.
- Corpus Poetarum Latinorum.** Edited by Walker. 1 vol. 8vo. 18s.
- Livy.** The first five Books. By J. Prendeville. New Edition, revised, and the notes in great part rewritten, by J. H. Freese, M.A. Books I., II., and V. ready. 1s. 6d. each. Books III. and IV. preparing.
- Lucan.** The Pharsalia. By C. E. Haskins, M.A., and W. E. Heitland, M.A. Demy 8vo. 14s.
- Lucretius.** With Commentary by H. A. J. Munro. 4th Edition. Vols. I. and II. Introduction, Text, and Notes. 18s. Vol. III. Translation. 6s.
- Ovid.** P. Ovidii Nasonis Heroides XIV. By A. Palmer, M.A. 8vo. 6s.
- P. Ovidii Nasonis Ars Amatoria et Amores. By the Rev. H. Williams, M.A. 3s. 6d.
- Metamorphoses. Book XIII. By Chas. Haines Keene, M.A. 2s. 6d.
- Epistolarum ex Ponto Liber Primus, By C. H. Keene, M.A. 3s.
- Propertius.** Sex Aurelii Propertii Carmina. By F. A. Paley, M.A., LL.D. 8vo. Cloth, 5s.
- Sex Propertii Elegiarum. Libri IV. Recensuit A. Palmer, Collegii Sacrosanctæ et Individuæ Trinitatis juxta Dublinum Socius. Fcap. 8vo. 3s. 6d.
- Sophocles.** The Oedipus Tyrannus. By B. H. Kennedy, D.D. Crown 8vo. 8s.
- Thucydides.** The History of the Peloponnesian War. By Richard Shilleto, M.A. Book I. 8vo. 6s. 6d. Book II. 8vo. 5s. 6d.

TRANSLATIONS, SELECTIONS, &c.

- Aeschylus.** Translated into English Prose by F. A. Paley, M.A., LL.D. 2nd Edition. 8vo. 7s. 6d.
- Translated into English Verse by Anna Swanwick. 4th Edition. Post 8vo. 5s.
- Calpurnius.** The Eclogues of. Latin Text and English Verse. Translation by E. J. L. Scott, M.A. 3s. 6d.
- Horace.** The Odes and Carmen Sæculare. In English Verse by J. Conington, M.A. 11th edition. Fcap. 8vo. 3s. 6d.
- The Satires and Epistles. In English Verse by J. Conington, M.A. 8th edition. 3s. 6d.
- Plato.** Gorgias. Translated by E. M. Cope, M.A. 8vo. 2nd Ed. 7s.
- Prudentius.** Selections from. Text, with Verse Translation, Introduction, &c., by the Rev. F. St. J. Thackeray. Crown 8vo. 7s. 6d.
- Sophocles.** Oedipus Tyrannus. By Dr. Kennedy. 1s.
- The Dramas of. Rendered into English Verse by Sir George Young, Bart., M.A. 8vo. 12s. 6d.
- Theocritus.** In English Verse, by C. S. Calverley, M.A. 3rd Edition. Crown 8vo. 7s. 6d.
- Translations into English and Latin.** By C. S. Calverley, M.A. Post 8vo. 7s. 6d.
- Translations into English, Latin, and Greek.** By R. C. Jebb, Litt. D., H. Jackson, Litt. D., and W. E. Currey, M.A. Second Edition. 8s.
- Folia Silvulæ, sive Eclogæ Poetarum Anglicorum in Latinum et Græcum conversæ.** By H. A. Holden, LL.D. 8vo. Vol. II. 4s. 6d.
- Sabrinæ Corolla in Hortulis Regiæ Scholæ Salopiensis Contextuerunt Tres Viri Floribus Legendis.** Fourth Edition, thoroughly Revised and Rearranged. Large post 8vo. 10s. 6d.

LOWER FORM SERIES.

With Notes and Vocabularies.

- Virgil's Æneid.** Book I. Abridged from Conington's Edition. With Vocabulary by W. F. R. Shilleto. 1s. 6d.
- Cæsar de Bello Gallico.** Books I., II., and III. With Notes by George Long, M.A., and Vocabulary by W. F. R. Shilleto. 1s. 6d. each.
- Horace.** Book I. Maclean's Edition, with Vocabulary by A. H. Dennis. 1s. 6d.
- Frost. Eclogæ Latinæ; or, First Latin Reading-Book, with English Notes and a Dictionary.** By the late Rev. P. Frost, M.A. New Edition. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- **A Latin Verse-Book.** An Introductory Work on Hexameters and Pentameters. New Edition. Fcap. 8vo. 2s. Key (for Tutors only), 5s.
- **Analecta Græca Minora,** with Introductory Sentences, English Notes, and a Dictionary. New Edition. Fcap. 8vo. 2s.
- Wells. Tales for Latin Prose Composition.** With Notes and Vocabulary. By G. H. Wells, M.A. 2s.
- Stedman. Latin Vocabularies for Repetition.** By A. M. M. Stedman, M.A. 2nd Edition, revised. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- **Easy Latin Passages for Unseen Translation.** Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- **Greek Testament Selections.** 2nd Edition, enlarged, with Notes and Vocabulary. Fcap. 8vo. 2s. 6d.

CLASSICAL TABLES.

- Latin Accidence.** By the Rev. P. Frost, M.A. 1s.
- Latin Versification.** 1s.
- Notabilia Quædam; or the Principal Tenses of most of the Irregular Greek Verbs and Elementary Greek, Latin, and French Construction.** New Edition. 1s.
- Richmond Rules for the Ovidian Distich, &c.** By J. Tate, M.A. 1s.
- The Principles of Latin Syntax.** 1s.
- Greek Verbs.** A Catalogue of Verbs, Irregular and Defective. By J. S. Baird, T.C.D. 8th Edition. 2s. 6d.
- Greek Accents (Notes on).** By A. Barry, D.D. New Edition. 1s.
- Homeric Dialect.** Its Leading Forms and Peculiarities. By J. S. Baird, T.C.D. New Edition, by W. G. Rutherford, LL.D. 1s.
- Greek Accidence.** By the Rev. P. Frost, M.A. New Edition. 1s.

LATIN AND GREEK CLASS-BOOKS.

- Baddeley. Auxilia Latina.** A Series of Progressive Latin Exercises. By M. J. B. Baddeley, M.A. Fcap. 8vo. Part I., Accidence. 5th Edition. 2s. Part II. 5th Edition. 2s. Key to Part II., 2s. 6d.
- Church. Latin Prose Lessons.** By Prof. Church, M.A. 9th Edition. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
- Collins. Latin Exercises and Grammar Papers.** By T. Collins, M.A., H. M. of the Latin School, Newport, Salop. 7th Edit. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
- **Unseen Papers in Latin Prose and Verse.** With Examination Questions. 6th Edition. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
- **Unseen Papers in Greek Prose and Verse.** With Examination Questions. 3rd Edition. Fcap. 8vo. 3s.

- Collins. **Easy Translations from Nepos, Cæsar, Cicero, Livy, &c., for Retranslation into Latin.** With Notes. 2s.
- Compton. **Rudiments of Attic Construction and Idiom.** By the Rev. W. C. Compton, M.A., Assistant Master at Uppingham School. 3s.
- Clapin. **A Latin Primer.** By Rev. A. C. Clapin, M.A. 1s.
- Frost. **Eclogæ Latinæ; or, First Latin Reading Book.** With Notes and Vocabulary by the late Rev. P. Frost, M.A. New Edition. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- **Analecta Græca Minora.** With Notes and Dictionary. New Edition. Fcap. 8vo. 2s.
- **Materials for Latin Prose Composition.** By the late Rev. P. Frost, M.A. New Edition. Fcap. 8vo. 2s. Key (for Tutors only), 4s.
- **A Latin Verse Book.** New Edition. Fcap. 8vo. 2s. Key (for Tutors only), 5s.
- **Materials for Greek Prose Composition.** New Edition. Fcap. 8vo. 2s. 6d. Key (for Tutors only), 5s.
- Harkness. **A Latin Grammar.** By Albert Harkness. Post 8vo. 6s.
- Key. **A Latin Grammar.** By T. H. Key, M.A., F.R.S. 6th Thousand. Post 8vo. 8s.
- **A Short Latin Grammar for Schools.** 16th Edition. Post 8vo. 3s. 6d.
- Holden. **Foliorum Silvula. Part I. Passages for Translation into Latin Elegiac and Heroic Verse.** By H. A. Holden, LL.D. 11th Edit. Post 8vo. 7s. 6d.
- **Foliorum Silvula. Part II. Select Passages for Translation into Latin Lyric and Comic Iambic Verse.** 3rd Edition. Post 8vo. 5s.
- **Foliorum Centuriæ. Select Passages for Translation into Latin and Greek Prose.** 10th Edition. Post 8vo. 8s.
- Jebb, Jackson, and Currey. **Extracts for Translation in Greek, Latin, and English.** By R. C. Jebb, Litt. D., LL.D., H. Jackson, Litt. D., and W. E. Currey, M.A. 4s. 6d.
- Mason. **Analytical Latin Exercises.** By C. P. Mason, B.A. 4th Edition. Part I., 1s. 6d. Part II., 2s. 6d.
- Nettleship. **Passages for Translation into Latin Prose.** By Prof. H. Nettleship, M.A. 3s. Key (for Tutors only), 4s. 6d.
 'The introduction ought to be studied by every teacher of Latin.'
Guardian.
- Paley. **Greek Particles and their Combinations according to Attic Usage. A Short Treatise.** By F. A. Paley, M.A., LL.D. 2s. 6d.
- Penrose. **Latin Elegiac Verse, Easy Exercises in.** By the Rev. J. Penrose. New Edition. 2s. (Key, 3s. 6d.)
- Preston. **Greek Verse Composition.** By G. Preston, M.A. 5th Edition. Crown 8vo. 4s. 6d.
- Seager. **Facilliora. An Elementary Latin Book on a new principle.** By the Rev. J. L. Seager, M.A. 2s. 6d.
- Stedman (A. M. M.). **First Latin Lessons.** By A. M. M. Stedman, M.A., Wadham College, Oxford. Second Edition, enlarged. Crown 8vo. 2s.
- **First Latin Reader.** With Notes adapted to the Shorter Latin Primer and Vocabulary. Crown 8vo. 1s. 6d.
- **Easy Latin Passages for Unseen Translation.** 2nd and enlarged Edition. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- **Easy Latin Exercises on the Syntax of the Shorter and Revised Latin Primers.** With Vocabulary. 3rd Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.

- Stedman (A. M. M.)** *Notanda Quædam. Miscellaneous Latin Exercises on Common Rules and Idioms.* Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- *Latin Vocabulary for Repetition: arranged according to Subjects.* 4th Edition. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- *First Greek Lessons.* [In preparation.]
- *Easy Greek Passages for Unseen Translation.* Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- *Easy Greek Exercises on Elementary Syntax.* [In preparation.]
- *Greek Vocabulary for Repetition.* Fcap. 8vo. 1s. 6d.
- *Greek Testament Selections for the Use of Schools.* 2nd Edit. With Introduction, Notes, and Vocabulary. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
- Thackeray.** *Anthologia Græca. A Selection of Greek Poetry, with Notes.* By F. St. John Thackeray. 5th Edition. 16mo. 4s. 6d.
- *Anthologia Latina. A Selection of Latin Poetry, from Nevius to Boethius, with Notes.* By Rev. F. St. J. Thackeray. 5th Edit. 16mo. 4s. 6d.
- Wells.** *Tales for Latin Prose Composition. With Notes and Vocabulary.* By G. H. Wells, M.A. Fcap. 8vo. 2s.

- Donaldson.** *The Theatre of the Greeks.* By J. W. Donaldson, D.D. 10th Edition. Post 8vo. 5s.
- Keightley.** *The Mythology of Greece and Italy.* By Thomas Keightley. 4th Edition. Revised by L. Schmitz, Ph.D., LL.D. 5s.
- Mayor.** *A Guide to the Choice of Classical Books.* By J. B. Mayor, M.A. 3rd Edition. Crown 8vo. 4s. 6d.
- Teuffel.** *A History of Roman Literature.* By Prof. W. S. Teuffel. 5th Edition, revised by Prof. L. Schwabe, and translated by Prof. G. C. W. Warr, of King's College. 2 vols. medium 8vo. 15s. each.

CAMBRIDGE MATHEMATICAL SERIES.

- Arithmetic for Schools.** By C. Pendlebury, M.A. 5th Edition, stereotyped, with or without answers, 4s. 6d. Or in two parts, 2s. 6d. each. Part 2 contains the *Commercial Arithmetic*. A Key to Part 2 in preparation. **EXAMPLES** (nearly 8000), without answers, in a separate vol. 3s.
- In use at St. Paul's, Winchester, Wellington, Marlborough, Charterhouse, Merchant Taylors', Christ's Hospital, Sherborne, Shrewsbury, &c. &c.
- Algebra.** *Choice and Chance.* By W. A. Whitworth, M.A. 4th Edition. 6s.
- Euclid.** Newly translated from the Greek Text, with Supplementary Propositions, Chapters on Modern Geometry, and numerous Exercises. By Horace Deighton, M.A., Head Master of Harrison College, Barbados. New Edition, Revised, with Symbols and Abbreviations. Crown 8vo. 4s. 6d.
Book I. 1s.	Books I. to III. ... 2s. 6d.
Books I. and II. ... 1s. 6d.	Books III. and IV. ... 1s. 6d.
- Euclid.** *Exercises on Euclid and in Modern Geometry.* By J. McDowell, M.A. 4th Edition. 6s.
- Elementary Trigonometry.** By J. M. Dyer, M.A., and Rev. R. H. Whitcombe, M.A., Assistant Masters, Eton College. 4s. 6d.
- Trigonometry.** *Plane.* By Rev. T. Vyvyan, M.A. 3rd Edit. 3s. 6d.
- Geometrical Conic Sections.** By H. G. Willis, M.A. 5s.
- Conics.** *The Elementary Geometry of.* 7th Edition, revised and enlarged. By C. Taylor, D.D. 4s. 6d.
- Solid Geometry.** By W. S. Aldis, M.A. 4th Edit. revised. 6s.

- Geometrical Optics.** By W. S. Aldis, M.A. 3rd Edition. 4s.
Rigid Dynamics. By W. S. Aldis, M.A. 4s.
Elementary Dynamics. By W. Garnett, M.A., D.C.L. 5th Ed. 6s.
Dynamics. A Treatise on. By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 7s. 6d.
Heat. An Elementary Treatise. By W. Garnett, M.A., D.C.L. 5th Edition, revised and enlarged. 4s. 6d.
Elementary Physics. Examples in. By W. Gallatly, M.A. 4s.
Hydromechanics. By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 5th Edition. Part I. Hydrostatics. 5s.
Mathematical Examples. By J. M. Dyer, M.A., Eton College, and R. Powde Smith, M.A., Cheltenham College. 6s.
Mechanics. Problems in Elementary. By W. Walton, M.A. 6s.
Notes on Roulettes and Glissettes. By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 2nd Edition, enlarged. Crown 8vo. 5s.

CAMBRIDGE SCHOOL AND COLLEGE TEXT-BOOKS.

A Series of Elementary Treatises for the use of Students.

- Arithmetic.** By Rev. C. Elsee, M.A. Fcap. 8vo. 14th Edit. 3s. 6d.
 — By A. Wrigley, M.A. 3s. 6d.
 — A Progressive Course of Examples. With Answers. By J. Watson, M.A. 7th Edition, revised. By W. P. Goudie, B.A. 2s. 6d.
Algebra. By the Rev. C. Elsee, M.A. 8th Edit. 4s.
 — Progressive Course of Examples. By Rev. W. F. M'Michael, M.A., and R. Powde Smith, M.A. 4th Edition. 3s. 6d. With Answers. 4s. 6d.
Plane Astronomy. An Introduction to. By P. T. Main, M.A. 6th Edition, revised. 4s.
Conic Sections treated Geometrically. By W. H. Besant, Sc.D. 8th Edition. 4s. 6d. Solution to the Examples. 4s.
 — Enunciations and Figures Separately. 1s.
Statics, Elementary. By Rev. H. Goodwin, D.D. 2nd Edit. 3s.
Hydrostatics, Elementary. By W. H. Besant, Sc.D. 14th Edit. 4s.
 — Solutions to the Examples. 4s.
Mensuration. An Elementary Treatise on. By B. T. Moore, M.A. 3s. 6d.
Newton's Principia. The First Three Sections of, with an Appendix; and the Ninth and Eleventh Sections. By J. H. Evans, M.A. 5th Edition, by P. T. Main, M.A. 4s.
Analytical Geometry for Schools. By T. G. Vyvyan. 5th Edit. 4s. 6d.
Greek Testament, Companion to the. By A. C. Barrett, M.A. 5th Edition, revised. Fcap. 8vo. 5s.
Book of Common Prayer, An Historical and Explanatory Treatise on the. By W. G. Humphry, B.D. 6th Edition. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
Music, Text-book of. By Professor H. C. Banister. 15th Edition, revised. 5s.
 — Concise History of. By Rev. H. G. Bonavia Hunt, Mus. Doc. Dublin. 12th Edition, revised. 3s. 6d.

ARITHMETIC. (*See also the two foregoing Series.*)

- Elementary Arithmetic.** By Charles Pendlebury, M.A., Senior Mathematical Master, St. Paul's School; and W. S. Beard, F.R.G.S., Assistant Master, Christ's Hospital. With 2500 Examples, Written and Oral. Crown 8vo. 1s. 6d. With or without Answers.
- Arithmetic, Examination Papers in.** Consisting of 140 papers, each containing 7 questions. 357 more difficult problems follow. A collection of recent Public Examination Papers are appended. By C. Pendlebury, M.A. 2s. 6d. Key, for Masters only, 5s.
- Graduated Exercises in Addition (Simple and Compound).** By W. S. Beard, C. S. Department Rochester Mathematical School. 1s. For Candidates for Commercial Certificates and Civil Service Exams.

BOOK-KEEPING.

- Book-keeping Papers,** set at various Public Examinations. Collected and Written by J. T. Medhurst, Lecturer on Book-keeping in the City of London College. 2nd Edition. 3s.

GEOMETRY AND EUCLID.

- Euclid. Books I.-VI. and part of XI.** A New Translation. By H. Deighton. (See p. 8.)
- **The Definitions of, with Explanations and Exercises,** and an Appendix of Exercises on the First Book. By R. Webb, M.A. Crown 8vo. 1s. 6d.
- **Book I. With Notes and Exercises for the use of Preparatory Schools, &c.** By Braithwaite Arnett, M.A. 8vo. 4s. 6d.
- **The First Two Books explained to Beginners.** By C. P. Mason, B.A. 2nd Edition. Fcap. 8vo. 2s. 6d.
- The Enunciations and Figures to Euclid's Elements.** By Rev. J. Brasse, D.D. New Edition. Fcap. 8vo. 1s. Without the Figures, 6d.
- Exercises on Euclid.** By J. McDowell, M.A. (See p. 8.)
- Mensuration.** By B. T. Moore, M.A. 3s. 6d. (See p. 9.)
- Geometrical Conic Sections.** By H. G. Willis, M.A. (See p. 8.)
- Geometrical Conic Sections.** By W. H. Besant, Sc.D. (See p. 9.)
- Elementary Geometry of Conics.** By C. Taylor, D.D. (See p. 8.)
- An Introduction to Ancient and Modern Geometry of Conics.** By C. Taylor, D.D., Master of St. John's Coll., Camb. 8vo. 15s.
- An Introduction to Analytical Plane Geometry.** By W. P. Turnbull, M.A. 8vo. 12s.
- Problems on the Principles of Plane Co-ordinate Geometry.** By W. Walton, M.A. 8vo. 16s.
- Trilinear Co-ordinates, and Modern Analytical Geometry of Two Dimensions.** By W. A. Whitworth, M.A. 8vo. 16s.
- An Elementary Treatise on Solid Geometry.** By W. S. Aldis, M.A. 4th Edition revised. Cr. 8vo. 6s.
- Elliptic Functions, Elementary Treatise on.** By A. Cayley, D.Sc. Professor of Pure Mathematics at Cambridge University. Demy 8vo. 15s.

TRIGONOMETRY.

- Trigonometry.** By Rev. T. G. Vyvyan. 3s. 6d. (See p. 8.)
- Trigonometry, Elementary.** By J. M. Dyer, M.A., and Rev. R. H. Whitcombe, M.A., Asst. Masters, Eton College. 4s. 6d. (See p. 8.)
- Trigonometry, Examination Papers in.** By G. H. Ward, M.A., Assistant Master at St. Paul's School. Crown 8vo. 2s. 6d.

MECHANICS & NATURAL PHILOSOPHY.

- Statics, Elementary.** By H. Goodwin, D.D. Fcap. 8vo. 2nd Edition. 3s.
- Dynamics, A Treatise on Elementary.** By W. Garnett, M.A., D.C.L. 5th Edition. Crown 8vo. 6s.
- Dynamics. Rigid.** By W. S. Aldis, M.A. 4s.
- Dynamics. A Treatise on.** By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 7s. 6d.
- Elementary Mechanics, Problems in.** By W. Walton, M.A. New Edition. Crown 8vo. 6s.
- Theoretical Mechanics, Problems in.** By W. Walton, M.A. 3rd Edition. Demy 8vo. 16s.
- Structural Mechanics.** By R. M. Parkinson, Assoc. M.I.C.E. Crown 8vo. 4s. 6d.
- Elementary Mechanics. Stage I.** By J. C. Horobin, B.A. 1s. 6d.
- Hydrostatics.** By W. H. Besant, Sc.D. Fcap. 8vo. 14th Edition. 4s.
- Hydromechanics, A Treatise on.** By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 8vo. 5th Edition, revised. Part I. Hydrostatics. 5s.
- Hydrodynamics, A Treatise on.** Vol. I, 10s. 6d.; Vol. II, 12s. 6d. A. B. Basset, M.A., F.R.S.
- Hydrodynamics and Sound, An Elementary Treatise on.** By A. B. Basset, M.A., F.R.S.
- Roulettes and Glisettes.** By W. H. Besant, Sc.D., F.R.S. 2nd Edition, 5s.
- Optics, Geometrical.** By W. S. Aldis, M.A. Crown 8vo. 3rd Edition. 4s.
- Double Refraction, A Chapter on Fresnel's Theory of.** By W. S. Aldis, M.A. 8vo. 2s.
- Heat, An Elementary Treatise on.** By W. Garnett, M.A., D.C.L. Crown 8vo. 5th Edition. 4s. 6d.
- Elementary Physics, Examples and Examination Papers in.** By W. Gallatly, M.A. 4s.
- Newton's Principia, The First Three Sections of, with an Appendix; and the Ninth and Eleventh Sections.** By J. H. Evans, M.A. 5th Edition. Edited by P. T. Main, M.A. 4s.
- Astronomy, An Introduction to Plane.** By P. T. Main, M.A. Fcap. 8vo. cloth. 6th Edition. 4s.
- **Practical and Spherical.** By R. Main, M.A. 8vo. 14s.
- Mathematical Examples. Pure and Mixed.** By J. M. Dyer, M.A., and R. Proowe Smith, M.A. 6s.
- Pure Mathematics and Natural Philosophy, A Compendium of Facts and Formulae in.** By G. R. Smalley. 2nd Edition, revised by J. McDowell, M.A. Fcap. 8vo. 2s.
- Elementary Course of Mathematics.** By H. Goodwin, D.D. 6th Edition. 8vo. 16s.
- Problems and Examples, adapted to the 'Elementary Course of Mathematics.'** 3rd Edition. 8vo. 5s.
- Solutions of Goodwin's Collection of Problems and Examples.** By W. W. Hutt, M.A. 3rd Edition, revised and enlarged. 8vo. 9s.
- A Collection of Examples and Problems in Arithmetic, Algebra, Geometry, Logarithms, Trigonometry, Conic Sections, Mechanics, &c., with Answers.** By Rev. A. Wrigley. 20th Thousand. 8s. 6d. Key. 10s. 6d.

FOREIGN CLASSICS.

A Series for use in Schools, with English Notes, grammatical and explanatory, and renderings of difficult idiomatic expressions.
Fcap. 8vo.

Schiller's Wallenstein. By Dr. A. Buchheim. 5th Edit. 5s.

Or the Lager and Piccolomini, 2s. 6d. Wallenstein's Tod, 2s. 6d.

—— **Maid of Orleans.** By Dr. W. Wagner. 2nd Edit. 1s. 6d.

—— **Maria Stuart.** By V. Kastner. 3rd Edition. 1s. 6d.

Goethe's Hermann and Dorothea. By E. Bell, M.A., and E. Wölfel. New Edition, Revised. 1s. 6d.

German Ballads, from Uhland, Goethe, and Schiller. By C. L. Bielefeld. 5th Edition. 1s. 6d.

Charles XII., par Voltaire. By L. Direy. 7th Edition. 1s. 6d.

Aventures de Télémaque, par Fénelon. By C. J. Delille. 4th Edition. 2s. 6d.

Select Fables of La Fontaine. By F. E. A. Gasc. 18th Edit. 1s. 6d.

Piccolola, by X. B. Saintine. By Dr. Dubuc. 16th Thousand. 1s. 6d.

Lamartine's Le Tailleur de Pierres de Saint-Point. By J. Boielle, 6th Thousand. Fcap. 8vo. 1s. 6d.

Italian Primer. By Rev. A. C. Clapin, M.A. Fcap. 8vo. 1s.

FRENCH CLASS-BOOKS.

French Grammar for Public Schools. By Rev. A. C. Clapin, M.A. Fcap. 8vo. 13th Edition. 2s. 6d.

French Primer. By Rev. A. C. Clapin, M.A. Fcap. 8vo. 9th Ed. 1s.

Primer of French Philology. By Rev. A. C. Clapin. Fcap. 8vo. 5th Edit. 1s.

Le Nouveau Trésor; or, French Student's Companion. By M. E. S. 19th Edition. Fcap. 8vo. 1s. 6d.

French Papers for the Prelim. Army Exams. Collected by J. F. Davis, D.Lit. 2s. 6d.

French Examination Papers in Miscellaneous Grammar and Idioms. Compiled by A. M. M. Stedman, M.A. 4th Edition. Crown 8vo. 2s. 6d. Key. 5s. (For Teachers or Private Students only.)

Manual of French Prosody. By Arthur Gosset, M.A. Crown 8vo. 3s.

Lexicon of Conversational French. By A. Holloway. 3rd Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.

PROF. A. BARRÈRE'S FRENCH COURSE.

Junior Graduated French Course. Crown 8vo. 1s. 6d.

Elements of French Grammar and First Steps in Idiom. Crown 8vo. 2s.

Précis of Comparative French Grammar. 2nd Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.

F. E. A. GASCO'S FRENCH COURSE.

- First French Book.** Fcap. 8vo. 106th Thousand. 1s.
Second French Book. 52nd Thousand. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
Key to First and Second French Books. 5th Edit. Fcp. 8vo. 3s. 6d.
French Fables for Beginners, in Prose, with Index. 16th Thousand. 12mo. 1s. 6d.
Select Fables of La Fontaine. 18th Thousand. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
Histoires Amusantes et Instructives. With Notes. 17th Thousand. Fcap. 8vo. 2s.
Practical Guide to Modern French Conversation. 18th Thousand. Fcap. 8vo. 1s. 6d.
French Poetry for the Young. With Notes. 5th Ed. Fcp. 8vo. 8s.
Materials for French Prose Composition ; or, Selections from the best English Prose Writers. 19th Thous. Fcap. 8vo. 3s. Key, 6c.
Prosateurs Contemporains. With Notes. 11th Edition, revised. 12mo. 3s. 6d.
Le Petit Compagnon ; a French Talk-Book for Little Children. 12th Thousand. 16mo. 1s. 6d.
An Improved Modern Pocket Dictionary of the French and English Languages. 47th Thousand. 16mo. 2s. 6d.
Modern French-English and English-French Dictionary. 5th Edition, revised, with new supplements. 10s. 6d. In use at Harrow, Rugby, Westminster, Shrewsbury, Radley, &c.
The A B C Tourist's French Interpreter of all Immediate Wants. By F. E. A. Gasco. 1s.

MODERN FRENCH AUTHORS.

Edited, with Introductions and Notes, by JAMES BOÏELLE, Senior
 French Master at Dulwich College.

- Daudet's *La Belle Nivernaise*. 2s. 6d. *For Beginners*.
 Hugo's *Bug Jargal*. 3s. *For Advanced Students*.
 Balzac's *Ursule Mirouët*. 3s. *For Advanced Students*.

GOMBERT'S FRENCH DRAMA.

Being a Selection of the best Tragedies and Comedies of Molière, Racine, Corneille, and Voltaire. With Arguments and Notes by A. Gombert. New Edition, revised by F. E. A. Gasco. Fcap. 8vo. 1s. each sewed, 6d.

CONTENTS.

MOLIÈRE:—*Le Misanthrope*. *L'Avare*. *Le Bourgeois Gentilhomme*. *Le Tartuffe*. *Le Malade Imaginaire*. *Les Femmes Savantes*. *Les Fourberies de Scapin*. *Les Précieuses Ridicules*. *L'École des Femmes*. *L'École des Maris*. *Le Médecin malgré Lui*.

RACINE:—*Phédre*. *Esther*. *Athalie*. *Iphigénie*. *Les Plaideurs*. *Le Thébaïde*; ou, *Les Frères Ennemis*. *Andromaque*. *Britannicus*.

P. CORNEILLE:—*Le Cid*. *Horace*. *Cinna*. *Polyeucte*.

VOLTAIRE:—*Zaïre*.

GERMAN CLASS-BOOKS.

- Materials for German Prose Composition.** By Dr. Buchheim. 13th Edition. Fcap. 4s. 6d. Key, Parts I. and II., 3s. Parts III. and IV., Goethe's *Faust*. Text, Hayward's Prose Translation, and Notes. Edited by Dr. Buchheim. 5s.
- German.** The Candidate's Vade Mecum. Five Hundred Easy Sentences and Idioms. By an Army Tutor. Cloth, 1s. *For Army Exams.*
- Wortfolge, or Rules and Exercises on the Order of Words in German Sentences.** By Dr. F. Stock. 1s. 6d.
- A German Grammar for Public Schools.** By the Rev. A. C. Clapin and F. Holl Müller. 5th Edition. Fcap. 2s. 6d.
- A German Primer, with Exercises.** By Rev. A. C. Clapin. 2nd Edition. 1s.
- Kotzebue's Der Gefangene.** With Notes by Dr. W. Stromberg. 1s.
- German Examination Papers in Grammar and Idiom.** By R. J. Morich. 2nd Edition. 2s. 6d. Key for Tutors only, 5s.
- By FRZ. LANGE, Ph.D., Professor R.M.A., Woolwich, Examiner in German to the Coll. of Preceptors, and also at the Victoria University, Manchester.
- A Concise German Grammar.** In Three Parts. Part I., Elementary, 2s. Part II., Intermediate, 2s. Part III., Advanced, 3s. 6d.
- German Examination Course.** Elementary, 2s. Intermediate, 2s. Advanced, 1s. 6d.
- German Reader.** Elementary, 1s. 6d. Advanced, 3s.

MODERN GERMAN SCHOOL CLASSICS.

Small Crown 8vo.

- Hey's Fabeln Für Kinder.** Edited, with Vocabulary, by Prof. F. Lange, Ph.D. Printed in Roman characters. 1s. 6d.
- The same with Phonetic Transcription of Text, &c. 2s.
- Benedix's Dr. Wespe.** Edited by F. Lange, Ph.D. 2s. 6d.
- Hoffman's Meister Martin, der Küfner.** By Prof. F. Lange, Ph.D. 1s. 6d.
- Heyse's Hans Lange.** By A. A. Macdonell, M.A., Ph.D. 2s.
- Auerbach's Auf Wache, and Roquette's Der Gefrorene Kuss.** By A. A. Macdonell, M.A. 2s.
- Moser's Der Bibliothekar.** By Prof. F. Lange, Ph.D. 3rd Edition. 2s.
- Ebers' Eine Frage.** By F. Storr, B.A. 2s.
- Freytag's Die Journalisten.** By Prof. F. Lange, Ph.D. 2nd Edition, revised. 2s. 6d.
- Gutzkow's Zopf und Schwert.** By Prof. F. Lange, Ph.D. 2s.
- German Epic Tales.** Edited by Kar Neuhaus, Ph.D. 2s. 6d.
- Scheffel's Ekkehard.** Edited by Dr. H. Hager. 3s.

DIVINITY, MORAL PHILOSOPHY, &c.

^BY THE REV. F. H. SCRIVENER, A.M., LL.D., D.C.L.

Novum Testamentum Græce. Editio major. Being an enlarged Edition, containing the Readings of Bishop Westcott and Dr. Hort, and those adopted by the Revisers, &c. 7s. 6d. (*For other Editions see page 3.*)

A Plain Introduction to the Criticism of the New Testament. With Forty Facsimiles from Ancient Manuscripts. 3rd Edition. 8vo. 18s.

Codex Beza Cantabrigiensis. 4to. 10s. 6d.

The New Testament for English Readers. By the late H. Alford, D.D. Vol. I. Part I. 3rd Edit. 12s. Vol. I. Part II. 2nd Edit. 10s. 6d. Vol. II. Part I. 2nd Edit. 16s. Vol. II. Part II. 2nd Edit. 16s.

The Greek Testament. By the late H. Alford, D.D. Vol. I. 7th Edit. 11. 8s. Vol. II. 8th Edit. 11. 4s. Vol. III. 10th Edit. 18s. Vol. IV. Part I. 5th Edit. 18s. Vol. IV. Part II. 10th Edit. 14s. Vol. IV. 11. 12s.

Companion to the Greek Testament. By A. C. Barrett, M.A. 5th Edition, revised. Fcap. 8vo. 5s.

Guide to the Textual Criticism of the New Testament. By Rev. E. Miller, M.A. Crown 8vo. 4s.

The Book of Psalms. A New Translation, with Introductions, &c. By the Rt. Rev. J. J. Stewart Perowne, D.D., Bishop of Worcester. 8vo. Vol. I. 8th Edition, 18s. Vol. II. 7th Edit. 16s.

—— Abridged for Schools. 7th Edition. Crown 8vo. 10s. 6d.

History of the Articles of Religion. By C. H. Hardwick. 3rd Edition. Post 8vo. 5s.

History of the Creeds. By Rev. Professor Lumby, D.D. 3rd Edition. Crown 8vo. 7s. 6d.

Pearson on the Creed. Carefully printed from an early edition. With Analysis and Index by E. Walford, M.A. Post 8vo. 5s.

Liturgies and Offices of the Church, for the Use of English Readers, in Illustration of the Book of Common Prayer. By the Rev. Edward Burhidge, M.A. Crown 8vo. 9s.

An Historical and Explanatory Treatise on the Book of Common Prayer. By Rev. W. G. Humphry, B.D. 6th Edition, enlarged. Small Post 8vo. 2s. 6d.; Cheap Edition, 1s.

A Commentary on the Gospels, Epistles, and Acts of the Apostles. By Rev. W. Denton, A.M. New Edition. 7 vols. 8vo. 9s. each.

Notes on the Catechism. By Rt. Rev. Bishop Barry. 9th Edit. Fcap. 2s.

The Winton Church Catechist. Questions and Answers on the Teaching of the Church Catechism. By the late Rev. J. S. B. Monsell, LL.D. 4th Edition. Cloth, 3s.; or in Four Parts, sewed.

The Church Teacher's Manual of Christian Instruction. By Rev. M. F. Sadler. 43rd Thousand. 2s. 6d.

TECHNOLOGICAL HANDBOOKS.

Edited by SIR H. TRUEMAN WOOD, Secretary of the Society of Arts.

Dyeing and Tissue Printing. By W. Crookes, F.R.S. 5s.

Glass Manufacture. By Henry Chance, M.A.; H. J. Powell, B.A.; and H. G. Harris. 3s. 6d.

Cotton Spinning. By Richard Marsden, of Manchester. 3rd Edition, revised. 6s. 6d.

Chemistry of Coal-Tar Colours. By Prof. Benedikt, and Dr. Knecht of Bradford Technical College. 2nd Edition, enlarged. 6s. 6d.

Woollen and Worsted Cloth Manufacture. By Professor Roberts Beaumont, The Yorkshire College, Leeds. 2nd Edition. 7s. 6d.

Silk Dyeing. By G. H. Hurst, F.C.S. With numerous coloured specimens.

Cotton Weaving. By R. Marsden. [Preparing.

Bookbinding. By J. W. Zaehnsdorf, with eight plates and many illustrations. 5s.

Printing. By C. T. Jacobi, Manager of the Chiswick Press. 5s.

Plumbing. By S. Stevens Hellyer. 5s.

BELL'S AGRICULTURAL SERIES.

The Farm and the Dairy. By Prof. Sheldon. 2s. 6d.

Soils and their Properties. By Dr. Fream. 2s. 6d.

The Diseases of Crops. By Dr. Griffiths. 2s. 6d.

Manures and their Uses. By Dr. Griffiths. 2s. 6d.

Tillage and Implements. By Prof. W. J. Malden. 2s. 6d.

Fruit Culture. By J. Cheal, F.R.H.S. 2s. 6d.

Others in preparation.

HISTORY.

Modern Europe. By Dr. T. H. Dyer. 2nd Edition, revised and continued. 5 vols. Demy 8vo. 2l. 12s. 6d.

The Decline of the Roman Republic. By G. Long. 5 vols. 8vo. 5s. each.

Historical Maps of England. By C. H. Pearson. Folio. 3rd Edition revised. 31s. 6d.

England in the Fifteenth Century. By the late Rev. W. Denton, M.A. Demy 8vo. 12s.

Feudalism: Its Rise, Progress, and Consequences. By Judge Abdy. 7s. 6d.

History of England, 1800-46. By Harriet Martineau, with new and copious Index. 5 vols. 3s. 6d. each.

A Practical Synopsis of English History. By A. Bowes. 9th Edition, revised. 8vo. 1s.

Lives of the Queens of England. By A. Strickland. Library Edition, 8 vols. 7s. 6d. each. Cheaper Edition, 6 vols. 5s. each. Abridged Edition, 1 vol. 6s. 6d. Mary Queen of Scots, 2 vols. 5s. each. Tudor and Stuart Princesses, 5s.

The Elements of General History. By Prof. Tytler. New Edition, brought down to 1874. Small Post 8vo. 3s. 6d.

History and Geography Examination Papers. Compiled by C. H. Spence, M.A., Clifton College. Crown 8vo. 2s. 6d.

The Schoolmaster and the Law. By Williams and Markwick. 1s. 6d.

For other Historical Books, see Catalogue of Bohn's Libraries, sent free on application.

DICTIONARIES.

WEBSTER'S INTERNATIONAL DICTIONARY of the

English Language. Including Scientific, Technical, and Biblical Words and Terms, with their Significations, Pronunciations, Etymologies, Alternative Spellings, Derivations, Synonyms, and numerous illustrative Quotations, with various valuable literary Appendices and 83 extra pages of Illustrations grouped and classified, rendering the work a COMPLETE LITERARY AND SCIENTIFIC REFERENCE-BOOK. New Edition (1890). Thoroughly revised and enlarged under the supervision of Noah Porter, D.D., LL.D. 1 vol. (2118 pages, 3500 woodcuts). 4to. cloth, 31s. 6d.; half calf, 2l. 2s.; half russias, 2l. 5s.; calf, 2l. 8s.; full sheep with patent marginal Index, 2l. 8s.; or in 2 vols. cloth, 1l. 14s.; half russias, 2l. 18s.

Prospectuses, with specimen pages, sent free on application.

Richardson's Philological Dictionary of the English Language.

Combining Explanation with Etymology, and copiously illustrated by Quotations from the best Authorities. With a Supplement. 2 vols. 4to. 4l. 14s. 6d. Supplement separately. 4to. 12s.

Kluge's Etymological Dictionary of the German Language.

Translated from the 4th German edition by J. F. Davis, D.Lit., M.A. (Lond.). Crown 4to. half buckram, 18s.

Dictionary of the French and English Languages, with more

than Fifteen Thousand New Words, Senses, &c. By F. E. A. Gasc. With New Supplements. 5th Edition, Revised and Enlarged. Demy 8vo. 10s. 6d. IN USE AT HARROW, RUGBY, SHREWSBURY, &c.

Pocket Dictionary of the French and English Languages.

By F. E. A. Gasc. Containing more than Five Thousand Modern and Current Words, Senses, and Idiomatic Phrases and Renderings, not found in any other dictionary of the two languages. New edition, with additions and corrections. 47th Thousand. 16mo. Cloth, 2s. 6d.

Argot and Slang. A new French and English Dictionary of the

Cant Words, Quaint Expressions, Slang Terms, and Flash Phrases used in the high and low life of old and new Paris. By Albert Barrère, Officier de l'Instruction Publique. New and Revised Edition. Large Post 8vo. 10s. 6d.

ENGLISH CLASS-BOOKS.

- Comparative Grammar and Philology.** By A. C. Price, M.A., Assistant Master at Leeds Grammar School. 2s. 6d.
The Elements of the English Language. By E. Adams, Ph.D. 25th Edition. Revised by J. F. Davis, D.Lit., M.A. Post 8vo. 4s. 6d.
The Rudiments of English Grammar and Analysis. By E. Adams, Ph.D. 17th Thousand. Fcap. 8vo. 1s.
A Concise System of Parsing. By L. E. Adams, B.A. 1s. 6d.
Examples for Grammatical Analysis (Verse and Prose). Selected, &c., by F. Edwards. New edition. Cloth, 1s.
Notes on Shakespeare's Plays. By T. Duff Barnett, B.A. *MIDSUMMER NIGHT'S DREAM*, 1s.; *JULIUS CESAR*, 1s.; *HENRY V.*, 1s.; *TEMPEST*, 1s.; *MACBETH*, 1s.; *MERCHANT OF VENICE*, 1s.; *HAMLET*, 1s.; *RICHARD II.*, 1s.; *KING JOHN*, 1s.; *KING LEAR*, 1s.; *CORIOLANUS*, 1s.

GRAMMARS.

By C. P. MASON, Fellow of Univ. Coll. London.

- First Notions of Grammar for Young Learners.** Fcap. 8vo. 67th Thousand. Revised and enlarged. Cloth. 1s.
First Steps in English Grammar for Junior Classes. Demy 18mo. 54th Thousand. 1s.
Outlines of English Grammar for the Use of Junior Classes. 87th Thousand. Crown 8vo. 2s.
English Grammar, including the Principles of Grammatical Analysis. 33rd Edition. 137th Thousand. Crown 8vo. 3s. 6d.
Practice and Help in the Analysis of Sentences. 2s.
A Shorter English Grammar, with copious Exercises. 39th to 43rd Thousand. Crown 8vo. 3s. 6d.
English Grammar Practice, being the Exercises separately. 1s.
Code Standard Grammars. Parts I. and II., 2d. each. Parts III., IV., and V., 3d. each.

Notes of Lessons, their Preparation, &c. By José Rickard, Park Lane Board School, Leeds, and A. H. Taylor, Rodley Board School, Leeds. 2nd Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.

A Syllabic System of Teaching to Read, combining the advantages of the 'Phonic' and the 'Look-and-Say' Systems. Crown 8vo. 1s.

Practical Hints on Teaching. By Rev. J. Menet, M.A. 6th Edition. revised. Crown 8vo. paper, 2s.

Test Lessons in Dictation. 4th Edition. Paper cover, 1s. 6d.

Picture School-Books. With numerous Illustrations. Royal 16mo.

The Infant's Primer. 3d.—School Primer. 6d.—School Reader. By J. Tilleard. 1s.—Poetry Book for Schools. 1s.—The Life of Joseph. 1s.—The Scripture Parables. By the Rev. J. E. Clarke. 1s.—The Scripture Miracles. By the Rev. J. E. Clarke. 1s.—The New Testament History. By the Rev. J. G. Wood, M.A. 1s.—The Old Testament History. By the Rev. J. G. Wood, M.A. 1s.—The Life of Martin Luther. By Sarah Crompton. 1s.
Helps' Course of Poetry, for Schools. A New Selection from the English Poets, carefully compiled and adapted to the several standards by E. A. Helps, one of H.M. Inspectors of Schools.

Book I. Infants and Standards I. and II. 134 pp. small 8vo. 9d.

Book II. Standards III. and IV. 224 pp. crown 8vo. 1s. 6d.

Book III. Standards V., VI., and VII. 352 pp. post 8vo. 2s.

In PARTS. Infants, 2d.; Stand. I., 2d.; Stand. II., 2d.; Stand. III., 4d.

BOOKS FOR YOUNG READERS.

A Series of Reading Books designed to facilitate the acquisition of the power of Reading by very young Children. In 11 vols. limp cloth, 6d. each.

Those with an asterisk have a Frontispiece or other Illustrations.

*The Old Boathouse. Bell and Fan; or, A Cold Dip.	} Suitable for Infants.
*Tot and the Cat. A Bit of Cake. The Jay. The Black Hen's Nest. Tom and Ned. Mrs. Bee.	
*The Cat and the Hen. Sam and his Dog Redleg. Bob and Tom Lee. A Wreck.	
*The New-born Lamb. The Rosewood Box. Poor Fan. Sheep Dog.	
*The Two Parrots. A Tale of the Jubilee. By M. E. Wintle. 9 Illustrations.	} Suitable for Standards I. & II.
*The Story of Three Monkeys.	
*Story of a Cat. Told by Herself.	
The Blind Boy. The Mute Girl. A New Tale of Babes in a Wood.	
*Queen Bee and Busy Bee.	
*Gull's Crag.	
Syllabic Spelling. By C. Barton. In Two Parts. Infants, 3d. Standard I., 3d.	

GEOGRAPHICAL READING-BOOKS.

By M. J. BARRINGTON WARD, M.A. *With numerous Illustrations.*

The Child's Geography. For the Use of Schools and for Home Tuition. 6d.

The Map and the Compass. A Reading-Book of Geography. For Standard I. New Edition, revised. 8d. cloth.

The Round World. A Reading-Book of Geography. For Standard II. New Edition, revised and enlarged. 10d.

About England. A Reading-Book of Geography for Standard III. With numerous Illustrations and Coloured Map. 1s. 4d.

The Child's Geography of England. With Introductory Exercises on the British Isles and Empire, with Questions. 2s. 6d. Without Questions, 2s.

ELEMENTARY MECHANICS.

By J. C. HOROBIN, B.A., Principal of Homerton Training College.

Stage I. *With numerous Illustrations.* 1s. 6d.

Stage II. *With numerous Illustrations.* 1s. 6d.

Stage III.

[Preparing.]

BELL'S READING-BOOKS.

FOR SCHOOLS AND PAROCHIAL LIBRARIES.

Now Ready. Post 8vo. Strongly bound in cloth, 1s. each.

*Adventures of a Donkey. *Life of Columbus. *Grimm's German Tales. (Selected.) *Andersen's Danish Tales. Illustrated. (Selected.) *Great Englishmen. Short Lives for Young Children. Great Englishwomen. Short Lives of. Great Scotsmen. Short Lives of. Parables from Nature. (Selected.) By Mrs. Gatty. *Edgeworth's Tales. (A Selection.)	}	<p><i>Suitable
for
Standards
III. & IV.</i></p>
*Scott's Talisman. (Abridged.) *Friends in Fur and Feathers. By Gwynfryn. *Poor Jack. By Captain Marryat, R.N. Abgd. *Dickens's Little Nell. Abridged from the 'The Old Curiosity Shop.' *Oliver Twist. By Charles Dickens. (Abridged.) *Masterman Ready. By Capt. Marryat. Illus. (Abgd.) *Gulliver's Travels. (Abridged.) *Arabian Nights. (A Selection Rewritten.)	}	<p><i>Standards
IV. & V.</i></p>
*The Vicar of Wakefield. Lamb's Tales from Shakespeare. (Selected.) *Robinson Crusoe. Illustrated. *Settlers in Canada. By Capt. Marryat. (Abridged.) Poetry for Boys. Selected by D. Munro. *Southey's Life of Nelson. (Abridged.) *Life of the Duke of Wellington, with Maps and Plans. *Sir Roger de Coverley and other Essays from the Tales of the Coast. By J. Runciman.	}	<p><i>Standards
V., VI., &
VII.</i></p>

**These Volumes are Illustrated.*

Uniform with the Series, in limp cloth, 6d. each.

Shakespeare's Plays. Kemble's Reading Edition. With Explanatory Notes for School Use.

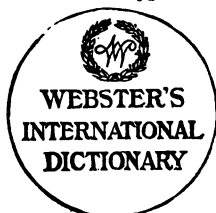
**JULIUS CÆSAR. THE MERCHANT OF VENICE. KING JOHN.
HENRY THE FIFTH. MACBETH. AS YOU LIKE IT.**

London: GEORGE BELL & SONS, York Street, Covent Garden.

THE NEW WEBSTER.

An entirely New Edition, thoroughly
Revised, considerably Enlarged, and Reset
in new type.

2118 PAGES

3500 WOODCUTS.

Cloth, £1 11s. 6d.; half calf, £2 2s.;
half Russia, £2 5s.; calf, £2 8s.

WEBSTER is the Standard in our Postal Telegraph Department.

WEBSTER is the Standard in the U. S. Government Printing Office.

'A magnificent edition of Webster's Immortal Dictionary.'—**DAILY TELEGRAPH.**

'The best existing English Dictionary in one volume.'—**GUARDIAN.**

'The most comprehensive and most useful of its kind.'—**NATIONAL OBSERVER.**

*Prospectuses, with Specimen Pages, Press Notices, and
Literary Opinions, on Application.*

London: G. BELL & SONS, and all Booksellers.

